

Stjórnartíðindi

1958 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 113 og 127.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

1958

A-DEILD

REYKJAVÍK 1958
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG

Efnisyfirlit.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
2	25. jan.	Forsetabréf um að Alþingi skuli koma saman til framhaldsfunda	1
3	29. jan.	Auglýsing um aðild Íslands að alþjóðasamningi um sameiginlega greiðslu kostnaðar af tiltekinni flugþjónustu á Íslandi	2
4	31. jan.	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Túnis um afnám vegabréfsáritana	2
5	7. febr.	Auglýsing um staðfesting forseta Íslands á breytingu á reglugerð nr. 47/1942, sbr. reglugerð nr. 83/1951, fyrir Háskóla Íslands	3
1	14. febr.	Lög um samkomudag reglulegs Alþingis 1958	1
6	20. febr.	Auglýsing um framlengingu á viðskiptasamningi milli Íslands og Ítalíu	3
7	S. d.	Auglýsing um framlengingu viðskipta- og greiðslusamnings Íslands og Ungverjalandis	3
8	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86 22. des. 1956, um útflutningssjóð o. fl.	4
11	10. marz	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um nauðungarvinnu eða skylduvinnu	10—25
12	S. d.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um jöfn laun karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf	26—32
14	S. d.	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Finnlands	32
15	S. d.	Auglýsing um framlengingu á viðskiptasamningi Íslands og Spánar	32
20	S. d.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt varðandi atvinnuleysi	37—40
9	12. marz	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	4
10	19. marz	Farsóttalög	5—10
13	S. d.	Lög um húsnæði fyrir fæðingarheimili Reykjavíkurbæjar	32
17	27. marz	Lög um Veðurstofu Íslands	34—36
19	8. arpíl	Lög um breyting á lögum nr. 44 3. júní 1957 um skatt á stóreignir	37
16	9. apríl	Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla	33—34

IV

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
18	9. apríl	Lög um breyting á lögum nr. 41/1955, um greiðslu kostnaðar við skóla, sem reknir eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum	36—37
30	16. apríl	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Danmerkur	71
41	22. apríl	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands	92
27	23. apríl	Lög um löggilding verzlunarstaðar að Skriðulandi í Saurbæjarhreppi í Dalasýslu	69
22	26. apríl	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1955	41—42
23	S. d.	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	42
24	29. apríl	Lög um viðauka við lög nr. 23 27. júní 1921, um váttryggingarfélag fyrir fiskiskip	43—44
25	2. maí	Lög um veitingu ríkisborgararéttar	44—46
26	S. d.	Umferðarlög	47—69
21	12. maí	Lög um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu	41
28	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1955.	69—71
29	14. maí	Lög um breyting á lögum nr. 40 29. maí 1957, um leigubifreiðar í kaupstöðum og kaupsíðum	71
31	17. maí	Lög um sölu nokkurra jarða í opinberri eigu og um eignarnám erfðafesturéttinda	72
32	S. d.	Lög um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu	73
34	S. d.	Lög um eignarnámsheimild fyrir Hvammstangahrepp á erfðafesturéttindum í eignarlandi hans	86
35	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 25 27. júní 1921, um einkaleyfi handa Háskóla Íslands til útgáfu almanaks ..	86
37	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um samvinnufélög	90
38	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 48 25. maí 1949, um hlutabreytingasjóð bátatútsveigsins	91
40	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 102 19. júní 1933, um sýsluvegasjóði	92
42	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 50 23. júní 1932, um útflutning hrossa.	93—94
51	28. maí	Auglýsing um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Frakklands	106
33	29. maí	Lög um útflutningssjóð o. fl.	73—85
36	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 14. apríl 1954, um tekjuskatt og eignarskatt	87—90
39	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 87 5. júní 1947, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	91
43	S. d.	Lög um aðstoð við vangefið fólk	94
44	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar	95
46	4. júní	Forsetabréf um þinglausnir	97
53	5. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi	107—108

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
47	10. júní	Lög um breyting á lögum nr. 66/1946, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.	97—99
48	S. d.	Lög um ráðstafanir til að draga úr kostnaði við rekstur ríkisins	100—101
50	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30 24. marz 1956, um skráningu Íslendinga til stuðnings mannfræði- og ættfræðirannsóknum hér á landi	106
45	12. júní	Lög um breyting á lögum nr. 42 1. júní 1957, um hús-næðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðarbygginga, breyting á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.	95—96
49	S. d.	Lög um lífeyrissjóð togarasjómannna	101—105
52	S. d.	Lög um breyting á sjúkrahúsalögum, nr. 93 31. des. 1953	107
76	17. júní	Auglýsing um staðfesting forseta Íslands á reglugerð fyrir Háskóla Íslands	125—157
55	10. júlí	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Sambands-lýðveldisins Þýskalands um vegabréf og áritun á þau	109
56	21. júlí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamkomulags milli Íslands og Svíþjóðar	109
57	28. júlí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings milli Íslands og Ísrael	110
58	11. sept.	Auglýsing um viðurkenningu Íslands á lögsögu Mann-réttindadómstóls Evrópu	110
59	13. sept.	Auglýsing um samþykkt á starfsreglum Norðurlanda-ráðs	110—112
60	1. okt.	Forsetabréf um að reglulegt Alþingi 1958 skuli koma saman til fundar föstudaginn 10. október 1958 ..	112
62	5. nóv.	Auglýsing um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Kúbu	113
63	11. nóv.	Auglýsing um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu	114
61	13. nóv.	Lög um breyting á lögum nr. 115 19. nóv. 1936, um þing-sköp Alþingis	113
64	26. nóv.	Lög um útflutning hrossa	114—115
65	5. des.	Lög um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 68/1949, um bifreiðaskatt o. fl.	116
66	S. d.	Lög um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 90 1954, um tollskrá o. fl.	116—117
67	10. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt með viðauka árið 1959	118
70	15. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta ýmis gjöld 1959 með viðauka	119—120
68	16. des.	Lög um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar	118
69	23. des.	Lög um breyting á lögum nr. 33 29. maí 1958, um út-flutningssjóð o. fl.	119
71	S. d.	Lög um framlenging á gildi III. kafla laga nr. 100 1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna	120—121

VI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
72	23. des.	Auglýsing um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	121—122
73	29. des.	Lög um bráðabirgðafjárgreiðslur úr ríkissjóði á árinu 1959	123
74	30. des.	Lög um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar	123
75	S. d.	Auglýsing um fullgildingu alþjóðapóstsamninga	124

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Áfengi, tóbak o. fl.	
53	5. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi	107—108
		Almanak.	
35	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 25 27. júní 1921, um einkaleyfi handa Háskóla Íslands til útgáfu almanaks	86
		Almannatryggingar.	
68	16. des.	Lög um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar	118
74	30. des.	Lög um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar	123
		Alþingi.	
2	25. jan.	Forsetabréf um að Alþingi skuli koma saman til framhaldsfunda	1
1	14. febr.	Lög um samkomudag reglulegs Alþingis 1958	1
46	4. júní	Forsetabréf um þinglausnir	97
60	1. okt.	Forsetabréf um að reglulegt Alþingi 1958 skuli koma saman til fundar föstudaginn 10. október 1958	112
61	13. nóv.	Lög um breyting á lögum nr. 115 19. nóv. 1936, um þingsköp Alþingis	113
		Atvinnuleysi.	
20	10. marz	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt varðandi atvinnuleysi	37—40
		Bátaútvegur, sjá fiskveiðar.	
		Byggingarsjóður.	
45	12. júní	Lög um breyting á lögum nr. 42 1. júní 1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðarbygginga, breyting á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.	95—96

VIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Börn, óskilgetin.	
39	29. maí	Lög um breyting á lögum nr. 87 5. júní 1947, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	91
		Dýrtíðarráðstafanir.	
71	23. des.	Lög um framlenging á gildi III. kafla laga nr. 100 1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna	120—121
		Eignarnám.	
34	17. maí	Lög um eignarnámsheimild fyrir Hvammstangahrepp á erfðafesturéttindum í eignarlandi hans	86
		Einkaleyfi.	
35	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 25 27. júní 1921, um einkaleyfi handa Háskóla Íslands til útgáfu almanaks ..	86
		Erfðafesturéttindi.	
31	17. maí	Lög um sölu nokkurra jarða í opinberri eigu og um eignarnám erfðafesturéttinda	72
34	S. d.	Lög um eignarnámsheimild fyrir Hvammstangahrepp á erfðafesturéttindum í eignarlandi hans.	86
		Farsóttalög.	
10	19. marz	Farsóttalög	5—10
		Félagsstarfsemi.	
9	12. marz	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	4
23	26. apríl	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	42
		Fiskveiðar, fiskiskip.	
24	29. apríl	Lög um viðauka við lög nr. 23 27. júní 1921, um vátryggingarfélag fyrir fiskiskip	43—44
38	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 48 25. maí 1949, um hlutatryggingasjóð bátaútvegsins	91
		Fjárlög, fjárukalög.	
28	12. maí	Fjárukalög fyrir árið 1955	69—71
73	29. des.	Lög um bráðabirgðafjárgreiðslur úr ríkissjóði á árinu 1959	123
		Flugmál.	
3	29. jan.	Auglýsing um aðild Íslands að alþjóðasamningi um sameiginlega greiðslu kostnaðar af tiltekinni flugþjónustu á Íslandi	2

IX

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
53	5. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi	107—108
Foreldrar.			
39	29. maí	Lög um breyting á lögum nr. 87 5. júní 1947, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	91
Fæðingarheimili.			
13	19. marz	Lög um húsnæði fyrir fæðingarheimili Reykjavíkurbæjar	32
Háskóli Íslands.			
5	7. febr.	Auglýsing um staðfesting forseta Íslands á breytingu á reglugerð nr. 47/1942, sbr. reglugerð nr. 83/1951, fyrir Háskóla Íslands	3
35	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 25 27. júní 1921, um einkaleyfi handa Háskóla Íslands til útgáfu almanaks ..	86
76	17. júní	Auglýsing um staðfestingu forseta Íslands á reglugerð fyrir Háskóla Íslands	125—157
Hlutatryggingasjóður.			
38	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 48 25. maí 1949, um hlutatryggingasjóð bátaútvegsins	91
Hross.			
42	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 50 23. júní 1932. um útflutning hrossa	93—94
64	26. nóv.	Lög um útflutning hrossa	114—115
Húsnæðismál.			
9	11. marz	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	4
23	26. apríl	Lög um húsnæði fyrir félagsstarfsemi	42
45	12. júní	Lög um breyting á lögum nr. 42 1. júní 1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðarbygginga, breyting á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.	95—96
Hvammstangahreppur.			
34	17. maí	Lög um eignarnámsheimild fyrir Hvammstangahrepp á erfðafesturéttindum í eignarlandi hans	86
Íbúðabyggingar.			
45	12. júní	Lög um breyting á lögum nr. 42 1. júní 1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breyting á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.	95—96

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Jarðasala.	
31	17. maí	Lög um sölu nokkurra jarða í opinberri eigu og um eignarnám erfðafesturéttinda.	72
		Kaupstaðir, kauptún.	
29	14. maí	Lög um breyting á lögum nr. 40 29. maí 1957, um leigubifreiðar í kaupstöðum og kauptúnum	71
		Keflavíkurflugvöllur.	
53	5. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi	107—108
		Launamál.	
12	10. marz	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um jöfn laun karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf	26—31
		Leigubifreiðar.	
29	14. maí	Lög um breyting á lögum nr. 40 29. maí 1957, um leigubifreiðar í kaupstöðum og kauptúnum	71
		Lífeyrissjóður.	
49	12. júní	Lög um lífeyrissjóð togarasjómannna	101—105
		Mannfræði og ættfræðirannsókn.	
50	10. júní	Lög um breyting á lögum nr. 30 24. marz 1956, um skráningu Íslendinga til stuðnings mannfræði- og ættfræðirannsóknum hér á landi	106
		Mannréttindadómstóll.	
58	11. sept.	Auglýsing um viðurkenningu Íslands á lögsögu Mannréttindadómstóls Evrópu	110
		Norðurlandaráð.	
59	13. sept.	Auglýsing um samþykkt á starfsreglum Norðurlandaráðs	110—112
		Póstsamningar.	
15	30. des.	Auglýsing um fullgildingu alþjóðapóstsamninga	124
		Reykjavík.	
13	19. marz	Lög um húsnæði fyrir fæðingarheimili Reykjavíkurbæjar	32

XI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Reykjavíkurflugvöllur.	
53	5. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi	107—108
		Ríkisborgararéttur.	
25	2. maí	Lög um veitingu ríkisborgararéttar	44—46
		Ríkisreikningur.	
22	26. apríl	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1955	41—42
		Ríkisrekstur.	
48	10. júní	Lög um ráðstafanir til að draga úr kostnaði við rekstur ríkisins	100—101
		Ríkisstjórn.	
72	23. des.	Auglýsing um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	121—122
		Samvinnufélög.	
37	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um samvinnufélög	90
		Siglingar, skip.	
47	10. júní	Lög um breyting á lögum nr. 66/1956, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum	97—99
		Sjómenn.	
49	12. júní	Lög um lífeyrissjóð togarasjómannna	101—105
		Sjúkdómar og slysaforföll.	
16	9. apríl	Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.	33—34
		Sjúkrahúsálög.	
52	12. júní	Lög um breyting á sjúkrahúsálögum, nr. 93 31. des. 1953	107
		Skattar, tollar.	
21	12. maí	Lög um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu	41
32	17. maí	Lög um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu	73
36	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 46 14. apríl 1954, um tekjuskatt og eignarskatt	87—90
65	5. des.	Lög um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 68/1949, um bifreiðaskatt o. fl.	116

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
66	5. des.	Lög um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 90 1954, um tollskrá o. fl.	116—117
67	10. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt með viðauka árið 1959	118
70	15. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta ýmis gjöld 1959 með viðauka	119—120
71	23. des.	Lög um framlenging á gildi III. kafla laga nr. 100 1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna	120—121
Skólamál.			
18	9. aprí	Lög um breyting á lögum nr. 41/1955, um greiðslu kostnaðar við skóla, sem reknir eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum	36—37
Skráning Íslendinga.			
50	10. júní	Lög um breyting á lögum nr. 30 24. marz 1956, um skráningu Íslendinga til stuðnings mannfræði- og ættfræðirannsóknnum hér á landi	106
Skriðuland.			
27	23. apríl	Lög um löggilding verzlunarstaðar að Skriðulandi í Saurbæjarhreppi í Dalasýslu	69
Stóreignir.			
19	8. apríl	Lög um breyting á lögum nr. 44 3. júní 1957 um skatt á stóreignir	37
Sveitarstjórnarkosningar.			
44	29. maí	Lög um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar	95
Sýslusjóðir.			
40	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 102 19. júní 1933, um sýsluvegasjóði	92
Togarasjómenn.			
49	12. júní	Lög um lífeyrissjóð togarasjómanna	101—105
Tollar, sjá skattar.			
Umferðarlög.			
26	2. maí	Umferðarlög	47—69
Utanríkismál.			
3	29. jan.	Auglýsing um aðild Íslands að alþjóðasamningi um sameiginlega greiðslu kostnaðar af tiltekinni flugþjónustu á Íslandi	2

XIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
4	31. jan.	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Túnis um afnám vegabréfsáritana	2
6	20. febr.	Auglýsing um framlengingu á viðskiptasamningi milli Íslands og Ítalíu	3
7	S. d.	Auglýsing um framlengingu viðskipta- og greiðslusamnings Íslands og Ungverjalands	3
11	10. marz	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um nauðungarvinnu eða skylduvinnu	10—25
12	S. d.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um jöfn laun karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf	26—31
14	S. d.	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Finnlands	32
15	S. d.	Auglýsing um framlengingu á viðskiptasamningi Íslands og Spánar	32
20	S. d.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt varðandi atvinnuleysi	37—40
30	16. apríl	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Danmerkur	71
41	22. apríl	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands	92
51	28. júní	Auglýsing um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Frakklands	106
55	10. júlí	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands um vegabréf og áritanir á þau	109
56	21. júlí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamkomulags milli Íslands og Svíþjóðar	109
57	28. júlí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings milli milli Íslands og Ísrael	110
58.	11. sept.	Auglýsing um viðurkenningu Íslands á lögsögu Mannréttindadómstóls Evrópu	110
59	13. sept.	Auglýsing um samþykkt á starfsreglum Norðurlandaráðs	110—112
62	5. nóv.	Auglýsing um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Kúbu	113
63	11. nóv.	Auglýsing um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu	114
75	30. des.	Auglýsing um fullgildingu alþjóðapóstsamninga	124
Útflutningssjóður o. fl.			
8	20. febr.	Lög um breyting á lögum nr. 86 22. des. 1956, um útflutningssjóð o. fl.	4
33	20. maí	Lög um útflutningssjóð o. fl.	73—85
69	23. des.	Lög um breyting á lögum nr. 33 29. maí 1958, um útflutningssjóð o. fl.	119

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
Útflutningur.			
42	24. maí	Lög um breyting á lögum nr. 50 23. júní 1932, um útflutning hrossa	93—94
64	26. nóv.	Lög um útflutning hrossa	114—115
Vangefið fólk.			
43	29. maí	Lög um aðstoð við vangefið fólk	94
Vátryggingarfélag.			
24	29. apríl	Lög um viðauka við lög nr. 23 27. júní 1921, um vátryggingarfélag fyrir fiskiskip	42—44
Veðurstofa.			
17	27. marz	Lög um Veðurstofu Íslands	34—36
Vegabréfsáritanir.			
4	31. jan.	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Túnis um afnám vegabréfsáritana	2
55	1. júlí	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands um vegabréf og áritanir á þau	109
Verkafólk.			
16	9. apríl	Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla	33—34
Verzlunarstaður.			
27	23. apríl	Lög um löggilding verzlunarstaðar að Skriðulandi í Saurbæjarhreppi í Dalasýslu	69

L Ö G**1**

14. febr.

um samkomudag reglulegs Alþingis 1958.**FORSETI ÍSLANDS**

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Reglulegt Alþingi 1958 skal koma saman föstudaginn 10. október, hafi forseti Íslands eigi tiltekið annan samkomudag fyrr á árinu.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 14. febrúar 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

*Hermann Jónasson.***FORSETA BRÉF****2**

25. jan.

um að Alþingi skuli koma saman til framhaldsfunda.**FORSETI ÍSLANDS**

gjörir kunnugt: Ég hef ákveðið, samkvæmt tillögu forsætisráðherra, að Alþingi, 77. löggjafarþing, skuli koma saman til framhaldsfunda þriðjudaginn 4. febrúar 1958, kl. 13.30.

Gjört að Bessastöðum, 25. janúar 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

3

29. jan.

AUGLÝSING

um aðild Íslands að alþjóðasamningi um sameiginlega greiðslu kostnaðar af tiltekinni flugþjónustu á Íslandi.

Hinn 25. september 1956 var undirritaður fyrir Íslands hönd í Genf alþjóðasamningur um sameiginlega greiðslu kostnaðar af tiltekinni flugþjónustu á Íslandi. Samkvæmt samningi þessum ber Íslandi að láta í té tiltekna flugþjónustu vegna millilandaflugs, en kostnaðurinn greiðist af Íslandi, Bandaríkjunum, Belgíu, Bretlandi, Danmörku, Frakklandi, Hollandi, Ísrael, Ítalíu, Kanada, Noregi, Sambandslýðveldinu Þýzkalandi, Svisslandi og Svíþjóð.

Samningurinn gekk í gildi 1. janúar 1957 og féll þá úr gildi samningur milli Íslands og alþjóðaflugmálastofnunarinnar varðandi flugþjónustu á Íslandi frá 16. september 1948 (Stj.tíð. A. 64/1949).

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 29. janúar 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

4

31. jan.

AUGLÝSING

um samkomulag milli Íslands og Túnis um afnám vegabréfsáritana.

Með erindum, dags. 20. júní og 19. júlí 1957, hafa sendiherrar Íslands og Túnis í Washington gert samkomulag um afnám vegabréfsáritana fyrir borgara annars landsins, sem ferðast vilja til hins, enda sé ekki um launaða atvinnu eða lengri dvöl en þriggja mánaða að ræða.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 31. janúar 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

AUGLÝSING

5

7. febr.

um staðfesting forseta Íslands á breytingu á reglugerð nr. 47/1942,
sbr. reglugerð nr. 83/1951, fyrir Háskóla Íslands.

Forseti Íslands féllst hinn 6. þ. m. á tillögu menntamálaráðherra um eftirfarandi breytingu á reglugerð nr. 47/1942, sbr. reglugerð nr. 83/1951, fyrir Háskóla Íslands:

Aftan við 18. tölulið 52. gr. komi nýr töluliður, svo hljóðandi: 19. Bókasafnsfræði.

Þetta birtist hér með þeim, er hlut eiga að máli.

Í menntamálaráðuneytinu, 7. febrúar 1957.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius

AUGLÝSING

6

20. febr.

um framlengingu á viðskiptasamningi milli Íslands og Ítalíu.

Með erindaskiptum, dags. 6. þ. m., milli utanríkisráðuneytisins og sendiráðs Ítalíu í Oslo var viðskiptasamningur milli Íslands og Ítalíu frá 10. desember 1956, sem gildi til 31. október 1957 (Stj.tíð. A. 89/1956) framlengdur óbreyttur til 31. október 1958.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 20. febrúar 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

AUGLÝSING

7

20. febr.

um framlengingu viðskipta- og greiðslusamnings Íslands og Ungverjalands.

Hinn 27. janúar 1958 var viðskipta- og greiðslusamningur Íslands og Ungverjalands frá 6. marz 1953 (Stj.tíð. A. 53/1953) framlengdur óbreyttur til ársloka 1958. Framlengingin fór fram með erindaskiptum, milli sendaráða Íslands og Ungverjalands í Moskva.

Utanríkisráðuneytið, 20. febrúar 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

8

20. febr.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 86 22. des. 1956, um útflutningssjóð o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í 16. gr., b.-lið, laga um útflutningssjóð o. fl. falli niður orðið „skipaleigum“.

2. gr.

Síðasti málslíður 2. málsgreinar 15. gr. laganna skal hljóða svo: Ríkisstjórnin getur þó undanþegið yfirfærslugjaldi skipaleigur, nauðsynleg skipagjöld og flugvélagjöld erlendis að nokkru eða öllu leyti og sett þau skilyrði um það, er þurfa þykir.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 20. febrúar 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

9

12. marz

L Ö G

um húsnæði fyrir félagsstarfsemi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Styrktarsjóði Félags íslenzkra rafvirkja og sjúkrastyrktarsjóði Múrarafélags Reykjavíkur er heimilt að taka eignarhluta sinn í húsinu nr. 27 við Freyjugötu í Reykjavík til afnota fyrir félagsstarfsemi.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 12. marz 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

FARSÓTTALÖG

10

19. marz

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Það er almenn skylda að gjalda sem mesta varúð við farsóttum og hvers konar næmum sjúkdómum og gera sér allt far um að sýkja hvorki sjálfan sig né aðra, að svo miklu leyti sem framkvæmanlegt er og þýðingu hefur.

Læknum og þeim, sem með lækningar fara, svo og öðrum heilbrigðisstarfsmönnum, er sérstaklega skylt, hverjum í sínum verkahring, að vekja athygli á sýkingarhættum og gefa ráð og leiðbeiningar hér að lútandi.

Skylt er hlutaðeigendum jafnan að hlýða fyrirmælum læknis um nauðsynlegar, viðurkenndar og venjulegar ráðstafanir til varnar gegn sótnæmisútbreiðslu frá sjúklingi, er hann hefur til meðferðar.

2. gr.

Héraðslæknar (í Reykjavík borgarlæknir, eins og annars staðar, þar sem vikið er að héraðslæknum í lögum þessum) skulu, hver í sínu héraði, undir umsjá landlæknis og yfirstjórn ráðherra, hafa með höndum opinberar farsóttavarnir samkvæmt ákvæðum laga þessara.

Ráðherra birtir í farsóttareglugerð almenn fyrirmæli um tilhögun og framkvæmd opinberra farsóttavarna.

Þegar svo ber við í einstökum tilfellum, að hlutaðeigandi héraðslækni verður um megn að inna af hendi þær skyldur, sem honum eru lagðar á herðar samkvæmt ákvæðum laga þessara, skipar ráðherra einn eða fleiri lækna héraðslækninum til aðstoðar.

Skylt er sýslumönnum, bæjarfógetum (lögreglustjórum), hreppstjórum, svo og sveitarstjórnnum og heilbrigðisnefndum, ef til eru, að aðstoða héraðslækna við framkvæmd opinberra farsóttavarna samkvæmt ákvæðum laga þessara.

3. gr.

Ætíð skal beita opinberum vörnum samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar gegn útbreiðslu sóttvarnarsóttar, sem eru (sbr. 1. gr. sóttvarnarlaga nr. 34 12. apríl 1954 og 1. gr. sóttvarnarreglugerðar nr. 112 27. ágúst 1954):

1. bólusótt (variola);
2. dílasótt (typhus exanthematicus);
3. kóléra (cholera asiatica);
4. rykkjasótt (febris recurrens);
5. svartí dauði (pestis).

Verði breyting gerð á ákvæðum sóttvarnarreglugerðar um það, hverjar sóttir skuli teljast sóttvarnarsóttir, tekur sú breyting einnig til ákvæða laga þessara þar að lútandi.

Ráðherra getur fyrirskipað, að opinberum vörnum samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar skuli og beita að meira eða minna leyti gegn öðrum sóttum en sóttvarnarsóttum, svo sem barnaveiki, blóðsótt, taugaveiki, heilasótt, mislingum, hettusótt, mænusótt, skarlatssótt og kikhósta, þegar þessar eða þvílíkar sóttir eru skæðar, þegar líklegt þykir, að hefta megi hættulega útbreiðslu þeirra með opinberum vörnum, en ekki án slíkra varna, eða þegar öðrum sérstaklega knýjandi ástæðum er til að dreifa.

10

19. marz

Í hvert sinn er sóttvarnarsótt (sbr. 1. málsg. 3. greinar) kemur upp, skal hlutaðeigandi héraðslæknir þegar í stað taka upp opinberar varnir gegn sóttinni samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar, en gera landlækni það jafnskjótt kunnugt.

Telji héraðslæknir nauðsyn til bera að beita opinberum vörnum samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar að meira eða minna leyti gegn öðrum sóttum (sbr. 3. málsg. 3. greinar), ber hann málið undir landlækni og bíður fyrirmæla ráðherra. Ef héraðslæknir telur svo aðkallandi að beita slíkum vörnum að meira eða minna leyti, að hvers konar töf sé hættuleg, er honum heimilt að gera það til bráðabirgða, án þess að leita heimildar fyrirfram, en gera skal hann landlækni jafnskjótt kunnar ráðstafanir sínar.

Um sóttvarnir gegn útlöndum, um varnir gegn berklaveiki, holdsveiki, kynsjúkdómum, fýlasótt, miltisbrandi, sullaveiki og öðrum alidýrasjúkdómum og um ónæmisáðgerðir fer jafnframt eftir sérstökum lögum.

5. gr.

Nú hafa verið teknar upp opinberar varnir samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar gegn einhverri sótt, og kveður þá ráðherra nánar á um, hverjar ráðstafanir skuli gerðar til að hefta útbreiðslu sóttarinnar. Þegar þau fyrirmæli hafa verið lögð fyrir hlutaðeigandi héraðslækni, hagar hann vörnunum samkvæmt þeim, þangað til öðruvísi verður fyrir mælt af ráðherra. Ef héraðslæknir telur nauðsynlegar breytingar á tilhögun eða framkvæmd varnanna, leggur hann tillögur sínar þar að lúti fyrir landlækni og bíður úrskurðar ráðherra. Ef héraðslæknir telur breytingarnar svo aðkallandi, að hvers konar töf sé hættuleg, er honum heimilt að framkvæma þær til bráðabirgða, enda séu varnirnar eftir sem áður í samræmi við ákvæði farsóttareglugerðar, en gera skal hann landlækni jafnskjótt kunnar ráðstafanir sínar.

6. gr.

Þegar ástæða er til að ætla, að maður hafi dáið úr einhverri þeirri sótt, sem annaðhvort er skylt eða nauðsynlegt að beita opinberum vörnum gegn samkvæmt ákvæðum laga þessara, eða hinn dáni er grunaður um að vera smitberi einherrar þeirrar sóttar, getur hlutaðeigandi lögreglustjóri lagt fyrir, að rannsaka skuli hluta af líkinu eða jafnvel kryfja það, ef þörf er á til þess, að ákveðið verði, hvort opinberum farsóttavörnum skuli beitt.

Ráðherra birtir reglur um meðferð og umbúnað líka, sem flutt eru á milli staða hér á landi eða út úr landinu.

7. gr.

Eigi má nota farþegaskip, farþegabíreiðar, farþegalöftför eða önnur samsvarandi fólksflutningatæki til að flytja sjúkling, sem haldinn er sótt þeirri eða er smitberi þeirrar sóttar, sem skylt er að beita opinberum vörnum gegn eða opinberum vörnum er beitt gegn, nema fylgt sé öllum fyrirmælum hlutaðeigandi héraðslæknis um flutning slíks sjúklings eða smitbera.

Ákvæði þessarar greinar taka jafnan til barnaveiki, taugaveiki, heilasóttar og skarlatssóttar, þó að opinberum vörnum sé ekki beitt gegn útbreiðslu þeirra.

8. gr.

Nú kemur sjúkdómur upp á heimili, eða yfirvofandi er, að hann komi upp á heimili, og auðsætt þykir eða líklegt, að verið hafi eða sé sóttvarnarsótt (sbr. 1. málsg. 3. greinar) eða einhver þeirra sótta, sem taldar eru í 3. málsg. 3. greinar, eða vitað er eða grunsamlegt, að heimilismaður sé smitberi einherrar þeirrar sóttar, og skal þá húsráðanda skylt að skýra lækni sínum þegar frá því.

Ef lækningurinn er ekki hlutaðeigandi héraðslæknir og fellst á, að um slíka sótt eða 10
 smitburð geti verið að ræða, gerir hann héraðslækninum við vart. Húsráðanda, 19. marz
 sem er fjarri lækni, er og heimilt, ef hann kys það heldur, að gera hreppstjóra
 eða hreppsnefndarmanni í hreppi sínum kunnugt um sjúklinginn (smitberann), en
 hreppstjóri (hreppsnefndarmaður) skal þá jafnskjótt gera hlutaðeigandi héraðslækni
 við vart. Með heimilismönnum eru einnig taldir aðkomumenn þeir, er hafa húsnæði
 eða náttstað á heimili um stundarsakir, svo og þeir, sem þar eru í fæði. Nú kemur
 slíkur sjúkdómur, sem hér um ræðir, eða smitburður, upp meðal þeirra, sem eru í
 nauðungarvist á einhverjum stað eða í sjúkrahúsi, elliheimili, barnahæli, heima-
 vistarskóla eða þvilikri stofnun, og er þá forstöðumanni eða forráðamanni skylt
 að skýra frá því. Komi sjúkdómurinn upp á skipi eða í veri á vertíð meðal skips-
 hafnar, skal skipstjóri eða formaður skýra frá því.

Starfandi læknum er sérstaklega skylt að hafa vakandi auga á sóttum, er
 ástæða gæti verið til að beita opinberum vörnum gegn, og gera hlutaðeigandi héraðs-
 lækni jafnskjótt kunnugt, ef þeir verða slíkrar sóttar varir.

Víti einhver til þess, að vanrækt hafi verið að gera héraðslækni kunnugt um
 sjúkdóm eða smitburð samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, skal hann þegar í stað
 skýra frá því á þann hátt, er að framan segir.

Þurfi hreppstjóri eða hreppsnefndarmaður að takast ferð á hendur til að full-
 nægja fyrirmælum greinar þessarar, fær hann kostnaðinn endurgreiddan úr sveitar-
 sjóði eftir reikningi, er hlutaðeigandi hreppsnefnd samþykkir.

9. gr.

Nú er eigi unnt að hafa sjúkling eða smitbera svo afskekktan á heimili sínu,
 að ekki sé hætt við útbreiðslu sóttnæmis, og er þá hlutaðeigandi héraðslækni heimilt,
 í samræmi við ákvæði 3.—5. greinar, að láta flytja sjúklinginn (smitberann) í
 sjúkrahús eða eitthvert annað hús, sem til þess er hentugt og hægt er að fá. Er
 sjúklingi (smitbera) skylt að vera þar, þangað til hættulaust er að flytja hann eða
 láta hann fara þaðan, enda sé honum látin þar í té hæfileg læknishjálp og aðhjúkrun.
 Heimilt er og að fara eins að, þá er rannsaka skal vafasöm sjúkdómstilfelli eða
 smitburð. Við flutning sjúklingsins (smitberans) skal þess gætt, að svo vel fari
 um hann sem unnt er, án þess að hætt sé við sóttnæmisútbreiðslu.

10. gr.

Ef sjúklingur eða smitberi er ekki fluttur af heimili sínu, getur hlutaðeigandi
 lögreglustjóri eða hreppstjóri eftir fyrirmælum hlutaðeigandi héraðslæknis, í sam-
 ræmi við ákvæði 3.—5. greinar, takmarkað samgöngur milli heimilis hans (húss eða
 bæjar) og annarra heimila eða bannað með öllu utanheimilismönnum að koma á
 heimilið og einnig heimamönnum að fara á annarra manna heimili. Þegar samgöngur
 eru takmarkaðar, skal, ef þörf krefur, setja mann af öðru heimili til að líta daglega
 eftir hinu syktu heimili og annast nauðsynlega aðflutninga, en skylt er að gera það,
 ef samgöngur eru með öllu bannaðar. Banna má og að flytja af syktu heimili muni
 og matvæli, einkum mjólk og mjólkurafurðir.

Á sama hátt getur hlutaðeigandi héraðslæknir takmarkað eða bannað sölu
 varnings, sem sóttþætta getur stafað af, einnig verzlunum, svo sem matvælabúðum,
 brauðbúðum og mjólkurbúðum, enn fremur veitingar á gistihúsum og veitingastöðum.

Matvæla kaupmenn, matsalar, veitingamenn, brauðsalar og einkum mjólkursalar
 eru skyldir til, ef krafizt er vegna framkvæmda í samræmi við ákvæði laga þessara,
 að láta í té skrá yfir viðskiptamenn sína, að svo miklu leyti sem þeir eru þeim
 kunnir. Einnig eru skyldir til að gefa sig fram menn, sem viðskipti hafa átt við
 slíkan tilgreindan kaupmann, útsölumann eða veitingamann, ef hlutaðeigandi héraðs-
 læknir krefst þess með auglýsingu.

10

19. marz

Nú hefur sótt, sem opinberum vörnum er beitt gegn, gert vart við sig á heimili, þar sem eru börn eða aðrir nemendur, sem ganga í skóla, eða smitberi slíkrar sóttar hefst þar við, og má þá nemandi ekki sækja skóla, fyrr en ekki er hætt við sótt-næmisútbreiðslu frá honum, að áliti héraðslæknis eða samkvæmt úrskurði ráðherra. Þessa skal og jafnan gætt um barnaveiki, taugaveiki, heilasótt, mænusótt og skarlats-sótt, þó að opinberum vörnum sé ekki beitt gegn þeim, og um farsóttir yfirleitt, nema þær séu svo útbreiddar orðnar, að ekki teljist svara tilgangi. Um skólakennara gildir sama að þessu leyti og nemendur.

12. gr.

Í byggðarlagi, þar sem sótt gengur, sem opinberum vörnum er beitt gegn, svo og í nærsveitum, getur lögreglustjóri eða hreppstjóri, eftir fyrirætlum héraðslæknis í samræmi við ákvæði 3.—5. greinar, skipað, að loka skuli skólum, jafnt almennum skólum sem einkaskólum, hannað almenna mannfundi og opinberar skemmtisamkomur (kvikmyndasýningar, leiksýningar, samsöngva, dansleiki, hlutaveltur o. s. frv.), aðrar samkomur (brúðkaupsveizlur, innanfélagsskemmtanir o. s. frv.), þar sem margir koma saman í sama húsi, svo og messugerðir og líkfylgdir. Á sama hátt getur lögreglustjóri eða hreppstjóri lokað verzlunum, svo sem matvæla-búðum, brauðbúðum og mjólkurbúðum, enn fremur gistihúsum og veitingastöðum.

13. gr.

Þegar mjög mikil hætta vofir yfir, getur hlutaðeigandi lögreglustjóri, eftir fyrirætlum hlutaðeigandi héraðslæknis í samræmi við ákvæði 3.—5. greinar, skipað, að afkvía skuli sýktan kaupstað, kaupsýslu, sveit, eða hluta þeirra, svo og önnur stór svæði, og skal lögreglustjóri þá annast nauðsynlegar ráðstafanir til að halda uppi slíku samgöngubanni.

Nú óskar bæjarstjórn þess, sýslunefnd eða hreppsnefnd, fyrir hönd kaupstaðar, sýslu eða hrepps, að afkvía kaupstaðinn, sýsluna eða hreppinn, eða hluta þeirra, til þess að ekki berist þangað hættuleg farsótt, og getur þá ráðherra, ef gild ástæða þykir til, heimilað afkvíunina og falið hlutaðeigandi lögreglustjóra framkvæmdirnar í samráði við hlutaðeigandi héraðslækni. Kostnaður af slíkri afkvíun greiðist úr hlutaðeigandi sveitarsjóði eða sýslusjóði.

14. gr.

Nú hefur verið beitt opinberum vörnum gegn sótt-næmisútbreiðslu frá grunuðum taugaveikissmitbera eða öðrum grunuðum smitbera, og á hinn grunaði smitberi þá kröfu á, að hann verði rannsakaður til hlítar og úr því skorið, ef unnt er, hvort grunurinn er á rökum reistur. Á sama hátt á taugaveikissmitberi eða annar smitberi, sem opinberum vörnum hefur verið beitt gegn, kröfu á að fá þá læknishjálp, sem til þess þarf, að hann verði, ef unnt er, losaður við smitburðinn.

Ráðherra er heimilt að semja um að veita viðvarandi taugaveikissmitbera eða aðstandendum slíks smitbera, og eins þó að einungis sé um að ræða grun, sem ekki verður hnekkt, styrk úr ríkissjóði um lengri eða skemmri tíma, gegn því að smitberanum verði tryggilega ráðstafað, svo að sýkingarhætta stafi ekki af honum.

15. gr.

Skýlt er mönnum að þola, að fram fari sóttthreinsun á sjálfum þeim og skyldu-liði þeirra, búslóð, húsum og bæjum, einnig á skipum og öðrum farartækjum, svo og á lausum munum, þar er verið hefur einhver af sóttum þeim, sem nefndar eru í 1. og 3. málsg. 3. greinar, eða smitberar slíkra sótta, og þá endranær, er héraðslæknir fyrirskipar sóttthreinsun í samræmi við ákvæði laga þessara.

Sé miklum umsvifum og erfiðleikum bundið að sóttþreinsa lausa muni, má láta **10**
 brenna þá eða eyða þeim á annan hátt, en skaðabætur skulu greiddar eiganda. **19. marz**

Að jafnaði annast hlutaðeigendur sjálfir sóttþreinsun heimila sinna og annarra húseigna, skipa og annarra tækja samkvæmt fyrirsögn og leiðbeiningum hlutaðeigandi héraðslæknis eða heilbrigðisfulltrúa fyrir hans hönd og ætíð, þegar ekki er um annað að ræða en almenna hreingerningu húss (skips, farartækis) og muna, málningu (kölkun) eða veggfóðrun herbergja, böðun fólks, fataþvott og þess háttar, og eins þó að fyrirskipað sé að nota við hreingerningu og þvott venjuleg sóttþreinsunarlyf.

Þegar mikið liggur við, svo sem þegar um er að ræða sóttþreinsun vegna sóttvarnarsóttar (sbr. 1. málsg. 3. greinar), skipar héraðslæknir í samráði við landlækni sérfróðan sóttþreinsunarmann til að annast einstakar sóttþreinsanir.

Ef sveitarstjórn telur henta að hafa á að skipa föstum sóttþreinsunarmanni, er hlutaðeigandi lögreglustjóra heimilt að löggilda til sóttþreinsunarstarfa í hlutaðeigandi sveitarfélagi hæfan mann, að dómi hlutaðeigandi héraðslæknis og heilbrigðisnefndar, ef til er.

16. gr.

Ríkissjóður ber kostnað af opinberum farsóttavörnum, þ. e. vörnum gegn sóttvarnarsóttum (sbr. 1. málsg. 3. greinar) og vörnum, sem ráðherra fyrirskipar sérstaklega samkvæmt ákvæðum 3. málsgreinar 3. greinar, nema fyrir sé mælt, að kostnaðinn skuli greiða úr hlutaðeigandi sveitarsjóði eða sýslusjóði (sbr. 4. málsg. 2. greinar, 4. málsg. 8. greinar og 2. málsg. 13. greinar) eða hlutaðeigendur beri hann sjálfir (sbr. 2., 3. og 6.—8. málsg. þessarar greinar).

Ríkissjóður ber meðal annars kostnað af sóttþreinsun, sem héraðslæknir í samráði við landlækni skipar sérstakan sóttþreinsunarmann til að annast samkvæmt ákvæðum 4. málsgreinar 15. greinar. Heimilismönnum er þó skylt að annast endurgjaldslaust alla þá vinnu við sóttþreinsunina, sem þeir geta af hendi leyst og sóttþreinsunarmaður þarf með og heimtar. Þeim er og skylt að leggja til ókeypis heitt vatn og kalt, eldivið og sápu eftir þörfum.

Kostnað af sóttþreinsun, sem héraðslæknir fyrirskipar og framkvæmd er samkvæmt ákvæðum 3. málsgreinar 15. greinar, ber hlutaðeigandi sjálfur og eins, þó að til slíkrar sóttþreinsunar sé fenginn löggiltur sóttþreinsunarmaður (sbr. 5. málsg. 15. greinar), nema hlutaðeigandi sveitarsjóður beri kostnaðinn samkvæmt ákvörðun sveitarstjórnar. Ríkissjóður ber þó jafnan allan kostnað af því, ef héraðslæknir fyrirskipar að flytja burtu af heimili sængurfatnað eða annað til sóttþreinsunar í sóttþreinsunarlofti.

Ríkissjóður ber kostnað af flutningi sjúkra manna vegna opinberra farsóttavarna, einnig ferðakostnað smitbera af heimili á sjúkrahús eða annað, svo og fyrir dvöl þeirra þar samkvæmt ákvæðum 9. greinar, þar með talin aðhjúkrun, lyf og læknishjálpar, enn fremur ferðakostnað smitbera til rannsóknar eða lækninga samkvæmt ákvæðum 14. greinar, svo og allan kostnað af rannsókninni og læknishjálparinni, þar með talinn dvalarkostnaður á sjúkrahúsi.

Ráðherra er heimilt að láta greiða úr ríkissjóði að meira eða minna leyti kostnað af læknishjálpar, aðhjúkrun og eftirliti með sjúklingum í heimahúsum, þegar um sótt er að ræða, sem opinberum farsóttavörnum er beitt gegn og ætla má, að slíkt sé nauðsynlegt til að hefta útbreiðslu sóttarinnar.

Ákvæði tveggja síðustu málsgreina leysa ekki hlutaðeigandi sjúkrasamlag undan þeirri kvöð að greiða eðlilegan sjúkrakostnað fyrir tryggðan meðlim, enda þótt farsóttavörnum sé beitt gegn honum, og tekur það bæði til nauðsynlegrar sjúkravistar sjúkdómsins vegna og venjulegrar læknishjálpar utan sjúkrahúss. Sama gildir um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkumla, ef svo ber við, að hún á hlut að máli.

10 Ríkissjóður ber ekki þann kostnað, sem leiðir af því, er ferðir manna eða farar-
19. marz tækja eru hindraðar samkvæmt ákvæðum laga þessara, né greiðir skaðabætur fyrir þau atvinnuspjöll, er leiða kann af framkvæmd þeirra.

Ríkissjóður ber ekki kostnað af farsóttavörnum, sem læknir fyrirskipar í samræmi við ákvæði 1. greinar laga þessara, og ekki heldur þótt í hlut eigi héraðslæknir, sem í samræmi við þau ákvæði fyrirskipar að haga slíkum vörnum að meira eða minna leyti samkvæmt ákvæðum farsóttareglugerðar.

17. gr.

Brot gegn ákvæðum laga þessara eða gegn almennum eða sérstökum fyrirmælum samkvæmt ákvæðum þeirra varða sektum, varðhaldi eða fangelsi, allt að 6 mánuðum.

Ef maður er haldinn sóttvarnarsótt (sbr. 1. málsg. 3. greinar) eða er smitberi slíkrar sóttar eða maður hefur dvalizt á heimili, þar sem slík sótt gengur eða slíkur smitberi dvelst, þá skal sá maður jafnan, er hann kemur á önnur heimili, á skip eða í önnur fólksflutningatæki, gera þetta kunnugt húsráðanda, skipstjóra eða forráðamanni. Sama gildir um þær sóttir, sem taldar eru í 3. málsg. 3. greinar, ef opinberum vörnum er beitt gegn þeim, og einnig án þess um barnaveiki, taugaveiki, heilasótt og skarlatssótt. Nú vanrækir maður þetta, og má þá, auk hegningar, sem ákveðin er í 1. málsg. þessarar greinar, dæma hann til skaðabóta fyrir það, er leiða kann af vanrækslu hans.

Mál, sem rísa út af brotum á lögum þessum, skulu rekin að hætti opinberra mála.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 66 19. júní 1933, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma, og lög nr. 28 27. júní 1941, um breyting á fyrrnefndum lögum.

Gjört að Bessastöðum, 19. marz 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

11

10. marz

AUGLÝSING

um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um nauðungarvinnu eða skylduvinnu.

Hinn 8. maí 1957 samþykkti Alþingi þingsályktun um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fullgilda fyrir Íslands hönd samþykkt nr. 29, um nauðungarvinnu eða skylduvinnu, sem gerð var á 14. þingi Alþjóðavinnuálastofnunarinnar (I.L.O.) í Genf 28. júní 1930.

Fullgildingarskjal Íslands var afhent aðalforstjóra Alþjóðavinnuálastofnunarinnar hinn 17. febrúar 1958.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 10. marz 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

Fylgiskjal.

SAMÞYKKT

nr. 29 um nauðungarvinnu
eða skylduvinnu.

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, saman komið til 14. þingsetu sinnar í Genf 10. júní 1930, eftir kvaðningu Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar, hefur ákveðið að samþykkja ákveðnar tillögur varðandi nauðungarvinnu eða skylduvinnu, sem er þáttur í fyrsta dagskrármáli þessa þings, og þar sem það hefur ákveðið, að þessar tillögur skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið í dag, hinn 28. júní 1930, eftirfarandi samþykkt, sem nefna má Nauðungarvinnusamþykktina 1930, til þess að aðildaríki Alþjóðavinnumálastofnunarinnar megi fullgilda hana í samræmi við ákvæði stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar:

1. gr.

1. Hvert það aðildarríki Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem fullgildir samþykkt þessa, skuldbindur sig til þess að útrýma hvers konar nauðungarvinnu eða skylduvinnu á eins skömmum tíma og unnt er.

2. Með þessa fullkomnu útrýmingu fyrir augum, má nota nauðungar- eða skylduvinnu meðan ástandið er að breytast, en einungis í opinberum tilgangi og sem undantekning, og með þeim skilyrðum og tryggingu, sem greinir hér á eftir.

3. Að loknum fimm árum frá gildistöku samþykktar þessarar og þegar stjórn Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar semur skýrslu þá, sem um ræðir í 31. gr. hér á eftir, skal nefnd stjórn kanna möguleikana á útrýmingu hvers konar nauðungar- eða skylduvinnu án frekari

CONVENTION

(no. 29) concerning forced or
compulsory Labour.

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fourteenth Session on 10 June 1930, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to forced or compulsory labour, which is included in the first item on the agenda of the Session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-eighth day of June of the year one thousand nine hundred and thirty the following Convention, which may be cited as the Forced Labour Convention, 1930, for ratification by the Members of the International Labour Organisation in accordance with the provisions of the Constitution of the International Labour Organisation:

Article 1

1. Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to suppress the use of forced or compulsory labour in all its forms within the shortest possible period.

2. With a view to this complete suppression, recourse to forced or compulsory labour may be had, during the transitional period for public purpose only and as an exceptional measure, subject to the conditions and guarantees herein-after provided.

3. At the expiration of a period of five years after the coming into force of this Convention, and when the Governing Body of the International Labour Office prepares the report provided for in Article 31 below, the said Governing Body shall consider the possibility of the sup-

11 frests til umskiptanna og einnig hvort
10. marz æskilegt sé að taka þetta mál á dagskrá þingsins.

2. gr.

1. Að því er tekur til þessarar samþykktar skal hugtakið „nauðungar- eða skylduvinna“ merkja alla vinnu eða þjónustu sem krafizt er af manni með hótun um einhvers konar refsingu og hann hefur ekki gefið sig sjálfviljugur fram til þess að inna af hendi.

2. Þó skal hugtakið „nauðungar- eða skylduvinna“, að því er tekur til þessarar samþykktar, ekki fela í sér:

- (a) neins konar vinnu eða þjónustu, sem krafizt er samkvæmt lögum um herskylduþjónustu, að því er tekur til starfa, sem eru algerlega hernaðarlegs eðlis;
- (b) neins konar vinnu eða þjónustu, sem er þáttur í borgaralegum skyldum borgara í algerlega sjálfstæðu landi;
- (c) neins konar vinnu eða þjónustu, sem krafizt er af manni á grundvelli dóms uppkveðins í rétti, enda sé nefnd vinna eða þjónusta framkvæmd undir eftirliti og stjórn opinbers stjórnvalds og umræddur maður sé ekki leigður eða afhentur til umráða einstaklingum, fyrirtækjum eða félögum;
- (d) neins konar vinnu eða þjónustu, sem krafizt er í neyðartilfellum, þ. e. a. s. þegar um er að ræða styrjaldir, voða eða ógn um voða, svo sem eldsvoða, flóð, hungursneyð, jarðskjálfta, svæsnar farsóttir í mönnum eða málleysingjum, innrásir dýra, skordýra eða jurtasjúkdóma og yfirleitt sérhvert atvik, sem mundi stofna í hættu lífi eða velferð þjóðarinnar allrar eða hluta hennar;
- (e) minni háttar störf í þágu sveitarfélaga, þ. e. a. s. þau störf, sem meðlimir sveitarfélags vinna beint í þágu þess og má því líta á sem venjulega borgaraskyldu meðlima sveitarfé-

pression of forced or compulsory labour in all its forms without a further transitional period and the desirability of placing this question on the agenda of the Conference.

Article 2

1. For the purposes of this Convention the term “forced or compulsory labour” shall mean all work or service which is exacted from any person under the menace of any penalty and for which the said person has not offered himself voluntarily.

2. Nevertheless, for the purposes of this Convention, the term “forced or compulsory labour” shall not include—

- (a) any work or service exacted in virtue of compulsory military service laws for work of a purely military character;
- (b) any work or service which forms part of the normal civic obligations of the citizens of a fully self-governing country;
- (c) any work or service exacted from any person as a consequence of a conviction in a court of law, provided that the said work or service is carried out under the supervision and control of a public authority and that the said person is not hired to or placed at the disposal of private individuals, companies or associations;
- (d) any work or service exacted in cases of emergency, that is to say, in the event of war or of a calamity or threatened calamity, such as fire, flood, famine, earthquake, violent epidemic or epizootic diseases, invasion by animal, insect or vegetable pests, and in general any circumstance that would endanger the existence or the well-being of the whole or part of the population;
- (e) minor communal service of a kind which, being performed by the members of the community in the direct interest of the said community, can therefore be considered as normal

lagsins, enda eigi íbúar sveitarfélagsins eða beinir fulltrúar þeirra rétt á því, að álits þeirra sé leitað um þörfina fyrir slík störf.

3. gr.

Að því er tekur til þessarar samþykktar skal hugtakið „hlutaðeigandi stjórnvald“ tákna annaðhvort stjórnvald í móðurlandinu eða æðsta stjórnvald á hlutaðeigandi landsvæði.

4. gr.

1. Hlutaðeigandi stjórnvald má ekki leggja á eða leyfa að lögð sé á nauðungar- eða skylduvinna í þágu einstaklinga, stofnana eða félaga.

2. Þar sem slík nauðungar- eða skylduvinna í þágu einstaklinga, stofnana eða félaga viðgengst á þeim tíma er framkvæmdastjóri Alþjóðavinnuálagsskrifstofunnar skráir fullgildingu aðildarríkis á samþykkt þessari, skal aðildarríkið að fullu útiloka slíka nauðungar- eða skylduvinnu frá þeim degi er samþykkt þessi gengur í gildi fyrir það aðildarríki.

5. gr.

1. Ekkert sérleyfi veitt einstaklingum, stofnunum eða félögum skal hafa í för með sér neins konar nauðungar- eða skylduvinnu við að framleiða eða safna saman vörum, sem slíkir einstaklingar, stofnanir eða félög nota eða verzla með.

2. Þar sem til eru sérleyfi, sem innihalda ákvæði, er hafa í för með sér þess háttar nauðungar- eða skylduvinnu, skulu slík ákvæði afnumin eins fljótt og unnt er, til þess að fullnægt verði ákvæðum 1. greinar þessarar samþykktar.

6. gr.

Jafnvel þar sem embættismönnum er skylt að hvetja íbúa, sem eru undir þeirra stjórn, til þess að ráða sig í ein-

civic obligation incumbent upon the members of the community, provided that the members of the community or their direct representatives shall have the right to be consulted in regard to the need for such services.

11
10. marz

Article 3

For the purposes of this Convention the term “competent authority” shall mean either an authority of the metropolitan country or the highest central authority in the territory concerned.

Article 4

1. The competent authority shall not impose or permit the imposition of forced or compulsory labour for the benefit of private individuals, companies or associations.

2. Where such forced or compulsory labour for the benefit of private individuals, companies or associations exists at the date on which a Member's ratification of this Convention is registered by the Director-General of the International Labour Office, the Member shall completely suppress such forced or compulsory labour from the date on which this Convention comes into force for that Member.

Article 5

1. No concession granted to private individuals, companies or associations shall involve any form of forced or compulsory labour for the production or the collection of products which such private individuals, companies or associations utilise or in which they trade.

2. Where concessions exist containing provisions involving such forced or compulsory labour, such provisions shall be rescinded as soon as possible, in order to comply with Article 1 of this Convention.

Article 6

Officials of the administration, even when they have the duty of encouraging the populations under their charge to en-

11 hverja vinnu, skulu þeir ekki þvinga
10. marz þessa íbúa eða einstaka þeirra til þess að
vinna fyrir einstaklinga, stofnanir eða
félög.

7. gr.

1. Höfðingjum, sem ekki hafa stjórnarstörf með höndum, skal ekki heimilt að færa sér nauðungar- eða skylduvinnu í nyt.

2. Höfðingjum, sem hafa stjórnarstörf með höndum, skal heimilt að færa sér í nyt nauðungar- eða skylduvinnu, að fenginni skýlausri heimild hlutaðeigandi stjórnvalds, enda sé farið eftir ákvæðum 10. greinar.

3. Höfðingjar, sem eru tilhlýðilega viðurkenndir og fá ekki hæfileg laun í öðru formi, mega njóta persónulegrar þjónustu, enda sé þá farið eftir viðeigandi reglugerðum og gerðar séu allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir misbeitingu.

8. gr.

1. Ábyrgðin á sérhverri ákvörðun um að nota nauðungar- eða skylduvinnu, hvílir á æðsta borgaralegu stjórnvaldi á hlutaðeigandi landsvæði.

2. Þó má það stjórnvald gefa æðstu héraðsstjórnnum umboð til þess að krefjast nauðungar- eða skylduvinnu, ef það hefur ekki í för með sér að verkamennirnir séu fluttir frá heimkynnum sínum. Fyrirnefnt stjórnvald getur einnig um tíma og með þeim skilyrðum, sem sett kunna að verða í reglugerðum samkvæmt 23. grein þessarar samþykktar gefið æðstu héraðsstjórnnum umboð til þess að krefjast nauðungar- eða skylduvinnu, sem hefur í för með sér flutning á verkamönnum frá heimkynnum þeirra, enda sé það gert til þess að greiða fyrir flutningi embættismanna stjórnarinnar þegar þeir eru að skyldustörfum og til flutnings á vörum stjórnarinnar.

9. gr.

Með þeim undantekningum, sem greinir í 10. gr. þessarar samþykktar, skal

gage in some form of labour, shall not put constraint upon the said populations or upon any individual members thereof to work for private individuals, companies or associations.

Article 7

1. Chiefs who do not exercise administrative functions shall not have recourse to forced or compulsory labour.

2. Chiefs who exercise administrative functions may, with the express permission of the competent authority, have recourse to forced or compulsory labour, subject to the provisions of Article 10 of this Convention.

3. Chiefs who are duly recognised and who do not receive adequate remuneration in other forms may have the enjoyment of personal services, subject to due regulation and provided that all necessary measures are taken to prevent abuses.

Article 8

1. The responsibility for every decision to have recourse to forced or compulsory labour shall rest with the highest civil authority in the territory concerned.

2. Nevertheless, that authority may delegate powers to the highest local authorities to exact forced or compulsory labour which does not involve the removal of the workers from their place of habitual residence. That authority may also delegate, for such periods and subject to such conditions as may be laid down in the regulations provided for in Article 23 of this Convention, powers to the highest local authorities to exact forced or compulsory labour which involves the removal of the workers from their place of habitual residence for the purpose of facilitating the movement of officials of the administration, when on duty, and for the transport of Government stores.

Article 9

Except as otherwise provided for in Article 10 of this Convention, any au-

hvert það stjórnvald, sem er bært til þess að krefjast nauðungar- eða skylduvinnu, áður en það ákveður að notfæra slíka vinnu fullvissa sig um:

- (a) að vinna sú eða þjónusta, sem látin skal í té, sé í beinar og brýnar þarfir þess samfélags, sem hennar er krafizt af;
- (b) að vinnunnar eða þjónustunnar sé bráð eða yfirvofandi nauðsyn;
- (c) að ekki hafi verið unnt að fá frjálst vinnuafli til þess að inna af hendi vinnuna eða þjónustuna með því að bjóða kaup eða vinnukjör, sem eigi séu lakari en þau, sem tíðkast á hlutaðeigandi landsvæði fyrir slíka vinnu eða þjónustu; og
- (d) að vinnan eða þjónustan muni ekki leggja of þunga byrði á íbúana með tilliti til þess vinnuafls, sem tiltækt er, og möguleika þeirra til þess að taka að sér vinnuna.

10. gr.

1. Smátt og smátt skal útrýma nauðungar- eða skylduvinnu, sem krafizt er sem skattgreiðslu, og nauðungar- eða skylduvinnu, sem höfðingjar, er hafa stjórnarstörf með höndum, notfæra sér við framkvæmd starfa í þágu almennings.

2. Þar sem nauðungar- eða skylduvinnu er krafizt sem skattgreiðslu og höfðingjar, er hafa stjórnarstörf með höndum, notfæra sér nauðungar- eða skylduvinnu við framkvæmd starfa í almenningsþágu, skal hlutaðeigandi stjórnvald fyrst fullvissa sig um:

- (a) að vinna sú eða þjónusta, sem látin skal í té, sé í beinar og brýnar þarfir þess samfélags, sem hennar er krafizt af;
- (b) að vinnunnar eða þjónustunnar sé bráð eða yfirvofandi nauðsyn;
- (c) að vinnan eða þjónustan muni ekki leggja of þunga byrði á íbúana með tilliti til þess vinnuafls, sem tiltækt er, og möguleika þeirra til þess að taka að sér vinnuna;

thority competent to exact forced or compulsory labour shall, before deciding to have recourse to such labour, satisfy itself—

- (a) that the work to be done or the service to be rendered is of important direct interest for the community called upon to do the work or render the service;
- (b) that the work or service is of present or imminent necessity;
- (c) that it has been impossible to obtain voluntary labour for carrying out the work or rendering the service by the offer of rates of wages and conditions of labour not less favourable than those prevailing in the area concerned for similar work or service; and
- (d) that the work or service will not lay too heavy a burden upon the present population, having regard to the labour available and its capacity to undertake the work.

Article 10

1. Forced or compulsory labour exacted as a tax and forced or compulsory labour to which recourse is had for the execution of public work by chiefs who exercise administrative functions shall be progressively abolished.

2. Meanwhile, where forced or compulsory labour is exacted as a tax, and where recourse is had to forced or compulsory labour for the execution of public works by chiefs who exercise administrative functions, the authority concerned shall first satisfy itself—

- (a) that the work to be done or the service to be rendered is of important direct interest for the community called upon to do the work or render the service;
- (b) that the work or the service is of present or imminent necessity;
- (c) that the work or service will not lay too heavy a burden upon the present population, having regard to the labour available and its capacity to undertake the work;

11 (d) að vinnan eða þjónustan hafi ekki
10. marz í för með sér flutning verkamann-
anna frá heimkynnum þeirra;

(e) að framkvæmd vinnunnar eða þjón-
ustunnar sé stjórnad eftir kröfum
trúarbragða, félagslífs og landbún-
aðar.

11. gr.

1. Til nauðungar- eða skylduvinnu
má einungis kalla fullfæra karlmenn,
sem augljóst er að séu ekki yngri en 18
ára og ekki eldri en 45 ára. Að undan-
skildum þeim tegundum vinnu, sem
greinir í 10. grein þessarar samþykktar,
skulu eftirfarandi takmarkanir og skil-
yrði gilda:

(a) Þegar því verður við komið skal
læknir tilnefndur af stjórnvöldunum
fyrirfram úrskurða hvort hlutaðeig-
andi menn séu ekki haldnir neinum
smitandi sjúkdómi og að þeir séu lík-
amlega færir til þeirrar vinnu, sem
þeim er ætluð, við þau skilyrði, sem
hún fer fram við;

(b) undanskildir eru kennarar, nem-
endur og starfsmenn stjórnarinnar
yfirleitt;

(c) í hverju samfélagi skal haldið eftir
eins mörgum fullfærum karlmön-
num og ómissandi eru fjölskyldu- og
félagslífi;

(d) virða skal hjúskapar- og fjölskyldu-
tengsl.

2. Með tilliti til stafliðs c í undan-
förnum tölulið, skulu reglugerðir þær,
sem um ræðir í 23. grein þessarar sam-
þykktar, ákveða hve mikinn hluta full-
orðinna vinnufærra karla megi á hverj-
um tíma taka til nauðungar- eða skyldu-
vinnu, þó má þessi hluti aldrei vera
meiri en 25%. Við ákvörðun þessa hlut-
falls, skal hlutaðeigandi stjórnvald taka
tillit til þess hve fólkið býr þétt, hversu
það er þroskað félagslega og líkamlega,
árstíða, og þeirrar vinnu, sem hlutaðeig-
andi fólk verður að framkvæma sjálfs
sín vegna í heimahéraði sínu, og yfirleitt
skal hafa í huga efnahagslegar og félags-

(d) that the work or service will not
entail the removal of the workers
from their place of habitual resi-
dence;

(e) that the execution of the work or the
rendering of the service will be direc-
ted in accordance with the exigencies
of religion, social life and agricul-
ture.

Article 11

1. Only adult able-bodied males who
are of an apparent age of not less than
18 and not more than 45 years may be
called upon for forced or compulsory la-
bour. Except in respect of the kinds of
labour provided for in Article 10 of this
Convention, the following limitations
and conditions shall apply:

(a) whenever possible prior determina-
tion by a medical officer appointed
by the administration that the per-
sons concerned are not suffering
from any infectious or contagious
disease and that they are physically
fit for the work required and for the
conditions under which it is to be
carried out;

(b) exemption of school teachers and
pupils and of officials of the admini-
stration in general;

(c) the maintenance in each community
of the number of adult able-bodied
men indispensable for family and
social life;

(d) respect for conjugal and family ties.

2. For the purposes of sub-paragraph
(c) of the preceding paragraph, the re-
gulations provided for in Article 23 of
this Convention shall fix the proportion
of the resident adult able-bodied males
who may be taken at any one time for
forced or compulsory labour, provided
always that this proportion shall in no
case exceed 25 per cent. In fixing this
proportion the competent authority shall
take account of the density of the popu-
lation, of its social and physical develop-
ment, of the seasons, and of the work
which must be done by the persons con-
cerned on their own behalf in their lo-

legar nauðsynjar fyrir eðlilegt líf hlutaðeigandi samfélags.

12. gr.

1. Hámarkstími sá, sem taka má mann til nauðungar- eða skylduvinnu, hvírrar tegundar sem er, á hverju tólf mánaða tímabili, skal ekki fara fram úr sextíu dögum að meðtöldum þeim tíma, sem fer til ferða til og frá vinnustað.

2. Hver sá, sem krafinn er nauðungar- eða skylduvinnu, skal fá í hendur skirteini, er greini þau tímabil er hann hefur innt af hendi slíka vinnu eða þjónustu.

13. gr.

1. Venjulegur vinnutími sérhvers manns, sem vinnur nauðungar- eða skylduvinnu, skal vera hinn sami og tíðkast í frjálstri vinnu og fyrir vinnu fram yfir þann tíma skal greiða eftir sama taxta og greitt er eftir fyrir yfirvinnu í frjálstri vinnu.

2. Allir þeir, sem vinna einhvers konar skylduvinnu, skulu fá vikulegan hvíldardag og skal hann, ef mögulegt er, vera sá sami og venjulegur frídagur á hlutaðeigandi landsvæði.

14. gr.

1. Að undantekinni þeirri nauðungar- eða skylduvinnu, sem um ræðir í 10. grein þessarar samþykktar, skal greiða fyrir hvers konar nauðungar- eða skylduvinnu í reiðu fé og ekki eftir lægri taxta en greitt er eftir fyrir sams konar vinnu, annaðhvort þar sem unnið er eða þar sem vinnuaflið er frá, eftir því hvor er hærri.

2. Að því er tekur til vinnu, sem höfðingjar notfæra sér við framkvæmd stjórnarstarfa, skal komið á launagreiðslum í samræmi við ákvæði undanfarandi tölulíðs eins fljótt og unnt er.

cality, and, generally, shall have regard to the economic and social necessities of the normal life of the community concerned. 11 10. marz

Article 12

1. The maximum period for which any person may be taken for forced or compulsory labour of all kinds in any one period of twelve months shall not exceed sixty days, including the time spent in going to and from the place of work.

2. Every person from whom forced or compulsory labour is exacted shall be furnished with a certificate indicating the periods of such labour which he has completed.

Article 13

1. The normal working hours of any person from whom forced or compulsory labour is exacted shall be the same as those prevailing in the case of voluntary labour, and the hours worked in excess of the normal working hours shall be remunerated at the rates prevailing in the case of overtime for voluntary labour.

2. A weekly day of rest shall be granted to all persons from whom forced or compulsory labour of any kind is exacted and this day shall coincide as far as possible with the day fixed by tradition or custom in the territories or regions concerned.

Article 14

1. With the exception of the forced or compulsory labour provided for in Article 10 of this Convention, forced or compulsory labour of all kinds shall be remunerated in cash at rates not less than those prevailing for similar kinds of work either in the district in which the labour is employed or in the district from which the labour is recruited, whichever may be the higher.

2. In the case of labour to which recourse is had by chiefs in the exercise of their administrative functions, payment of wages in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be introduced as soon as possible.

11 3. Launin skulu greidd hverjum einstökum verkamanni fyrir sig, en ekki höfðingja kynflokks hans eða neinu öðru stjórnvaldi.

4. Við útreikning launa skulu dagar þeir, sem fara í ferðir til og frá vinnustað, teljast vinnudagar.

5. Ekkert í þessari grein skal vera því til fyrirstöðu, að venjulegt fæði sé látið upp í kaup, en slíkt fæði skal vera a. m. k. jafnmikið að verðgildi og það er reiknað, en ekki má draga frá kaupi til greiðslu á sköttum eða fyrir sérstöku fæði, fatnaði eða húsnæði, sem verkamanninum er látið í té til þess að halda honum hæfum til að stunda vinnu sína við sérstakar aðstæður í einhverju starfi, eigi heldur fyrir verkfærum.

15. gr.

1. Sérhver lög eða reglugerðir varðandi bætur verkamanns fyrir slys eða sjúkdóm, sem stafar af vinnu hans, og sérhver lög eða reglugerðir, er kveða á um bætur til skylduliðs látinna eða slasaðra verkamanna eða öryrkja, sem eru eða skulu vera í gildi á hlutaðeigandi landsvæði, skulu taka jafnt til þeirra, sem vinna nauðungar- eða skylduvinnu, og frjálsra verkamanna.

2. Jafnan skal það skylda sérhvers stjórnvalds, sem hefur í þjónustu sinni verkamann í nauðungar- eða skylduvinnu, að tryggja framfærslu sérhvers slíks verkamanns, sem vegna slyss eða sjúkdóms, er stafar af vinnu hans, er algerlega eða að nokkru leyti ófær til þess að sjá fyrir sér sjálfur, svo og að gera ráðstafanir til þess að tryggja framfærslu sérhvers manns, sem er raunverulega á framfæri slíks verkamanns, ef vinna hans veldur honum örorku eða dauða.

16. gr.

1. Eigi skulu menn, sem vinna nauðungar- eða skylduvinnu, fluttir til staða, þar sem fæði og loftslag er svo frábrugð-

3. The wages shall be paid to each worker individually and not to his tribal chief or to any other authority.

4. For the purpose of payment of wages the days spent in travelling to and from the place of work shall be counted as working days.

5. Nothing in this Article shall prevent ordinary rations being given as a part of wages, such rations to be at least equivalent in value to the money payment they are taken to represent, but deductions from wages shall not be made either for the payment of taxes or for special food, clothing or accommodation supplied to a worker for the purpose of maintaining him in a fit condition to carry on his work under the special conditions of any employment, or for the supply of tools.

Article 15

1. Any laws or regulations relating to workmen's compensation for accidents or sickness arising out of the employment of the worker and any laws or regulations providing compensation for the dependants of deceased or incapacitated workers which are or shall be in force in the territory concerned shall be equally applicable to persons from whom forced or compulsory labour is exacted and to voluntary workers.

2. In any case it shall be an obligation on any authority employing any worker on forced or compulsory labour to ensure the subsistence of any such worker who, by accident or sickness arising out of his employment, is rendered wholly or partially incapable of providing for himself, and to take measures to ensure the maintenance of any persons actually dependent upon such a worker in the event of his incapacity or decease arising out of his employment.

Article 16

1. Except in cases of special necessity, persons from whom forced or compulsory labour is exacted shall not be transferred

ið því, sem þeir hafa átt að venjast, að heilsu þeirra stafi hætta af, nema þegar sérstök brýn nauðsyn krefur.

2. Aldrei skal leyfa flutning slíkra verkamanna án þess að hægt sé að gera allar þær ráðstafanir varðandi heilbrigði og húsnæði, sem nauðsynlegar eru til þess að aðhæfa slíka verkamenn aðstæðunum og vernda heilsu þeirra.

3. Þegar ekki er hægt að komast hjá slíkum flutningum skulu gerðar ráðstafanir eftir ráði þar til bærs læknis til þess að venja verkamennina smátt og smátt við hið nýja fæði og loftslag.

4. Þegar verkamenn, sem hér um ræðir, eru látnir vinna reglulega vinnu, sem þeir eru ekki vanir, skulu gerðar ráðstafanir til þess að venja þá við hana, einkum að því er varðar þjálfun þeirra smátt og smátt, vinnutíma og veitingu hvíldartíma svo og hvers konar aukningu eða bót á fæði eftir því sem nauðsynlegt kann að vera.

17. gr.

Áður en leyft er að nota nauðungar-eða skylduvinnuafli við byggingar eða viðhald, sem hefur það í för með sér að verkamennirnir verða að dvelja á vinnustað um lengri tíma, skal hlutaðeigandi stjórnvald fullvissa sig um:

- (1) að gerðar séu allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að vernda heilsu verkamanna og tryggja nauðsynlega læknishjálp og sérstaklega: a) að verkamennirnir gangi undir læknisskoðun áður en þeir hefja vinnu og á vissum fresti á starfstímanum, b) að við höndina sé nægilegt lækna-lið, lyfjabúðir, sjúkrahús og útbúnaður, sem nauðsynlegt er til þess að fullnægja öllum þörfum, og c) að hollustuhættir á vinnustöðunum, drykkjarvatn, matur, eldsneyti og eldunartæki svo og húsnæði og klæðnaður, þar sem það á við, séu fullnægjandi;
- (2) að tilteknar ráðstafanir séu gerðar til þess að tryggja framfærslu fjöl-

to districts where the food and climate differ so considerably from those to which they have been accustomed as to endanger their health. 11
10. marz

2. In no case shall the transfer of such workers be permitted unless all measures relating to hygiene and accommodation which are necessary to adapt such workers to the conditions and to safeguard their health can be strictly applied.

3. When such transfer cannot be avoided, measures of gradual habituation to the new conditions of diet and of climate shall be adopted on competent medical advice.

4. In cases where such workers are required to perform regular work to which they are not accustomed, measures shall be taken to ensure their habituation to it, especially as regards progressive training, the hours of work and the provisions of rest intervals, and any increase or amelioration of diet which may be necessary.

Article 17

Before permitting recourse to forced or compulsory labour for works of construction or maintenance which entail the workers remaining at the workplaces for considerable periods, the competent authority shall satisfy itself—

(1) that all necessary measures are taken to safeguard the health of the workers and to guarantee the necessary medical care, and, in particular, (a) that the workers are medically examined before commencing the work and at fixed intervals during the period of service, (b) that there is an adequate medical staff, provided with the dispensaries, infirmaries, hospitals and equipment necessary to meet all requirements, and (c) that the sanitary conditions of the workplaces, the supply of drinking water, food, fuel, and cooking utensils, and, where necessary, of housing and clothing, are satisfactory;

(2) that definite arrangements are made to ensure the subsistence of the

11

10. marz

- skyldna verkamannanna, sérstaklega með því að greiða fyrir sendingu hluta kaupsins á tryggan hátt til fjölskyldunnar eftir beiðni verkamannsins eða með samþykki hans;
- (3) að ferðir verkamannanna til og frá vinnustað séu á kostnað og ábyrgð stjórnarinnar, sem skal greiða fyrir þessum flutningum með því að færa sér fullkomlega í nyt alla möguleika til flutnings;
- (4) að þegar verkamaður veikist eða verður fyrir slysi, sem veldur vanhæfi til vinnu um tiltekinn tíma, sé hann fluttur heim til sín á kostnað stjórnarinnar;
- (5) að sérhverjum verkamanni, sem kann að óska þess að halda áfram vinnu sem frjáls verkamaður að loknum nauðungar- eða skylduvinnutíma sínum, sé það heimilt án þess að hann missi rétt til heimsendingar sér að kostnaðarlausu um tveggja ára skeið.

18. gr.

1. Útrýma skal eins fljótt og unnt er nauðungar- eða skylduvinnu við flutning á mönnum eða vörum, svo sem vinnu burðarkarla eða ferjumanna. Á meðan á þessari útrýmingu stendur skal hlutaðeigandi stjórnvald setja reglugerð, sem meðal annars kveði á um: a) að slíkt vinnuafli skuli einungis nota til þess að greiða fyrir flutningum starfsmanna stjórnarinnar, þegar þeir eru að skyldustörfum, eða flutningum á vörum stjórnarinnar eða flutningum á öðrum embættismönnum þegar mjög brýna nauðsyn ber til, b) að verkamennirnir, sem eru í slíkri vinnu, hafi læknisvottorð um að þeir séu líkamlega hæfir til hennar, þegar því verður við komið, en þegar svo er ekki skal vinnuveitandi þeirra vera ábyrgur fyrir því að þeir líkamlega færir til starfa og þjáist ekki af neinum smitandi sjúkdómi, c) hámarksbyrði, sem þessir verkamenn mega bera, d) hversu langt frá heimilum þeirra megi í mesta lagi flytja þá, e) hámarksdaga fjölda á hverjum mánuði eða öðru tíma-

families of the workers, in particular by facilitating the remittance, by a safe method, of part of the wages to the family, at the request or with the consent of the workers;

(3) that the journeys of the workers to and from the workplaces are made at the expense and under the responsibility of the administration, which shall facilitate such journeys by making the fullest use of all available means of transport;

(4) that, in case of illness or accident causing incapacity to work of a certain duration, the worker is repatriated at the expense of the administration;

(5) that any worker who may wish to remain as a voluntary worker at the end of his period of forced or compulsory labour is permitted to do so without, for a period of two years, losing his right to repatriation free of expense to himself.

Article 18

1. Forced or compulsory labour for the transport of persons or goods, such as the labour of porters or boatmen, shall be abolished within the shortest possible period. Meanwhile the competent authority shall promulgate regulations determining, *inter alia*, (a) that such labour shall only be employed for the purpose of facilitating the movement of officials of the administration, when on duty, or for the transport of Government stores, or, in cases of very urgent necessity, the transport of persons other than officials, (b) that the workers so employed shall be medically certified to be physically fit, where medical examination is possible, and that where such medical examination is not practicable the person employing such workers shall be held responsible for ensuring that they are physically fit and not suffering from any infectious or contagious disease, (c) the maximum load which these workers may carry, (d) the maximum distance from their homes to which they may be

bili, sem halda megi þeim í vinnu, þar með taldir dagar, er fara til heimferðar þeirra, og f) hvaða menn hafi heimild til þess að krefjast þessarar tegundar nauðungar- eða skylduvinnu og hve langt sú heimild nær.

2. Við ákvörðun þess hámarks, sem greinir í staflidunum c), d) og e) í fyrirfarandi tölulið, skal hlutaðeigandi stjórnvald taka tillit til allra atriða, sem máli skipta, þ. á m. líkamlegs þroska landsmanna þar sem verkamennirnir eru teknir, náttúru landsins, sem þeir verða að ferðast yfir, og loftslags.

3. Hlutaðeigandi stjórnvald skal enn fremur sjá um, að venjulegar dagleiðir slíkra verkamanna séu ekki lengri en svo að samsvari að meðaltali átta stunda vinnudegi og sé þá undirskilið að ekki sé einungis tekið tillit til þeirra byrða, sem bera þarf, og vegalengdarinnar, heldur einnig þess, hvernig vegurinn er, árstíðarinnar og allra annarra atriða, er máli skipta, svo og að þegar menn eru á ferð fram yfir venjulegan tíma á dag, skuli greitt fyrir þann tíma eftir hærri taxa en hinum venjulega.

19. gr.

1. Hlutaðeigandi stjórnvald skal því aðeins leyfa notkun nauðungarvinnu við jarðrækt, að um sé að ræða varúðarráðstafanir gegn hungursneyð eða matvæla-skorti og aðeins með því skilyrði að matvælin eða framleiðslan verði eign einstaklinganna eða samfélagsins, sem framleiðir þau.

2. Þessa grein má ekki skýra á þann veg að hún afnemi skyldu meðlima samfélags til að inna af höndum störf, sem samfélagið krefst af þeim samkvæmt lögum eða venju, þegar framleiðslan er skípulögð á félagslegum grundvelli í samræmi við lög eða venju og framleiðslan eða ágóði af sölu hennar verður eign samfélagsins.

taken, (e) the maximum number of days **11**
per month or other period for which they **10. marz**
may be taken, including the days spent
in returning to their homes, and (f) the
persons entitled to demand this form of
forced or compulsory labour and the
extent to which they are entitled to demand it.

2. In fixing the maxima referred to under (c), (d) and (e) in the foregoing paragraph, the competent authority shall have regard to all relevant factors, including the physical development of the population from which the workers are recruited, the nature of the country through which they must travel and the climatic conditions.

3. The competent authority shall further provide that the normal daily journey of such workers shall not exceed a distance corresponding to an average working day of eight hours, it being understood that account shall be taken not only of the weight to be carried and the distance to be covered, but also of the nature of the road, the season and all other relevant factors, and that, where hours of journey in excess of the normal daily journey are exacted, they shall be remunerated at rates higher than the normal rates.

Article 19

1. The competent authority shall only authorise recourse to compulsory cultivation as a method of precaution against famine or a deficiency of food supplies and always under the condition that the food or produce shall remain the property of the individuals or the community producing it.

2. Nothing in this Article shall be construed as abrogating the obligation on members of a community, where production is organised on a communal basis by virtue of law or custom and where the produce or any profit accruing from the sale thereof remain the property of the community, to perform the work demanded by the community by virtue of law or custom.

11

10. marz

20. gr.
Lög um fjöldarefsingar, samkvæmt hverjum er hægt að refsa samfélagi fyrir afbrot, sem einhver meðlima þess hefur framið, skulu ekki hafa að geyma ákvæði um að nauðungar- eða skylduvinna sé lögð á samfélagið sem refsing.

21. gr.

Eigi má nota nauðungar- eða skylduvinnu neðanjarðar í námum.

22. gr.

Ársskýrslur þær, sem aðildarríki, er fullgilda þessa samþykkt, undirgangast að senda Alþjóðavinnumálaskrifstofunni í samræmi við 22. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar um ráðstafanir, sem þau hafa gert til þess að framfylgja ákvæðum þessarar samþykktar, skulu hafa að geyma eins fullkomnar upplýsingar og mögulegt er, að því er tekur til hvers einstaks hlutaðeigandi landsvæðis, um það hversu mikið nauðungar- eða skylduvinnuafi hafi verið hagnýtt á landsvæðinu, til hvers það hafi verið notað, sjúkra- og dánartölu, vinnutíma, greiðslumáta launa og kaup-taxta og hverjar aðrar upplýsingar, sem máli skipta.

23. gr.

1. Til þess að framfylgja ákvæðum þessarar samþykktar, skal hlutaðeigandi stjórnvald gefa út nákvæmar reglugerðir um notkun nauðungar- eða skylduvinnu.

2. Þessar reglugerðir skulu meðal annars hafa að geyma reglur, er heimili sérhverjum manni, sem krafinn er nauðungar- eða skylduvinnu, að bera fram við stjórnvöldin kvartanir varðandi vinnuskilyrði og tryggi það að slíkar kvartanir séu rannsakaðar og teknar til athugunar.

24. gr.

Í öllum tilfellum skulu gerðar viðeigandi ráðstafanir til tryggingar því að reglugerðunum um notkun nauðungar- eða skylduvinnu sé stranglega framfylgt, annaðhvort með því að láta það vinnu-

Article 20

Collective punishment laws under which a community may be punished for crimes committed by any of its members shall not contain provisions for forced or compulsory labour by the community as one of the methods of punishment.

Article 21

Forced or compulsory labour shall not be used for work underground in mines.

Article 22

The annual reports that Members which ratify this Convention agree to make to the International Labour Office, pursuant to the provisions of Article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, on the measures they have taken to give effect to the provisions of this Convention, shall contain as full information as possible, in respect of each territory concerned, regarding the extent to which recourse has been had to forced or compulsory labour in that territory, the purposes for which it has been employed, the sickness and death rates, hours of work, methods of payment of wages and rates of wages, and any other relevant information.

Article 23

1. To give effect to the provisions of this Convention the competent authority shall issue complete and precise regulations governing the use of forced or compulsory labour.

2. These regulations shall contain, *inter alia*, rules permitting any person from whom forced or compulsory labour is exacted to forward all complaints relative to the conditions of labour to the authorities and ensuring that such complaints will be examined and taken into consideration.

Article 24

Adequate measures shall in all cases be taken to ensure that the regulations governing the employment of forced or compulsory labour are strictly applied, either by extending the duties of any

eftirlit, sem hefur með höndum eftirlit með frjálsri vinnu, einnig ná til nauðungar- og skylduvinnu eða á annan hátt, sem við á. Ráðstafanir skulu einnig gerðar til tryggingar því að reglugerðirnar komi til vitundar þeirra, sem slíka vinnu láta í té.

25. gr.

Ólögleg notkun nauðungar- eða skylduvinnu skal vera refsiverð og það skal vera skylda sérhvers aðildarríkis, sem fullgildir samþykktina, að tryggja það, að refsing sú, sem lög ákveða, sé fullnægjandi og stranglega beitt.

26. gr.

1. Hvert það aðildarríki Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, sem fullgildir þessa samþykkt, skuldbindur sig til þess að láta hana taka til landsvæða, sem eru undir yfirráðum þess, lögsögu, vernd, lénsdæmi, eftirliti eða stjórn, að svo miklu leyti sem það hefur rétt til þess að taka á sig skyldur varðandi réttarskipun innanlands. Ef slíkt aðildarríki kann að óska þess að færa sér í nyt ákvæði 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, skal það þó láta fullgildingarskjali sínu fylgja yfirlýsingu, er greini:

- (1) landsvæði þau, sem það ætlar sér að láta ákvæði þessarar samþykktar ná til án takmarkana;
- (2) landsvæði þau, sem það ætlar að láta ákvæði samþykktarinnar ná til með takmörkunum og hverjar þær takmarkanir séu;
- (3) landsvæði, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um síðar.

2. Framangreinda yfirlýsingu ber að skoða sem óskiptan hluta fullgildingarinnar og skal hafa sama gildi og hún. Sérhvert aðildarríki getur með síðari yfirlýsingu ógilt að nokkru eða öllu leyti fyrirvara þá, sem gerðir eru í upprunalegu yfirlýsingunni í samræmi við 2. og 3. tölulið þessarar greinar.

existing labour inspectorate which has been established for the inspection of voluntary labour to cover the inspection of forced or compulsory labour or in some other appropriate manner. Measures shall also be taken to ensure that the regulations are brought to the knowledge of persons from whom such labour is exacted. 11 10. marz

Article 25

The illegal exaction of forced or compulsory labour shall be punishable as a penal offence, and it shall be an obligation on any Member ratifying this Convention to ensure that the penalties imposed by law are really adequate and are strictly enforced.

Article 26

1. Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to apply it to the territories placed under its sovereignty, jurisdiction, protection, suzerainty, tutelage or authority, so far as it has the right to accept obligations affecting matters of internal jurisdiction; provided that, if such Member may desire to take advantage of the provisions of Article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation, it shall append to its ratification a declaration stating—

- (1) the territories to which it intends to apply the provisions of this Convention without modification;
- (2) the territories to which it intends to apply the provisions of this Convention subject to modifications, together with details of the said modifications;
- (3) the territories in respect of which it reserves its decision.

2. The aforesaid declaration shall be deemed to be an integral part of the ratification and shall have the force of ratification. It shall be open to any Member, by a subsequent declaration, to cancel in whole or in part the reservations made, in pursuance of the provisions of subparagraph (2) and (3) of this Article, in the original declaration.

11

10. marz

27. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari samkvæmt þeim skilyrðum, sem sett eru í stjórnarskrá Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, skulu sendar framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar til skrásetningar.

28. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir aðildarríki er fullgildingar þeirra hafa verið skráðar hjá Alþjóðavinnu-málastofnuninni.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjóranum.

3. Síðan gengur samþykkt þessi í gildi, að því er snertir hvert einstakt aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

29. gr.

Um leið og fullgildingar tveggja aðildarríkja Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar hafa verið skráðar hjá Alþjóðavinnu-málastofnuninni, skal framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar tilkynna það öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar.

30. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að tíu árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar til skrásetningar. Þess háttar uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en að ári liðnu frá skrásetningu hennar hjá Alþjóðavinnu-málastofnuninni.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt

Article 27

The formal ratifications of this Convention under the conditions set forth in the Constitution of the International Labour Organisation shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 28

1. This Convention shall be binding only upon those Members whose ratifications have been registered with the International Labour Office.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which the ratification has been registered.

Article 29

As soon as the ratifications of two Members of the International Labour Organisation have been registered with the International Labour Office, the Director-General of the International Labour Office shall so notify all the Members of the International Labour Organisation. He shall likewise notify them of the registration of ratifications which may be communicated subsequently by other Members of the Organisation.

Article 30

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered with the International Labour Office.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in

þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í fimm ára tímabil og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að liðnu hverju fimm ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

31. gr.

Að loknu sérhverju fimm ára tímabili frá gildistöku samþykktar þessarar, skal stjórn Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar gefa allsherjarþinginu skýrslu um áhrif þessarar samþykktar og athuga hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta hennar.

32. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt allri eða hluta hennar, skal fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér uppsögn þessarar samþykktar án tafar, hvað sem ákvæðum 30. greinar hér að framan liður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi, og þá frá þeim tíma er það gerðist.

2. Eftir gildistöku hinnar nýju samþykktar, skal aðildarríkjunum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt.

3. Þessi samþykkt skal þó gilda áfram fyrir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

33. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar skulu báðir vera fullgildir.

the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of five years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of five years under the terms provided for in this Article. 11 10. marz

Article 31

At the expiration of each period of five years after the coming into force of this Convention, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall consider the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 32

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve denunciation of this Convention without any requirement of delay, notwithstanding the provisions of Article 30 above, if and when the new revising Convention shall have come into force.

2. As from the date of the coming into force of the new revising Convention, the present Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

3. Nevertheless, this Convention shall remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 33

The French and English texts of this Convention shall both be authentic.

12

10. marz

AUGLÝSING

um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um jöfn laun karla og kvenna
fyrir jafnverðmæt störf.

Hinn 8. maí 1957 samþykkti Alþingi þingsályktun um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fullgilda fyrir Íslands hönd samþykkt nr. 100 um jöfn laun karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, sem gerð var á 34. þingi Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar (I.L.O.) í Genf 29. júní 1951.

Fullgildingarskjal Íslands var afhent aðalforstjóra Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar hinn 17. febrúar 1958.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 10. marz 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

Fylgiskjal.

SAMÞYKKT

nr. 100 um jöfn laun karla og kvenna
fyrir jafnverðmæt störf.

Allsherjarþing Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar, sem stjórn Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar hefur kvatt til funda í Genf og kom saman til þrítugustu og fjórðu þingsetu sinnar 6. júní 1951, og hefur ákveðið að gera ákveðnar tillögur varðandi regluna um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf, sem er sjöunda málið á dagskrá þingsins, og hefur ákveðið, að þessar tillögur skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir í dag, tuttugasta og níunda júní árið nítján hundruð fimmtíu og eitt, eftirfarandi samþykkt, sem nefna má Jafnlaunasamþykktina frá 1951:

CONVENTION

(no. 100) concerning Equal Remuneration for Men and Women Workers for Work of Equal Value.

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Thirty-fourth Session on 6 June 1951, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the principle of equal remuneration for men and women workers for work of equal value, which is the seventh item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-ninth day of June of the year one thousand nine hundred and fifty-one the following Convention, which may be cited as the Equal Remuneration Convention, 1951:

1. gr.

Í þessari samþykkt —

- (a) tekur orðið „laun“ yfir hið venjulega grunn- eða lágmarkskaup og hvers konar frekari þóknun, sem greidd er beint eða óbeint, hvort heldur í fé eða fríðu, og vinnuveitandinn greiðir starfsmanninum fyrir vinnu hans;
- (b) eiga orðin „jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf“ við launataxta, sem settir eru án þess að gerður sé greinarmunur á kynjum.

2. gr.

1. Með þeim ráðum, er hæfa þeim aðferðum, sem hafðar eru við ákvörðun launataxta, skal hvert aðildarríki stuðla að því að tryggja það, að svo miklu leyti sem það samrýmist þessum aðferðum, að reglan um jöfn laun til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt störf taki til alls starfsfólks.

2. Þessari reglu skal komið til framkvæmda með:

- (a) landslögum eða reglugerðum;
- (b) ráðstöfunum, sem komið er á eða viðurkenndar eru með lögum, til ákvörðunar á launum;
- (c) heildarsamningum milli vinnuveitenda og verkamanna, eða
- (d) með þessum mismunandi aðferðum sameiginlega.

3. gr.

1. Þar, sem slíkt mundi greiða fyrir því að ákvæðum samþykktarinnar sé framfylgt, skal gera ráðstafanir til þess að koma á óvilhøllu mati á störfum, sem byggist á því að metin sé sú vinna, sem inna skal af hendi.

2. Reglur þær, sem fara ber eftir við þetta mat, geta stjórnvöld þau, sem hafa með höndum ákvörðun launataxta, ákveðið, en þegar taxtarnir eru ákveðnir með heildarsamningum, geta aðilar þeirra ákveðið þær.

Article 1

12

For the purpose of this Convention— 10. marz

- (a) the term “remuneration” includes the ordinary, basic or minimum wage or salary and any additional emoluments whatsoever payable directly or indirectly, whether in cash or in kind, by the employer to the worker and arising out of the worker’s employment;
- (b) the term “equal remuneration for men and women workers for work of equal value” refers to rates of remuneration established without discrimination based on sex.

Article 2

1. Each Member shall, by means appropriate to the methods in operation for determining rates of remuneration, promote and, in so far as is consistent with such methods, ensure the application to all workers of the principle of equal remuneration for men and women workers for work of equal value.

2. This principle may be applied by means of—

- (a) national laws or regulations;
- (b) legally established or recognised machinery for wage determination;
- (c) collective agreements between employers and workers; or
- (d) a combination of these various means.

Article 3

1. Where such action will assist in giving effect to the provisions of this Convention measures shall be taken to promote objective appraisal of jobs on the basis of the work to be performed.

2. The methods to be followed in this appraisal may be decided upon by the authorities responsible for the determination of rates of remuneration, or, where such rates are determined by collective agreements, by the parties thereto.

12 3. Mismunur á launatöxtum, er sam-
10. marz svarar mismun, sem ákveðinn er með
slíku óhlutdrægu mati á vinnu þeirri,
sem leysa ber af hendi, skal ekki talinn
fara í bága við regluna um jöfn laun
til karla og kvenna fyrir jafnverðmæt
störf, enda sé ekki greint á milli kynja.

4. gr.

Eftir því sem við á ætti hvert aðildar-
riki að hafa samvinnu við hlutaðeigandi
vinnuveitenda- og verkalýðsfélög með
það fyrir augum að koma ákvæðum þess-
rar samþykktar í framkvæmd.

5. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt
þessari skal senda framkvæmdastjóra
Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar til skrá-
setningar.

6. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bind-
andi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnu-
málstofnunarinnar, sem hafa látið skrá
fullgildingar sínar hjá framkvæmda-
stjóranum.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum
eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja
hafa verið skráðar hjá framkvæmda-
stjóranum.

3. Síðan gengur þessi samþykkt í
gildi, að því er snertir hvert aðildarríki,
tólf mánuðum eftir að fullgilding þess
hefur verið skráð.

7. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru
framkvæmdastjóra Alþjóðavinnnumála-
skrifstofunnar í samræmi við 2. mál-
grein 35. greinar stjórnarskrár Alþjóða-
vinnnumálstofnunarinnar, skulu greina:

(a) landsvæði, þar sem hlutaðeigandi
aðildarríki undirgengst, að ákvæð-
um samþykktarinnar skuli beitt án
takmarkana;

(b) landsvæði, þar sem það undir-
gengst að beita ákvæðum samþykkt-

3. Differential rates between workers
which correspond, without regard to
sex, to differences, as determined by
such objective appraisal, in the work to
be performed shall not be considered as
being contrary to the principle of equal
remuneration for men and women work-
ers for work of equal value.

Article 4

Each Member shall co-operate as
appropriate with the employers' and
workers' organisation concerned for the
purpose of giving effect to the provisions
of this Convention.

Article 5

The formal ratifications of this Con-
vention shall be communicated to the
Director-General of the International
Labour Office for registration.

Article 6

1. This Convention shall be binding
only upon those Members of the Inter-
national Labour Organisation whose
ratifications have been registered with
the Director-General.

2. It shall come into force twelve
months after the date on which the rati-
fications of two Members have been
registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall
come into force for any Member twelve
months after the date on which its rati-
fication has been registered.

Article 7

1. Declarations communicated to the
Director-General of the International La-
bour Office in accordance with paragraph
2 of Article 35 of the Constitution of the
International Labour Organisation shall
indicate—

(a) the territories in respect of which
the Member concerned undertakes
that the provisions of the Conven-
tion shall be applied without modi-
fication;

(b) the territories in respect of which
it undertakes that the provisions of

arinnar með takmörkunum ásamt upplýsingum um þær takmarkanir;

(c) landsvæði, sem samþykktin tekur ekki til og ástæður til þess;

(d) landsvæði, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um að lokinni nánari athugun á aðstæðum.

2. Yfirlýsingar þær, sem nefndar eru í stafliðum (a) og (b) í 1. tölulið þessarar greinar, ber að skoða sem óskiptan hluta fullgildingarinnar og hafa sama gildi og hún.

3. Sérhvert aðildarríki getur hvenær sem er ógilt að öllu eða nokkru leyti með síðari yfirlýsingu fyrirvara þá, sem það hefur gert í upprunalegri yfirlýsingu sinni í samræmi við stafliðina (b), (c) eða (d) í 1. tölulið þessarar greinar.

4. Í hvert skipti, sem segja má samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 9. gr., getur sérhvert aðildarríki sent framkvæmdastjóranum yfirlýsingu um hvers konar aðrar breytingar, er dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þess, enda lýsi það því ástandi, sem þá ríkir á landsvæðum þeim, sem það kann að tiltaka.

8. gr.

1. Í yfirlýsingum þeim, sem sendar eru framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar í samræmi við 4. eða 5. málsgrein 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, skal fram tekið, hvort ákvæðum samþykktarinnar verði beitt til fullnustu eða með takmörkunum á landsvæði því, sem um er að ræða. Þegar yfirlýsing ber með sér, að samþykktinni skuli beitt með slíkum takmörkunum, skulu þær greindar í einstökum atriðum.

2. Aðildarríki, eitt eða fleiri, eða fjölbjóðleg stjórnvöld, sem hlut eiga að máli, geta hvenær sem er með síðari yfirlýsingu ógilt að öllu eða nokkru leyti áskil-

the Convention shall be applied subject to modifications, together with details of the said modifications; 12 10. marz

(c) the territories in respect of which the Convention is inapplicable and in such cases the grounds on which it is inapplicable;

(d) the territories in respect of which it reserves its decisions pending further consideration of the position.

2. The undertakings referred to in subparagraphs (a) and (b) of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be an integral part of the ratification and shall have the force of ratification.

3. Any Member may at any time by a subsequent declaration cancel in whole or in part any reservation in its original declaration in virtue of subparagraphs (b), (c) or (d) of paragraph 1 of this Article.

4. Any Member may, at any time at which the Convention is subject to denunciation in accordance with the provisions of Article 9, communicate to the Director-General a declaration modifying in any other respect the terms of any former declaration and stating the present position in respect of such territories as it may specify.

Article 8

1. Declarations communicated to the Director-General of the International Labour Office in accordance with paragraph 4 or 5 of Article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation shall indicate whether the provisions of the Convention will be applied in the territory concerned without modification or subject to modifications; when the declaration indicates that the provisions of the Convention will be applied subject to modifications, it shall give details of the said modifications.

2. The Member, Members or international authority concerned may at any time by a subsequent declaration renounce in whole or in part the right to

12 in réttindi til takmarkana, sem fyrri yf-
10. marz irlýsing tiltók.

3. Jafnan þegar hægt er að segja samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 9. gr., geta aðildarríki þau, eitt eða fleiri, eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem í hlut eiga, sent aðalframkvæmdastjóranum yfirlýsingu þess efnis, að þau dragi að einhverju öðru leyti úr ákvæðum sinna fyrri yfirlýsinga, enda lýsi þau jafnframt hvernig þá er ástatt um framkvæmd samþykktarinnar.

9. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að 10 árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri málsgrein, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni um annað tíu ára tímabil og upp frá því getur það sagt þessari samþykkt upp að liðnu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

10. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum skráningu allra fullgildinga, yfirlýsinga og uppsagna, sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.

2. Þegar framkvæmdastjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingar, sem honum er send, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

have recourse to any modification indicated in any former declaration.

3. The Member, Members or international authority concerned may, at any time at which this Convention is subject to denunciation in accordance with the provisions of Article 9, communicate to the Director-General a declaration modifying in any other respect the terms of any former declaration and stating the present position in respect of the application of the Convention.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications, declarations and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

11. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnumála-skrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna, til skrásetningar samkvæmt 102. gr. stofnskrár Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar, yfirlýsingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

12. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt, skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd samþykktar þessarar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins umræður um breytingar á henni allri eða hluta hennar.

13. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt allri eða hluta hennar, skal:

- (a) fullgilding aðildarríkis á hinni nýju breytinga-samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér tafarlausa uppsögn á þessari samþykkt, hvað sem ákvæðum 9. gr. hér að framan líður, ef hin nýja breytinga-samþykkt öðlast gildi, og þá frá þeim tíma, er það gerðist;
- (b) aðildarríkjunum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt eftir að hin nýja breytinga-samþykkt gekk í gildi;

enda sé ekki öðruvísi ákveðið í hinni nýju samþykkt.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, vera áfram í gildi eins og hún er nú að formi til og efni, hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana, en ekki hafa fullgilt breytinga-samþykktina.

14. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications, declarations and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding articles.

Article 12

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

- (a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
- (b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

12

10. marz

13

19. marz

L Ö G

um húsnæði fyrir fæðingarheimili Reykjavíkurbæjar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Bæjarstjórn Reykjavíkur er heimilt að taka íbúðarhúsnæði, sem er í eigu bæjarins, til afnota fyrir fæðingarheimili.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 19. marz 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

14

10. marz

A U G L Ý S I N G

um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Finnlands.

Hinn 20. febrúar 1958 var viðskiptasamningur Íslands og Finnlands frá 12. janúar 1956 (Stj.tíð A. 6/1956) framlengdur óbreyttur til 31. janúar 1959.

Framlengingin fór fram með erindaskiptum milli sendiráða Íslands og Finnlands í Stokkhólmi.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 10. marz 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

15

10. marz

A U G L Ý S I N G

um framlengingu á viðskiptasamningi Íslands og Spánar.

Með erindaskiptum í Madrid hinn 22. febrúar 1958 var viðskiptasamningur Íslands og Spánar frá 17. desember 1949 (Stj.tíð. A. 5/1950) framlengdur óbreyttur til 31. desember 1958.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 10. marz 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

L Ö G

16

9. apríl

um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og
fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Nú hefur verkamaður, iðnlærður eða óiðnlærður, sem fær laun sín greidd í tíma- eða vikukaupi, unnið hjá sama atvinnurekanda í eitt ár eða lengur, og ber honum þá eins mánaðar uppsagnarfrestur frá störfum.

Tíma- eða vikukaupsmaður telst hafa unnið hjá sama atvinnurekanda í eitt ár, ef hann hefur unnið hjá honum samtals a. m. k. 1800 klukkustundir á síðustu 12 mánuðum, þar af a. m. k. 150 stundir síðasta mánuðinn fyrir uppsögn. Jafngildar unnum klukkustundum teljast í þessu sambandi fjarvistir vegna veikinda, slysa, orlofs, verkfalla og verkbanna, allt að 8 klst. fyrir hvern fjarvistardag.

Launþega, sem rétt á til uppsagnarfrests samkvæmt þessari grein, skal skylt að tilkynna með eins mánaðar fyrirvara, ef hann óskar að hætta störfum hjá atvinnurekanda sínum.

Uppsögn skal vera skrifleg og miðast við mánaðamót.

2. gr.

Nú fer verkamaður fyrir tilmæli atvinnurekanda, sem hann vinnur hjá, til starfs um tíma hjá öðrum atvinnurekanda, og skal þá sá tími talinn unnar vinnustundir hjá hinum fyrrtalda atvinnurekanda, að því er réttindi þau snertir, sem um getur í 1. gr.

3. gr.

Nú fellur niður atvinna hjá atvinnurekanda, svo sem vegna þess að hráefni er ekki fyrir hendi hjá fiskiðjuveri, upp- og útskipunarvinna er ekki fyrir hendi hjá skipaafgreiðslu, fyrirtæki verður fyrir ófyrirsjáanlegu áfalli, svo sem vegna bruna eða skiptapa, og verður atvinnurekanda þá eigi gert að greiða bætur til launþega sinna, þó að vinna þeirra nemi eigi 150 klukkustundum á mánuði, enda missa launþegar þá eigi uppsagnarrétt sinn meðan slíkt ástand varir.

Nú hefur verkamaður misst atvinnu sína af ofangreindum ástæðum og honum býðst annað starf, sem hann óskar að taka, og er hann þá ekki bundinn af ákvæðum 3. málsg. 1. gr. um uppsagnarfrest, enda tilkynni hann strax atvinnurekandanum, ef hann ræður sig hjá öðrum til frambúðar.

4. gr.

Fastir starfsmenn og tíma- og vikukaupsmenn, sem rétt eiga á uppsagnarfresti samkvæmt 1. gr. laga þessara, skulu eigi missa neins í af launum sínum, í hverju sem þau eru greidd, fyrstu fjórtán dagana eftir að þeir forfallast frá vinnu sökum sjúkdóma eða slysa.

5. gr.

Nú vill launþegi neyta réttar síns samkvæmt 1. og 4. gr., og skal hann þá, ef atvinnurekandi óskar þess, afhenda honum vottorð læknis um veikindin eða slysið, er sýni, að hann hafi verið óvinnufær vegna veikindanna eða slyssins.

A 5

16

9. apríl

Ákvæði laga þessara haggja ekki samningum milli samtaka atvinnurekanda og launþega um greiðslu atvinnurekanda á sjúkrapeningum til starfsmanna sinna, hvort sem þeir eru greiddir til styrktarsjóða, stéttarféлага eða beint til þeirra sjálfra.

6. gr.

7. gr.

Ákvæði samnings milli atvinnurekanda og launþega, sem brjóta í bág við lög þessi, eru ógild, ef þau rýra rétt launþegans.

Haldast skulu þau réttindi, sem veitt eru með sérstökum lögum, samningum eða leiðir af venju í einstökum starfsgreinum, ef þau eru launþega hagstæðari en ákvæði þessara laga.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Jafnframt fellur úr gildi 86. gr. laga nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar.

Gjört að Bessastöðum, 9. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

17

27. marz

L Ö G

um Veðurstofu Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Veðurstofa Íslands er ríkisstofnun með heimilisfangi í Reykjavík. Veðurstofustjóri, skipaður af ráðherra, fer með stjórn hennar og annast framkvæmd þeirra málefna, sem henni eru falin, undir yfirstjórn ráðherra.

2. gr.

Starfssvið Veðurstofunnar skal vera sem hér segir:

1. Að setja upp og starfrækja veðurstöðvar, leiðbeina veðurathugunarmönnum og hafa eftirlit með störfum þeirra.
2. Að safna daglegum veðurskeytum, innlendum og erlendum, sjá um, að úrvali innlendra veðurskeyta sé dreift til alþjóðanota, semja veðurspár og sjá um dreifingu þeirra og leiðbeina um veðurskilyrði á flugleiðum og flugvöllum fyrir innanlandsflug og millilandaflug.
3. Að safna nákvæmum fregnum um hafis og senda út ísfregnir til skipa, þegar ástæða er til. Svo skal og safna fregnum, þegar jarðskjálfta, eldgos eða öskufall ber að höndum, og senda út tilkynningar um það, þegar ástæða þykir til.
4. Að safna gögnum til rannsókna á veðurfari landsins, vinna úr veðurskýrslum og gefa út veðurfarsskýrslur, er sýni skilyrði þau og takmörk, sem veðráttan setur atvinnuvegum landsmanna.

5. Að varðveita bóka- og skjalasafn Veðurstofunnar og sjá um, meðal annars með ritskiptum við erlendar stofnanir, að bókakostur verði svo fullkominn sem unnt er. 17 27. marz
6. Að annast jarðskjálftamælingar og úrvinnslu þeirra. Ríkisstjórninni er heimilt að fela Veðurstofunni önnur tiltekin verkefni á sviði jarðeðlisfræði. Störf þau, sem greind eru í þessum lið, getur ríkisstjórnin þó falið öðrum stofnunum, ef henni þykir það hagkvæmara.
7. Að fylgjast með framförum og þróun veðurfræðinnar og annarra greina jarðeðlisfræði á starfssviði Veðurstofunnar, svo og að vinna að rannsóknum í þeim fræðigreinum.
8. Að annast fyrir hönd ríkisstjórnarinnar samskipti við Alþjóðaveðurfræðistofnunina (World Meteorological Organization) og vinna í samráði við ríkisstjórnina að öðrum þeim málum, sem snerta alþjóðasamvinnu á starfssviði Veðurstofunnar.

3. gr.

Veðurstofustjóri ákveður í samráði við ráðherra, hvar vera skuli veðurstöðvar innanlands og hvaða skipum og flugvélum skuli falið að annast veðurathuganir.

4. gr.

Í veðurspám skal einkum lögð stund á að vara við þeim veðurfyrirbærum, sem valdið geta tjóni eða slysum. Þá skal þess og gætt, að veðurspár komi atvinnuvegum landsmanna að sem mestum notum.

Setja skal í reglugerð fyrirmæli um birtingu veðurfregna og hafisfregna.

5. gr.

Veðurfarsskýrslur skal gera þannig úr garði, að þær séu grundvöllur undir vísindalegar veðurfarsrannsóknir og hafi jafnframt hagnýtt gildi fyrir atvinnuvegi landsmanna.

6. gr.

Til þess að ná þeim tilgangi, sem í 4. og 5. grein segir, skal Veðurstofan hafa samband og samráð við opinberar stofnanir og fyrirsvarsstofnanir atvinnuvega og samgöngumála, eftir því sem ástæða þykir til. Veðurstofan skal, að því leyti sem henni er unnt án truflunar á almennri starfsemi sinni, verða við tilmælum slíkra stofnana eða einstaklinga um að láta í té munnlegar eða skriflegar skýrslur um veðurútlit, veðurfar og annað, sem starfsemi hennar varðar. Ef ástæða þykir til, má krefjast greiðslu fyrir slíkar skýrslur, miðað við þá vinnu, sem fram er lögð.

7. gr.

Veðurþjónustu skal haga með hliðsjón af reglum þeim, sem Alþjóðaveðurfræðistofnunin setur og í gildi eru á hverjum tíma. Veðurþjónusta fyrir millilandaflug skal fara eftir gildandi reglum Alþjóðaflugmálastofnunarinnar (International Civil Aviation Organization) og Alþjóðaveðurfræðistofnunarinnar, eftir því sem unnt er.

8. gr.

Ráðherra ræður og skipar fasta starfsmenn Veðurstofunnar eftir þörfum stofnunarinnar, að fengnum tillögum veðurstofustjóra.

Ákvæði um menntun starfsmanna skal sett í reglugerð.

Laun fastra starfsmanna skulu ákveðin í launalögum. Sé starfsmaður skipaður, sem ekki er gert ráð fyrir í launalögum, ákveður ráðherra laun hans til bráðabirgða, unz þau eru greind í launalögum.

Greiðslur til starfsmanna fyrir yfirvinnu og næturvinnu skulu ákveðnar í reglugerð. Einnig skal ákveða í reglugerð þóknun til veðurathugunarmanna.

17

27. marz

9. gr.

Reisa skal byggingu fyrir Veðurstofuna á stað, sem hentar starfsemi hennar, þegar fé verður veitt til þess í fjárlögum.

10. gr.

Ráðherra setur í reglugerð nánari fyrirmæli um málefni og starfsemi Veðurstofunnar í samræmi við lög þessi.

11. gr.

Með lögum þessum eru felld úr gildi lög nr. 15 15. júní 1926, um veðurstofu á Íslandi, og lög nr. 37 23. júní 1932, um útvarp og birtingu veðurfregna.

12. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 27. marz 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

18

9. apríl

L Ö G

um breyting á lögum nr. 41/1955, um greiðslu kostnaðar við skóla, sem reknir eru sameiginlega af ríki og sveitarfélögum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

17. gr. laganna orðist svo:

Leigutekjur af húsnæði barnaskóla og heimangönguskóla gagnfræðaskólastigsins skiptast milli ríkissjóðs og sveitarfélaga í sömu hlutföllum og aðilar þessir greiða stofnkostnað, sbr. 3. gr. Aðrar tekjur þessara sömu skóla, sem til kunna að falla, skiptast milli ríkissjóðs og sveitarfélaga þannig:

- Barnaskóla að þremur fjórðu hlutum til sveitarfélaga og einum fjórða hluta til ríkissjóðs.
- Heimangönguskóla gagnfræðastigs að hálfu til sveitarfélaga og að hálfu til ríkissjóðs.

Leigutekjur og aðrar tekjur heimavistarskóla gagnfræðastigsins (héraðsskóla) og húsmæðraskóla renna í hlutaðeigandi skólasjóð til greiðslu á hluta viðkomandi sveitarfélags eða sýslu vegna kostnaðar af viðhaldi og rekstri skólans, að svo miklu leyti sem tekjur þessar hrökkva til.

Menntamálaráðuneytið ákveður heimavistargjöld nemenda í heimavistum að fengnum tillögum fræðslumálastjóra, sem gerðar skulu í samráði við skólanefnd og fjármálaeftirlitsmann skóla.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt fellur úr gildi 10. gr. laga nr. 49 7. maí 1946, um húsmæðrafræðslu.

3. gr.

Ákvæði laga þessara skulu gilda um tekjur skóla frá 1. jan. 1957.

18

9. apríl

Gjört að Bessastöðum, 9. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

L Ö G

19

8. apríl

um breyting á lögum nr. 44 3. júní 1957, um skatt á stóreignir.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Fyrir orðin „Á árinu 1957“ í 1. gr. laganna komi: Fyrir febrúarlok 1958.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 8. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

AUGLÝSING

20

10. marz

um fullgildingu á alþjóðasamþykkt varðandi atvinnuleysi.

Hinn 29. maí 1957 samþykkti Alþingi þingsályktun um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fullgilda fyrir Íslands hönd samþykkt nr. 2, varðandi atvinnuleysi, sem gerð var á fyrsta þingi Alþjóðavinnumálastofnunarinnar (ILO) í Washington árið 1919.

Fullgildingarskjal Íslands var afhent aðalforstjóra Alþjóðavinnumálastofnunarinnar hinn 17. febrúar 1958.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 10. marz 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

Fylgiskjal.

SAMÞYKKT

nr. 2 varðandi atvinnuleysi

CONVENTION

(no. 2) concerning unemployment.

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem ríkisstjórn Bandaríkja

The General Conference of the International Labour Organisation,

10. marz 20 Ameríku hefur kvatt saman í Washington 29. október 1919, hefur ákveðið að samþykkja ákveðnar tillögur varðandi „aðgerðir til þess að koma í veg fyrir atvinnuleysi og afstýra afleiðingum þess“, sem er annað málið á dagskrá þingsins í Washington, og þar sem það hefur ákveðið að þessar tillögur skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið eftirfarandi samþykkt, sem nefna má Atvinnuleysissamþykktina 1919, til fullgildingar aðildarríkja Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar í samræmi við ákvæði stjórnskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar:

1. gr.

Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skal sem oftast og eigi sjaldnar en á þriggja mánaða fresti senda Alþjóðavinnu-málaskrifstofunni allar tiltækilegar upplýsingar, bæði hagfræðilegar og aðrar, varðandi atvinnuleysi, þ. á m. skýrslur um ráðstafanir gegn atvinnuleysi, sem eru gerðar eða fyrirhugaðar. Þegar því verður við komið, skulu þessar upplýsingar vera tilbúnar til að senda þær til Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar eigi síðar en þrem mánuðum eftir lok þess tímabils, sem þær taka til.

2. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir þessa samþykkt, skal koma á fót kerfi af vinnumiðlunarstofnunum, er inni af höndum ókeypis þjónustu og séu undir eftirliti einnar miðstjórnar. Skipaðar skulu nefndir, er í séu fulltrúar atvinnurekenda og verkamanna, til ráðuneytis í málum, sem varða starfsemi þessara stofnana.

2. Þar sem bæði hið opinbera og einstaklingar starfrækja vinnumiðlunarstofnanir, sem veita ókeypis þjónustu, skulu gerðar ráðstafanir til að samræma starfsemi slíkra stofnana um allt land.

Having been convened at Washington by the Government of the United States of America on the 29th day of October 1919, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the “question of preventing or providing against unemployment”, which is the second item in the agenda for the Washington meeting of the Conference, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts the following Convention, which may be cited as the Unemployment Convention, 1919, for ratification by the Members of the International Labour Organisation in accordance with the provisions of the Constitution of the International Labour Organisation:

Article 1

Each Member which ratifies this Convention shall communicate to the International Labour Office, at intervals as short as possible and not exceeding three months, all available information, statistical or otherwise, concerning unemployment, including reports on measures taken or contemplated to combat unemployment. Whenever practicable, the information shall be made available for such communication not later than three months after the end of the period to which it relates.

Article 2

1. Each Member which ratifies this Convention shall establish a system of free public employment agencies under the control of a central authority. Committees which shall include representatives of employers and of workers, shall be appointed to advise on matters concerning the carrying on of these agencies.

2. Where both public and private free employment agencies exist, steps shall be taken to co-ordinate the operations of such agencies on a national scale.

3. Alþjóðavinnumálaskrifstofan skal í samráði við hlutaðeigandi ríki samræma starfsemi vinnumiðlunarinnar í hinum ýmsu löndum.

3. gr.

Þau aðildarríki Alþjóðavinnumálaskrifstofnunarinnar, sem fullgilda þessa samþykkt og hafa komið upp atvinnuleysis-tryggingum, skulu með þeim skilyrðum, sem hlutaðeigandi ríki eru ásátt um, gera ráðstafanir til þess að verkamenn frá einu samningsríki, sem vinna í öðru samningsríki, skuli njóta sömu bóta frá þeim tryggingum og verkamenn síðar nefnda ríkisins.

4. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari, sem gerðar eru í samræmi við skilyrði þau, er greinir í stjórnarskrá Alþjóðavinnumálaskrifstofnunarinnar, skulu sendar framkvæmdastjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar til skrásetningar.

5. gr.

1. Hvert það aðildarríki Alþjóðavinnumálaskrifstofnunarinnar, sem fullgildir þessa samþykkt, undirgengst að láta ákvæði hennar ná til nýlendna þess og landsvæða, sem eru í eigu þess eða umsjá, og ekki hafa fulla sjálfstjórn,

(a) nema þar sem ákvæði hennar eru óframkvæmanleg vegna aðstæðna þar, eða

(b) með þeim takmörkunum, sem nauðsynlegar kunna að vera til þess að aðhæfa ákvæðin aðstæðum þar á staðnum.

2. Sérhvert aðildarríki skal tilkynna Alþjóðavinnumálaskrifstofunni þær ráðstafanir, sem gerðar eru varðandi hverja einstaka nýlendu þess, eða landsvæði, sem eru í eigu þess eða umsjá, og ekki hafa fulla sjálfstjórn.

6. gr.

Þegar fullgildingar þriggja aðildarríkja Alþjóðavinnumálaskrifstofnunarinnar

3. The operations of the various national systems shall be co-ordinated by the International Labour Office in agreement with the countries concerned. 20 10. marz

Article 3

The Members of the International Labour Organisation which ratify this Convention and which have established systems of insurance against unemployment shall, upon terms being agreed between the Members concerned, make arrangements whereby workers belonging to one Member and working in the territory of another shall be admitted to the same rates of benefit of such insurance as those which obtain for the workers belonging to the latter.

Article 4

The formal ratifications of this Convention, under the conditions set forth in the Constitution of the International Labour Organisation, shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 5

1. Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention engages to apply it to its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing—

(a) except where owing to the local conditions its provisions are inapplicable; or

(b) subject to such modifications as may be necessary to adapt its provisions to local conditions.

2. Each Member shall notify to the International Labour Office the action taken in respect of each of its colonies, protectorates and possessions which are not fully self-governing.

Article 6

As soon as the ratifications of three Members of the International Labour

20 hafa verið skráðar hjá Alþjóðavinnu-
 10. marz málaskrifstofunni, skal framkvæmda-
 stjóri hennar tilkynna það öllum að-
 ildarríkjum Alþjóðavinnumálastofnunar-
 innar.

7. gr.

Samþykkt þessi gengur í gildi sama dag og framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
 málaskrifstofunnar gefur út slíka til-
 kynningu, en þá er hún aðeins bindandi
 fyrir þau aðildarríki, sem hafa látið skrá
 fullgildingar sínar hjá Alþjóðavinnu-
 málaskrifstofunni. Síðan gengur hún í
 gildi að því er snertir hvert annað að-
 ildarríki sama dag og fullgilding þess
 er skráð hjá Alþjóðavinnumálaskrifstof-
 unni.

8. gr.

Hvert það aðildarríki, sem fullgildir
 þessa samþykkt, undirgengst að koma
 ákvæðum hennar í gildi eigi síðar en 1.
 júlí 1921 og að gera þær ráðstafanir,
 sem nauðsynlegar kunna að vera til þess
 að gera þessi ákvæði raunhæf.

9. gr.

Aðildarríki, sem fullgilt hefur sam-
 þykkt þessa, getur sagt henni upp að tíu
 árum liðnum frá fyrstu gildistöku henn-
 ar. Skal það gert með tilkynningu, er
 send sé framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-
 málaskrifstofunnar til skrásetningar.
 Slík uppsögn gengur ekki í gildi fyrr en
 ár er liðið frá því er hún var skráð á
 Alþjóðavinnumálaskrifstofunni.

10. gr.

Að minnsta kosti einu sinni á hverju
 tíu ára tímabili, skal stjórn Alþjóða-
 vinnumálaskrifstofunnar leggja fyrir
 Allsherjarþingið skýrslu um áhrif þess-
 arar samþykktar, og taka til athugunar,
 hvort æskilegt sé að setja á dagskrá
 þingsins endurskoðun eða breytingar á
 henni.

11. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar
 samþykktar skulu báðir vera fullgildir.

Organisation have been registered with
 the International Labour Office, the Di-
 rector-General of the International La-
 bour Office shall so notify all the Mem-
 bers of the International Labour Or-
 ganisation.

Article 7

This Convention shall come into force
 at the date on which such notification
 is issued by the Director-General of the
 International Labour Office, but it shall
 then be binding only upon those Mem-
 bers which have registered their rati-
 fications with the International Labour
 Office. Thereafter this Convention will
 come into force for any other Member
 at the date on which its ratification is
 registered with the International Labour
 Office.

Article 8

Each Member which ratifies this Con-
 vention agrees to bring its provisions
 into operation not later than 1 July 1921,
 and to take such action as may be neces-
 sary to make these provisions effective.

Article 9

A Member which has ratified this
 Convention may denounce it after the
 expiration of ten years from the date on
 which the Convention first comes into
 force, by an act communicated to the
 Director-General of the International
 Labour Office for registration. Such de-
 nunciation shall not take effect until
 one year after the date on which it is
 registered with the International Labour
 Office.

Article 10

At least once in ten years the Gover-
 ning Body of the International Labour
 Office shall present to the General Con-
 ference a report on the working of this
 Convention, and shall consider the desir-
 ability of placing on the agenda of the
 Conference the question of its revision
 or modification.

Article 11

The French and English texts of this
 Convention shall both be authentic.

L Ö G

21

12. maí

um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Dagana 13.—17. maí 1958, að báðum dögum meðtöldum, skulu tollstofnanir ekki taka við skjölum til tollafgreiðslu á aðfluttum vörum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 12. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

22

26. apríl

um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1955.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

Ríkisreikningurinn fyrir árið 1955 samþykkist með eftirgreindum niðurstöðutölum:

Innborganir:				Áætlun:	Reikningur:
1. Tekjur samkvæmt	2. gr.	fjárlaga	—	kr. 397 500 000.00	kr. 503 769 551.22
2. — —	3. — A.	—	.. —	110 259 264.00	— 126 192 735.57
3. — —	3. — B.	—	.. —	10 000.00	— 98 660.10
4. — —	4. —	—	.. —	1 983 000.00	— 3 151 311.79
5. — —	5. —	—	.. —	4 100 000.00	— 12 814 085.44
6. Eignahreyfingar	samkv. 20. gr.	fjárlaga	—	2 450 000.00	— 32 638 058.73
				Kr. 516 302 264.00	Kr. 678 664 402.85

Útborganir:				Áætlun:	Reikningur:
1. Gjöld samkvæmt	7. gr.	fjárlaga	..	kr. 4 105 311.00	kr. 2 974 042.43
2. — —	8. —	—	.. —	630 425.00	— 995 152.50
3. — —	9. —	—	.. —	4 544 797.00	— 6 002 684.48
4. — —	10. — I.	—	.. —	7 129 804.00	— 10 153 475.10
5. — —	10. — II	—	.. —	1 076 219.00	— 1 036 388.96
6. — —	10. — III.	—	.. —	6 745 384.00	— 7 788 799.29
7. — —	11. — A.	—	.. —	28 936 469.00	— 35 522 256.86

A 6

22	8.	Gjöld samkvæmt	11. gr. B.	fjárlaga ..	kr.	2 306 139.00	kr.	1 512 771.11
26. apríl	9.	—	11. — C.	— ..	—	11 753 886.00	—	14 246 588.65
	10.	—	11. — D.	— ..	—	550 000.00	—	814 679.84
	11.	—	12. —	— ..	—	31 893 367.00	—	35 909 635.45
	12.	—	13. — A.	— ..	—	48 957 175.00	—	57 993 769.59
	13.	—	13. — B.	— ..	—	8 971 500.00	—	12 091 056.07
	14.	—	13. — C.	— ..	—	13 239 174.00	—	14 631 803.73
	15.	—	13. — D.	— ..	—	3 866 801.00	—	6 030 344.62
	16.	—	14. — A.	— ..	—	9 285 371.00	—	9 765 244.29
	17.	—	14. — B.	— ..	—	66 432 420.00	—	73 863 035.63
	18.	—	15. — A.	— ..	—	6 182 517.00	—	6 491 786.15
	19.	—	15. — B.	— ..	—	6 762 021.00	—	7 947 412.16
	20.	—	16. — A.	— ..	—	37 629 959.00	—	40 020 679.83
	21.	—	16. — B.	— ..	—	9 237 026.00	—	13 492 215.76
	22.	—	16. — C.	— ..	—	2 506 720.00	—	2 662 861.44
	23.	—	16. — D.	— ..	—	12 628 101.00	—	12 430 362.30
	24.	—	17. —	— ..	—	59 900 951.00	—	61 472 919.17
	25.	—	18. —	— ..	—	13 371 627.00	—	15 122 603.17
	26.	—	19. — 1.	— ..	—	49 100 000.00	—	54 286 323.47
	27.	—	19. — 2.	— ..	—	6 000 000.00	—	—
	28.	—	19. — 3.	fjárlaga ..	—	2 000 000.00	—	7 133 470.12
	29.	Eignahreyfingar	samkv. 20. gr. fjárlaga	—	—	59 557 831.00	—	94 345 370.44
			Greiðslujöfnuður	—	—	1 001 269.00	—	71 826 670.24
						Kr. 516 302 264.00	Kr. 678 664 402.85	

Gjört í Reykjavík, 26. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

23

26. apríl

L Ö G

um húsnæði fyrir félagsstarfsemi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Vinnuveitendasambandi Íslands er heimilt að taka húseign sína við Fríkirkjuveg 3 í Reykjavík til nota fyrir félagsstarfsemi sína.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 26. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

L Ö G

24

29. apríl

um viðauka við lög nr. 23 27. júní 1921, um váttryggingarfélag fyrir fiskiskip.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Allir eigendur tréskipa, sem ætluð eru til fiskveiða við Ísland og hafa þilfar, eru skyldir til að váttryggja þau hjá Samábyrgð Íslands á fiskiskipum gegn skemmdum af bráðafúa, svo sem af völdum *Coniophora cerebella*, *Poria* og annarra sveppategunda, er slíkan fúa geta orsakað að dómi Atvinnudeildar Háskólans.

Neiti eða vanræki einhver skipseigandi að váttryggja skip, sem tryggingarskylt er samkvæmt lögum þessum, skal það eigi að síður metið og váttryggt af váttryggjanda og iðgjald innheimt, allt eftir ákvörðun laga þessara um þau efni, svo og reglugerða auk annarra fyrirmæla, sem sett kunna að verða samkvæmt þeim.

Nú óskar eigandi tréskips með þilfari, sem ætlað er til annarra nota en fiskveiða, að váttryggja skip sitt fyrir skemmdum þeim, sem greinir í 1. mgr. þessarar greinar, og skal þá Samábyrgðinni skylt að veita þeim skipum tryggingu með þeim tryggingarkjörum, sem ráðherra ákveður í samráði við Samábyrgðina.

2. gr.

Skipin skulu metin til fjár eftir gildandi matsreglum bátaábyrgðarfélaganna og Samábyrgðarinnar.

3. gr.

Ráðherra ákveður iðgjöldin í samráði við Samábyrgðina. Þau skulu ákveðin árlega og miðast við áhættu samkvæmt reynslu þriggja næstliðinna ára.

Iðgjöld falla í gjalddaga við útgáfu tryggingarskirteinis. Þau skulu tryggð með lögveði í skipinu og hafa lögtaksrétt samkvæmt lögum nr. 29 16. des. 1885.

Með reglugerð skal ákveða lágmark bótaskyldu og hlutdeild skipseiganda í áhættunni.

4. gr.

Tjón bætast eftir mati og því aðeins, að þau hafi verið tilkynnt Samábyrgðinni, strax og skemmdar varð vart, og váttryggjandi hafi átt kost á að láta skoða tjónið, áður en viðgerð hófst.

Váttryggjandi skal láta sérfræðing dæma tegund fúans og trúnaðarmann sinn hafa eftirlit með viðgerðinni.

Eigandi sér um viðgerð skips sins, nema váttryggjandi ákveði að taka viðgerðina í sínar hendur.

Tjónbætur greiðast jafnótt og viðgerð fer fram, eftir því sem ákveðið verður í reglugerð.

Séu skemmdir svo miklar og skip að öðru leyti svo lélegt og óhentugt, að váttryggða og váttryggjanda komi saman um, að skipið skuli rifið, skal tjónið bætt aðeins að tveimur þriðju hlutum tjónmatsins.

Skipaskoðun ríkisins skal einu sinni á ári láta fara fram sérstaka rannsókn á hverju tréskipi til þess að leiða í ljós, hvort um sé að ræða fúaskemmdir þær, sem tryggt er fyrir í lögum þessum. Ber að tilkynna Samábyrgðinni, ef vart verður slíkra skemmda.

24

5. gr.

29. apríl

Tryggingar þessar skulu vera sérstök deild í Samábyrgðinni með sérgreindu reikningshaldi. Stjórn Samábyrgðarinnar ákveður, hve mikinn hluta áhættunnar hún ber. Það, sem þá er eftir áhættunnar, endurtryggir Samábyrgðin hjá ríkissjóði með sama iðgjaldi og hún tekur, enda greiði endurtryggjandinn Samábyrgðinni venjuleg umboðslaun.

Meðan leita þarf endurtryggingar hjá ríkissjóði, skal ákvörðun iðgjalda háð samþykki atvinnumálaráðuneytisins og fjármálaráðuneytisins.

Ráðherra getur þó ákveðið í samráði við Samábyrgðina, að endurtryggingin skuli fengin erlendis, ef það þykir hagkvæmara og slík endurtrygging fæst.

6. gr.

Ágreiningur milli váttryggða og váttryggjanda skal lagður í gerð. Gerðardómsmenn skulu vera þrír og tilnefndir af Hæstarétti.

7. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. maí 1958.

Gjört í Reykjavík, 29. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.

25

2. maí

L Ö G

um veitingu ríkisborgararéttar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisborgararétt skulu öðlast:

1. Aikman, John, nemandi í Reykjavík, f. í Skotlandi 13. janúar 1939.
2. Andreasen, Andreas Johannes Michael, verkamaður í Sælingsdalstungu í Dalasýslu, f. í Færeyjum 1. janúar 1886.
3. Arnet, Willi Franz Olaf, verzlunarmaður í Reykjavík, f. í Siberíu 18. júní 1915.
4. Berg, Ágúst, verkstjóri á Akureyri, f. í Kanada 20. ágúst 1910.
5. Bergner, Irma Johanna Karla, aðstoðarstúlka hjá tannlækni í Neskaupstað, f. í Þýskalandi 20. júní 1914.
6. Block, Gertrud Frieda, húsmóðir í Hafnarfirði, f. í Þýskalandi 8. júlí 1920.
7. Briem, Christiene, húsmóðir í Reykjavík, f. í Indónesíu 26. marz 1929.
8. Christensen, Christian Harald Hyldal, verzlunarstjóri í Reykjavík, f. í Danmörku 18. júlí 1910.
9. Christiansen, Niels Holm, þvottahúseigandi í Reykjavík, f. í Danmörku 26. apríl 1922.
10. Cogan, Teresa, húsmóðir í Reykjavík, f. í Englandi 18. desember 1926. (Fær réttinn 10. júlí 1958.)

11. Daugaard, Frieda Elisabeth, starfsstúlka, Ytri-Njarðvík, f. í Þýzkalandi 16. **25**
september 1901. 2. maí
12. de Fontenay, Jean Robert Edouard le Sage, héraðsráðunautur, Hvanneyri í
Borgarfirði, f. á Íslandi 12. júní 1929.
13. Fredriksson, Iris Gunborg, húsmóðir á Akureyri, f. í Svíþjóð 21. september
1932.
14. Gailitis, Kätthe Elise Charlotte, húsmóðir í Reykjavík, f. í Þýzkalandi 5. sept-
ember 1926. (Fær réttinn 7. október 1958.)
15. Graef, Martha Emma Johanna, húsmóðir að Neðra-Seli, Landmannahreppi, f. í
Rúmeníu 20. febrúar 1924.
16. Hansen, Gunnar Robert, leikstjóri í Reykjavík, f. í Danmörku 25. júlí 1901.
17. Häfner, Ursula Elfriede, húsmóðir í Hveragerði, f. í Þýzkalandi 30. apríl 1922.
18. Hübner, Lotte Erika, húsmóðir að Hlíð í Svarfaðardal, f. í Þýzkalandi 27. júní
1921.
19. Jacobsen, Kjartan Frits, verkamaður á Álafossi, f. í Færeyjum 3. nóvember
1922.
20. Jäschen, Margarete Frida, húsmóðir á Minna-Hofi, Gnúpverjahreppi, Árnes-
sýslu, f. í Þýzkalandi 28. janúar 1916.
21. Jeising, Josepha Bernardina (Maria Agnella), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. í
Þýzkalandi 29. marz 1905.
22. Jensen, Børge Louis Jónmundur, verkamaður í Reykjavík, f. í Danmörku 15.
febrúar 1934.
23. Jensen, Finn Agnar, sjómaður í Reykjavík, f. í Danmörku 17. apríl 1941.
24. Jónbjörn Gíslason, múrari á Akureyri, f. á Íslandi 22. júlí 1879.
25. Kivi, Vuokko Tellervo, húsmóðir í Reykjavík, f. í Finnlandi 28. desember 1925.
26. Kjerumgaard, Børge Egon, veitingamaður í Hafnarfirði, f. í Danmörku 7. des-
ember 1914.
27. Klingbeil, Gunnar, nemandi í Reykjavík, f. í Þýzkalandi 18. ágúst 1939.
28. Kreutzfeldt, Vera Johanna, húsmóðir í Reykjavík, f. í Þýzkalandi 12. nóvember
1928.
29. Kummer, Kristjana Gisela, húsmóðir í Reykjavík, f. í Þýzkalandi 29. október
1935.
30. Kyvik, Arnulf Harald, trúboði, Selfossi, f. í Noregi 22. nóvember 1903.
31. Kyvik, Magny, húsmóðir á Selfossi, f. í Noregi 1. ágúst 1900.
32. Larsen, Knud Harkild Salling, iðnaðarmaður í Reykjavík, f. í Danmörku 18.
maí 1923. (Fær réttinn 11. ágúst 1958.)
33. Leussink, Gerda Harmina, húsmóðir í Reykjavík, f. í Hollandi 11. apríl
1923.
34. Lillie, Bodil Matilde, matreiðslukona í Reykjavík, f. í Danmörku 30. júní
1911.
35. Lillie, Mogens, verzlunarmaður í Reykjavík, f. í Danmörku 23. ágúst 1938.
36. Malmquist, Liesel, húsmóðir á Akureyri, f. í Þýzkalandi 7. febrúar 1929.
37. Morgalla, Anna Victoria (Maria), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. í Þýzkalandi
23. desember 1898.
38. Mortensen, Daniel Jacob, verkamaður í Reykjavík, f. í Færeyjum 31. ágúst 1922.
39. Olsen, Eli, sjómaður, Akureyri, f. í Færeyjum 11. maí 1921.
40. Pampichler, Paul Ferdinand Mathias, hljómlistarmaður í Reykjavík, f. í Austur-
ríki 9. maí 1928.
41. Petersen, Joen Peter, iðnverkamaður á Akureyri, f. í Færeyjum 18. desember
1924.
42. Polaszek, Anna (Maria Emiliana), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. í Póllandi 14.
júlí 1906.

- 25 43. Rasmussen, Alfred Emilius, skósmiður í Reykjavík, f. í Danmörku 26. september 1904.
2. maí
44. Rasmussen, Bent, sjómaður í Reykjavík, f. í Danmörku 12. nóvember 1938.
45. Rasmussen, Hanne Cathrine, húsmóðir í Reykjavík, f. í Danmörku 26. október 1914.
46. Rasmussen, John, sjómaður í Reykjavík, f. í Danmörku 25. desember 1936.
47. Rasmussen, Minne Margarethe, ráðskona í Reykjavík, f. í Danmörku 1. september 1907.
48. Rasmussen, Niels Jakob, skósmiður í Reykjavík, f. í Danmörku 4. janúar 1908.
49. Rossebö, Johan, verkamaður á Akureyri, f. í Noregi 11. október 1921.
50. Schröder, Rosemarie Martha Frieda, húsmóðir í Hafnarfirði, f. í Þýskalandi 7. marz 1925.
51. Schulz, Elisabeth Maria, húsmóðir í Grafarnesi í Grundarfirði, f. í Þýskalandi 11. janúar 1923. (Fær réttinn 7. maí 1958.)
52. Schweigkofler, Theresa (Maria Elisabeth), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. á Ítalíu 10. febrúar 1915.
53. Sedlacek, Georgine, húsmóðir í Reykjavík, f. í Austurríki 25. marz 1935.
54. Sepp, Karl, lögfræðingur, Hafnarfirði, f. í Rússlandi 29. nóvember 1913.
55. Shirreffs, George, barn í Reykjavík, f. í Reykjavík 18. nóvember 1945.
56. Shirreffs, Mary Oliver, barn í Reykjavík, f. í Reykjavík 24. október 1949.
57. Shirreffs, Paul, barn í Reykjavík, f. í Reykjavík, 22. apríl 1947.
58. Shirreffs, William, bólstrari í Reykjavík, f. í Skotlandi 25. nóvember 1921.
59. Shirreffs, William James, barn í Reykjavík, f. í Reykjavík 21. nóvember 1943.
60. Stieborsky, Georg, múraranemi í Reykjavík, f. í Þýskalandi 3. október 1928.
61. Suchy, Adelheid Josefine (Maria Apollonia), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. í Þýskalandi 19. marz 1911.
62. Sulebust, Per Norvald, sjómaður, Bolungavík, f. í Noregi 11. október 1919.
63. Thom, Odd Kristian, sjómaður, Reykjavík, f. í Noregi 9. september 1918.
64. Trauenholz, Luise, húsmóðir í Keflavík, f. í Þýskalandi 2. apríl 1916.
65. Valen, Bjarne Linfred, bóndi í Hjarðarnesi, Kjálarneshreppi, Kjósarsýslu, f. í Noregi 22. marz 1913.
66. Volkmer, Margarethe Anna (Maria Lydia), St. Jósefssystir í Reykjavík, f. í Þýskalandi 3. júní 1908.
67. Wyrwich, Georg, verkamaður, Syðri-Reykjum í Biskupstungum, f. í Þýskalandi 2. janúar 1930.
68. Young, Gordon Alan, rafvirki í Garðahreppi, f. í Englandi 31. marz 1920.
69. Zirke, Erna Anna Else, húsmóðir í Reykjavík, f. í Þýskalandi 22. júní 1913.
70. Þorsteinn Ásgeirsson, húsamálari í Reykjavík, f. á Íslandi 9. janúar 1888.

2. gr.

Peir, sem heita erlendum nöfnum, skulu þó ekki öðlast íslenzkan ríkisborgara-rétt með lögum þessum, fyrr en þeir hafa fengið íslenzk nöfn samkvæmt lögum um mannanöfn.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 2. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

UMFERÐARLÖG

26

2. maí

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. Inngangur.

1. gr.

Ákvæði laga þessara gilda um umferð á vegum.

Þar, sem vegir eru fyrir sérstaka umferð, gilda reglur laga þessara um þá, eftir því sem við á.

Ákvæði laganna gilda einnig, eftir því sem við á, um umferð ökutækja á lóðum, lendum, afréttum og almenningum.

2. gr.

Í lögum þessum merkir:

Vegur: Vegur, gata, götuslóði, torg, brú, húsasund, stígur eða þess háttar, sem notað er til almennrar umferðar.

Akbraut: Sá hluti vegar, sem ætlaður er ökutækjum.

Akreinar: Samhliða reinar, sem skipta má akbraut í að endilöngu, hæfilega breiðar, hver um sig, fyrir eina röð ökutækja.

Vegfarandi: Hver, sem fer um veg eða er staddur á vegi eða í ökutæki á vegi.

Vegamót: Þar, sem tveir eða fleiri vegir mætast.

Ökutæki: Tæki, sem aka má á hjólum, beltum, völtum eða meiðum og eigi rennur á spori.

Vélknúið ökutæki: Sérhvert ökutæki með aflvél til að knýja það áfram.

Bífreið: Vélknúið ökutæki, sem aðallega er ætlað til fólks- eða vöruflutninga, svo og til annarra nota, ef það er gert til hraðari aksturs en 30 km á klst. án verulegra breytinga á því.

Bífhjól: Vélknúið ökutæki með 2 hjólum. Einnig vélknúið ökutæki með 3 hjólum, ef eigin þungi þess er 400 kg eða minni.

Reiðhjól með hjálparvél: Sérhvert reiðhjól, sem í er aflvél, minni en 1 hest-afl, þó ekki yfir 50 rúmsentimetra strokkrúmmál og ekki yfir 50 kg að þyngd.

Dráttarvél: Vélknúið ökutæki, sem aðallega er ætlað til að draga annað ökutæki eða vinnutæki og ekki er gert til hraðari aksturs en 30 km á klst. án verulegra breytinga á því.

Vinnuvél: Vélknúið ökutæki, sem aðallega er ætlað til nota sem vinnutæki og ekki er gert til hraðari aksturs en 30 km á klst. án verulegra breytinga á því.

Tengivagn: Ökutæki, sem vélknúið ökutæki dregur og ætlað er til fólks- eða vöruflutninga, þó að undanteknum festivögnum.

Festivagn: Ökutæki, sem fest er við vélknúið ökutæki þannig, að ökutækið eða farmur þess hvílir að nokkru leyti á dráttartækinu, og ætlað er til fólks- eða vöruflutninga. Vélknúið ökutæki, sem annað ökutæki dregur, telst þó ekki tengi-eða festivagn.

Hliðarvagn: Ökutæki á einu hjóli, sem fest er á hlið bífhjóls og ætlað er til fólks- eða vöruflutninga.

Tengitæki: Önnur ökutæki, sem tengd eru eða fest við vélknúin ökutæki.

Eigin þyngd: Þyngd ökutækis, sem tilbúið er til notkunar, að meðtöldum öllum tækjum, sem nauðsynleg eru til notkunar þess. Þyngd eldsneytis, smurningsolíu og kælivatns, svo og ökumanns, telst ekki til eigin þyngdar ökutækis.

- 26 *Heildarþyngd*: Eigin þyngd ökutækis, að viðbættu eldsneyti, smurningsolíum 2. maí og kælivatni, svo og ökumanni, farþegum og farmi.

Leyfð heildarþyngd: Heildarþyngd ökutækis, sem leyfð er við skráningu þess.

Öxulþungi: Sá hluti þyngdar ökutækis, með eða án farms, sem kemur á hvern öxul.

Ljósatími: Tíminn frá hálfri klukkustund eftir sólarlag til hálftrar klukkustundar fyrir sólarupprás. Ákvæði laganna um ljósatíma gilda einnig, þótt á öðrum tíma sé, í þoku og við önnur svipuð birtuskilyrði.

3. gr.

Nú ris ágreiningur um það, til hvernar tegundar, samkvæmt 2. gr., ökutæki skuli teljast, og sker dómsmálaráðherra þá úr til fullnaðar.

Ef ágreiningsefnið varðar gjaldskyldu, skal leita álits fjármálaráðherra, áður en úrskurðað er.

II. Ákvæði um ökutæki.

A. Gerð og búnaður ökutækja.

4. gr.

Sérhvert ökutæki skal svo gert og haldið þannig við, að af notkun þess leiði hvorki óþarfa hættu né óþægindi, þar með talinn hávaði, reykur eða óþefur eða hætta á skemmdum á vegi.

Eigandi eða umráðamaður ber ábyrgð á, að ökutæki sé í lögmæltu ástandi. Sérstaklega skal þess gætt, að stjórnþæki og hemlar verki vel og örugglega og að skráningarkerki og merkjathæki séu í lagi.

5. gr.

Í hverri bifreið skal vera:

- Stýris- og hemlabúnaður.
- Ljósker, er lýsi fram fyrir bifreiðina, a. m. k. eitt rautt ljós, er lýsi aftur fyrir hana, og ljósker til lýsingar á aftara skráningarkerki hennar. Enn fremur rauðlitað glitauga aftan á bifreiðinni. Þó skulu vera rauð glitaugu á báðum pallhornum vörubifreiðar að aftan. Sama gildir, þótt pallurinn sé yfirbyggður.
- Tæki til þess að gefa með hljóðmerki og stefnumerki.
- Hraðamælir.
- Búnaður, er tryggi nauðsynlega útsýn ökumanns.
- Gúmbarðar á hjólum.
- Ef hált er, skal hafa snjókeðjur á hjólum eða annan búnað, sem bifreiðaeftirlit ríkisins viðurkennir.
- Búnaður til aksturs aftur á bak, sé eigin þyngd bifreiðar yfir 400 kg.
- Merki, er sýni framleiðsluverksmiðju og framleiðslunúmer bifreiðarinnar.
- Á útblásturspípum hreyfla skulu vera tæki, er dragi úr hávaða.

Í fólksbifreiðum, sem flytja mega yfir 30 farþega, skal vera ökuriti, er sýni farna vegalengd og hraða bifreiðarinnar á hverjum tíma. Eiganda bifreiðar ber að geyma árituð eyðublöð tækisins í eitt ár, og er skylt að sýna þau lögreglumönnum, ef óskað er. Eigi má nota aðrar tegundir ökurita en þær, er bifreiðaeftirlit ríkisins viðurkennir.

Bifhjól skal búið sömu tækjum og bifreið, þó ekki tækjum til að gefa með stefnumerki.

6. gr.

Dráttarvélar skulu búnar öruggum tengibúnaði og tækjum þeim, sem um getur í 5. gr., eftir því sem við á og nánar skal ákveðið í reglugerð.

7. gr.

26

2. maí

Í hverri vinnuvél skal vera:

- a. Stýris- og hemlabúnaður.
- b. Rauðlitað glitauga aftan á vinnuvélinni og hvítt að framan, ef þar er ekki ljósker.
- c. Ljósker, ef vinnuvélin er notuð á ljósatíma. Skal annað lýsa fram fyrir, en hitt aftur fyrir vélina.

8. gr.

Á hverju reiðhjóli skal vera:

- a. Hæfilega traustur hemill.
- b. Ljósker, er sýni hvítt eða daufgult ljós í hæfilegri fjarlægð framan frá, þegar reiðhjólið er notað á ljósatíma.
- c. Rauðlitað glitauga eða ljósker aftan á reiðhjólinu.
- d. Bjalla. Eigi má nota annað hljóðmerkjatakki á reiðhjóli.
- e. Lás.

Ákvæði 1. mgr. gilda einnig um reiðhjól með hjálparvél með þeirri viðbót: Að á þeim skulu vera tveir hemlar, sem verka sjálfstætt, hvor um sig, og rafmagnsljós, tengt við rafal. Í stað hjöllu má nota eintóna horn.

9. gr.

Við notkun hestvagna skal örugglega búið um aktygi og festingar.

Aftan á hestvögnum, sem notaðir eru á ljósatíma á vegum, skal vera rauðlitað glitauga.

10. gr.

Dómsmálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um gerð ökutækja, búnað o. fl. Hann getur og veitt nauðsynlegar undanþágur fyrir ökutækki, sem ætluð eru til sérstakra nota, og enn fremur kveðið á um áritanir og merki, sem nauðsynlegt er að setja á ökutækki til eftirlits.

B. Skráning ökutækja og eftirlit með þeim.

11. gr.

Eigandi eða umráðamaður bifreiðar, bifhjóls, dráttarvélar eða reiðhjóls með hjálparvél skal senda lögreglustjóra þess umdæmis, sem hann er búsettur í, tilkynningu um ökutækki sitt, áður en það er tekið í notkun. Sama er um tengivagna og festivagna, sem eru 500 kg að eigin þyngd eða meira.

Fullnægi ökutækkið settum reglum, skráir lögreglustjóri það í ökutækjaskrá. Jafnframt skulu sett skráningarmerki framan og aftan á ökutækkið.

Á hverjum ársfjórðungi ber forstöðumanni bifreiðastöðvar að senda hlutaðeigandi lögreglustjóra skrá um allar bifreiðar og bifreiðastjóra á stöðinni.

Lögreglustjóri gefur út skráningarskirteini ökutækis, og skal það ávallt fylgja því.

12. gr.

Lögreglustjóri lætur í té skráningarmerki af þeirri gerð og gegn því gjaldi, sem dómsmálaráðherra ákveður. Merkin skulu ávallt vera vel læsileg, og má eigi hylja þau.

Nú glatast skráningarmerki eða verður ónothæft, og skal það þegar tilkynnt lögreglustjóra í því umdæmi, sem ökutækkið er skráð í, en ef það er í öðru umdæmi, þá jafnframt lögreglunni þar.

26

2. maí

Lögreglustjóri getur, er sérstaklega stendur á, heimilað, samkvæmt reglum, sem dómsmálaráðherra setur, akstur skráningarskyldra ökutækja án skráningar. Skal í þessum reglum ákveða, að gjald komi fyrir leyfið.

13. gr.

14. gr.

Nú verða eigendaskipti að skráðu ökutæki, og skal þá bæði hinn fyrri og hinn nýi eigandi tafarlaust tilkynna það lögreglustjóra í því umdæmi, sem ökutækið er skráð í. Ef nýi eigandinn er búsettur í öðru umdæmi, skal hann jafnframt tilkynna lögreglustjóra þar eigendaskiptin, og skal ökutækið þá skráð af nýju, en afskráð í umdæminu, sem það fluttist frá.

Nú flyzt eigandi ökutækis búferlum með ökutæki sitt í annað lögsagnarumdæmi, og skal hann þá senda tilkynningu um flutninginn til lögreglustjóra beggja umdæmanna. Skal ökutækið þá afskráð í umdæmi því, er það fluttist frá, en skráð af nýju í umdæmi því, sem það flyzt í, og fá þar ný skráningarmerki. Ef aðeins er um að ræða 6 mánaða eða skemmri dvöl í öðru umdæmi, er umskráning ekki nauðsynleg.

Um leið og ökutæki er afskráð, skal afhenda lögreglustjóra skráningarmerkin endurgjaldslaust.

15. gr.

Sérstök stofnun, bifreiðaeftirlit ríkisins, er lýtur yfirstjórn dómsmálaráðherra, annast skoðun og eftirlit ökutækja.

Dómsmálaráðherra skipar eftirlitsmenn ökutækja, bifreiðaeftirlitsmenn, og skal veita þeim lögregluvald á starfssviði sínu. Hann ákveður umdæmi þeirra og starfssvið. Eftirlitsmenn skulu vera sérfróðir um þau mál, er vélknúin ökutæki varða, gerð þeirra, akstur og aðra meðferð, svo og lög þau og reglur, er um þau gilda. Engan má skipa eftirlitsmann, nema hann hafi lokið prófi, er sýni, að hann sé þeim kostum búinn og hafi þá kunnáttu, sem nauðsynleg er til starfsins. Dómsmálaráðherra setur reglur um kennslu, prófkröfur og önnur hæfniskilyrði eftirlitsmanna, svo og reglur um starfsemi bifreiðaeftirlits ríkisins.

16. gr.

Innflytjendum skráningarskyldra, vélknúinna ökutækja er skylt að senda bifreiðaeftirliti ríkisins nákvæma lýsingu og myndir af nýjum gerðum vélknúinna ökutækja, sem þeir ætla að flytja til landsins. Tollstjórum er óheimilt að tollafgreiða skráningarskyllt, vélknúið ökutæki, nema bifreiðaeftirlit ríkisins hafi gefið yfirlýsingar um, að sú gerð ökutækja fullnægi ákvæðum íslenskra laga.

17. gr.

Þegar lögreglustjóri hefur fengið tilkynningu um ökutæki, samkvæmt 11. gr., lætur hann eftirlitsmann skoða það, og sker hann úr um, hvort ökutækið fullnægi kröfum laga og reglugerða.

Eftirlitsmaður ákveður, hve marga farþega ökutækið má flytja, meðal annars, hve marga í sætum við hlið ökumanns. Hann ákveður og, hve mikla þyngd vörubifreið má flytja. Aldrei má hlaða ökutæki meira né flytja á því fleiri farþega en heimilað er. Leyfð farþegatala og farmsþyngd skal skráð í skráningarskírteini.

Eftirlitsmaður ákveður, samkvæmt reglum, sem dómsmálaráðherra setur, hvort heimilt sé að nota vörubifreið til flutnings farþega á palli. Skal það skráð í skráningarskírteini.

18. gr.

Lögreglustjórar eða eftirlitsmenn geta, hvenær sem er, krafizt þess, að öll ökutæki, sem skráð eru eða notuð í umdæmi þeirra, séu færð til skoðunar á tiltekna staði í umdæminu, svo að ganga megi úr skugga um, hvort þau séu í lögmæltu ástandi. Dómsmálaráðherra ákveður, hve oft almenn skoðun skráningarskyldra ökutækja skuli fara fram. Hann getur ákveðið í reglugerð, að fengnum tillögum bifreiðaeftirlits ríkisins, að tilteknar gerðir ökutækja séu skoðaðar á skemmra fresti en almennt er boðið. Lögreglustjóri ákveður, hvenær og hvar í umdæmi hans skoðun ökutækja fer fram. Eftirlitsmenn rita vottorð um skoðun ökutækja í skráningarskírteini.

19. gr.

Lögreglustjóri eða bifreiðaeftirlitsmaður getur, hvenær sem er, krafizt þess, að skráningarskylt ökutæki, sem skráð er eða notað í umdæmi hans, sé fært til sérstakrar skoðunar á þann stað, er hann ákveður.

Eftirlitsmönnum og öðrum lögreglumönnum er heimilt, hvenær sem er, að stöðva ökutæki, skoða það samstundis og athuga ökuskírteini.

Ávallt skal skoða ökutæki, er umskráning þess fer fram.

Verði starfsmaður viðgerðarverkstæðis þess var, að öryggisbúnaði vélknúins ökutækis, sem þar er til viðgerðar eða breytinga, sé áfátt, skal hann skýra yfirmanni verkstæðisins frá því, en honum ber að gera eiganda ökutækisins aðvart og síðan tilkynna það bifreiðaeftirlitsmanni eða lögreglustjóra, ef eigi verður úr bætt.

20. gr.

Nú kemur í ljós, að skráningarskylt ökutæki fullnægir ekki lögum og reglum eða er eigi fært til skoðunar, þegar krafizt er, og getur þá lögreglustjóri bannað notkun þess og tekið af því skráningarmerki, unz bætt hefur verið úr því, sem áfátt var eða vanrækt. Skal þá eftirlitsmaður skoða ökutækið, áður en skráningarmerkin eru afhent aftur.

Heimilt er lögreglustjóra að afskrá ökutæki án samþykkis eiganda, ef það er ónýtt að dómi eftirlitsmanns. Tilkynna skal nafnskráðum réttihöfum ökutækisins um afskráninguna með hæfilegum fyrirvara.

Nú vill eigandi ökutækis fá það afskráð, og skal þá því aðeins sinna þeirri beiðni, að telja megi ökutækið ónýtt.

21. gr.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um ökutækjaskrá, skráningu og afskráningu ökutækja. Hann getur og fyrirskipað skráningu á reiðhjólum og ákveðnum tegundum vinnuvéla og tengitækja.

22. gr.

Eigendur skráningarskyldra ökutækja greiða skoðunargjald í ríkissjóð eftir reglum, er dómsmálaráðherra setur.

C. Erlend ökutæki.

23. gr.

Erlend ökutæki, sem nota má hér á landi um stundarsakir samkvæmt alþjóðasamningum, sem Ísland er aðili að, skulu fullnægja ákvæðum 5.—10. gr. Ökutæki, sem eru skráningarskyld samkvæmt 11. gr., má nota án skráningar hér á landi, ef þau eru löglega skráð í heimalandi, enda sé á þeim þjóðernismerki, auk skráningarmerkis, sbr. þó 3. mgr.

Í reglugerð skal kveðið á um eftirlit með erlendum ökutækjum, hve lengi þau mega vera hér á landi, tilkynningu þeirra og skráningu.

- 26** Ef eigandi (umráðamaður) skráningarskylds ökutækis, sem flutt hefur verið
 2. maí hingað frá útlöndum, er búsettur hér á landi, skal skrá ökutækið hjá hlutaðeigandi lögreglustjóra eða afhenda honum skráningarmerki þess innan hálfis mánaðar, eftir að það kom til landsins. Taki eigandi (umráðamaður) hins erlenda ökutækis sér búsetu hér á landi, eða ef ökutækið verður eign aðila, sem hér er búsettur, skal skrá ökutækið eða afhenda hin erlendu skráningarmerki innan hálfis mánaðar.

III. Um ökumenn.

24. gr.

Sérhver ökumaður skal vera líkamlega og andlega fær um að stjórna ökutæki því, sem hann fer með.

Enginn má aka eða reyna að aka ökutæki, ef hann, vegna veikinda, ofreynslu, svefnleysis, undanfarandi neyzlu áfengis, æsandi eða deyfandi lyfja eða annarra slíkra orsaka, er haldinn slíkri þreytu eða sljóleika, að hann geti eigi stjórnað ökutækinu á tryggilegan hátt. Það telst til þyngingar við ákvörðun refsingar, ef maður hefur í slíku ástandi ekið leigubifreið til mannflutninga.

Enginn má neyta æsandi eða deyfandi lyfja við akstur vélknúins ökutækis. Tóbaksreykingar eru bannaðar við akstur leigubifreiða til mannflutninga.

Eigi má fela manni, sem er í því ástandi, sem um ræðir í 2. mgr., stjórn ökutækis.

Ákveða má í reglugerð lágmark hvíldartíma í sólarhring hverjum fyrir ökumenn, og skal þá höfð hliðsjón af hættu, sem stafað getur af ofþreytu eða svefnleysi.

25. gr.

Enginn má neyta áfengis við akstur vélknúins ökutækis.

Enginn má aka eða reyna að aka vélknúnu ökutæki, ef hann vegna áfengis-neyzlu verður eigi talinn geta stjórnað því örugglega.

Ef vínandamagn í blóði manns er 0.50‰ til 1.20‰ eða hann er undir áhrifum áfengis, þótt vínandamagn í blóði hans sé minna, telst hann ekki geta stjórnað ökutæki örugglega.

Ef vínandamagn í blóði ökumanns nemur 1.20‰ eða meira, telst hann óhæfur til að stjórna vélknúnu ökutæki.

Enginn má stjórna eða reyna að stjórna hestvagni eða reiðhjóli, ef hann er með svo miklum áfengisáhrifum, að hann geti ekki með fullu öryggi stjórnað hestvagninum eða reiðhjólinu.

Bannað er að fela manni, sem er í því ástandi, sem um getur í 2.—5. mgr., stjórn vélknúins ökutækis, reiðhjóls eða hestvagns.

Ef ástæða er til að ætla, að maður hafi brotið framangreind ákvæði, getur lögreglan fært hann til læknis til rannsóknar, þ. á m. blóð- og þvagrannsóknar, og er honum þá skylt að hlíta þeirri meðferð, sem lækinnirinn telur nauðsynlega vegna rannsóknarinnar. Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um þessi efni.

Það leysir ekki undan sök, þótt maður ætli vínandamagn í blóði sínu vera minna en greinir í 2. og 3. mgr.

Nú hefur ökumaður neytt áfengis við akstur eða fyrir hann, þannig að vínandamagn í blóði hækkar eftir að akstri lauk, og skal þá litið svo á, sem hið aukna vínandamagn hafi verið í blóði hans við aksturinn.

Þegar maður hefur neytt áfengis á opinberum veitingastað og veitingamaður eða þjónar hans vita, eða hafa ástæðu til að ætla, að hann muni verða brotlegur við framangreind ákvæði, ber þeim að gera það, sem unnt er, til að hindra brotið, þar á meðal að gera lögreglunni viðvart.

Bannað er að selja eða afhenda ökumanni vélknúins ökutækis eldsneyti eða annað, sem þarf til aksturs, ef hann er með áhrifum áfengis.

26

2. maí

26. gr.

Ökumanni er skylt að sýna þrúðmennsku og varkárni gagnvart farþegum og öðrum vegfarendum.

Ökumaður skal hafa góða útsýn úr sæti sínu frameftir vegi og til hliðar. Hann skal ávallt gæta þess, að ökutæki og búnaður þess, einkum stjórnþæki, hemlar, ljósker og merkjathæki séu í fullkomnu lagi.

Ökumaður vélknúins ökutækis skal hafa gát á, að notkun þess valdi ekki óþarfa hávaða, reyk, gufu eða óþef.

27. gr.

Enginn má stýra bifreið, nema hann hafi fengið til þess ökuskrirteini hjá lög-reglustjóra. Bifreiðarstjóri skal ávallt hafa skirteinið meðferðis, er hann ekur bifreið, og sýna það, er löggæzlumaður krefst þess.

Skilyrði til þess að öðlast ökuskrirteini eru þau, að umsækjandi sé fullra 17 ára, sé áreiðanlegur, samvizkusamur og reglusamur, hafi góða sjón og heyrn og sé nægjanlega hraustur andlega og líkamlega. Enginn má fá ökuskrirteini, ef ástæða er til að ætla, að hann geti misst meðvitund snögglega vegna flogaveiki eða annars sjúkdóms. Umsækjandi skal hafa notið kennslu löggilts ökukennara og staðizt próf í umferðarlöggjöf, akstri bifreiðar og meðferð hennar. Lögreglustjóri getur neitað um ökuskrirteini, ef varhugavert þykir vegna fyrri hegðunar umsækjanda að veita honum það. Ef óskað er eftir ökuskrirteini hjá lögreglustjóra utan heimilissveitar umsækjanda, skal hann láta beiðninni fylgja samþykki lögreglustjóra í heimilissveit sinni.

Enginn getur fengið leyfi til að aka leigubifreið til mannflutninga né vörubifreið, sem skráð er fyrir 5 smálesta farm eða meira, nema hann sé fullra 20 ára, hafi staðizt viðbótarpróf og fullnægi frekari skilyrðum, sem ákveðin eru í reglugerð. Heimilt er og að setja með reglugerð sérstök skilyrði til að öðlast ökuskrirteini til aksturs fólksbifreiða, er flytja mega fleiri en 16 farþega.

Ökuskrirteini til aksturs bifreiða, sem notaðar eru til farþegaflutninga í atvinnuskyni, skal eigi veita þeim, sem hafa flekkað mannorð, samkvæmt dómi.

Ef leigubifreiðarstjóri brýtur af sér í starfi sínu, svo sem með því að eiga við fólk viðskipti, er varða við lög, eða gætir á annan hátt eigi fulls velsæmis, má svipta hann réttindum leigubifreiðarstjóra, svo og atvinnuleyfi um lengri eða skemmri tíma og ævilangt, ef um ítrekað brot er að ræða. Skal dómsmálaráðuneytið, að fengnum tillögum hlutaðeigandi bifreiðastjórafélaga, setja í reglugerð nánari ákvæði um starf atvinnubifreiðastjóra.

Ökuskrirteini gildir í 5 ár frá útgáfudegi. Gefa má þó ökuskrirteini út til skemmri tíma, ef sérstakar ástæður þykja til. Ef endurnýjunar á ökuskrirteini er óskað, verður hlutaðeigandi að sanna af nýju fyrir lögreglustjóra, að hann fullnægi skilyrðum til þess að fá ökuskrirteini. Lögreglustjóri ákveður, hvort hlutaðeigandi skuli þá af nýju ganga undir bifreiðastjóraþróf.

Lögreglustjóri getur, hvenær sem er, svipt mann ökuskrirteini, ef það vitnast, að hann fullnægi ekki settum skilyrðum. Skirteinishafa er skylt að sæta nauðsynlegum rannsóknnum til úrskurðar samkvæmt þessari málsgrein.

Ákvæði þessarar greinar gilda einnig um bifhjól, eftir því sem við á.

28. gr.

Enginn má stýra dráttarvél, nema hann hafi fengið skirteini til bifreiðaaksturs eða sérstakt skirteini til aksturs dráttarvéla. Slík skirteini má ekki veita yngri

26 mönnum en 16 ára. Eigi þarf ökuskirteini til aksturs dráttarvéla, þegar þær eru 2. maí notaðar við jarðyrkjustörf utan alfaravegar.

Enginn má stýra vinnuvél, fyrr en hann er orðinn 17 ára. Sé vinnuvél ekið um vegi, skal ökumaður þó hafa skirteini til bifreiðaaksturs.

Enginn má stýra reiðhjóli með hjálparvél, nema hann sé orðinn 15 ára.

Ákvæði 7. mgr. 27. gr. gilda og um stjórnendur ökutækja þeirra, sem grein þessi fjallar um.

Dómsmálaráðherra setur reglur um skilyrði til að öðlast réttindi til aksturs dráttarvéla og reiðhjóla með hjálparvél og ákveður gjald fyrir.

29. gr.

Dómsmálaráðherra getur leyft, að sérstök ökuskirteini séu veitt mönnum, enda þótt þeir fullnægi ekki almennum kröfum um líkamshreysti, og setur þá hverju sinni nánari reglur um efni skirteinisins. Hann getur og leyft, að fatlaðir menn, sem eru orðnir 16 ára, fái ökuskirteini til aksturs hægfara, vélknúinna ökutækja fyrir sjúklinga.

30. gr.

Lögreglustjórar skulu halda skrá um öll veitt ökuskirteini samkvæmt reglum, sem dómsmálaráðherra setur.

31. gr.

Rétt til að hafa á hendi kennslu í akstri og meðferð bifhjóla og bifreiða hafa þeir einir, sem hlotið hafa til þess löggildingu dómsmálaráðherra, en hann ákveður gjald fyrir hana og framlengingu hennar. Engum má veita slíka löggildingu, nema hann sé 25 ára að aldri, hafi óflekkað mannorð, hafi ekki gerzt sekur um alvarleg eða ítrekuð brot á lögum þessum eða alvarleg brot á áfengislögum, hafi leyfi til að aka leigubifreið til mannflutninga, hafi frá útgáfu þess leyfis stundað akstur að staðaldri þann tíma, sem dómsmálaráðherra ákveður í reglugerð, og hafi staðizt sérstakt próf fyrir ökukennara. Í reglugerð skal nánar kveðið á um prófgreinar og tilhögun prófsins, svo og um, til hve langs tíma löggilding veitir rétt til ökukennslu. Dómsmálaráðherra getur, hvenær sem er, svipt mann ökukennararéttindum, ef ástæða þykir til.

32. gr.

Enginn má æfa sig í bifreiðaakstri, nema við hlið hans sitji löggiltur ökukennari, og telst ökukennarinn þá stjórnandi bifreiðarinnar. Nemandinn telst þó stjórnandi, er prófakstur fer fram. Nú óskar maður, sem áður hefur fengið ökuskirteini, að æfa sig í akstri af nýju í viðurkenndri kennslubifreið hjá löggiltum ökukennara, og telst þá ökukennari stjórnandi bifreiðarinnar. Ákvæði 24. og 25. gr. gilda þó ávallt einnig um nemandann.

Enginn má æfa sig í akstri bifhjóls, nema undir stjórn og umsjón löggilts ökukennara.

Ökukennari ber ábyrgð á, að æfingarakstur fari fram á þeim stöðum og þannig, að eigi stafi hætta af.

Engum má veita tilsögn í akstri, fyrr en 3 mánuðum áður en hann hefur aldur til að fá ökuskirteini, og engum, sem sviptur hefur verið rétti til að fá ökuskirteini, fyrr en 1 mánuði áður en hann öðlast þau réttindi aftur.

33. gr.

Dómsmálaráðherra löggildir prófdómendur og setur reglur um kennslu, próf, prófgjald og gerð ökuskirteina. Í ökuskirteini skal vera mynd af skirteinishafa.

Ákveða má með reglugerð hámarksgjald fyrir ökukennslu.

34. gr.

26

2. maí

Þeir, sem dveljast hér á landi um stundarsakir og hafa eigi íslenzkt ökuskirteini, mega stjórna ökutækjum hér sem í heimalandi sínu samkvæmt alþjóðasamningum, sem Ísland er aðili að. Að öðru leyti ákveður lögreglustjóri, með hvaða skilyrðum þeir, sem útlend ökuskirteini hafa, megí aka bifreið hér á landi, eftir reglum, sem dómsmálaráðherra setur.

35. gr.

Enginn má fela stjórn ökutækis manni, sem ekki hefur réttindi til aksturs þess konar ökutækis.

Þegar lögreglan krefst þess, er eiganda (umráðamanni) ökutækis skylt að gera grein fyrir, hver hafi stjórnað ökutæki hans á tilteknum tíma.

IV. Umferðarreglur.

A. Almenn ákvæði.

36. gr.

Ákvæði þessa kafla um ökutæki, akstur og ökumenn, gilda einnig um hjólréiðar, akstur handvagna og hestvagna og umferð riðandi manna, eftir því sem við á.

Ákvæði um fótgangandi vegfarendur gilda einnig um þá, sem leiða reiðhjól eða aka barnavagni. Ökutæki fatlaðra manna, önnur en vélknúin, mega fara um gangstéttir þar, sem aðstæður leyfa.

37. gr.

Vegfarendum er skylt að sýna varúð í umferð, gæta þess að trufla ekki né tefja að öþörfu aðra vegfarendur og valda eigi þeim eða öðrum, sem búa eða staddir eru við umferðarleið, hættu eða óþægindum.

Sérstaka varúð skal sýna í nánd við skóla, leikvelli og aðra staði, þar sem vænta má, að börn séu að leik. Sömuleiðis skal skylt að sýna sérstaka varúð gagnvart þeim, sem eru á ferð og bera merki fatlaðs fólks. Dómsmálaráðherra setur reglur um gerð slíkra merkja.

38. gr.

Vegfarendum er skylt að hlýða leiðbeiningum eða fyrirmælum, sem lögreglu-yfirvöld eða vegamálastjórn gefa með umferðarmerkjum, sem sett eru samkvæmt heimild í lögum þessum.

Stjórnendur lögreglubifreiða, sjúkrabifreiða og slökkvibifreiða eru þó eigi háðir ákvæðum þessum, ef brýna nauðsyn ber til, enda gæti þeir sérstakrar varúðar.

Vegfarendum ber að fara eftir fyrirmælum lögreglunnar og merkjum, sem hún notar við umferðarstjórn, og nema staðar, þegar lögreglan gefur bendingar um það.

Bannað er að nema á brott eða skemma umferðarmerki.

39. gr.

Vegfarendum er skylt að vikja fyrir líkfylgdum, hópögngum skólabarna og öðrum lögmætum hópögngum.

40. gr.

Þegar ökumaður lögreglubifreiðar, sjúkrabifreiðar, slökkvibifreiðar eða björg-unarbifreiðar gefur hljóð- og ljósmerki, skal öllum vegfarendum skylt að vikja úr vegi í tæka tíð. Stjórnendur annarra ökutækja er skylt að aka til hliðar eða nema staðar.

Dómsmálaráðherra ákveður, hvernig merkjum sbr. 1. mgr. skuli háttað. Þau má eingöngu nota, þegar nauðsyn ber til, og er stjórnendum ökutækjanna skylt að taka fullt tillit til annarra vegfarenda.

26 Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda einnig um vélknúin ökutæki, sem í einstök skipti 2. maí eru notuð í þjónustu lögreglu, slökkviliðs, eða í lífsnauðsyn, svo sem við flutning sjúkra manna eða slasaðra. Þegar ökutækið er notað þannig, skal það auðkennt greinilega með hvítri veifu. Ökumaður skal tilkynna lögreglunni innan sólarhrings um aksturinn.

Framangreind ökutæki eru, þegar brýna nauðsyn ber til, undanþegin ákvæðum laga þessara um hámarkshraða og um takmarkanir, sem settar kunna að vera um akstur á ákveðnum vegum, enda séu þá notuð merki þau, er um ræðir í 1. og 3. mgr.

41. gr.

Nú verður umferðarslys, sem vegfarandi á hlut að, og skal hann þá þegar nema staðar, hvort sem hann á nokkra sök á eða ekki. Veita skal hann hverja þá hjálp og aðstoð, sem þörf er á.

Hver sá, sem hlut á að umferðarslysi eða hefur verið sjónarvottur að því, skal, ef þess er óskað, skýra frá nafni sínu og heimilisfangi. Eigi má hann hverfa af vettvangi, fyrr en þær ráðstafanir hafa verið gerðar, sem slysið gefur efni til. Ef meiðsl hefur orðið á mönnum eða dýrum eða skemmdir á ökutækjum, munum eða mannvirkjum, skal hann, svo fljótt sem verða má, sjá um, að lögreglunni verði skýrt frá slysinu.

Nú hefur umferðarmerki eða varúðarmerki laskazt eða færzt til við umferðarslys, og skal þá hver sá, sem hlut á að því slysi, skyldur til að lagfæra merkið tafarlaust, svo sem honum er unnt, og tilkynna síðan lögreglunni hið fyrsta. Sama skylda hvílir á hverjum þeim, sem verður þess var, að umferðar- eða varúðarmerki er verulega laskað, numið brott eða fært úr stað.

42. gr.

Bannað er að stökkva af eða upp í ökutæki, hanga í því, standa á aurhlífum þess eða annars staðar utan á því, þegar það er á ferð. Bannað er að tengja vagn eða sleða aftan í ökutæki, sbr. þó 57. og 58. gr.

Sleða-, skíða- eða rennibrautir má eigi gera á alfaravegi, nema lögreglustjóri leyfi. Eigi má heldur vera að leikjum á vegum, þannig að hætta eða umferðartruflun geti hlotizt af, nema á vegum, sem merktir eru sem leikgötur. Þar mega ekki aðrir fara með ökutæki en íbúar gatnanna eða menn í erindum til þeirra. Á leikgötum skal gæta ýtrustu varúðar og tillitsemi gagnvart börnum.

43. gr.

Eigi má án leyfis lögreglunnar skilja eftir eða geyma á alfaravegum muni eða tæki, sem geta orðið til trafala fyrir umferð, nema sérstakar ástæður geri bráðabirgðageymslu nauðsynlega. Ef eigi er unnt að setja slíka hluti eða tæki út fyrir akbraut, skal þeim komið fyrir svo utarlega á henni, sem unnt er. Ef talið verður, að umferðarhætta geti stafað af slíkum hlutum eða tækjum, skal vörður gæta þeirra eða staðurinn merktur viðvörunarmerkjum. Þetta gildir einnig um vegagerðarefni.

Muni, sem eru á vegi og 1. mgr. fjallar um, skal á ljósatíma merkja greinilega með ljóskerum með ólituðu gleri eða á annan hátt, er sýni, hve langt hluturinn nær inn á veginn.

Eigi má flegja eða skilja eftir á vegi neitt það, sem getur haft í för með sér hættu eða óþægindi fyrir umferðina, svo sem steina, glerbrot, nagla, ávaxtahýði eða olíu.

B. Ákvæði um akstur og ökutæki.

44. gr.

Þar, sem vegi er skipt í sérstakar brautir fyrir ýmsar tegundir umferðar, skal vegfarandi nota þá braut, sem honum er ætluð.

45. gr.

26

Ökumenn skulu halda ökutækjum sínum vinstra megin á akbraut eftir því, sem við verður komið og þörf er á vegna annarrar umferðar. 2. maí

Þar, sem útsýn er slæm, svo sem í beygjum, við hæðarbrúnir, eða ef skyggni er lélegt, skal ávallt aka við vinstri brún akbrautar, nema þar sem einstefnuakstur er.

Aka skal vinstra megin við umferðarmerki, sem sett eru á akbraut, nema önnur fyrirsmæli sé skráð á merkið.

Skýlt er ökumönnum að gæta þess sérstaklega, er þeir beygja á vegi eða aka af stað frá brún akbrautar, að það valdi ekki hættu eða verulegum óþægindum fyrir þá, sem á eftir eða móti koma.

Ökutæki, sem ekið er á eftir öðru ökutæki, skal vera í svo mikilli fjarlægð frá því, að eigi sé hætt á árekstri, þótt ökutækið, sem á undan er, stöðvist eða dregið sé úr hraða þess. Gæta skal þess, þegar stórar bifreiðar, eða bifreiðar með tengivagna, eru á ferð utan þéttbýlis, að hæfileg fjarlægð sé á milli þeirra, þannig að eigi verði erfiðleikum bundið að komast fram fyrir þær. Ef heildarþyngd ökutækis er yfir 10 smálestir, skal fjarlægð milli þess og næsta ökutækis eiga vera minni en 30 m, þegar ekið er yfir brýr.

Víkja má frá framangreindum reglum við vegagerð, ef nauðsyn ber til, en gæta skal þá ávallt ýtrustu varúðar.

46. gr.

Ökumaður skal aðgæta vandlega, áður en hann beygir, að unnt sé að gera það án hættu fyrir þá, sem á eftir koma.

Ökutæki, sem stefna til vinstri á vegamótum, skal í hæfilegri fjarlægð frá þeim ekið út á vinstri brún akbrautar. Ef beygja á til hægri, skal, ef aðstæður leyfa, ekið að miðlínu vegar, eða, ef um einstefnuakstur er að ræða, yfir að hægri brún akbrautar. Nú eru tvær eða fleiri akreinar fyrir sömu akstursstefnu á vegi, og skal þá ökumaður í tæka tíð, áður en komið er að vegamótum, færa ökutækið á þá rein, sem heppilegust er, miðað við fyrirlugaða akstursstefnu.

Þegar komið er á vegamót og beygt til vinstri, ber að aka eins nálægt vinstri brún akbrautar og unnt er. Þegar beygt er til hægri, skal ökutæki, þegar það er komið yfir vegamót, vera vinstra megin á akbraut þeirri, sem ekið er inn á. Þetta gildir þó ekki um akstur inn á einstefnuakbraut. Ekki má taka beygju til hægri, fyrr en nálæg ökutæki, sem á móti koma, hafa farið fram hjá.

Ekki má snúa ökutækjum á vegi eða aka þeim aftur á bak, nema unnt sé að gera það án áhættu eða óþæginda fyrir aðra umferð.

47. gr.

Þegar ökutæki mætast, skulu stjórnendur þeirra aka út að vinstri brún akbrautar í tæka tíð og draga úr hraða, ef nauðsyn krefur. Ef hindrun er á vegi, skal ökumaður, sem ekur á þeim vegarhelmingi, þar sem hún er, nema staðar, ef nauðsynlegt er.

Ef ökutæki mætast, þar sem vegur er svo mjór, að hvorugt kemst fram hjá öðru, áhættulaust, skal sá ökumaður, sem betur fær því við komið, aka út af vegi eða aftur á bak.

Ökumenn skulu hleypa fram fyrir sig á hægri hönd þeim, sem fram fyrir vilja. Eigi má aka fram úr ökutæki, nema unnt sé án hættu eða óþæginda fyrir aðra umferð, enda sé útsýn yfir akbraut góð. Eigi má aka fram úr ökutæki á vegamótum, beygjum, ef þær eru brattar eða þröngar, né við eða á afmörkuðum brautum fyrir gangandi fólk.

Aka skal fram fyrir ökutæki hægra megin við það. Skal sá, sem fram hjá ætlar, gefa þeim, sem á undan fer, merki, þannig að hann megi vita um þá ætlan. Sá, sem á undan er, skal þá, er hann verður var við þann, sem á eftir kemur, víkja til vinstri

- 26 og draga úr hraða eða nema staðar, þannig að áhættulaust sé að aka fram hjá. Sá, sem fram fyrir hefur ekið, má ekki aka að vinstri brún akbrautar, fyrr en hann er kominn svo langt, að hinu ökutækinu geti ekki stafað hætta eða veruleg óþægindi af.

Þrátt fyrir ákvæði 4. mgr. má við vegamót, ef aðstæður leyfa, aka vinstra megin fram hjá ökutæki, sem á undan fer, ef ökumaður þess gefur greinilega merki um, að hann ætli að aka til hægri.

Þar sem akbraut er skipt í tvær eða fleiri merktar akreinar með sömu akstursstefnu, má aka vinstra megin fram úr ökutæki, en gæta skal þá sérstakrar varúðar.

Aka má fram hjá vegagerðartæki með þeim hætti, sem hagkvæmastur er, miðað við aðstæður, enda sé gætt sérstakrar varúðar.

48. gr.

Þegar tveir ökumenn stefna svo, að leiðir þeirra skerast, skal sá vikja, sem hefur hinn á vinstri hönd. Sá, sem kemur frá vinstri, skal þó gæta fyllstu varúðar.

Vegur nýtur aðalbrautarréttar, ef vegur, sem að honum liggur, er við vegamótin merktur biðskyldu- eða stöðvunarmerkjum, sbr. 65. og 66. gr.

Þar sem sett hefur verið biðskyldumerki, skal sá, sem kemur af hliðarvegi, skilyrðislaust vikja fyrir umferð þess vegar, sem hann ekur inn á eða yfir, hvort sem um aðalbraut er að ræða eða ekki. Hann skal í tæka tíð draga úr hraða og nema staðar, ef nauðsyn krefur. Skyld er að nema staðar, þegar ekki er fullkomin útsýn yfir veginn.

Þar sem sett hefur verið stöðvunarmerki, ber ökumanni skilyrðislaust að nema staðar. Þegar ekið er af stað aftur, er skyld að sýna ýrtruð varúð og vikja fyrir umferð frá báðum hliðum, hvort sem um aðalbraut er að ræða eða ekki.

Þeir, sem aka frá brún akbrautar, einkavegum, löndum, lóðum, bifreiðastæðum eða aka yfir gangstéttir, skulu vikja fyrir umferð á vegi þeim, sem ekið er inn á.

Ökumönnum ber að draga úr hraða eða nema staðar, ef nauðsyn krefur vegna fótgangandi vegfarenda á merktum gangbrautum.

49. gr.

Ökuhraða skal ávallt miða við gerð og ástand ökutækis, staðhætti, færð, veður og umferð og haga þannig, að aksturinn valdi ekki hættu eða óþægindum fyrir aðra vegfarendur né geri þeim óþarfa tálmanir.

Hraðinn má aldrei vera meiri en svo, að ökumaður geti haft fullkomna stjórn á ökutæki og stöðvað það á þriðjungi þeirrar vegalengdar, sem auð er og hindrunarlaust framundan og ökumaður hefur útsýn yfir.

Sérstök skylda hvílir á ökumanni að aka hægt og sýna ýrtruð varkárni:

- a. Í þétthýli.
- b. Þegar skuggsýnt er eða skyggni lélegt.
- c. Við vegamót.
- d. Í beygjum.
- e. Við hæðarbrúnir.
- f. Þar sem útsýn er takmörkuð að öðru leyti.
- g. Þar sem hætta er á, að ljós blindi ökumann.
- h. Þegar mæta þarf öðru ökutæki á mjóum vegi eða brú, eða þegar farmur stendur út af ökutæki.
- i. Þegar hált er.
- j. Við gangbrautir.
- k. Þar sem almenningsvagn hefur numið staðar eða er um það bil að stöðvast við biðstöð.
- l. Þar sem börn eru á eða við veg eða gera má ráð fyrir, að börn séu að leik.

m. Þar sem búfé stafar hætta af umferð ökutækja.

n. Þar sem unnið er að vegagerð.

o. Þegar ökutæki dregur annað ökutæki.

Þegar bleyta er á vegum, skal aka þannig, að vegfarendur verði ekki fyrir aurslettum að óþörfu.

Um ökuhraða gilda enn fremur reglur um hámarkshraða samkvæmt 50. gr.

50. gr.

Í þéttbýli má eigi aka hraðar en 45 km á klukkustund.

Utan þéttbýlis má eigi aka hraðar en 70 km á klukkustund.

Almenningsvögnum, sem flytja mega 10 farþega eða fleiri, og vörubifreiðum, sem eru 3.5 smálestir eða meira að heildarþyngd, má þó eigi aka hraðar en 60 km á klukkustund. Bifreiðum, sem draga tengi- eða festivagna, má eigi aka hraðar en 45 km á klukkustund.

Dómsmálaráðherra getur sett nánari reglur um ökuhraða, þar á meðal ákveðið lægri hámarkshraða almennt en að framan greinir eða á einstökum vegum. Í kaupstöðum og kauptúnum má setja slíkar reglur í lögreglusamþykktum.

51. gr.

Ökutæki má ekki stöðva né leggja á þeim stað eða þannig, að hættu geti valdið fyrir aðra eða ónauðsynlegum óþægindum fyrir umferðina.

Leggja ber ökutæki utan vegar, ef aðstæður leyfa, en annars við brún akbrautar og samhliða henni, nema annað sé sérstaklega ákveðið.

Í þéttbýli má eingöngu stöðva eða leggja ökutæki á vegi við vinstri brún akbrautar. Þar sem einstefnuakstur er, getur lögreglustjóri þó sett aðrar reglur.

Flytja ber bílað ökutæki tafarlaust af akbrautum.

Bannað er að stöðva ökutæki eða leggja því:

a. Í eða við beygju, þar sem útsýn er takmörkuð eða vegur brattur, í eða við hæðarbrún og þar sem útsýn er takmörkuð af öðrum ástæðum.

b. Við vegamót, ef staða ökutækis tálmar útsýn yfir veg, eða nær vegamótum en 10 metra, miðað við næstu brún þvervegjar. Heimilt er þó að ákveða í lögreglusamþykkt, að stöðva megi ökutæki nær vegamótum í þéttbýli.

c. Við umferðarmerki, þannig að það sjáist illa.

d. Á merktri gangbraut.

e. Á merktri akrein, eða svo nálægt henni, að torveldi akstur inn á hana eða aðra akrein.

f. Á 20 metra svæði við merkta biðstöð almenningsvagna.

g. Á hringtorgum.

h. Á merktum stæðum fyrir leigubifreiðar.

Einnig er bannað að leggja ökutæki:

a. Á brúm.

b. Við akbrautir að húsum eða lóðum, eða svo nálægt þeim, að akstur um þær verði verulegum örðugleikum bundinn.

c. Fyrir framan vatnshana slökkviliðs.

d. Hjá merktum bifreiðastæðum.

Þegar ökumaður yfirgefur vélknúð ökutæki, skal stöðva vél þess og ganga svo tryggilega frá því, að það geti ekki runnið sjálfkrafa né óviðkomandi menn flutt það úr stað.

Þess skal gætt vandlega, þegar dyr ökutækis eru opnaðar, að eigi valdi hættu né óþarfa óþægindum fyrir umferðina. Sama gildir og, er fólk fer í eða úr ökutæki og við fermingu eða affermingu.

26

2. maí

Þegar hætta er á ferðum, skal ökumaður gefa hljóðmerki, ljósmerki eða aðrar bendingar til þess að vekja athygli vegfaranda á hættunni. Slíkar bendingar skal ætíð gefa þannig, að sem minnstum óþægindum valdi, og bannað er að gefa þær að nauðsynjalausu.

Skýlt er að gefa merki um breytta akstursstefnu, þegar þörf er á, til leiðbeiningar fyrir aðra umferð. Merki þessi skal einkum gefa, þegar breytt er um akstursstefnu á vegi eða vegamótum eða ekið er af stað frá brún akbrautar. Merki skal gefa með stefnuljósum á þeim ökutækjum, er hafa skulu slík tæki. Annars skulu þau gefin með því að rétta út hægri eða vinstri hönd, eftir því, sem við á, eða á annan greinilegan, ótvíræðan hátt. Ökumanni er skýlt að hætta merkjabendingum, þegar þær eiga ekki lengur við.

Ökumaður, sem ætlar að nema staðar eða draga snögglega úr hraða, skal gefa þeim, sem á eftir koma, greinilegt merki um þá ætlan sína. Skal það gert með hemlaljósmerki á þeim ökutækjum, sem hafa skulu hemlaljós, en annars með því að rétta upp hönd eða á annan greinilegan og ótvíræðan hátt.

Ökumanni er skýlt að gæta þess vandlega, áður en merki er gefið, að breyting á akstursstefnu eða hraða valdi ekki hættu eða verulegum óþægindum fyrir aðra. Merkjaþörf leysir ökumann ekki undan varúðarskyldu.

53. gr.

Þegar ekið er á ljósatíma, skulu vera tendruð ljós á lögboðnum ljóskerum. Þegar ökutæki er fest eða tengt aftan í annað, nægir, að afturljós séu tendruð á því ökutæki, er síðar fer. Á ökutækjum mega ljós, sem lýsa fram, aðeins vera hvít eða daufgul.

Þegar ekið er um vel lýstan veg, skal nota lágan ljósgeisla. Þegar ekið er á móti öðru ökutæki, má ekki nota háan ljósgeisla. Skipta skal þá á lágan ljósgeisla í tæka tíð.

Ef bifreið, dráttarvél eða annað ökutæki, sem hefur stöðuljósabúnað, er stöðvað eða lagt á dimmri akbraut á ljósatíma, skal það hafa tendruð stöðuljós. Önnur ökutæki, sem skilin eru eftir á akbraut, skulu greinilega auðkennd með glitaugum að framan og aftan.

Eigi má nota aðrar tegundir ljósa né glitaugna en boðnar eru eða heimilaðar í lögum þessum, eða reglum, settum samkvæmt þeim.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um ljósabúnað ökutækja og notkun hans.

Ákveða má í lögreglusamþykktum, að nota skuli eingöngu stöðuljós við akstur á tilgreindum, vel lýstum vegum.

54. gr.

Við hleðslu ökutækis skal þess gætt, að hvorki farþegar né farmur byrgi nauðsynlega útsýn ökumanns fram eða til hliðar eða í baksýnisspegli, né tálmi notkun stjórntækja eða valdi annarri umferð hættu eða truflun.

Ganga skal svo frá farmi, að hann raskist ekki né valdi óþrifnaði né óþarfa hávaða.

Ökutæki skal þannig hlaðið, að því megi stjórna örugglega. Eigi má farmur dragast eftir vegi, nema óhjákvæmilegt sé og eigi valdi skemmdum.

Ef farmur nær fram eða aftur fyrir eða út fyrir ökutæki, skal gæta sérstakrar varúðar. Þá skal og festa til viðvörunar á yztu brún farmsins greinilegt merki, og á ljósatíma hvítt glitauga, er snýr fram, og rautt, er snýr aftur. Í stað glitaugna má nota ljósker með sama lit.

Lögreglumaður eða eftirlitsmaður ökutækja getur stöðvað ökutæki, ef hann telur hleðslu þess varhugaverða, og bannað akstur þess, nema úr verði bætt.

55. gr.

26

Breidd ökutækis má hvergi vera meiri en 2.35 m. Vegamálastjóri getur þó veitt undanþágu frá þessu ákvæði og leyft allt að 2.50 m breidd. Vegamálastjóri má binda undanþágu þessa við ákveðna vegi utan kaupstaða, en lögreglustjóri í kaupstöðum.

Baksýnispegill, stefnumerki og snjókeðjur teljast ekki með breidd ökutækis. Hæð ökutækis má aldrei vera meiri en 3.8 m.

Heimilt er að aka landbúnaðartæki og vinnuvél, enda þótt breiðara sé en segir í 1. og 2. mgr. Þó má breidd ekki fara fram úr 3.5 m, nema að fengnu leyfi vegamálastjóra.

Ökumaður ökutækis, sem er breiðara en 2.35 m, skal sýna sérstaka varúð, víkja greiðlega fyrir öðru ökutæki og nema staðar, ef þörf gerist. Ökumaður með háfermi á ökutæki skal sýna sérstaka aðgæzlu, er farið er undir síma- eða rafmagnslínur eða yfir brýr með þverböndum efra.

Ákvæðin hér að framan um breidd og hæð ökutækis gilda einnig um farm þess.

Lögreglustjóri getur veitt undanþágu frá ákvæðum greinar þessarar, þegar brýn nauðsyn þykir vegna sérstakra flutninga. Þó skal samþykki vegamálastjóra koma til, ef aka þarf á vegum utan kaupstaða.

56. gr.

Leyfileg hámarksþyngd vélknúins ökutækis á gúmhjólum, svo og tengivagns og festivagns með eða án farms, miðast við öxulþunga ökutækis, þannig:

a. Hámarksþungi á öxli er 6000 kg.

b. Hámarksþungi á tveim öxlum, sem eru nær hvor öðrum en 2.0 m, er 8000 kg. Leyfileg heildarþyngd vélknúins ökutækis á beltum er 12000 kg.

Vegamálastjóri getur þó bæði leyft meiri öxulþunga og heildarþyngd ökutækis á einstökum vegarköflum, svo og ákveðið minni öxulþunga eða heildarþyngd á öðrum, hvort tveggja miðað við hurðarþol brúa eða vega.

Þá getur vegamálastjóri og veitt undanþágu frá ákvæðum þessarar greinar, þegar brýn nauðsyn þykir vegna sérstakra flutninga.

57. gr.

Við bifreið eða dráttarvél má aðeins tengja einn tengivagn eða festivagn. Lögreglustjóri getur þó veitt undanþágu frá ákvæðum þessum, ef sérstök nauðsyn er, enda komi samþykki vegamálastjóra til um akstur á vegum utan kaupstaða.

Skráningarskyldan tengi- eða festivagn má aðeins tengja við bifreið eða dráttarvél, sem til þess er talin hæf og hefur um það áritun í skráningarskríteinu. Auk skráningarmerkis skal hver tengi- eða festivagn auðkenndur að aftan skráningar-tölu dráttartækisins.

58. gr.

Til dráttar tengitækis má nota dráttarvél eða vinnuvél. Enn fremur bifreið, sem skráð er til aksturs með tengivagn eða viðurkennd til aksturs með tengitæki. Ekki má aka með meira en eitt tengitæki.

Ef tengitæki er ekki búíð hæfilega öflugum hemli, sem stjórnar má úr ökumanns-sæti, má þyngd þess ekki vera meiri en tvöföld heildarþyngd dráttartækisins.

Þegar dregið er tengitæki, sem er breiðara en dráttartækið, skal sýna sérstaka varúð.

Tenging skal vera örugg.

Fjarlægð milli ökutækjanna má ekki vera meiri en 4 metrar. Ef fjarlægð er meiri en 2 metrar, skulu tengslin merkt greinilega.

Nota má vélknúð ökutæki til dráttar annars vélknúins ökutækis, ef gætt er ákvæða 2.—4. mgr. Ekki má draga bifhjól né nota það til dráttar annars ökutækis.

26

2. maí

C. Sérreglur um bifhjól.

59. gr.

Eigi má aka tveim bifhjólum eða fleiri hlið við hlið á sömu akbraut. Ökumaður bifhjóls skal leiða það, þegar farið er yfir gangstéttir og gangstiga. Þegar bifhjól er skilið eftir á almannafæri, skal því læst með lás og þannig frá því gengið, að eigi sé hætta á, að það falli, þótt við það sé komið.

D. Sérreglur um reiðhjól.

60. gr.

Ökumaður reiðhjóls skal ávallt hafa aðra eða báðar hendur á stýri og báða fætur á fótstigum. Honum er óheimilt að hanga aftan í öðrum ökutækjum á ferð, svo og að leiða annað reiðhjól. Eigi má aka tveim eða fleiri reiðhjólum samhliða á vegi.

Bannað er að aka á reiðhjóli á gangstígum og gangstéttum eða yfir þær. Ekki má leiða reiðhjól á gangstígum eða gangstéttum, þar sem það er til óþæginda fyrir aðra vegfarendur. Reglur um gangandi vegfarendur gilda að öðru leyti um þá, sem leiða reiðhjól.

Ekki má skilja reiðhjól eftir á almannafæri, nema því sé læst og svo gengið frá því, að eigi stafi hætta eða truflun af fyrir umferð.

Barni yngra en 7 ára er óheimilt að aka reiðhjóli á almannafæri.

Óheimilt er að flytja farþega á reiðhjóli. Þó má vanur ökumaður, sem er orðinn 17 ára, flytja barn, yngra en 7 ára, á reiðhjóli, enda sé barninu ætlað sérstakt sæti og þannig um búð, að því stafi ekki hætta af hjólteinunum.

Ekki má flytja á reiðhjóli þyngri hluti eða fyrirferðarmeiri en svo, að ökumaður geti haft fullkomna stjórn á reiðhjólinu og gefið umferðarmerki, svo sem skylt er. Sömuleiðis er bannað að flytja á reiðhjóli hluti, sem valdið geta óþægindum fyrir aðra umferð.

Dómsmálaráðherra er heimilt að setja nánari reglur um hámarkslengd, breidd, hæð og þyngd hluta, sem fluttir eru á reiðhjólum, sem sérstaklega eru ætluð til vöruflutninga, svo og hliðarvagna reiðhjóla.

Reglur greinar þessarar gilda einnig um reiðhjól með hjálparvél. Þó má aldrei flytja á því farþega.

E. Umferð gangandi manna.

61. gr.

Gangandi menn skulu nota gangstéttir og gangstiga, sem liggja með akbrautum. Skulu þeir að jafnaði ganga á vinstri hluta stéttar eða stígs og víkja til vinstri fyrir þeim, sem á móti koma, en hleypa þeim fram hjá sér á hægri hönd, er fram úr ganga.

Ef ekki er gangstétt eða gangstígur meðfram vegi, skulu menn að jafnaði ganga á hægri vegarbrún og aldrei fleiri en tveir samhliða.

Þar sem merkt er gangbraut yfir veg, skulu menn nota hana, er þeir ætla yfir veginn. Ef ekki er gangbraut, skulu menn ávallt ganga þvert yfir veg með jöfnum hraða. Gangandi menn skulu gæta vel að umferð, áður en farið er yfir veg.

62. gr.

Gangandi menn mega ekki safnast á akbrautum, gangstéttum eða gangstígum, þannig að þeir trufla á nokkurn hátt umferð annarra.

Ekki mega gangandi menn flytja neitt það með sér á akbrautum, gangstéttum 26
eða gangstígum, sem er til hindrunar eða truflunar öðrum vegfarendum eða getur 2. maí
valdið þeim tjóni.

F. Umferð riðandi manna og hestvagna.

63. gr.

Á vegum skulu riðandi menn halda sig á hægri hluta vegarins. Þeim ber að
víkja greiðlega til hægri fyrir þeim, sem á móti koma, en hleypa fram fyrir sig á
vinstri hönd þeim, sem fram fyrir vilja fara.

Ef vænta má umferðar ökutækja um veg, skulu aldrei fleiri en tveir menn,
einhesta, riða samhliða né riðandi maður teyma fleiri en tvö laus hross. Má þá eng-
inn annar riða honum samhliða.

Taglhnýting hesta og stórgripa er bönnuð á vegum.

Ef farið er með hestvagna um veg í þéttbýli, skal maður stjórna hverjum
vagni. Utan þéttbýlis má einn maður stjórna tveim vögnum.

Bannað er að skilja eftir á vegi lausa hesta eða fyrir vagni eða sleða.

G. Um rekstur búfjár.

64. gr.

Óheimilt er að reka hópa búfjár á vegum í þéttbýli, nema sérstakt leyfi lög-
reglustjóra komi til.

Utan þéttbýlis má reka slíka búfjárhópa eftir vegum, en fylgja skulu rekstr-
inum nægilega margir gæzlumenn, og ef vænta má umferðar ökutækja um veginn,
skal einn gæzlumaður ætíð fara fyrir.

Búfénu skal vikið fljótt og greiðlega út af veginum, ef þess er þörf vegna ann-
arrar umferðar.

V. Umferðarstjórn og umferðarmerki.

65. gr.

Lögreglan stjórnar umferð, þar sem hún telur þess þörf og með þeim hætti, er
hún telur henta.

Dómsmálaráðherra ákveður, að fengnum tillögum vegamálastjóra, hvaða vegir
skulu teljast aðalbrautir og njóta réttar samkvæmt 2.—4. mgr. 48. gr. Lögreglustjóri
getur, að fengnum tillögum bæjar- eða sveitarstjórnar, ákveðið hið sama um vegi í
kaupstað eða kauptúni. Sömu reglur gilda um önnur varanleg sérákvæði um notkun
vegar til umferðar, svo sem bann gegn stöðvun eða stöðu ökutækja á vegi, bifreiða-
stæði, einstefnuakstur, leikgötur eða aðrar takmarkanir á akstri um veg.

Í kauptúni eða kaupstað er sveitar- eða bæjarstjórn heimilt, að fengnu sam-
þykki lögreglustjóra, að setja reglur um notkun stöðureita og gjald fyrir hana.

Lögreglustjóri getur sett bráðabirgðaákvæði um akstur á vegi í öryggisskyni
eða til þess að halda uppi greiðri umferð.

Vegamálastjóri getur takmarkað eða bannað um stundarsakir umferð um veg,
ef nauðsynlegt er vegna vegavinnu, til hlífðar vegi eða vegna umferðaröryggis. Í
kaupstað eða kauptúni geta yfirvöld bæjar eða sveitar gert sömu ráðstafanir að
fengnu samþykki lögreglustjóra.

66. gr.

Dómsmálaráðherra setur reglur um gerð og notkun umferðarmerkja, umferðar-
ljósa og annarra merkja á vegi eða við veg til stjórnar, viðvörunar eða leiðbein-
ingar fyrir umferð.

- 26 Í kaupstöðum skal lögreglustjóri sjá um, að greinileg umferðarmerki séu sett á eða við veg, þar sem sérreglur eiga að gilda um umferð. Það er þó ekki nauðsynlegt, ef lögreglumaður stjórnar umferð.

Vegamálastjóri skal sjá um, að umferðarmerki séu sett á eða við veg utan kaupstaða.

Óheimilt er að setja umferðarmerki á eða við veg, nema með leyfi lögreglustjóra eða vegamálastjóra.

Lögreglustjóri getur bannað auglýsingaspjöld, ljósaauglýsingar, glitaugu og annað, sem valdið getur hættu eða óþægindum fyrir umferð.

Þar sem unnið er að vegagerð eða vegi raskað af öðrum ástæðum, þannig að hættu stafi af, er þeim, sem stjórnar verki, skylt að sjá um, að sett verði upp greinileg viðvörunarmerki.

Kostnað vegna umferðarmerkja skal sá greiða, sem kostar viðhald vegar.

VI. Um fébótaábyrgð og váttryggingu.

67. gr.

Nú hlýzt slys eða tjón á mönnum eða munum af skráningarskyldu, vélknúnu ökutæki í notkun, og er þá þeim, sem ábyrgð ber á ökutækinu, skylt að bæta það fé, enda þótt slysið eða tjónið verði eigi rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Ef vélknúnið, skráningarskylt ökutæki dregur annað tæki og tjón hlýzt af, er eigandi dráttartækisins ábyrgur.

Ábyrgðarreglan gildir þó ekki um slys eða tjón á mönnum eða munum, er ökutækið flytur, nema flutt sé gegn gjaldi.

Lækka má fébætur og jafnvel láta þær alveg niður falla, ef sá, sem fyrir slysi eða tjóni varð, er meðvaldur þess eða meðábyrgur.

68. gr.

Ef tjón hlýzt eða slys af árekstri skráningarskyldra ökutækja, skiptist tjónið á þau sín á milli, að tiltölu við sök þeirra, sem hlut eiga að máli, og með hliðsjón af atvikum öllum.

69. gr.

Skráður eða skráningarskyldur eigandi vélknúins ökutækis ber ábyrgð á því og er fébótaskyldur samkvæmt 67. gr.

Fébótaskyldan færist þó yfir á þann, sem ökutækið notar í algjöru heimildarleysi.

Hver sá, sem á sök á tjóni eða slysi, er hlýzt af notkun skráningarskylds, vélknúins ökutækis, ber, auk ábyrgðar samkvæmt 1. og 2. mgr., fébótaábyrgð eftir almennum skaðabótareglum.

Kröfum samkvæmt 1. mgr. fylgir lögveð í ökutækinu. Lögveð þetta gengur fyrir öðrum skuldum, sem á því kunna að hvíla, að fráskildum opinberum gjöldum.

70. gr.

Eiganda skráðs, vélknúins ökutækis er skylt að kaupa í váttryggingarfélagi, sem viðurkennt er af dómsmálaráðherra, og halda við váttryggingu fyrir ökutæki sitt, sem nemi kr. 100000.00 fyrir reiðhjól með hjálparvél, kr. 200000.00 fyrir dráttarvél, kr. 200000.00 fyrir bifhjól, en kr. 500000.00 fyrir bifreið.

Fyrir vélknúin ökutæki, er flytja mega farþega, skal váttryggingarfjárhæðin þó aldrei vera lægri en kr. 50000.00 fyrir hvern farþega, er ökutækið má flytja.

Með fyrrgreindri váttryggingu skal vera tryggð greiðsla, að því leyti, sem til hrekkur, á hverri þeirri bótakröfu, sem falla kann á þann, er ábyrgð ber á tjóni samkvæmt lögum þessum eða almennum skaðabótareglum.

Hverjum þeim, sem notar erlent ökutæki hér á landi samkvæmt 23. gr., er **26** skylt að váttryggja það eftir þeim reglum, sem að framan greinir.

2. maí

Undanþegnir váttryggingarskyldu eru ríkissjóður, forseti Íslands og erlendir þjóðhöfðingjar.

71. gr.

Skráður eigandi vélknúins ökutækis skal tryggja ökumann þess, og gildir sú trygging fyrir hvern ökumann, sem tækinu stjórnar. Tryggingin er fyrir bótum vegna slyss, sem ökumaðurinn kann að verða fyrir við starfa sinn. Tryggt skal hjá Tryggingastofnun ríkisins og eftir þeim reglum, sem henni eru settar.

72. gr.

Iðgjöld, er tryggingartaki, samkvæmt 70. gr., skuldar váttryggingarfélagi, eru lögtakskræf.

Nú verður tryggingartaki gjaldþrota, og skulu þá iðgjöld þau, sem í gjalddaga eru fallin, njóta forgangsréttar í búi hans, samkvæmt 3. tl. 83. gr. skiptalaganna, og gildir það, þó að tryggt sé fyrir hærri fjárhæð en lögboðið er.

73. gr.

Nú hefur viðurkennt váttryggingarfélag, sbr. 70. gr., greitt bæt看 samkvæmt framangreindu, og á það þá endurkröfurétt á hendur hverjum þeim, sem valdið hefur slysi eða tjóni af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi. Lækka má endurkröfuna með hliðsjón af sök tjónvalds, efnahag hans, fjárhæð tjónsins og öðrum atvikum. Bannað er að kaupa tryggingu gegn endurkröfu váttryggingarsala.

74. gr.

Nú er höfðað einkamál gegn manni til heimtu bóta samkvæmt 67. og 68. gr., og skal þá gera félagi því, er váttryggt hefur ökutækið, kost á að gæta réttar síns í málinu.

Höfða má slíkt mál jafnframt gegn váttryggingarfélaginu, og er þá dómur í því bindandi fyrir félagið og aðfararhæfur gagnvart því.

Nú er bótakrafa samkvæmt ákvæðum 67. og 68. gr. höfð uppi í refsímáli samkvæmt ákvæðum XVII. kafla laga nr. 27 frá 1951, og skal þá tilkynna váttryggingarfélagi því, er váttryggt hefur ökutækið, um kröfuna. Hefur félagið þá sama rétt og sökunautur sjálfur til að koma að vörnum í skaðabótamálinu, enda er þá áfellis- dómur bindandi fyrir váttryggingarfélagið og aðfararhæfur gagnvart því.

75. gr.

Nú eru bæt看 vegna sama slyss ákveðnar hærri samtals en váttryggingarfjárhæðinni nemur, og skal þá skipta henni að tiltölu á milli þeirra, sem kröfur eiga vegna slyssins. Þetta ákvæði gildir einnig, þótt váttryggingarfjárhæðin sé hærri en lögboðið er.

Ef einhver þeirra, sem bótarétt eiga samkvæmt framangreindu, hefur eigi tilkynnt félaginu um kröfu sína innan sex mánaða frá slysdegi, má váttryggingarfélagið vitalaust greiða váttryggingarféð að fullu öðrum þeim, er bótarétt eiga.

76. gr.

Váttryggingarfélög þau, sem fengið hafa viðurkenningu samkvæmt 70. gr., og landssamband bifreiðaeigenda, ef til er, skulu hvert nefna einn mann í nefnd, en dómsmálaráðherra skal skipa einn mann, og er hann formaður hennar. Nefnd þessari skulu váttryggingarfélög senda gögn, er þau hafa reist á bótagreiðslur sínar samkvæmt lögum þessum. Nefndin kveður á um, hvort endurkröfurétti skuli beitt gegn þeim, sem talinn er eiga sök. Í meðferð hvers máls taka þátt formaður og tveir

26 aðrir nefndarmenn, er hann kveður til. Skal annar þeirra vera sá, sem félag það, 2. maí er hlut á að máli, hefur kjörið í nefndina. Hinn skal vera fulltrúi sá, er lands-samband bifreiðaeigenda hefur tilnefnt. Sé slíkt landssamband ekki til, nefnir Félag íslenzkra bifreiðaeigenda mann í nefndina eða það félag bifreiðaeigenda, sem sá er félagsmaður í, er krafa beinist gegn.

Kostnað af störfum nefndarinnar greiða váttryggingarfélögin eftir reglum, sem dómsmálaráðherra setur. Hann setur og nánari reglur um starfsháttu nefndarinnar.

77. gr.

Váttryggingarfélög þau, sem hafa fengið rétt til að váttryggja vélknúin ökutæki samkvæmt 70. gr., skulu halda bókhaldi þeirra trygginga sérgreindu. Sameiginlegum rekstrarkostnaði váttryggingarfélagsins skal skipt á tryggingar þessar hlutfallslega eftir iðgjaldafjárhæðum.

Reikningar hvers váttryggingarfélags um skylduváttryggingar samkvæmt 70. gr. skulu endurskoðaðir af tveim mönnum, sem dómsmálaráðherra skipar til þess, annan eftir tilnefningu frá samtökum eigenda vélknúinna ökutækja, Vörubílstjórafélaginu Þrótti, Bifreiðastjórufélaginu Hreyfli, Félagi sérleyfishafa og Félagi íslenzkra bifreiðaeigenda, en hinn án tilnefningar. Ef ágreiningur verður milli samtakanna um tilnefningu, sker dómsmálaráðherra úr.

Váttryggingarfélögin skulu greiða endurskoðendum þóknun fyrir starf þeirra eftir ákvörðun dómsmálaráðherra.

Rekstrarreikning hvers árs um greindar tryggingar skal váttryggingarfélag birta í Lögbirtingablaði eigi síðar en 1. október næsta ár á eftir, ásamt athugasemdum endurskoðenda við reikninga og svörum váttryggingarfélagsins.

78. gr.

Allar bótakröfur samkvæmt þessum kafla, bæði á hendur þeim, sem ábyrgur er, og váttryggingarfélagi, svo og endurkröfur váttryggingarfélags, fyrnast á fjórum árum frá lokum þess almanaksárs, er kröfuhafi fékk vitneskju um kröfu sína og átti þess fyrst kost að leita fullnustu hennar. Þó fyrnast þessar kröfur í síðasta lagi á 10 árum frá því, að tjónsatburðurinn varð.

79. gr.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um váttryggingarskyldu, viðurkenningu á váttryggingarfélögum, gerð reikninga, endurskoðun þeirra og birtingu.

VII. Refsingar o. fl.

80. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglum, sem settar verða samkvæmt þeim, varða sektum, varðhaldi eða fangelsi, allt að einu ári.

Við ákvörðun sekta skal hafa hliðsjón af efnahag sökunauts. Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

Brot gegn 2. sbr. 4. mgr. 25. gr., misnotkun merkja þeirra, sem 2. og 3. mgr. 40. gr. fjalla um, notkun skráningarmerkis á annað ökutæki en til er ætlað og akstur vélknúins ökutækis, er ökumaður hefur verið sviptur ökuleyfi eða réttindum til að öðlast það, varðar varðhaldi eða fangelsi, allt að tveim árum.

Ítrekuð brot gegn 1., 2. sbr. 3. og 6. mgr. 25. gr. og 2. og 5. mgr. 24. gr. varða varðhaldi eða fangelsi allt að tveim árum.

Ef brot gegn lögum þessum eða reglum, sem settar eru samkvæmt þeim, er framið eftir fyrirmælum eða með vitund og vilja bifreiðareigandans eða stjórnanda í starfi, skal honum einnig refsað fyrir brotið.

Mál út af brotum gegn lögum þessum og reglum, sem settar eru samkvæmt 26 þeim, skulu rekin að hætti opinberra mála.

2. maí

81. gr.

Svipta skal mann rétti til að stjórna vélknúnu ökutæki, ef hann hefur orðið sekur um mjög vitaverðan akstur, eða ef telja verður, með hliðsjón af öðli brotsins eða annars framferðis hans sem ökumanns, varhugavert vegna öryggis umferðarinnar, að hann hafi ökuleyfi.

Nú hefur stjórnandi vélknúins ökutækis gerzt brotlegur við 1. eða 2. sbr. 3. og 4. mgr. 25. gr., og skal hann þá sviptur ökuleyfi eða rétti til að öðlast það. Ef sérstakar málsbætur eru og kærði hefur eigi áður orðið sekur um sams konar eða annað verulegt brot gegn skyldum sínum sem bifreiðarstjóri, má sleppa sviptingu réttinda vegna brota á 1. og 2. sbr. 3. mgr. 25. gr.

Réttindasvipting skal vera um ákveðinn tíma, eigi skemur en 1 mánuð, eða að fullu og öllu, ef miklar sakir eru eða um ítrekað brot að ræða. Réttindasvipting vegna brota gegn ákvæðum 2. sbr. 4. mgr. 25. gr. skal þó eigi skemmri en 1 ár. Ef kærði hefur verið sviptur réttindum um stundarsakir samkvæmt ákvæðum 6. mgr. hér á eftir, skal ákveðið í dómi, hvort sá tími skuli dragast frá endanlegum sviptingartíma.

Nú hefur maður verið sviptur ökuleyfi eða rétti til að öðlast það um lengri tíma en 3 ár, og getur þá dómismálaráðherra, er 3 ár eru liðin frá sviptingunni og sérstakar ástæður mæla með því, ákveðið, að honum skuli veitt ökuleyfi af nýju eða réttur til að öðlast það, enda sé sannað, að hann hafi ekki gerzt brotlegur við áfengislöggjöf um þriggja ára skeið að undanförunu. Umsókn um endurveitingu ökuleyfis samkvæmt þessari málsgrein skal fylgja vottorð tveggja valinkunnra manna um reglusemi og góða hegðun umsækjanda í næstliðin 3 ár. Leita skal umsagnar áfengisvarnarnefndar í heimilissveit umsækjanda, áður en ökuleyfi er veitt af nýju, ef brot gegn 25. gr. hefur valdið ökuleyfissviptingu. Slíkt leyfi má þó eigi veita sama manni oftár en einu sinni, nema 6 ár séu liðin frá síðustu réttindasviptingu.

Svipting ökuleyfis eða réttar til að öðlast ökuleyfi skal gerð með dómi. Áfrýjun frestar ekki verkun dóms að þessu leyti.

Nú telur lögreglustjóri, að maður hafi unnið til ökuleyfissviptingar, og skal hann þá svipta hann ökuleyfi til bráðabirgða. Ákvörðun lögreglustjóra skal borin undir úrskurð dómara svo fljótt, sem verða má, og eigi síðar en viku eftir sviptinguna. Dómari getur breytt úrskurði síðar, ef efni standa til. Aðili getur kært úrskurðinn samkvæmt XXI. kafla laga nr. 27/1951.

Hver, sem sviptur hefur verið ökuleyfi samkvæmt þessari grein eða hefur misst það samkvæmt 7. sbr. 8. mgr. 27. gr., skal afhenda lögreglunni ökuskirteini sitt,

Ef maður hefur með dómi verið sviptur ökuleyfi eða rétti til að öðlast það, skal dómari þegar tilkynna það öllum lögreglustjórum á landinu.

Ef íslenzkur ríkisborgari eða maður búsettur hér á landi hefur sætt ökuleyfissviptingu eða refsingu erlendis fyrir verknað, sem samkvæmt lögum þessum hefði varðað missi ökuleyfis eða réttar til að öðlast það, má svipta hann þeim réttindum með dómi í opinberu máli, sem höfðað er gegn honum í þessu skyni, og koma þá að öðru leyti til framkvæmda ákvæðin hér að framan.

VIII. Um umferðarfræðslu o. fl.

82. gr.

Almenningi skal veitt fræðsla í umferðarlöggjöf og öðru því, er stuðlað getur að umferðaröryggi og umferðarmenningu. Gefa skal út og útbýta ókeypis prentuðum

26 leiðarvísi, er skýrir helztu umferðarreglur ásamt myndum af vegarmerkjum og 2. maí handarmerkjum ökumanns í umferð. Kostnaður greiðist úr ríkissjóði.

Bæjar- og sveitarstjórnnum ber enn fremur að fræða almenning um umferðarmál eftir því, sem staðhættir gefa efni til, svo og þær sérreglur, er gilda á hverjum stað.

Setja má í reglugerð nánari ákvæði um fræðslu samkvæmt þessari grein.

83. gr.

Kennsla í umferðarreglum skal fara fram í barna- og unglingaskólum. Menntamálaráðherra setur reglugerð um tilhögun kennslunnar og prófkröfur.

84. gr.

Skólastjórum er skylt í samráði við lögreglustjóra og bæjar- og sveitarstjórn að gera ráðstafanir til þess að vernda skólabörn gegn hættu, er stafar af umferð í næstu grennd við skóla.

IX. Ýmis ákvæði.

85. gr.

Enginn má selja á leigu í atvinnuskyni skráningarskyld ökutæki til mannlutninga án ökumanns, nema hann hafi fengið til þess leyfi lögreglustjóra, samkvæmt reglum, sem dómsmálaráðherra setur. Heimilt er að ákveða gjald fyrir slíkt leyfi.

86. gr.

Samgöngumálaráðherra getur sett gjaldskrá, er ákveður fargjöld með leigubifreiðum til mannlutninga og lutningsgjöld sendibifreiða. Hann getur og ákveðið, að gjaldmælir skuli vera í slíkum bifreiðum.

87. gr.

Þeir, sem fyrir gildistöku laga þessara hafa öðlzt rétt til starfa, sem nú er krafist sérstakrar löggildingar til, halda þeim rétti sínum, enda fullnægi þeir almennum skilyrðum til starfans.

Nota má ökutæki, sem stærra er eða þyngra en leyft er í lögum þessum, ef notkun þess var heimil samkvæmt eldri lögum.

88. gr.

Dómsmálaráðherra setur reglugerðir samkvæmt lögum þessum, nema annað sé tekið fram. Honum er og heimilt að setja nánari reglur um einstök ákvæði laganna og framkvæmd þeirra.

Reglugerðir, sem settar hafa verið samkvæmt áður gildandi bifreiðalögum og umferðarlögum, skulu gilda þar til nýjar reglugerðir hafa verið settar, að því leyti, sem samrýmist lögum þessum.

89. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1958. Ákvæði 1. og 2. mgr. 70. gr. koma þó til framkvæmda 1. maí 1958.

90. gr.

Frá því er lög þessi koma til framkvæmda, falla eftirtalin lagaákvæði úr gildi: Umferðarlög, nr. 24, frá 16. júní 1941.

Bifreiðalög, nr. 23, frá 16. júní 1941 og breytingar á þeim lögum, nr. 49, 1948, 26 nr. 6, 1951, nr. 23, 1951, nr. 7, 1952, nr. 13, 1955 og nr. 37, 1956. 2. maí
Loks eru öll önnur eldri lagafyrirmæli, er brjóta í bága við lög þessi, úr gildi felld.

Gjört í Reykjavík, 2. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

27

23. apríl

um löggilding verzlunarstaðar að Skriðulandi í Saurbæjarhreppi í Dalasýslu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Að Skriðulandi við vegamót Vesturlandsvegar og Skarðsstrandarvegar í Saurbæjarhreppi í Dalasýslu skal vera löggiltur verzlunarstaður.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi, þá er atvinnumálaráðuneytið hefur ákveðið takmörk verzlunarlóðarinnar samkvæmt lögum nr. 61 10. nóv. 1905 og birt í B-deild Stjórnartíðinda.

Gjört í Reykjavík, 23. apríl 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.

F J Á R A U K A L Ö G

28

12. maí

fyrir árið 1955.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum fyrir árið 1955, eru veittar kr. 103 803 375.65 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2. gr.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 3. gr. A. er veitt:

1. Póstmál	kr. 2 392 972.10
en tekjur fóru kr. 1 145 623.34 fram úr fjárlagaáætlun.	
2. Síminn	— 8 054 221.07
en tekjur fóru kr. 6 991 872.54 fram úr fjárlagaáætlun.	

12. maí	28 3.	Áfengisverzlun ríkisins	kr.	2 109 024.18
		en brúttótekjur urðu kr. 12 266 360.75 umfram fjárlagaáætlun.		
	4.	Tóbakseinkasala ríkisins	—	295 370.11
		en brúttótekjur urðu kr. 6 713 251.62 umfram fjárlagaáætlun.		
	5.	Ríkisútvarpið	—	2 796 566.54
		en tekjur fóru kr. 2 742 686.97 fram úr fjárlagaáætlun.		
	6.	Ríkisprentsmiðjan Gutenberg	—	440 365.61
		af kr. 894 640.99 tekjum umfram fjárlagaáætlun.		
	7.	Grænmetisverzlun ríkisins	—	187 913.69
		af kr. 400 578.33 tekjum umfram fjárlagaáætlun.		
	8.	Landssmiðjan	—	1 831 495.53
		en tekjur fóru kr. 1 578 209.70 umfram fjárlagaáætlun.		
	9.	Innkaupastofnun ríkisins	—	171 889.75
		af kr. 465 763.47 tekjum umfram fjárlagaáætlun.		
	10.	Bessastaðabú	—	74 062.96
		en tekjur fóru kr. 59 090.83 umfram fjárlagaáætlun.		
	11.	Vífilsstaðabú	—	2 168.14
		af kr. 16 072.55 tekjum umfram fjárlagaáætlun.		
	12.	Kópavogsbú	—	5 820.42
		af kr. 21 653.11 tekjum umfram fjárlagaáætlun.		
	13.	Kleppsbú	—	151 687.24
		en tekjur fóru kr. 149 692.67 umfram fjárlagaáætlun.		
	14.	Skólabúið á Hólum	—	166 901.68
		en tekjur fóru kr. 135 018.35 umfram fjárlagaáætlun.		
	15.	Skólabúið á Hvanneyri	—	216 218.11
		en tekjur fóru kr. 146 534.36 umfram fjárlagaáætlun.	Kr.	18 896 677.13

Til viðbótar við gjöldin í	8. gr.	eru veittar	kr.	364 727.50
— — — —	- 10. —	— —	—	4 027 256.35
— — — —	- 11. — A.	— —	—	6 585 787.86
— — — —	- 11. — B.	— —	—	702 486.19
— — — —	- 11. — C.	— —	—	2 492 702.65
— — — —	- 11. — D.	— —	—	264 679.84
— — — —	- 12. —	— —	—	4 016 268.45
— — — —	- 13. — A.	— —	—	9 036 594.59
— — — —	- 13. — B.	— —	—	3 219 556.07
— — — —	- 13. — C.	— —	—	1 392 629.73
— — — —	- 13. — D.	— —	—	5 552 983.37
— — — —	- 14. — A.	— —	—	479 873.29
— — — —	- 14. — B.	— —	—	7 430 615.63
— — — —	- 15. — A.	— —	—	309 269.15
— — — —	- 15. — B.	— —	—	4 255 189.76
— — — —	- 16. — A.	— —	—	1 185 391.16
— — — —	- 16. — B.	— —	—	2 390 720.83
— — — —	- 16. — C.	— —	—	156 141.44
— — — —	- 16. — D.	— —	—	341 567.39
— — — —	- 17. —	— —	—	1 571 968.17
— — — —	- 18. —	— —	—	1 749 976.17
— — — —	- 19. — 1.	— —	—	5 186 323.47
— — — —	- 19. — 3.	— —	—	5 133 470.12

Kr. 86 742 856.31

Frá dregst til uppbóta á grunnlaun og lífeyri samkv. 19. gr. 2.		28
fjárlaga 1955	kr. 6 000 000.00	12. maí
	Kr. 80 742 856.31	
Til eignaaukningar samkv. 20. gr. Út eru veittar	— 23 060 519.34	
Inn fóru kr. 12 594 282.47 fram úr fjárlagaáætlun.		
	Samtals kr. 103 803 375.65	

Gjört í Reykjavík, 12. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

29

14. maí

um breyting á lögum nr. 40 29. maí 1957, um leigubifreiðar
í kaupstöðum og kaupsíðum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Á eftir 2. gr. laganna komi ný grein, svo hljóðandi:

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum, sem samkvæmt þeim verða settar, varða sektum, frá 100—10000 kr., nema þyngri refsing liggja við eftir öðrum lögum, og skal farið með mál út af brotum á lögum þessum að hætti opinberra mála.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 14. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

AUGLÝSING

30

16. apríl

um viðskiptasamkomulag Íslands og Danmerkur.

Hinn 2. apríl 1958 var undirritað í Reykjavík samkomulag um viðskipti milli Íslands og Danmerkur á tímabilinu frá 15. marz 1958 til 14. marz 1959.

Samkomulagið er í aðalatriðum sama efnis og fyrra samkomulag (Stj.tíð. A. 22/1957).

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 16. apríl 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

31

L Ö G

17. maí

um sölu nokkurra jarða í opinberri eigu og um eignarnám erfðafesturéttinda.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt:

1. Að selja Eyrarbakkahreppi í Árnessýslu allt land jarðanna Einarshafnar, Skúmsstaða og Stóru-Háeyrar í Eyrarbakkahreppi með hjáleigum, að undanskildum eignarlóðum, sem þegar hafa verið seldar úr landi Stóru-Háeyrar.
2. Að selja Raufarhafnarhreppi allt land jarðarinnar Raufarhafnar.
3. Að selja Óskari Hjartarsyni á Grjóteyri í Andakílshreppi í Borgarfjarðarsýslu jörðina Skógarkot í Andakílshreppi.
4. Að selja hreppsnefnd Eyrarsveitar jörðina Hrafnkelsstaði í Eyrarsveit.
5. Að selja Þorvarði Einarssyni á Bakka í Stykkishólmshreppi jörðina Kiðey í Stykkishólmshreppi.

Náist ekki samkomulag um söluverð lands samkvæmt 1. tölulið, skal það metið af gerðardómi, þar sem kaupandi og seljandi tilnefni hvor sinn aðila, en sýslumaður Árnessýslu oddamann. Þó skal Eyrarbakkahreppi ekki gert að greiða þá verðhækkun landsins, sem orðið hefur vegna framkvæmda hreppsfélagsins sjálfs.

Andvirði landsins skal Eyrarbakkahreppi heimilt að greiða á 25 árum.

Náist ekki samkomulag um söluverð lands samkvæmt 2. tölulið, skal það metið af gerðardómi, þar sem kaupandi og seljandi tilnefni hvor sinn aðila, en sýslumaður Þingeyjarsýslu oddamann. Þó skal Raufarhafnarhreppi ekki gert að greiða þá verðhækkun landsins, sem orðið hefur vegna framkvæmda á vegum hreppsfélagsins, síðan farið var að skipta landinu í byggingarlóðir.

Greiðsluskilmálar skulu vera hagkvæmir, sbr. 4. gr. laga nr. 64 27. júní 1941, enda má hreppurinn ekki selja jörðina eða hluta hennar nema með samþykki ríkisstjórnarinnar.

Þarfnist ríkið eða ríkisstofnanir byggingarlóða úr landinu undir opinberar byggingar, skal því heimilt að kaupa þær og þá við sama verði hlutfallslega og Eyrarbakkahreppi eða Raufarhafnarhreppi var gert að greiða fyrir landið.

Söluverð jarðanna samkv. 3.—5. tölulið skal ákveðið af dómkvöddum mönnum.

2. gr.

Hreppsnefnd Eyrarbakkahrepps eða Raufarhafnarhrepps er heimilt að taka eignarnámi erfðafesturéttindi í eignarlandi hreppsins, ef nauðsyn krefur vegna skipulags. Um framkvæmd eignarnámsins skal fara eftir ákvæðum laga nr. 61 14. nóv. 1917.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 17. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G**32**

17. maí

um bráðabirgðastöðvun á tollafgreiðslu.**FORSETI ÍSLANDS**

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að stöðva tollafgreiðslu á aðfluttum vörum, þar til fram komið frumvarp um útflutningssjóð o. fl. hefur hlotið fullnaðarafgreiðslu á Alþingi.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 17. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G**33**

29. maí

um útflutningssjóð o. fl.**FORSETI ÍSLANDS**

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI**1. gr.**

Hlutverk útflutningssjóðs, sem stofnaður var með lögum nr. 86 1956, er að styðja útflutningsatvinnuvegi landsmanna á þann hátt, sem fyrir er mælt í lögum þessum. Útflutningssjóður greiðir útflutningsbætur samkvæmt II. og III. kafla þessara laga og yfirfærslubætur samkvæmt IV. kafla og greiðir niður vöruverð samkvæmt VI. kafla. Í útflutningssjóð rennur yfirfærslugjald samkvæmt IV. kafla þessara laga og önnur gjöld samkvæmt V. kafla.

Fé útflutningssjóðs skal geyma í sérstökum reikningi í Seðlabanka Íslands.

2. gr.

Ríkisstjórnin skipar 5 menn í stjórn útflutningssjóðs og jafnmarga til vara. Skál einn stjórnarmaður skipaður eftir tilnefningu Stéttarsambands bænda, annar eftir tilnefningu Landssambands íslenzkra útvegsmanna og þrír án tilnefningar. Sömu reglum skal fylgt um skipun varamanna. Ríkisstjórnin skipar formann sjóðsstjórnar.

33 Kostnað við stjórn og rekstur sjóðsins svo og annan kostnað, sem leiðir af 29. maí framkvæmd laga þessara, skal greiða af fé sjóðsins.

II. KAFLI

3. gr.

Útflutningssjóður greiðir bætur á fob-verðmæti útfluttra vara, sem framleiddar eru eftir 14. maí 1958, sem hér segir:

- a. Á allan fisk og fiskafurðir, að undanteknum sildarafurðum 80 %
- b. Á afurðir úr sumarveiddri Norður- og Austurlandssild 55 —
- c. Á afurðir úr annarri sild (Faxasild og smásild) og loðnu 70 —
- d. Á útfluttar landbúnaðarafurðir greiðast bætur samkvæmt 8. gr.
- e. Allar aðrar útfluttar vörur skulu bættar samkvæmt einhverjum flokkanna a, b eða c hér að framan eftir ákvörðun ríkisstjórnarinnar, að fengnum til-lögum stjórnar útflutningssjóðs.
- f. Séu sérstakar ástæður fyrir hendi, er ríkisstjórninni heimilt, að fengnum til-lögum stjórnar útflutningssjóðs, að flytja einstakar vörur milli bótaflokka.

Fullnaðargreiðsla bóta á útfluttar vörur er háð því skilyrði, að öllu söluandvirði þeirra í erlendum gjaldeyri hafi verið skilað til banka, sbr. þó 5. gr.

4. gr.

Sé sala útflutningsvöru miðuð við annað verð en fob-verð, greiðir útflutnings-sjóður bætur á fob-verðið samkvæmt 3. gr., en yfirfærslubætur á mismun söluverðs og fob-verðs greiðast samkvæmt 22. gr.

5. gr.

Sigli togari eða annað fiskiskip með afla til sölu á erlendum markaði, skal banki greiða yfirfærslubætur á þann gjaldeyri, sem skilað er til banka vegna söl-unnar, í samræmi við 22. gr. Útflutningssjóður greiðir 25% bætur á fob-verðmæti aflans, eða sem svarar mismuninum á yfirfærslubótum (55%) og þeim bótum, sem ber að greiða samkvæmt 3. gr. (80%).

6. gr.

Ríkisstjórnin getur ákveðið, að útflutningssjóður greiði vinnslustöðvum sér-stakar bætur á smáfisk, á tilteknar fisktegundir og á fisk veiddan á vissum tímum árs. Bætur þessar skal miða við ákveðna upphæð á hvert kg af fiski, sem vinnslu-stöð tekur á móti.

7. gr.

Ríkisstjórnin getur sett það skilyrði fyrir greiðslu útflutningsbóta, að fisk-vinnslustöðvar greiði útgerðarfyrirtækjum báta og togara, svo og vinnslustöðvum, er selja fiskúrgang, ákveðið lágmarksverð fyrir fisk og fiskafurðir.

Þar til nýir samningar um kaup og kjör bátasjómannna og togarasjómannna hafa verið gerðir, er ríkisstjórninni heimilt að ákveða skiptaverð á fiski til bátasjómannna, svo og fiskverð það, sem aflaverðlaun togarasjómannna miðast við. Þetta verð skal miðast við það, að hlutur og aflaverðlaun sjómanna hækki um 5% að meðaltali. Ríkisstjórninni er og heimilt að binda greiðslu útflutningsbóta skilyrðum varðandi skiptaverð til bátasjómannna og það fiskverð, er aflaverðlaun eru miðuð við.

Grunnlaun sjómanna, eftir ákvæðum kjarasamninga um kauptryggingu, hækka frá 1. júní 1958 samkvæmt 52. gr.

8. gr.

33

29. maí

Greiða skal framleiðsluráði landbúnaðarins bætur á fob-verð útfluttra landbúnaðarafurða, er séu sambærilegar við beztu kjör, sem sjávarútvegurinn fær, þ. e. heildarbætur bátaafurðanna af þorskveiðum. Hagstofan skal reikna bæturnar og framleiðsluráðið nota fé þetta til verðbóta á þær landbúnaðarvörur, sem reiknaðar eru í verðlagsgrundvelli landbúnaðarins og seljast við lægra verði á erlendum markaði en nemur söluverði þeirra innanlands. Ákvæði þessi taka til þeirra landbúnaðarvara, sem framleiddar eru eftir 14. maí 1958.

9. gr.

Veita skal eins árs greiðslufrest á afborgunum lána, er Stofnlánadeild sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands og Fiskveiðasjóður Íslands hafa veitt til kaupa á togurum og fiskibátum, og lánstími lengjast samkvæmt því. Fresturinn telst frá gjalddaga hvernar afborgunar, einnig þó að um áfallnar en ógreiddar afborganir lána þessara sé að ræða. Greiðslufrestur þessi gildir aðeins fyrir þá aðila, sem hafa gert eða gera að öðru leyti full skil á gjaldföllnum afborgunum og vöxtum við þessar lánsstofnanir.

Sama gildir um afborganir af lánnum, er ríkissjóður hefur veitt vegna kaupa á togurum, sem komu til landsins eftir 1949.

10. gr.

Útflutningsgjald af íslenskum sjávarafurðum samkv. 1. gr. laga nr. 66 1957 skal innheimt með 65% álagi. Álag þetta renni til Fiskveiðasjóðs Íslands að $\frac{1}{13}$ hlutum, til Fiskimálasjóðs að $\frac{1}{13}$ hluta og að $\frac{1}{13}$ hluta til haf- og fiskirannsóknaskips, er ríkisstjórnin lætur byggja í samráði við fiskideild atvinnudeildar Háskóla Íslands.

11. gr.

Ríkisstjórnin getur sett nánari fyriræði um allt, er lýtur að framkvæmd 1.—10. gr. laga þessara, þar á meðal um sönnunargögn fyrir gjaldkræfum greiðslum úr útflutningssjóði, valdsvið sjóðsstjórnar og endurskoðun reikninga sjóðsins. Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að bótum samkvæmt 3. gr. skuli skipt á milli útvegsmanna og vinnslustöðva. Sé þessi heimild notuð, skal útflutningssjóður greiða váttryggingarfélögum váttryggingariðgjöld fiskibáta (sjóváttryggingu og bráðafúatryggingu) af bótum þeim, er sjóðnum ber að greiða útgerðarfyrirtækjum bátanna. Þá getur ríkisstjórnin falið samtökum útvegsmanna og útflytjenda að annast um ákveðna þætti í sambandi við framkvæmd laganna.

III. KAFLI

12. gr.

Um bætur á útfluttrar sjávarafurðir framleiddar fyrir 15. maí 1958 gilda ákvæði 13.—17. gr. þessara laga.

13. gr.

Fastar daggreiðslur til togara, sem byggðir eru eftir 1946, skulu vera þessar fyrir hvern dag, sem skipinu er sannanlega haldið til veiða:

1. Við fiskveiðar í salt 6700 kr. á dag.
2. Við fiskveiðar í ís, þegar landað er innanlands, 5400 kr. á dag.
3. Við fiskveiðar í ís, þegar landað er erlendis, 4000 kr. á dag.

Þessu til viðbótar skal greiða togurum þeim, er komu til landsins eftir 1949, 600 kr. fyrir hvern dag, sem skipinu er sannanlega haldið til veiða.

33

29. maí

Greiða skal hátaútegsmönnum í heild útflutningsbætur úr útflutningssjóði, sem nema 24.45% af fob-verði freðfisks, saltfisks, skreiðar og hrogn, sem framleidd voru á árinu 1957.

Á freðfisk, saltfisk, skreið og hrogn, sem framleitt er úr bátafiski, sem veiddur er frá 1. janúar til 14. maí 1958, skal greiða útvegsmönnum útflutningsbætur úr útflutningssjóði, er nema 26.85% af fob-verði varanna.

Þeir togarar, sem byggðir eru fyrir 1940, skulu á þessu tímabili njóta sömu aðstoðar og vélbátar.

Greiða skal útflutningsbætur á lýsi og mjöl úr síld, sem veidd er frá 1. janúar til 14. maí 1958, og skulu upphæðirnar vera hinar sömu og greiddar eru að meðaltali vegna þorskveiða bátanna.

15. gr.

Fyrir fisk veiddan á árinu 1957 skal greiða fiskvinnslustöðvum (hraðfrystihúsum, framleiðendum saltfisks og skreiðar, niðursuðverksmiðjum svo og fiskimjölserverksmiðjum) bætur úr útflutningssjóði sem hér segir:

1. Á allan smáfisk af bátum, sem tekinn er til vinnslu til útflutnings, þorsk, ýsu og steinbít, undir 57 cm að stærð, mælt eftir miðlinu fisksins frá trjónu að sporðblöðkuenda, skal greiða 34 aura á hvert kg miðað við slægðan fisk með haus. Skilyrði fyrir þessari greiðslu er það, að vinnslustöðvarnar greiði sama verð fyrir smáfisk og stórfisk.
2. Á útfluttan bátafisk, að undanskilinni ýsu og steinbít, 19.37% af fob-verði.
3. Á útfluttan togarafisk:
 - a. Á karfa 22.5% af fob-verði.
 - b. Á annan fisk 15.82% af fob-verði.
4. Á útflutta ýsu úr togurum og bátum 40.07% af fob-verði.
5. Á útfluttan steinbít úr togurum og bátum 34.03% af fob-verði.
6. Á útflutt þunnildi, fiskimjöl og fiskroð úr bátafiski 27.74% af fob-verði.
7. Á útflutt hrogn 20.33% af fob-verði.
8. Á saltfisk, sem togarar flytja til sölu erlendis, skal greiða úr útflutningssjóði 15.82% af fob-verði.

Það skilyrði er sett fyrir greiðslum útflutningssjóðs samkvæmt þessari gr., að fiskvinnslustöðvar greiði útvegsmönnum báta ekki lægra verð en kr. 1.15 fyrir hvert kg af þorski, slægðum með haus, og tilsvarendi fyrir aðrar fisktegundir, og útgerðarmönnum togara kr. 1.07 fyrir þorsk, slægðan með haus, kr. 0.98 fyrir karfa, óslægðan, og kr. 0.82 fyrir ufsa, slægðan með haus. Enn fremur, að vinnslustöðvarnar greiði sama verð fyrir ýsu úr togurum og bátum.

Enn fremur er það skilyrði sett fyrir greiðslum útflutningsbóta til fiskimjölserverksmiðja, að samningar hafi tekizt við fiskframleiðendur um verð á fiskúrgangi til mjölvinnslu, eða ef slíkir samningar hafa ekki tekizt, þá hlíti verksmiðjurnar þeim ákvörðunum, sem stjórn útflutningssjóðs setur um verð á fiskúrgangi.

16. gr.

Á fisk veiddan frá 1. janúar til 14. maí 1958 skal greiða fiskvinnslustöðvum (hraðfrystihúsum, framleiðendum saltfisks og skreiðar, svo og fiskimjölserverksmiðjum) bætur úr útflutningssjóði sem hér segir:

1. Á allan smáfisk af bátum, sem tekinn er til vinnslu til útflutnings, þorsk, ýsu og steinbít, undir 57 cm að stærð, mælt eftir miðlinu fisksins frá trjónu að sporðblöðkuenda, skal greiða 34 aura á hvert kg miðað við slægðan fisk með haus. Skilyrði fyrir þessari greiðslu er það, að vinnslustöðvarnar greiði sama verð fyrir smáfisk og stórfisk.

2. Á útfluttan bátafisk, að undantekinni ýsu, steinbít, flatfiski, skötu og frystum ufsa, greiðast 23.06% af fob-verði. 33
3. Á útfluttan togarafisk: 29. maí
 - a. Á karfa 25.00% af fob-verði.
 - b. Á annan fisk, að undanskilinni ýsu, flatfiski og frystum ufsa, 15.82% af fob-verði.
4. Á útflutta ýsu og steinbít úr togurum og bátum 44.68% af fob-verði.
5. Á útflutt þunnildi, fiskimjöl, fiskroð, gellur, fiskúrgang og sundmaga úr bátafiski 27.74% af fob-verði.
6. Á útfluttan frystan ufsa af togurum og bátum 20.20% af fob-verði.
7. Á útfluttan flatfisk og skötu af bátum og togurum 33.0% af fob-verði.
8. Á útflutt hrogn af bátum og togurum 24.20% af fob-verði.
9. Á saltfisk, sem togarar flytja til sölu erlendis, 15.82% af fob-verði.

Það skilyrði er sett fyrir þessum greiðslum útflutningssjóðs, að fiskvinnslustöðvar greiði útvegsmönnum báta ekki lægra verð en kr. 1.21 fyrir hvert kg af þorski, slægðum með haus, og tilsvareandi fyrir aðrar fisktegundir, og útgerðarmönnum togara kr. 1.10 fyrir kg af þorski, slægðum með haus, kr. 1.01 fyrir karfa, óslægðan, og kr. 0.84 fyrir ufsa, slægðan með haus. Enn fremur, að vinnslustöðvar greiði sama verð fyrir ýsu, steinbít, flatfisk og skötu af togurum og bátum.

Um skilyrði fyrir greiðslum útflutningssjóðs til fiskimjölsverksmiðja gilda ákvæði síðustu mgr. 15. gr.

17. gr.

Landsbanki Íslands skal gefa út A-skírteini, sbr. reglugerð nr. 15 1954, um innflutningsréttindi bátaútvegsmanna, fyrir framleiðslu ársins 1956 og árána þar á undan eftir sömu reglum og gilt hafa. Útflutningssjóður kaupir síðan með venjulegu álagi B-skírteini útgefin samkvæmt slíkum A-skírteinum.

18. gr.

Útflutningssjóður skal greiða váttryggingariðgjöld fiskibáta fyrir tímabilið 1. jan. til 14. maí 1958. Skal greiða $\frac{1}{2}$ ársiðgjald, svo framarlega sem bátnum hefur verið haldið úti a. m. k. $3\frac{1}{2}$ mánuð á þessu tímabili, en sé úthaldstíminn styttri, lækkar greiðslan hlutfallslega.

Þá er ríkisstjórninni heimilt að ákveða, að útflutningssjóður greiði váttryggingariðgjöld fiskibáta fyrir tímabilið 15. maí til 31. des. 1958. Sé þessi heimild notuð, skal greiða fullt ársiðgjald samkvæmt henni og 1. mgr. þessarar greinar, ef úthaldstími bátsins á árinu 1958 er 9 mánuðir eða lengri. Sé úthaldstíminn skemmri, lækkar iðgjaldsgreiðslan hlutfallslega.

Greiðslur samkvæmt þessari grein skulu aldrei nema hærri upphæð en svarar því nettó-iðgjaldi, sem bátseiganda ber að greiða, eftir að „ristorno“ hefur verið dregin frá brúttó-iðgjaldi.

19. gr.

Greiða skal framleiðsluráði landbúnaðarins bætur á fob-verð útfluttra landbúnaðarvara framleiddra fyrir 15. maí 1958, er séu sambærilegar við beztu kjör, sem sjávarútvegurinn fær á sama framleiðslutímabili, þ. e. heildarbætur bátaafurðanna af þorskveiðum á því tímabili. Hagstofan skal reikna bæturnar og framleiðsluráðið nota þær til verðbóta á þær landbúnaðarvörur, sem reiknaðar eru í verðlagsgrundvelli landbúnaðarins og seljast við lægra verði á erlendum markaði en nemur söluverði þeirra innanlands.

20. gr.

Ríkisstjórnin getur ákveðið, að útflutningssjóður endurgreiði útvegsmönnum yfirfærslugjald samkvæmt lögum nr. 86 1956, um útflutningssjóð o. fl., af radar-

33 tækjum, dýptarmælum og fisksjám. Ef rannsókn leiðir í ljós, að gjöld af innfluttum
29. maí bátavélum hafi hækkað vegna ákvæða laga nr. 86 1956, getur ríkisstjórnin heimilað
útflutningssjóði að endurgreiða hækkun þessa.

Útflutningssjóður skal endurgreiða yfirfærslugjald af þeim afborgunum og
vöxtum af lánum til kaupa á flutningaskipum, sem greiddar hafa verið á tímabilinu
1. janúar til 14. maí 1958.

IV. KAFLI

21. gr.

Af yfirfærslum til útlanda skal innheimta yfirfærslugjald til útflutningssjóðs
sem hér segir:

A. Af yfirfærslum til greiðslu á fob-verði vara, sem teljast til eftirfarandi
kafla og nr. í tollskrá, skal innheimta 30% yfirfærslugjald:

Nr. 4 og 6 í 7. kafla, nr. 1—3 í 9. kafla, nr. 2—3 í 10. kafla, nr. 1—3, 5, 7—11,
15 og 20 í 11. kafla, nr. 10 í 12. kafla, nr. 10, 14, 15 og 17 í 15. kafla, nr. 1—2 í 17.
kafla, nr. 9 í 25. kafla, nr. 11 í 44. kafla, nr. 5, 7, 8 og 16—18 í 48. kafla, nr. 19, 20 og
22 í 51. kafla, nr. 40 í 52. kafla og nr. 6—8 í 54. kafla.

B. Af yfirfærslum fyrir námskostnaði og sjúkrakostnaði skal innheimta 30%
yfirfærslugjald.

C. Af öllum öðrum yfirfærslum til útlanda skal innheimta 55% yfirfærslugjald.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að innflytjandi vöru með 30% yfirfærslu-
gjaldi samkvæmt A-lið þessarar gr. skuli greiða 55% af henni við yfirfærslu, gegn
því að útflutningssjóður endurgreiði honum mismun 55% og 30% yfirfærslugjalds,
þegar tollafgreiðsla á sér stað.

22. gr.

Greiða skal úr útflutningssjóði yfirfærslubætur á greiðslur frá útlöndum, nema
þær, sem eru sérstaklega undanskildar samkvæmt ákvæðum í þessum lögum. Bætur
á andvirði útfluttra vara greiðast samkvæmt ákvæðum II. og III. kafla þessara laga.
Yfirfærslubætur á aðrar greiðslur frá útlöndum skulu nema 55% og greiðast af
reikningsinnstæðu útflutningssjóðs hjá viðkomandi banka um leið og greiðslur eiga
sér stað.

Nú er skilað aftur til banka gjaldeyri, sem áður var látinn af hendi gegn 30%
yfirfærslugjaldi, og skal þá greiða 30% yfirfærslubætur á hann við kaup.

Eigi skal greiða yfirfærslubætur á greiðslur, sem erlendir aðilar inna af hendi
til lúkningar skuldbindingum í íslenskum krónum, er stafa af öðru en vörusölu til
útlanda. Þetta tekur þó ekki til útlendinga, er yfirfæra gjaldeyri til greiðslu ferða-
og dvalarkostnaðar hér á landi. Á slíkan gjaldeyri skal greiða 55% yfirfærslubætur.

23. gr.

Greiðsla íslenzks gjaldeyris inn á bankareikning erlends aðila í íslenskum
krónum, sem notaður er til að inna af hendi greiðslur milli Íslands og heimalands
reikningseiganda, jafngildir yfirfærslu gjaldeyris til útlanda og er háð yfirfærslu-
gjaldi samkvæmt 21. gr. Á sama hátt jafngildir greiðsla af slíkum reikningi til
innlends aðila yfirfærslu gjaldeyris til Íslands, og skal greiða á hana yfirfærslubætur
samkvæmt 22. gr.

24. gr.

Yfirfærsla fjár úr reikningum þeim, er um ræðir í 23. gr., í erlendan gjald-
eyri, eða flutningur þess í aðra slíka reikninga, er undanþegið yfirfærslugjaldi.
Á sama hátt skal eigi greiða yfirfærslubætur á andvirði erlends gjaldeyris, sem lagt
er inn á slíka reikninga, og sama gildir um fé, sem flutt er milli þeirra.

25. gr.

33

Greiða skal yfirfærslubætur á gjaldeyri til greiðslu kostnaðar við rekstur erlendra sendiráða á Íslandi, enda sé innheimt yfirfærslugjald af yfirfærslu fjár úr bankareikningum sendiráða, sem tekið hafa við andvirði gjaldeyris með yfirfærslubótum.

26. gr.

Þóknun, gjöld, vextir og þ. u. l., er hérlendir bankar greiða erlendum viðskiptabönkum beinlínis vegna þjónustu við einstaka viðskiptamenn sína, er undanþegið yfirfærslugjaldi. Á sama hátt skal eigi greiða yfirfærslubætur á slíkar greiðslur erlendra viðskiptabanka til hérleindra banka.

Vextir af erlendum yfirdráttarlánnum og öðrum erlendum lausaskuldum þeirra banka, er verzla með erlendan gjaldeyri, skulu vera undanþegnir yfirfærslugjaldi. Á sama hátt skal eigi greiða yfirfærslubætur á vaxtatekjur þessara banka af erlendum innstæðum og verðbréfum.

Allar greiðslur hérleindra banka til útlanda til eigin þarfa aðrar en þær, er um ræðir í 2. mgr. þessarar gr., eru háðar yfirfærslugjaldi, og á sama hátt skal greiða yfirfærslubætur á samsvarandi greiðslur erlendis frá til hérleindra banka.

27. gr.

Nú hefur bankaábyrgð (rembours) verið stofnuð fyrir gildistöku laga þessara, og skal þá innheimta yfirfærslugjald samkvæmt 21. gr. af andvirði þess gjaldeyris, sem viðkomandi banki hefur látið af hendi vegna ábyrgðarinnar, nema fullnaðar-reikningsskil hafi farið fram, stofnandi ábyrgðarinnar hafi innt af hendi greiðslu samkvæmt þeim og fengið afhent öll skjöl varðandi hana, áður en lög þessi tóku gildi.

28. gr.

Ríkisstjórnin setur, í samráði við Seðlabankann, nánari ákvæði um innheimtu og reikningsskil yfirfærslugjalds svo og greiðslu yfirfærslubóta. Seðlabankinn sér um, að framkvæmd þessara mála sé svo sem fyrir er mælt í lögum þessum og þeim reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, og skal bankinn láta ríkisstjórninni í té skýrslur um gang mála eftir nánari ákvörðun hennar.

29. gr.

Engar greiðslur skal inna af hendi samkvæmt þessum lögum í sambandi við framkvæmd laga nr. 110 1951, um lagagildi varnarsamnings milli Íslands og Bandaríkjanna, o. fl.

30. gr.

Aðili, sem hefur endurlánað erlent fé með þeim skildaga, að greiðsla afborgana og vaxta af láninu miðist við gengi erlends gjaldeyris á hverjum tíma, skal innheimta hjá lántakanda 55% yfirfærslugjald af vöxtum og afborgunum lánsins. Sama gildir, ef ríkissjóður er í ábyrgð fyrir erlendu láni og verður af þeim sökum að inna af hendi greiðslur til bráðabirgða vegna vanskila lántakanda.

31. gr.

Áhafnir skipa og flugvéla, sem eiga rétt á að fá hluta launa sinna eða ákveðnar fjárhæðir í erlendum gjaldeyri, skulu greiða 55% yfirfærslugjald af öllum gjald-yri, sem þeim er afhentur.

32. gr.

Vinnulaun erlendra ríkisborgara hér á landi til 1. júní 1958 skulu vera undanþegin yfirfærslugjaldi samkvæmt 21. gr. Umsóknir um yfirfærslu vinnulauna án

33 yfirfærslugjalds skulu hafa borizt Innflutningsskrifstofunni fyrir lok júnímánaðar 29. maí 1958. Eftir þann tíma skal ekki veita nein gjaldeyrisleyfi fyrir vinnulaunum án yfirfærslugjalds.

33. gr.

Yfirfærslugjald samkvæmt 21. gr. skal telja með við ákvörðun verðmætis vöru til verðtollsákvörðunar, sbr. 10. gr. laga um tollskrá o. fl. nr. 90 1954. Sama gildir, þegar ákveðið er verðmæti það, sem söluskattur af innfluttum vörum er reiknaður af, sbr. III. kafla laga nr. 100 1948, sbr. og lög nr. 82 1957.

Nú koma til tollafgreiðslu vörur, sem greiddar hafa verið fyrir gildistöku þessara laga, og skal þá engu að síður telja yfirfærslugjald samkvæmt 21. gr. með við ákvörðun verðtolls og söluskatts af þeim, nema svo standi á sem segir í 2. málslíð 37. gr.

Reglum þessarar gr. skal beita um allar vörur, sem tollafgreiddar eru eftir gildistöku þessara laga, nema vörur þær, sem tollafgreiddar eru innan 6 daga frá gildistöku laganna, sbr. 2. málslíð 37. gr.

34. gr.

Nú er aðkeypt vara greidd samkvæmt leyfi Innflutningsskrifstofunnar með löglega fengnum gjaldeyri, sem hlutaðeigandi hefur þó ekki keypt í banka, og skal þá eigi innheimta yfirfærslugjald af fob-verði vörunnar. Hins vegar skal fullt yfirfærslugjald meðtalið í verðmæti vörunnar við ákvörðun verðtolls, söluskatts og innflutningsgjalds, sbr. 33. gr. og 35. gr.

Nú er flutt til landsins vara, sem hefur ekki verið greidd með þar til leyfðum gjaldeyri frá banka og án þess að um sé að ræða ráðstöfun gjaldeyris samkvæmt leyfi Innflutningsskrifstofunnar, og skal þá viðkomandi tollýfirvald innheimta 55% yfirfærslugjald af fob-verði vörunnar.

V. KAFLI

35. gr.

Af vörum þeim, sem taldar eru í A—C liðum 36. gr., skal greiða sérstakt innflutningsgjald, þegar þær eru fluttar til landsins, svo sem segir í þeirri grein. Gjaldið miðast við tollverð vöru eins og það er ákveðið samkv. 33. gr. að viðbættum aðflutningsgjöldum og 10% áætlaðri álagningu.

Innheimtumenn rikissjóðs heimta gjaldið um leið og aðflutningsgjöld. Skal gjald þetta njóta sömu lögverndar og aðflutningsgjöld samkvæmt tollskrá og sömu reglur gilda um innheimtu þess, að því leyti sem ekki er öðruvísi fyrir mælt í lögum þessum.

36. gr.

A. Af vörum þeim, sem teljast til eftirfarandi kafla og nr. í tollskrá, skal greiða 62% innflutningsgjald:

Nr. 8 í 6. kafla, nr. 5 og 7—8 í 7. kafla, nr. 1—36 í 8. kafla, nr. 4—16 og 17 í 9. kafla, nr. 2 í 16. kafla, nr. 7 í 17. kafla, nr. 3—6 í 19. kafla, nr. 1—4 og 11—12 í 20. kafla, nr. 3—5 í 21. kafla, nr. 3 í 42. kafla, nr. 6 í 46A. kafla, nr. 7 í 46B. kafla, nr. 7—9 í 47. kafla, nr. 9—11 í 48. kafla, nr. 12—15 í 49. kafla, nr. 8 í 51. kafla, nr. 22—26 í 72. kafla, nr. 37—45, 55—58, 59—62, innanhúsljósataeki í nr. 64 og útvarpstæki í nr. 84 í 73. kafla, nr. 13—14 í 75. kafla og nr. 1, 2 og 4 í 78. kafla.

B. Af vörum þeim, sem taldar eru hér á eftir, greiðist 40% innflutningsgjald:

1. Vörum, sem taldar eru í 7. gr. reglugerðar nr. 15 1954, um innflutningsréttindi bátaútvegsmanna, og síðari breytingum á henni, þó ekki vörum, sem taldar eru í A-lið þessarar greinar, og ekki vélum í nr. 49 og 53 í 72. kafla tollskrár.

2. Vörum, sem teljast til eftirfarandi kafla og nr. í tollskrá:

33

Nr. 9 í 4. kafla, nr. 5 og 14 í 5. kafla, nr. 3 í 7. kafla, nr. 19 í 11. kafla, nr. 1 í 12. kafla, nr. 2 í 19. kafla, nr. 6—8 í 21. kafla, nr. 22, 28, 39—41 í 30. kafla, nr. 1—14 og 15a í 31. kafla, nr. 45 í 40. kafla, nr. 3 í 41. kafla, nr. 6 í 42. kafla, nr. 1, 3—6, 8, 8a, 10, 10a, 12, 13—15, 20—22, 24, 26—29, 31—32, 34—36, 37—41 og 43 í 44. kafla, nr. 14, 16 og 20—22 í 45. kafla, nr. 1—5 í 56. kafla, nr. 1—3 í 57. kafla, nr. 18—19 í 60. kafla, nr. 48, 50 og 101 í 63. kafla, nr. 15 og 20 í 64. kafla, nr. 3—5, 9—10, 16—20, 22 og 24 í 71. kafla, nr. 2 og rjómaísgerðarvélar í nr. 63 í 72. kafla, nr. 67 og 69—72 í 73. kafla, nr. 1—8, 13 og 26—27 í 77. kafla, nr. 14 í 79. kafla og nr. 1 og 3 í 85. kafla.

29. maí

Ríkisstjórninni er heimilt að setja tilteknar vörur, sem taldar eru undir A- og B-liðum hér að framan, á sérstakan innflutningslista. Af vöru, sem á þennan lista er sett, skal greiða 40% innflutningsgjald, ef hún fellur undir A-lið, en 22% innflutningsgjald, ef hún telst til B-liðs.

C. Af vörum þeim, sem teljast til eftirfarandi kafla og nr. í tollskrá, skal greiða 22% innflutningsgjald:

1. Búsáhöldum, sem í tollskrá teljast til nr. 58 í 40. kafla, nr. 44 í 44. kafla, nr. 29 í 58. kafla, nr. 9 og 12 í 59. kafla, nr. 20 og 21 í 60. kafla, nr. 83 í 63. kafla, nr. 23 í 64. kafla, nr. 5 í 65. kafla, nr. 9 í 66. kafla, nr. 7 í 67. kafla, nr. 6 í 68. kafla, nr. 6 í 69. kafla, nr. 3 í 70. kafla, nr. 2, 2a og 7 í 71. kafla og nr. 6—7 í 72. kafla.

2. Smíðatólum og verkferum, sem í tollskrá teljast til nr. 33 og 35 í 40. kafla, nr. 9—13 í 58. kafla, nr. 67 og 71—80 í 63. kafla, nr. 21—22 í 64. kafla, nr. 11 í 66. kafla og nr. 6 í 71. kafla.

Heimilt er að endurgreiða innflutningsgjald í þeim tilvikum, sem heimilt er að endurgreiða aðflutningsgjöld samkvæmt lögum um tollskrá. Enn fremur er heimilt að endurgreiða innflutningsgjald að einhverju eða öllu leyti af pappu, er telst til nr. 8 og 10a í 44. kafla tollskrár, ef hann er notaður í umbúðir um nauðsynjavörur, sem og af umbúðum um slíkar vörur, sbr. nr. 28 og 29 í 44. kafla tollskrár. Ríkisstjórninni er einnig heimilt að fella niður innflutningsgjald af ilmefnum til sápu-gerðar, sem teljast til nr. 13b í 31. kafla tollskrár.

37. gr.

Innflutningsgjald samkvæmt 36. gr., sbr. og 33. gr., skal greiða af öllum þar greindum vörum, sem tollafgreiddar eru eftir gildistöku laganna. Nú stendur svo á sem segir í 1. tölul. 2. mgr. 19. gr. tollskrárlaga, og skal þá eigi innheimta gjöld samkvæmt þessum lögum, ef vara er tollafgreidd og aðflutningsgjöld greidd innan 6 virkra daga frá því að lög þessi öðlast gildi.

38. gr.

Nú ris ágreiningur um það, hvort vara sé gjaldskyld samkvæmt ákvæðum 36. gr. eða í hvern gjaldflokk hún skuli koma, og sker þá ríkisstjórnin úr. Er sá úrskurður fullnaðarúrskurður í málinu.

Sama gildir, ef ágreiningur verður um greiðslu yfirfærslugjalds samkvæmt IV. kafla laganna.

39. gr.

Bankar þeir, sem verzla með erlendan gjaldeyri, skulu greiða 50% af heildartekjum sínum vegna mismunar sölugengis og kaupgengis gjaldeyris svo og 50% af þóknun (provision) þeirri, er þeir taka af viðskiptamönnum sínum fyrir þjónustu við yfirfærslu fjár til útlanda eða aðrar greiðslur erlendis. Þetta gildir jafnt um hvers konar ábyrgðarlaun, innheimtulaun og allar aðrar greiðslur hverju nafni sem nefnast fyrir þjónustu þá, er hér um ræðir.

33 Seðlabankinn hefur eftirlit með því, að hlutaðeigandi bankar inni gjald þetta 29. maí af hendi svo sem fyrir er mælt í 1. mgr. þessarar gr.

40. gr.

Af sölu þeirri og veltu, sem skattskyld er samkvæmt b-lið 22. gr. III. kafla laga nr. 100 1948, sbr. lög nr. 82 1957 eða önnur lög, er í stað þeirra koma, skal greiða sérstakt gjald, er nemi 6% af umræddri sölu og veltu.

Undanþegnar gjaldi þessu eru vörur þær og velta, sem talið er í 23. gr. III. kafla laga nr. 100 1948. Skulu og ákvæði III. kafla laga nr. 100 1948 með síðari breytingum, sem í gildi eru, gilda um álagningu, innheimtu, greiðslu, viðurlög og öll önnur atriði gjalds þessa, þar með talin heimildin til stöðvunar atvinnurekstrar vegna vanskila.

41. gr.

Leggja skal sérstakt gjald á sölu farmiða til og frá útlöndum, sem greiddir eru í íslenskum krónum. Skal gjald þetta vera 10% af andvirði farmiða, enda skal slík farmiðasala vera undanþegin gjaldi samkvæmt 40. gr.

Um álagningu og innheimtu gjalds þessa skulu að öllu leyti gilda ákvæði 40. gr. hér að framan.

42. gr.

Greiða skal sérstakt gjald af iðgjöldum váttryggingarsamninga þeirra, er lög nr. 20 1954, um váttryggingarsamninga, taka til. Gjaldið skal nema 10% af iðgjaldsfjárhæðinni og greiðast af iðgjöldum, er gjaldkræf verða eftir gildistöku laga þessara.

Iðgjöld af eftirtöldum tryggingum eru undanþegin gjaldi því, sem um ræðir í þessari gr.:

- a. líftryggingum, sbr. III. kafla laga nr. 20 1954,
- b. brunatryggingum á húsum,
- c. tryggingum skipa og flugvéla ásamt venjulegum búnaði, munum skipverja og afla fiskiskipa,
- d. búfjártryggingum.

Um álagningu og innheimtu gjalds þessa skulu að öllu leyti gilda reglur 40. gr. hér að framan.

43. gr.

Gjald af innlendum tollvörutegundum samkvæmt lögum nr. 60 1939, eins og það er nú með viðaukum, sem felast í d-lið 1. gr. laga nr. 83 1957, eða öðrum lögum, sem í stað þeirra koma, skal innheimta með 150% álagi.

44. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að innheimta sérstakt gjald af innfluttum bifreiðum og bifhjólum. Má gjald þetta nema allt að 160% af fob-verði hvernar bifreiðar eða bifhjóls, og innheimtir Innflutningsskrifstofan það.

Ef fob-verð er ekki tiltekið, miðast gjaldið við tollmat farartækjanna, að frá-dregnu flutningsgjaldi og váttryggingargjaldi.

Þá skal ríkisstjórninni heimilt að innheimta jafnhátt gjald og getur í 1. mgr. af bifreiðum, sem settar hafa verið saman innanlands, og skulu slíkar bifreiðar metnar eftir sömu reglum og innfluttar bifreiðar og er óheimilt að skrásetja þær fyrr en gjald þetta hefur verið greitt.

Ríkisstjórnin úrskurðar, hvaða bifreiðar skulu gjaldskyldar.

45. gr.

33

Auk þess gjalds, sem innheimt er samkvæmt a-lið 5. gr. laga nr. 112 1950, sbr. 1. gr. laga nr. 82 1957 eða önnur lög, er í stað þeirra koma, skal Innflutningsskrifstofan innheimta sérstakt gjald af gjaldeyrisleyfum til utanferða, öðrum en leyfum til námsmanna og sjúklinga. Gjald þetta skal nema 20% af leyfisfjárhæð.

46. gr.

Innheimta skal sérstakt innflutningsgjald af benzíni til viðbótar gjaldi því, sem ákveðið er í a-lið 1. gr. laga nr. 68 1949 og 1. tölulið 1. gr. laga nr. 92 1957. Skal gjald þetta nema 62 aurum af hverjum lítra. Þar af skulu 6 aurar renna í brúarsjóð, 6 aurar í sérstakan sjóð, sem varið skal til að gera akfæra þjóðvegi milli byggðarlaga, og 50 aurar til útflutningssjóðs.

Hækkun þessi tekur til benzínbirgða, sem til eru í landinu, þá er lög þessi öðlast gildi. Undanþegnir hækkunini skulu þó 300 lítrar hjá hverjum eiganda.

Innheimtumenn ríkissjóðs innheimta gjald þetta ásamt innflutningsgjaldi því, er um ræðir í lögum nr. 68 1949 og 1. gr. laga nr. 92 1957, og skal um endurgreiðslu gjalds af því benzíni, sem sönnur eru færðar á að sé notað til annars en bifreiða, fylgt sömu reglum og á hverjum tíma er farið eftir um innflutningsgjald samkvæmt lögum nr. 68 1949.

47. gr.

Af vélum, sem settar eru í íslensk skip erlendis, skal greiða jafnhá aðflutningsgjöld og af sams konar innfluttum vélum, enda sé eigi um nýbyggingu skips að ræða.

48. gr.

Útflutningssjóður greiðir ríkissjóði 20 milljónir króna árlega af tekjum sínum. Skal einn tólfthi hluti þessarar upphæðar greiðast á mánuði hverjum. Á árinu 1958 skulu þessar 20 milljónir króna greiðast með jöfnum mánaðarlegum greiðslum frá gildistöku laganna til áramóta.

VI. KAFLI

49. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að verja fé til niðurgreiðslu vöruverðs. Frá 1. janúar 1958 skal útflutningssjóður standa straum af slíkri niðurgreiðslu.

50. gr.

Ef vara er seld tvenns konar verði vegna ráðstafana ríkisstjórnarinnar og hún sér um, að hæfilegt neytlumagn vörunnar og ekki undir því magni, sem reiknað er með í vísitölu, að viðbættum 25%, sé á boðstólum með lægra verðinu, skal vísitalan eingöngu miðuð við það.

51. gr.

Þegar lög þessi öðlast gildi, skulu fara fram reikningsskil milli útflutningssjóðs og ríkissjóðs. Útflutningssjóður endurgreiðir ríkissjóði útgjöld hans frá 1. janúar 1958 vegna niðurgreiðslu vöruverðs. Á hinn bóginn endurgreiðir ríkissjóður útflutningssjóði þær tekjur, er hann hefur haft samkvæmt lögum um útflutningssjóð frá 1. janúar 1958 til gildistökudags þessara laga.

VII. KAFLI

52. gr.

Almenn laun skulu breytast sem hér segir frá 1. júní 1958:

Grunnlaun, sem að meðtalinni greiðslu vegna veikindadaga til tímakaupsmanna og vikukaupsmanna eru kr. 10.27 á klukkustund, kr. 492.96 á viku eða kr. 2015.00 á mánuði eða lægri, skulu hækka um kr. 0.51 á klukkustund, kr. 24.65 á viku eða kr. 100.75 á mánuði. Þó skulu engin grunnlaun hækka samkvæmt ákvæðum þessara laga meira en 7%.

Grunnlaun hærri en þau, er um ræðir í 1. mgr. þessarar gr., en þó ekki hærri en kr. 4390.00 á mánuði eða samsvarandi vikulaun eða tímalaun, skulu hækka um 5%. Grunnlaun hærri en kr. 4390.00 á mánuði skulu eigi hækka samkvæmt ákvæðum þessara laga. Grunnlaun kr. 4390.00 á mánuði eða lægri skulu aldrei hækka meira en svo, að þau verði jöfn hærri grunnlaunum í sömu stofnun eða fyrirtæki.

Hækkun sú á launum, er um ræðir í þessari gr., reiknast aðeins á aðallaun og skal ekki verða nein hækkun á hvers konar aukagreiðslum til viðbótar aðallaunum og það þó að þær séu taldar greiðsla fyrir ákveðin störf. Á hinn bóginn skulu yfirvinnugreiðslur hækka samkvæmt ákvæðum 1. og 2. mgr. þessarar gr.

Hækkun vikulauna og mánaðarlauna samkvæmt 1. mgr. þessarar gr. er miðuð við fullt starf og lækka þar greindar fjárhæðir hlutfallslega, ef ekki er unnið fullt starf.

53. gr.

Grunnupphæðir lífeyris úr lífeyrissjóðum, sem ríkissjóður sjálfur eða ríkisfyrirtæki greiða iðgjöld til, skulu hækka um 5% frá 1. júní 1958. Sama gildir um greiðslur til einstaklinga á 18. gr. fjárlaga.

Frá 1. júní 1958 skulu bótaupphæðir þær, sem ákveðnar eru í II. kafla laga nr. 24 1956, um almannatryggingar, svo og í 37. og 38. gr. sömu laga, hækka um 5%. Sama gildir um bætur samkv. lögum nr. 29 1956, um atvinnuleysistryggingar.

54. gr.

Launahækkun sú, er um ræðir í 52. gr., tekur ekki til launa fyrir störf í nefndum, ráðum og stjórnnum stofnana og fyrirtækja, og eigi heldur til launa fyrir önnur verk, sem geta ekki talizt aðalstarf.

55. gr.

Frá gildistöku laga þessara og til ágústloka 1958 skal greiða verðlagsuppbót á laun samkvæmt kaupgreiðsluvísitölu 183 stig, sem reiknuð er eftir vísitölu framfærslukostnaðar 191 hinn 1. febrúar 1958. Á tímabilinu 1. september til 30. nóvember 1958 skal einnig greiða verðlagsuppbót samkvæmt kaupgreiðsluvísitölu 183, nema því aðeins að vísitala framfærslukostnaðar 1. ágúst 1958 hafi hækkað meira en 9 stig frá 1. febrúar 1958 og sé því orðin hærri en 200 stig. Þá skal á þessu tímabili greiða verðlagsuppbót samkvæmt vísitölu 183 að viðbætti þeirri stigatölu, sem vísitala framfærslukostnaðar 1. ágúst 1958 er hærri en 200 stig. Frá 1. desember 1958, 1. marz, 1. júní, 1. september 1959, og framvegis, skal á sama hátt greiða verðlagsuppbót eftir vísitölu 183 að viðbætti þeirri stigatölu, sem vísitala framfærslukostnaðar 1. nóvember 1958, 1. febrúar, 1. maí, 1. ágúst 1959, og framvegis, kann að vera hærri en 200 stig. Sömu verðlagsuppbót skal greiða á allar aðrar greiðslur, er fylgja kaupgreiðsluvísitölu.

56. gr.

Framleiðsluráði landbúnaðarins er heimilt að hækka verð á mjólk til bænda frá 1. júní 1958 svarandi til þess, að laun bónda og verkafólks hans í verðlagsgrundvelli landbúnaðarvara fyrir framleiðsluárið 1957—58 hækki um 5%.

Við útreikning á verðlagsgrundvelli landbúnaðarvara 1958 samkvæmt II. kafla 33 laga nr. 94 1947, um framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarvörum o. fl., skulu laun bónda og verkafólks hans ákveðin 5% hærri en þau hefðu orðið, ef ekki hefði verið ákveðin 5% hækkun á grunnlaunum samkv. 52. gr. 29. maí

VIII. KAFLI

57. gr.

Ráðherra sá, sem fer með verðlagsmál, skipar verðlagsstjóra og skal hann leita samvinnu við verkalýðsfélög og önnur hagsmunasamtök neytenda víðs vegar um landið til að tryggja sem raunhæfast verðlagseftirlit.

Verðlagsstjóri og þeir aðrir aðilar, sem fara með verðlagsákvarðanir og verðlags-eftirlit, mega ekki hafa persónulegra hagsmuna að gæta á neinum þeim sviðum viðskipta eða þjónustu, sem háð eru verðlagseftirliti.

58. gr.

Stjórn Innflutningsskrifstofunnar fer með verðlagsákvarðanir, að fengnum tillögum verðlagsstjóra. Innflutningsskrifstofan getur fyrirskipað að verðmerkja vörur, festa upp verðskrár í verzlunum og verkstæðum og annað slíkt, sem hún telur auðvelda viðskipti og eftirlit með verðlagi.

Dómsmálaráðherra skipar meðdómendur í verðlagsdóm, að fengnum tillögum þriggja manna, tilnefndra af stjórnnum Alþýðusambands Íslands, Stéttarsambands handa og Bandalags starfsmanna ríkis og bæja.

Að öðru leyti halda ákvæði laga nr. 35 1950 með áorðnum breytingum gildi sínu.

IX. KAFLI

59. gr.

Þar sem talað er um ríkisstjórnina í lögum þessum er átt við ríkisstjórnina í heild.

60. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að setja nánari fyrirmæli um framkvæmd þessara laga með reglugerð eða á annan hátt.

61. gr.

Brot gegn lögum þessum svo og reglugerðum og öðrum fyrirmælum, sem sett kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum allt að 500000 kr., nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum. Upptaka eigna samkvæmt 69. gr. almennra hegningarlaga skal vera heimil.

62. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru numin úr gildi lög nr. 86 1956, um útflutningssjóð o. fl. Ákvæði þeirra laga gilda þó um vörur, sem tollafgreiddar eru samkvæmt 2. málslíð 37. gr. þessara laga. Enn fremur eru úr gildi numin lög nr. 25 1947, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að halda niðri dýrtíðar-vísitölu með fjárgreiðslum úr ríkissjóði og um áhrif nokkurra landbúnaðarvara á vísitöluna.

Gjört að Bessastöðum, 29. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

34

17. maí

L Ö G

um eignarnámsheimild fyrir Hvammstangahrepp á erfðafesturéttindum
í eignarlandi hans.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Hreppsnefnd Hvammstangahrepps er heimilt að taka eignarnámi öll erfðafesturéttindi í eignarlandi Hvammstangahrepps, ef nauðsyn krefur vegna skipulags.

2. gr.

Um framkvæmd eignarnámsins skal fara eftir ákvæðum laga nr. 61 14. nóv. 1917.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 17. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

35

24. maí

L Ö G

um breyting á lögum nr. 25 27. júní 1921, um einkaleyfi
handa Háskóla Íslands til útgáfu almanaks.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

1. og 2. málsg. 7. gr. laganna orðist svo:
Brot samkv. 5. gr. laganna varðar sektum allt að 20000 krónum.

2. gr.

Lokamálsliður 10. gr. laganna orðist svo:
Tekjum sjóðsins skal verja til eflingar stærðfræðilegum vísindum á Íslandi.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 24. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gislason.

L Ö G

36

29. maí

um breyting á lögum nr. 46 14. apríl 1954, um tekjuskatt og eignarskatt.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

a. b-liður 1. málsg. 3. gr. laganna orðist svo:

Gagnkvæm ábyrgðarfélag, kaupfélag og önnur samvinnufélag.

b. c-liður 1. málsg. sömu greinar orðist svo:

Sameignarfélag og samlög, sem hafa það að meginmarkmiði að annast vinnslu eða sölu á framleiðsluvörum félagsmanna. Einnig önnur sameignarfélag með ótakmarkaðri persónulegri ábyrgð félagsmanna, enda séu þau skrásett firmu og hafi tilkynnt til firmaskrár, að þau óski að vera skattlögð sem félag. Slík tilkynning skal hafa horizt firmaskrá í síðasta lagi innan mánaðar, eftir að lög þessi öðlast gildi, eða innan þriggja mánaða, eftir að félag hóf rekstur sinn. Að öðrum kosti skal öllum tekjum og eignum slíks félags skipt milli sameigenda í samræmi við hlutdeild þeirra í félaginu og þær skattlagðar með öðrum tekjum þeirra og eignum. Félagi, sem skrásett hefur verið sem sjálfstæður skattaðili samkvæmt framansögðu, er ekki heimilt að taka síðar upp þá reglu að skipta tekjum eða eign til skatts.

c. Við 1. málsg. 3. gr. laganna bætist nýr stafliður, þannig:

d. Sjóðir og stofnanir, sem ekki eru sérstaklega undanþegin skattgjaldi, sbr. 4. gr., svo og dánarbú og þrotabú.

d. 2. málsg. 3. gr. laganna fellur niður.

e. 3. málsg. sömu greinar, er verður 2. málsg., orðist svo:

Félag og stofnanir, sem um ræðir í grein þessari, þar með talin sameignarfélag þau, er um ræðir í c-lið 1. málsg., og ekki eiga heimili hér á landi, en hafa hér tekjur af eignum eða atvinnu, sams konar og um ræðir í 2. gr., skulu greiða skatt í ríkissjóð af tekjum þessum samkvæmt ákvæðum II. tölul. 6. gr.

2. gr.

a. Aftan við orðin „Skattgjald einstaklinga“ í I.a. í 6. gr. laganna komi: og hjóna, sem eru skattlögð sem tveir einstaklingar.

b. Aftan við orðin „Skattgjald hjóna“ í I.b. í sömu lagagrein komi: sem skattlögð eru sameiginlega.

c. Síðasta málsg. I. tölul. 6. gr. laganna falli niður, en í stað hennar komi:

Tekjuskatt, sem ekki nær kr. 20.00, skal fella niður við álagningu.

d. Í stað II. og III. tölul. sömu greinar komi einn tölul., II., er orðist svo:

Skattgjald þeirra, er um ræðir í a-, b-, c- og d-liðum 3. gr., skal vera 25% af skattskyldum tekjum.

3. gr.

a. 6. málsg. 8. gr. laganna orðist svo:

Félag þau, er um ræðir í 3. gr. a, mega draga frá tekjum sínum útborgaðan arð, þó eigi meira en 8% af innborguðu hlutafé eða stofnfé.

b. Orðið „stríðsgróðaskattur“ á tveim stöðum í 7. málsg. sömu greinar falli burt.

36

29. maí a. h-liður 10. gr. laganna orðist svo:

Fæðiskostnað sjómanna á íslenskum fiskiskipum, ef þeir þurfa sjálfir að sjá sér fyrir fæði. Við ákvörðun þess kostnaðar sé farið eftir mati skattyfirvalda á fæði til tekna.

Einnig skal draga frá tekjum sjómanna á íslenskum fiskiskipum, þar með töldum sel- og hvalveiðiskipum, kr. 500.00 á mánuði vegna hlífðarfatakostnaðar, og miðast frádrátturinn við þann vikufjölda, er þeir eru háðir greiðslu slysa-tryggingariðgjalda sem fiskimenn. Þá skal og sömu aðilum veittur sérstakur frádráttur, kr. 850.00 fyrir hvern mánuð, reiknað á sama hátt, enda hafi þeir verið skipverjar á þess konar skipum í a. m. k. 3 mánuði á viðkomandi skattári.

Hlutaráðnir menn skulu og njóta frádráttar samkv. 2. málsg. þessa stafliðar, þótt þeir séu eigi lögskráðir, enda geri útgerðarmaður skattanefnd fullnægjandi grein fyrir, hvernig hlutaskiptum er farið og yfir hvaða tímabil launþegi hefur tekið kaup eftir hlutaskiptum.

b. j-liður sömu greinar orðist svo:

Nú vinnur gift kona, sem er samvistum við mann sinn, fyrir skattskyldum tekjum, og eiga þá hjónin rétt á því, að dregin séu 50% frá þeim tekjum hennar, áður en skattgjald er lagt á tekjur hjónanna, enda sé teknanna ekki aflað hjá fyrirtæki, sem hjónin — annað hvort eða bæði — eða ófjárráða börn þeirra eiga eða reka, að verulegu leyti.

Pegar gift kona gengur til verka að atvinnurekstri með manni sínum — og atvinnureksturinn er að verulegu leyti eign þeirra — annars hvors eða beggja — eða ófjárráða barna þeirra, eiga þau rétt á því, að metinn sé hlutur konunnar af sameiginlegum hreinum tekjum hjónanna — miðað við beint vinnuframlag hennar við öflun teknanna — og dregin 50% frá hlut hennar, áður en skattgjald er lagt á hinar sameiginlegu tekjur hjónanna. Aldrei kemur þó hærri hlutur til greina sem frádráttarstofn en nemur tvöföldum persónufrádrætti konunnar.

Ef einstæðir foreldrar eða aðrir einstaklingar halda heimili og framfæra þar skylduómaga sína, mega þeir draga frá skattskyldum tekjum upphæð, sem nemur hálfum persónufrádrætti hjóna og þriðjungí af persónufrádrætti ómaga á heimilinu.

5. gr.

a. Á eftir orðunum „enda ábyrgjast skattgreiðslu“ í 1. málsg. 11. gr. laganna komi: og undirriti bæði skattframtalið.

b. Aftan við sömu grein laganna komi:

Nú aflar kona skattskyldra tekna með vinnu sinni utan fyrirtækis, er hjónin — annað hvort eða bæði — eða ófjárráða börn þeirra eiga eða reka, að verulegu leyti, og hagsfelldara er fyrir hjónin, að þær tekjur séu sérstaklega skattlagðar, en að frádrátturinn, sem j-liður 10. gr. heimilar, gildi um þær, og geta þá hjónin krafist þess, að skattgjald þeirra verði lagt á skv. 6. gr. I.a. Sé það gert, skiptist sameiginlegur ómagafrádráttur til helminga milli hjónanna. Annar frádráttur en persónuleg gjöld konunnar og persónufrádráttur telst við útreikninginn hjá eiginmanninum.

6. gr.

Í stað orðanna „Fyrir hjón kr. 12000.00 (6 þús. fyrir hvort)“ í 12. gr. laganna komi: Fyrir hjón kr. 13000.00 (kr. 6500.00 fyrir hvort).

7. gr.

14. grein laganna verði þannig:

Af skuldlausri eign skal árlega greiða skatt sem hér segir:

I. Af eign einstaklinga, sem taldir eru í 1. og 2. gr., reiknast skatturinn þannig: 36									
Af	30000—	60000 kr.	greiðist	45 kr.	af	30000 og	3.0‰	af afgangi.	29. maí
—	60000—	80000 —	—	135 —	—	60000 —	4.5‰	—	—
—	80000—	100000 —	—	225 —	—	80000 —	6.0‰	—	—
—	100000—	150000 —	—	345 —	—	100000 —	7.5‰	—	—
—	150000—	200000 —	—	720 —	—	150000 —	9.0‰	—	—
—	200000—	500000 —	—	1170 —	—	200000 —	10.5‰	—	—
—	500000—	1000000 —	—	4320 —	—	500000 —	12.0‰	—	—
—	1000000—	2000000 —	—	10320 —	—	1000000 —	13.5‰	—	—
—	2000000 og þar yfir	—	—	23820 —	—	2000000 —	15.0‰	—	—

Af eign, sem ekki nemur 30000 kr., greiðist enginn skattur.

II. Af eign félaga og annarra skattskyldra aðila, sem taldir eru í 3. gr., greiðist 7‰ — sjö af þúsundi.

8. gr.

Síðari málsgr. 15. gr. laganna orðist svo:

Menn, sem eigi eru heimilisfastir hér á landi, og útlend félög greiða eignarskatt af þeim eignum sínum hér á landi, sem gefa af sér tekjur þær, er um ræðir í 2. gr. Reiknast eignarskattur einstaklinga samkvæmt reglum í 14. gr. I, þó aldrei lægri en 6‰ af hinum skattskyldu eignum, en eignarskattur útlendra félaga reiknast samkvæmt 14. gr. II.

9. gr.

58. gr. laganna orðist svo:

Ríkisskattanefndin skal hafa eftirlit með því, að fylgt sé fyrirmælum laga þessara um ávöxtun og ráðstöfun á fé nýbyggingarsjóðs, en ákvæði laga þessara gilda bæði um það fé, er greitt var í nýbyggingarsjóð árið 1941, og það fé, sem síðar er í hann lagt.

Skattanefndir skulu senda ríkisskattanefnd skýrslu um framlög í nýbyggingarsjóð og innstæðu hvers fyrirtækis, svo fljótt sem unnt er, eftir að upplýsingar um það bárust þeim í hendur. Um hver áramót skulu þau fyrirtæki, er fé eiga í nýbyggingarsjóði, senda nefndinni skýrslu um ráðstöfun þess fjár, er þau hafa tekið úr sjóðnum á liðnu ári.

Nú telur ríkisskattanefndin vafa á því, að fé úr nýbyggingarsjóði hafi verið varið samkvæmt ákvæðum laga þessara, og skal hún þá tafarlaust tilkynna það stjórn viðkomandi útgerðarfélags. Nefndin skal síðan úrskurða um það, hvort greiða skuli skatt af fénu samkv. síðari málsgr. 56. gr., og tilkynna það skattanefnd og eiganda sjóðsins.

10. gr.

Orðið „striðsgróðaskattur“ í 60. gr. laganna falli burt.

11. gr.

Orðin „laga nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt“ í 62. gr. laganna falli burt.

12. gr.

63. gr. laganna orðist svo:

Við ákvörðun tekjuskatts árið 1958 af tekjum ársins 1957 skal veita sérstaka lækkun á tekjuskatti öllum hjónum, sem hafa 2 börn á framfæri og undir 55500 kr. í hreinar tekjur. Hjá þessum hjónum, er hafa 54500 kr. hreinar tekjur eða lægri, skal lækkunin nema 50%. Nemi tekjurnar yfir 54500 kr., skal lækkunin vera 47½% á tekjuskatti af 54500 kr. hreinum tekjum og minnka þannig áfram um 2½% við hverjar 50 kr., sem tekjur fara yfir 54500 kr., og hverfa við 55500 kr. hreinar tekjur.

36 Eftir sömu reglu skal lækka tekjuskatt allra annarra hjóna svo og einstaklinga, 29. maí sem greiða ættu sama tekjuskatt eða lægri en áðurgreind hjón, ef þau nytu ekki áðurgreindrar skattlækkunar.

Framangreind skattlækkun skal einnig gilda við ákvörðun gjaldárgjalda á árinu 1958.

13. gr.

64.—67. gr. laganna, að háðum meðtöldum, falli burt. 68. gr. laganna verður 64. gr.

14. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og skulu fyrst koma til framkvæmda við álagningu tekju- og eignarskatts fyrir skattárið 1957. Ákvæði 2. efnismálsgr. í b-lið 4. gr. kemur þó fyrst til framkvæmda árið 1959 við álagningu á tekjur ársins 1958.

Jafnframt eru felld úr gildi lög nr. 21 20. maí 1942, um stríðsgróðaskatt, og lög nr. 37 10. maí 1957, um aukinn skattfrádrátt til handa skipverjum á fiskiskipum.

Gjört í Reykjavík, 29. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson

37

24. maí

L Ö G

um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um samvinnufélög.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Á. 3. gr. laganna eru gerðar þessar breytingar:

a. 3. tölul. falli niður.

b. 6. tölul. orðist svo:

Arður af viðskiptum, er utanfélagsmenn kunna að hafa gert við félagið, að frádregnum opinberum gjöldum, sem á hann eru lögð, skal lagður í varasjóð, nema honum sé varið á annan hátt til almenningsþarfa.

2. gr.

Fyrri másl. 24. gr. laganna orðist svo:

Í samþykktum félags skulu vera ákvæði um greiðslur í varasjóð og aðra óskiptilega tryggingarsjóði.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 24. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

38

24. maí

um breyting á lögum nr. 48 25. maí 1949, um hlutatryggingasjóð bátaútvegsins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

2. málsg. 3. gr. laganna orðist svo:

Réttindi í síldveiðideild eiga öll íslensk skip bátaflotans, sem gerð eru út á síldveiðar með herpinót eða reknet.

2. gr.

Upphaf 9. gr. laganna orðist svo:

Árlegar tekjur sjóðsins eru:

1. $\frac{3}{4}\%$ útflutningsgjald af síldarafurðum og $\frac{1}{2}\%$ útflutningsgjald af öllum öðrum sjávarafurðum, öðrum en þeim, sem koma frá botnvörpuskipum, hvalveiðum og selveiðum.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 24. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.

L Ö G

39

29. maí

um breyting á lögum nr. 87 5. júní 1947, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

19. gr. laganna falli niður.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

40

24. maí

L Ö G

um breyting á lögum nr. 102 19. júní 1933, um sýsluvegasjóði.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Aftan við lögin komi svo hljóðandi

Ákvæði til bráðabirgða:

Frá því er fasteignamat það, sem gert hefur verið samkvæmt lögum nr. 33 14. maí 1955, um samræmingu á mati fasteigna, gekk í gildi, þar til í árslok 1958 skal innheimta sýsluvegasjóðsgjald samkvæmt lögum nr. 102 19. júní 1933 á sama hátt og fyrir gildistöku fasteignamatsins. Skal þá farið eftir eldra fasteignamatinu og millimat, sem staðfest hefur verið eftir 30. apríl 1957, samræmt því.

Heimild sýslunefnda til að ákveða fyrir eitt ár í senn að innheimta sýsluvegasjóðsgjald með allt að 70% álagi, sbr. lög nr. 41 4. apríl 1956, framlengist til 1. janúar 1959. Sé heimildin notuð, hækkar framlag ríkissjóðs til sýsluvegasjóðanna í sömu hlutföllum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 24. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

41

22. apríl

AUGLÝSING

um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands.

Á grundvelli viðskipta- og greiðslusamnings Íslands og Póllands frá 18. nóvember 1949 (Stj.tið. A. 40/1950) var undirritað í Reykjavík, 20. marz 1958, samkomulag um viðskipti Íslands og Póllands á tímabilinu 1. marz 1958 til 28. febrúar 1959.

Samkvæmt íslenzka vörulistanum, sem samkomulaginu fylgir, er gert ráð fyrir eftirfarandi útflutningi til Póllands: Fryst síld 2500 smál., saltsíld 2000 smál., fiskimjöl 2000 smál., saltaðar gærur 250 smál., meðalalýsi 1200 smál., iðnaðarlýsi 200 smál., kindagarnir 100000 stykki og freðfiski, eins og um kann að semjast.

Á pólska vörulistanum eru stærstu vöruflokkarnir eins og áður: Kol, járn- og stál-vörur, gips, vefnaðarvörur, sykur, ávextir og grænmeti, leirvörur, búsaðhöld o. fl.

Óski hvorugur samningsaðili eftir breytingum á samkomulagi þessu áður en samningstímabilið er útrunnið framlengist það sjálfkrafa óbreytt til 28. febrúar 1959.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 22. apríl 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

L Ö G

42

24. maí

um breyting á lögum nr. 50 23. júní 1932, um útflutning hrossa.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo:

Atvinnumálaráðuneytið hefur í samráði við Búnaðarfélag Íslands yfirumsjón með útflutningi hrossa og markaðsöflun fyrir hross erlendis.

2. gr.

2. gr. laganna orðist svo:

Útflutningshross skulu eigi vera eldri en 10 vetra. Útflutningur á fyrstu verðlauna kynbótahestum og kynbótahryssum er óheimill, nema til koma leyfi atvinnumálaráðherra hverju sinni og að fengnum meðmælum Búnaðarfélags Íslands, enda mæli sérstakar ástæður með slíkum útflutningi.

Á tímabilinu frá 1. nóvember til 1. júní er óheimilt að flytja hross á erlendan markað. Þó má leyfa útflutning á eldishrossum á þessu tímabili að fengnu samþykki og meðmælum þeirra aðila, er áður greinir.

3. gr.

a. 2. málsl. 3. gr. laganna falli niður.

b. Fyrir orðið „skoðunarmenn“ í upphafi 3. málsl. sömu lagagr. komi: dýralæknar.

4. gr.

Orðin „eða öðrum eftirlitsmanni, sem atvinnumálaráðherra kann að hafa falið eftirlit með hrossaútflutningi (sbr. 3. gr.)“ í 1. málsl. 4. gr. laganna falli niður.

5. gr.

Orðin „(eftirlitsmanni)“ og „glaseygð“ í 5. gr. laganna falli niður.

6. gr.

Orðið „(eftirlitsmanni)“ í 6. gr. laganna falli niður.

7. gr.

8. gr. laganna orðist svo:

Atvinnumálaráðherra setur, að fengnum tillögum Búnaðarfélags Íslands, yfir-dýralæknis og Dýraverndunarfélags Íslands, reglugerð um útflutning hrossa, þar sem nánar er tekið fram um útbúnað skipa og flugvéla, er annast útflutning hrossa, stærð þeirra og ganghraða, fóðurbirgðir, vatnsbirgðir, loftræstingu, hirðingu hrossa í skipinu og annað það, er máli skiptir fyrir öryggi og góða líðan hrossanna, meðan á flutningi stendur.

8. gr.

9. gr. laganna orðist svo:

Brot gegn lögum þessum og reglum þeim, er settar kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum frá 2000—20000 kr., sem renna í ríkissjóð. Með mál út af slíkum brotum skal farið sem almenn lögreglumál.

A 12

Lög þessi öðlast þegar gildi.

9. gr.

Gjört að Bessastöðum, 24. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

um aðstoð við vangefið fólk.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Af alls konar gosdrykkjum og öli, sem er framleitt hér á landi og afhent er eða selt á flöskum, skal í næstu 5 ár greiða gjald, að upphæð 10 aurar af hverri flösku, og rennur gjald þetta í Styrktarsjóð vangefinna, er vera skal í vörzlu félagsmálaráðuneytisins.

Fé sjóðsins skal ætíð vera handbært til framkvæmda samkvæmt 4. gr. Um stjórn sjóðsins skal nánar ákveðið í reglugerð.

2. gr.

Gosdrykkja- og ölgerðir skulu greiða gjald samkvæmt 1. gr., og innheimtist það með tolltekjum ríkisins.

3. gr.

Verð á gosdrykkjum og öli, sem gjald greiðist af samkvæmt lögum þessum, er heimilt að hækka sem gjaldinu nemur. Telst gjaldið ekki innifalið í söluverði við álagningu söluskatts og gjalds til útflutningssjóðs.

4. gr.

Fé því, sem aflað er samkvæmt lögum þessum, skal varið til þess að reisa stofnanir fyrir vangefið fólk.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1958.

Gjört að Bessastöðum, 29. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

L Ö G

44

29. maí

um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

4. gr. laganna orðist svo:

Almennar sveitarstjórnarkosningar skulu fara fram fjórða hvert ár. Bæjarstjórnarkosningar og hreppsnefndarkosningar í þeim hreppum, þar sem fullir $\frac{3}{4}$ hlutar íbúanna eru búsettir í kaптúni, fari fram síðasta sunnudag í maímánuði, sem ekki ber upp á hvítasunnudag, en aðrar hreppsnefndarkosningar síðasta sunnudag júnímánaðar.

2. gr.

11. gr. laganna orðist svo:

Sveitarstjórnir annast um, að kjörskrár til sveitarstjórnarkosninga séu samdar í marzmánuði á því ári, sem kosning fer fram, og miðist þær við lögheimili manna hinn 1. desember næst á undan. Kjörskrárnar gilda frá 17. maí það ár, sem þær eru samdar, til 16. maí næsta ár á eftir.

Þegar kosningar fara fram samkvæmt 5. gr., ákveður ráðherra, hvenær kjörskrár skuli samdar, ef kjörskrár, samdar samkvæmt 1. mgr., eru úr gildi fallnar.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1958.

Gjört að Bessastöðum, 29. maí 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

L Ö G

45

12. júní

um breyting á lögum nr. 42 1. júní 1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breyting á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

2. málsg. 4. gr. laganna orðist svo:

Í þessu skyni skal veðdeild Landsbankans heimilt að gefa út bankavaxtabréf, sem nemi allt að 100 milljónum króna árlega næstu 10 ár. Vaxtabréf þessi skulu vera þannig, að annar hlutinn, A-flokkur, verði með föstum vöxtum og afborgunum, en hinn hlutinn, B-flokkur, allt að 50 millj. kr. á ári, verði með vísitöluþækkunum, þannig að greiðslur afborgana séu bundnar vísitölu framfærslukostnaðar.

45

12. júní

2. gr.

1. málsg. 10. gr. laganna verður svo hljóðandi:

Öllum einstaklingum á aldrinum 16—25 ára skal skylt að leggja til hliðar 6% af launum sínum, sem greidd eru í peningum eða sambærilegum atvinnutekjum, í því skyni að mynda sér sjóð til íbúðabygginga eða til bústofnunar í sveit. Skyldusparnaður hefst við næstu mánaðamót eftir að hlutaðeigandi verður 16 ára og lýkur við næstu mánaðamót eftir að hann verður 26 ára. Fé það, sem á þennan hátt safnast, skal ávaxtað í innlánsdeild byggingarsjóðs ríkisins fyrir alla þá, sem búsettir eru í kaupstöðum og kaптúnun, en í veðdeild Búnaðarbanka Íslands fyrir þá, sem búsettir eru í sveitum.

3. gr.

Á eftir b-lið 11. gr. laganna komi nýr stafl., svo hljóðandi:

Unglingar í sveitum, sem vinna hjá foreldrum sínum eða fósturforeldrum og leggja árlega 25% af kaupi sínu, að fæði frádregnu, í bústofnsaukningu.

Aftan við 11. gr. laganna komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Útlendingar, sem hafa landvistar- og atvinnuleyfi hér á landi um tiltekinn tíma og dvelja hér um stundarsakir, skulu fá skyldusparnað sinn endurgreiddan, er þeir hverfa af landi brott.

4. gr.

12. gr. laganna orðist svo:

Vegna framkvæmda á ákvæðum þessa kafla skal heimilt að gefa út sparimerki, og skulu atvinnurekendur og aðrir kaupgreiðendur þá skyldir til að greiða tilskilinn hluta launa með slíkum merkjum hverju sinni, er kaup kemur til útborgunar.

Ákveða má í reglugerð sérstakt gjald, er skattýfirvald ákveður, á hendur þeim, sem vanrækir sparimerkjakaup, er nema má allt að þrefaldri þeirri upphæð, sem vanrækt hefur verið að kaupa sparimerki fyrir. Sömuleiðis má með reglugerð ákveða, að hverjum þeim, sem háður er ákvæðum þessara laga um skyldusparnað, skuli skylt að gera skattýfirvaldi grein fyrir sparimerkjaeign sinni með framvisun sparimerkjabókar sinnar að viðlögðu 200 króna gjaldi. Gjöld þessi skulu renna til byggingarsjóðs ríkisins eða veðdeildar Búnaðarbanka Íslands, eftir því sem við á.

Allur kostnaður við sparimerki, sparimerkjabækur og framkvæmd skyldusparnaðarins greiðist úr ríkissjóði.

Sett skulu í reglugerð glögg ákvæði um framkvæmd þessa kafla.

5. gr.

Á eftir 24. gr. laganna komi ný grein, sem verði 25. gr., svo hljóðandi:

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum, settum samkvæmt þeim, varða sektum allt að kr. 10000.00, og skal fara með þau að hætti opinberra mála.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 12. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

FORSETABRÉF

46

4. júní

um þinglausnir.

FORSETI ÍSLANDS
gjörir kunnugt:

Ég hef ákveðið, að Alþingi, 77. löggjafarþingi, skuli slitið í dag, miðvikudaginn 4. júní 1958.

Gjört í Reykjavík, 4. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

47

10. júní

um breyting á lögum nr. 66/1946, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

31. gr. laganna orðist svo:

Sá einn hefur rétt til að vera vélstjóri á mótorskipi með meira en 15, en ekki yfir 100 hestafla vél, eða undirvélstjóri á mótorskipi með meira en 100, en ekki yfir 400 hestafla vél, sem öðlazzt hefur skirteini það, sem ræðir um í 32. gr.

2. gr.

Upphaf 32. gr. laganna orðist svo:

Sá einn getur öðlazzt vélstjóráskirteini á mótorskipi með meira en 15, en ekki yfir 100 hestafla vél, eða undirvélstjóráskirteini á mótorskipi með meira en 100, en ekki yfir 400 hestafla vél.

3. gr.

33. gr. laganna orðist svo:

Sá einn hefur rétt til að vera yfirvélstjóri á mótorskipi með 100, en ekki yfir 400 hestafla vél, sem öðlazzt hefur skirteini það, sem ræðir um í 34. gr.

4. gr.

1. Upphaf 34. gr. laganna orðist svo:

Sá einn getur öðlazzt yfirvélstjóráskirteini á mótorskipi með meira en 100, en ekki yfir 400 hestafla vél, sem:

a. hefur siglt sem undirvélstjóri á mótorskipi með yfir 100 hestafla vél eða sem vélstjóri á eigin spýtur á mótorskipi í 24 mánuði.

2. Aftan við 34. gr. bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Hver sá, sem réttindi hefur til að vera undir- eða yfirvélstjóri á mótorskipi með allt að 400 hestafla vél, skal og hafa sömu réttindi til vélstjórnar

47
10. júní

við vél, sem stærri kann að vera, ef um er að ræða vélstjórn á fiskiskipi, sem er 115 rúmlestir að stærð eða minna.

5. gr.

35. gr. laganna orðist svo:

Sá einn hefur rétt til að vera undirvélstjóri á íslenzku fiskiskipi með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla mótórvél, sem öðlazzt hefur skírteini það, sem um ræðir í 36. gr.

6. gr.

Upphaf 36. gr. laganna orðist svo:

Sá einn getur öðlazzt undirvélstjóraskírteini á fiskiskipi með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla vél, sem:

- a. hefur staðizt hið meira mótórvélstjórapróf Fiskifélags Íslands;
- b. hefur siglt sem yfirvélstjóri á skipi með yfir 100 hestafla vél í 24 mánuði.

7. gr.

37. gr. laganna orðist svo:

Sá einn hefur rétt til að vera yfirvélstjóri á fiskiskipi með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla mótórvél, sem fullnægir skilyrðum þeim, sem sett eru í 38. gr.

8. gr.

Upphaf 38. gr. laganna orðist svo:

Sá einn getur öðlazzt yfirvélstjóraskírteini á fiskiskipi með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla mótórvél, sem:

- a. hefur siglt sem undirvélstjóri á mótorskipi með yfir 400 hestafla vél í 24 mánuði, eftir að hafa öðlazzt skírteini það, sem ræðir um í 36. gr.

9. gr.

Fyrir „1300“ í 39. gr. laganna komi: 1800.

10. gr.

Fyrir „1300“ í 40. gr. laganna komi: 1800.

11. gr.

Fyrir „1300“ í 41. gr. laganna komi: 1800.

12. gr.

Fyrir „1300“ á tveimur stöðum í fyrsta málsli. 42. gr. laganna komi: 1800.

13. gr.

Fyrir „1300“ í 43. gr. laganna komi: 1800.

14. gr.

Upphaf 44. gr. laganna orðist svo:

Sá einn getur öðlazzt yfirvélstjóraskírteini á mótorskipi með yfir 1800 hestafla vél, sem:

- a. hefur eftir að hafa öðlazzt rétt til skírteinis þess, sem um ræðir í 42. gr., siglt sem undirvélstjóri á mótorskipi með yfir 900 hestafla vél í 24 mánuði, þar af annar vélstjóri í 12 mánuði, eða yfirvélstjóri á mótorskipi með yfir 400 hestafla vél í 12 mánuði og sem undirvélstjóri á mótorskipi með yfir 1800 hestafla vél í 12 mánuði.

15. gr.

47

10. júní

1. Fyrir „50“ í b-lið 48. gr. laganna komi: 100.
2. Fyrir „50“ í c-lið sömu greinar komi: 100.
3. Fyrir „250“ í c-lið sömu greinar komi: 400.
4. Fyrir „250“ í d-lið sömu greinar komi: 400.
5. Fyrir „400“ í d-lið sömu greinar komi: 900.
6. e-liður sömu greinar orðist svo:

Á fiskiskipi með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla (mótor)vél skal vera í minnsta lagi einn yfirvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 38. gr., einn undirvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 36. gr., og ef vél skipsins er meira en 600 hestöfl, einn aðstoðarvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 36. gr. Sé skipið verzlunar- eða varðskip með meira en 400, en ekki yfir 900 hestafla mótorvél, skal vera í minnsta lagi einn yfirvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 42. gr., einn undirvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 40. gr., og ef vél skipsins er meira en 600 hestöfl, einn aðstoðarvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 40. gr.

Ef skipið er notað til farþegaflutninga, skal að auki vera á því einn aðstoðarvéltjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 40. gr.

16. gr.

Þeir, sem við gildistöku þessara laga hafa vélstjóraskirteini eða prófskirteini frá Vélskólanum í Reykjavík eða frá móturnámskeiðum Fiskifélags Íslands, skulu eiga rétt á að fá útgefin ný vélstjóraskirteini í samræmi við ákvæði þessara laga, en í engu skulu lög þessi skerða þann rétt, sem vélstjóri átti fyrir gildistöku þeirra.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Ríkisstjórnin lætur endurskoða ákvæði laga um menntun og réttindi vélstjóra, og sé þeirri endurskoðun lokið fyrir næsta reglulegt Alþingi. Við endurskoðunina skal hafa samráð við Fiskifélag Íslands, Alþýðusamband Íslands, Vélstjórafélag Íslands, Mótorvéltjórufélag Íslands og Landssamband íslenskra útvegsmanna.

Gjört að Bessastöðum, 10. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Lúðvík Jósepsson.

L Ö G

um ráðstafanir til að draga úr kostnaði við rekstur ríkisins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Eigi má fjölga starfsliði við ríkisstofnanir eða annars staðar í ríkisrekstrinum, nema leitað hafi verið tillagna trúnaðarmanna þeirra, er um ræðir í 3. gr. Enn fremur er ráðherra eða forstöðumanni stofnunar óheimilt að ráða í stöðu, sem losnar, nema leitað hafi verið tillagna með sama hætti og greinir hér á undan.

Þetta gildir þó eigi um stöður, sem ákveðnar eru með lögum, né faglærða iðnaðarmenn og verkamenn, sem laun taka samkvæmt sérstökum kjarasamningum.

2. gr.

Enga nýja ríkisstofnun má setja á fót, nema með lögum, og skal um starfsmannafjölda leita tillagna með sama hætti og segir í 4. gr., að svo miklu leyti sem lög um stofnunina geyma eigi fyrirmæli um mannahald.

3. gr.

Ráðuneytisstjórnin í fjármálaráðuneytinu, einn maður tilnefndur af fjárveitinganefnd Alþingis til eins árs í senn og einn maður tilnefndur af ríkisstjórninni í heild til jafnlangs tíma, skulu gera tillögur um hagfelldari vinnubrögð í ríkisstofnunum til að spara mannahald og annan reksturskostnað.

Varamann fyrir ráðuneytisstjórnin í fjármálaráðuneytinu tilnefnir fjármálaráðherra, en fjárveitinganefnd og ríkisstjórnin í heild, hvor fyrir sig, sinn fulltrúa.

4. gr.

Nú kemur fram ósk um fjölgun starfsmanna við ríkisstofnun eða ráðningu í lausa stöðu, og skal þá hlutaðeigandi ráðuneyti senda beiðnina til trúnaðarmanna þeirra, sem um getur í 3. gr. Er skipun, ráðning eða setning í stöðuna ógild þar til tillögur þeirra hafa borizt. Tillaga skal gerð eigi síðar en hálfum mánuði eftir að erindi barst, nema hlutaðeigandi ráðherra samþykki lengri frest. Telji ráðherra eigi fært að fara að tillögunum, er hann eigi við þær bundinn, en skal þá senda fjárveitinganefnd Alþingis rökstudda greinargerð.

5. gr.

Nú vill stofnun, er lög þessi taka til, auka við húsnæði sitt, kaupa bifreið eða gera aðrar ráðstafanir, sem auka verulega reksturskostnað stofnunarinnar, og skal þá með fara á sama hátt og segir í 4. gr. um fjölgun starfsliðs.

6. gr.

Skýlt er hlutaðeigandi ráðuneytum og stofnunum að láta trúnaðarmönnum þeim, er um ræðir í 3. gr., í té allar nauðsynlegar upplýsingar.

7. gr.

48

Fjármálaráðherra setur með reglugerð nánari fyrir mæli um framkvæmd þess- 10. júní
ara laga.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 10. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

49

12. júní

um lífeyrissjóð togarasjómanna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með sam-
þykki mínu:

1. gr.

Stofna skal sérstakan sjóð til þess að tryggja togarasjómönnum, ekkjum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum, sem settar eru í lögum þessum. Sjóðurinn nefnist lífeyrissjóður togarasjómanna. Heimili hans og varnarþing er í Reykjavík.

Ríkissjóður leggur sjóðnum til sem stofnfé hálfa milljón króna árið 1958 og hálfa milljón króna árið 1959.

2. gr.

Sjóðfélagar eru þeir nefndir í lögum þessum, er skylt er að greiða iðgjöld í sjóðinn og rétt eiga á lífeyri úr honum.

3. gr.

Sjóðfélagar eru allir þeir, sem lögskráðir eru á íslenska togara.

4. gr.

Réttindi þau, er togarasjómenn öðlast með lögum þessum, skulu í engu rýra rétt þeirra til elli-, örorku- eða barnalífeyris, slysa- eða dánarbóta samkvæmt lögum nr. 24/1956, um almannatryggingar, sbr. 22. gr. þeirra laga.

5. gr.

Stjórn sjóðsins skal skipuð þremur mönnum. Skal einn þeirra tilnefndur af hæstarétti, og er hann formaður stjórnarinnar. Annar skal tilnefndur af Alþýðusambandi Íslands, en hinn þriðji af Félagi íslenskra hotnvörpuskipaeigenda.

Skipunar- og kjörtími stjórnarmanna er þrjú ár.

6. gr.

Tryggingastofnun ríkisins annast reikningshald og daglega afgreiðslu sjóðsins fyrir þóknun eftir samkomulagi hennar og stjórnar sjóðsins.

Reikningsár sjóðsins er almanaksárið. Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af hinni umboðslegu endurskoðun án sérstakrar þóknunar.

49

12. júní

7. gr.

Stjórn sjóðsins skal sjá um ávöxtun hans. Skal ávaxta sjóðinn í tryggum verðbréfum, svo sem rikisskuldabréfum og skuldabréfum með ríkisábyrgð, skuldabréfum, tryggðum með fyrsta veðrétti í fasteignum samkvæmt því, sem nánar verður ákveðið í reglugerð, eða með öðrum tryggilegum hætti.

Við lánveitingar til íbúðabygginga skulu sjóðfélagar sitja fyrir. Lán úr sjóðnum skulu í engu skerða rétt sjóðfélaga til veðlana samkvæmt lögum nr. 42/1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins o. fl.

Fé sjóðsins, sem ekki er ráðstafað í föstum lánum eða verðbréfum, skal ávaxtað eftir því, sem við verður komið, í tryggum lánsstofnunum á þeim stöðum, þar sem fé sjóðsins fellur til.

8. gr.

Stjórn sjóðsins skal fimmta hvert ár láta tryggingafræðing rannsaka fjárhag sjóðsins. Þyki honum rannsókn sín leiða í ljós, að fjárhagsgrundvöllur sjóðsins sé ótryggur, skal hann gera tillögur til stjórnar sjóðsins um aðgerðir til að efla sjóðinn. Sýni rannsóknin hins vegar, að fjárhagur sjóðsins sé svo góður, að iðgjöld mætti lækka, skal hann athuga vandlega, hversu mikil sú lækkun mætti vera, og gera tillögur sínar um það til sjóðstjórnarinnar. Sjóðstjórnin má aldrei lækka iðgjöld meira en tryggingafræðingur hefur lagt til, að gert yrði.

9. gr.

Sjóðfélagar greiði 4% af heildarárslaunum sínum í iðgjöld til sjóðsins. Launagreiðanda ber að halda iðgjöldum eftir af launum sjóðfélaga og greiða þau til sjóðsins innan tveggja vikna frá útborgun launanna.

Sjóðfélagar bera eigi ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins nema með iðgjöldum sínum.

Launagreiðendur greiði 6% af heildarárslaunum þeim, er sjóðfélagi tekur hjá þeim, í iðgjöld til sjóðsins.

Þegar sjóðfélagi hefur greitt iðgjöld til sjóðsins í 35 ár, falla iðgjaldagreiðslur hans niður, svo og iðgjaldagreiðslur launagreiðanda hans vegna.

10. gr.

Sjóðurinn greiðir sjóðfélögum ellilífeyri og örorkulífeyri og eftirlátnum maka þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum þeim, sem hér fara á eftir.

11. gr.

Hver sjóðfélagi, er greitt hefur iðgjöld til sjóðsins í 10 ár eða lengur og er orðinn fullra 65 ára að aldri, á rétt á árlegum ellilífeyri úr sjóðnum.

Upphæð ellilífeyrisins er hundraðshluti af meðallaunum hlutaðeigandi sjóðfélaga síðustu 10 starfsár hans, og er hundraðshluti þessi hækkandi eftir því, sem starfstíminn verður lengri, svo sem hér segir:

Starfstími:	Ellilífeyrir:	Starfstími:	Ellilífeyrir:
10 ár	10 %	21 ár	32 %
11 —	12 —	22 —	34 —
12 —	14 —	23 —	36 —
13 —	16 —	24 —	38 —
14 —	18 —	25 —	40 —
15 —	20 —	26 —	42 —
16 —	22 —	27 —	44 —
17 —	24 —	28 —	46 —
18 —	26 —	29 —	48 —
19 —	28 —	30 — eða lengur	50 —
20 —	30 —		

Það telst eitt starfsár samkvæmt grein þessari, hafi sjóðfélagi tekið laun sem 49
togarasjómaður 9 mánuði eða meira á sama almanaksári.

12. júní

Upphæð ellilífeyris má aldrei nema meiru en 75% af meðallaunum togarasjó-
manna á hverjum tíma í sams konar starfi og því, er sjóðfélaginn lét af.

12. gr.

Hver sjóðfélagi, sem ófær verður til að gegna því starfi, sem hann hefur gegnt þangað til, og eigi á kost á öðru jafngóðu starfi við hans hæfi á togara eða missir einhvern hluta af launum sínum sökum slíkrar örorku, á rétt á örorkulífeyri, ef tryggingayfirlæknir metur örorkuna meiri en 35%. Örorkumat þetta skal aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna starfi því, er hann hefur gegnt að undanfögnu.

Ef rekja má aðalorsök örorkunnar til starfs þess, sem öryrkinn gegndi, er hámark hins árlega örorkulífeyris hans jafnhátt ellilífeyri þeim, er hann hefði öðlazzt rétt til, ef hann hefði gegnt stöðu sinni til 65 ára aldurs. Endranær miðast hámark örorkulífeyrisins við starfstíma og meðallaun 10 síðustu starfsár öryrkjans með sama hætti og segir í 11. gr.

Örorkulífeyrir hvers einstaks er sami hundraðshluti af hámarksörorkulífeyri hans samkvæmt 2. mgr. þessarar greinar sem örorka hans er metin. Þrátt fyrir örorku getur enginn fengið örorkulífeyri, meðan hann heldur jafnháum launum og hann áður hafði hjá aðila, sem tryggir starfsmenn sína í lífeyrissjóði, sem stofnaður er með lögum eða viðurkenndur af fjármálaráðuneytinu.

Skyllt er öryrkja, sem sækir um örorkulífeyri úr sjóðnum eða nýtur hans, að láta stjórn sjóðsins í té allar þær upplýsingar um heilsufar sitt, sem nauðsynlegar eru til að dæma um rétt hans til örorkulífeyris.

Stjórn sjóðsins er heimilt að lækka eða fella niður örorkulífeyri þeirra öryrkja, sem fá starfsorku sína aftur að nokkru eða öllu leyti.

Sömualeiðis ber stjórn sjóðsins að hækka örorkulífeyrinn, ef örorkan vex til muna og án sjálfskaparvita frá því, sem hún var metin við fyrri ákvarðanir, enda verði aukning örorkunnar ekki rakin til annarra starfa en á togara.

13. gr.

Nú andast sjóðfélagi, og lætur hann eftir sig maka á lífi, og á þá hinn eftirlifandi maki rétt til lífeyris úr sjóðnum, enda hafi hinn látni greitt iðgjöld til sjóðsins í 10 ár eða lengri tíma og hjónabandinu hafi eigi verið slitið að lögum áður en hann lézt.

Nú andast sjóðfélagi, er greitt hefur iðgjöld til sjóðsins skemmri tíma en 10 ár, og skal þá endurgreiða með vöxtum til eftirlifandi maka hans iðgjöld þau, er hann hefur greitt til sjóðsins.

Upphæð lífeyris hins eftirlifandi maka fer eftir starfstíma hins látna og meðalárslaunum hans síðustu 10 starfsár hans. Ef starfstíminn er 10 ár, er hinn árlegi lífeyrir 20% af meðalárslaunum, en hækkar síðan fyrir hvert starfsár um 0.75% af meðalárslaunum, unz hámarkinu 35% af meðalárslaunum er náð, eftir 30 ára starfstíma. Lífeyrir eftirlifandi maka má þó aldrei nema meiru en 50% af meðaltekjum manna í sömu starfsgrein á hverjum tíma.

Sé hinn eftirlifandi maki yngri en 50 ára og hafi hann verið meira en 10 árum yngri en hinn látni, lækkar lífeyrir hans um 1% af meðalárslaunum fyrir hvert ár, sem aldursmunurinn nemur umfram 10 ár. Þó skal frádrátturinn ekki vera fleiri hundraðshlutar af meðalárslaunum en ár þau, er hinn eftirlifandi maka vantar á 50 ára aldur.

Nú hefur sjóðfélagi gengið í hjónaband, eftir að hann var orðinn 60 ára, eða á þeim tíma, er hann naut lífeyris úr sjóðnum eða hann var lagztur banaleguna,

49 og úrskurðar þá stjórn sjóðsins, hvort hinn eftirlifandi maki hans skuli njóta líf-
12. júní eyris úr sjóðnum eða eigi.

Réttur til lífeyris samkvæmt þessari grein fellur niður, ef hinn eftirlifandi maki gengur í hjónaband að nýju, en kemur aftur í gildi, sé hinu síðara hjónabandi slitið, enda veiti hið síðara hjónaband eigi rétt til lífeyris úr sjóðnum. Veiti síðara hjónabandið einnig rétt til lífeyris, má eftirlifandi maki velja um, hvort hann tekur lífeyri eftir fyrri eða síðari makann.

14. gr.

Nú frestar sjóðfélagi að taka ellilífeyri og gegnir starfi sínu áfram, eftir að iðgjaldagreiðslu hans er lokið og hann hefur öðlzt rétt til að hætta störfum og fá ellilífeyri, og hækkar þá réttur hans til ellilífeyris um 3% af meðalárslaunum hans síðustu 10 starfsárin fyrir hvert ár, er hann frestar að taka ellilífeyri. Á tilsvarendi hátt hækkar lífeyrisréttur maka hans um 1½% af meðalárslaunum fyrir hvert ár.

Nú frestar sjóðfélagi að taka ellilífeyri og tekur jafnframt við öðru starfi á togara, lægra launuðu en því, er hann gegndi áður, og gilda þá reglur næstu málsgreinar að framan óbreyttar að öðru leyti en því, að ellilífeyrir og makalífeyrir skulu reiknaðir af meðallaunum síðustu 10 ára í því starfinu, sem hærri var launað, ef það meðaltal er hærri en meðaltal launa síðustu 10 starfsárin.

15. gr.

Börn eða kjörbörn, sem sjóðfélagi lætur eftir sig, er hann andast, og yngri eru en 16 ára, skulu fá árlegan lífeyri úr sjóðnum, þar til þau eru fullra 16 ára að aldri, enda hafi hinn látni séð um framfærslu þeirra að nokkru eða öllu leyti. Sama gildir um börn eða kjörbörn, er sá maður lætur eftir sig, er naut elli- eða örorkulífeyris úr sjóðnum, er hann andaðist.

Ef barnið á foreldri eða kjörforeldri á lífi, er sér um framfærslu þess, er lífeyrir þess 50% af meðalmeðlagi því, er félagsmálaráðherra hefur ákveðið með barni á sama aldri í Reykjavík á þeim tíma, sem lífeyririnn á að greiðast. Að öðrum kosti er lífeyririnn meðalmeðlag þetta.

Sama rétt öðlast börn og kjörbörn sjóðfélaga, er hann verður öryrki.

Fósturbörn, er sjóðfélagi hefur framfært að mestu eða öllu leyti, njóta sama réttar, sem börnum og kjörbörnum er veittur hér að framan.

16. gr.

Nú lætur sjóðfélagi í lifanda lífi og af öðrum ástæðum en elli eða örorku af stöðu þeirri, er veitti honum aðgang að sjóðnum, og á hann þá rétt á að fá endurgreidd vaxtalaus iðgjöld þau, er hann hefur greitt í sjóðinn. Hafi hann verið sjóðfélagi í 10 ár, er hann lætur af stöðunni, getur hann valið um, hvort hann fær iðgjöld sín endurgreidd eða hann lætur þau standa inni í sjóðnum. Velji hann síðari kostinn, fellur niður skylda hans til að greiða framvegis iðgjöld til sjóðsins og réttur hans til örorkulífeyris. Ellilífeyrir hans og lífeyrir til eftirlátins maka miðast þá við starfstíma hans og meðallaun síðustu 10 starfsár hans samkvæmt 11. og 13. gr. Lífeyrir barna hans skal ákveðinn þannig, að full upphæð samkvæmt 15. gr. skal margfölduð með hlutfallinu milli þess ellilífeyris, sem hann hefur öðlzt rétt til, og þess ellilífeyris, sem hann hefði öðlzt rétt til, ef hann hefði gegnt starfinu til 65 ára aldurs.

Aldrei getur sjóðfélagi fengið endurgreidd iðgjöld sín samkvæmt þessari grein, fyrr en níu mánuðir eru liðnir frá því hann var síðast afskráður af togara, nema hann eigi lögheimili erlendis.

17. gr.

49

Nú flyzt starfsmaður, er verið hefur í lífeyrissjóði togarasjóðmanna, í starf, sem veitir aðgang að öðrum lífeyrissjóði, sem stofnaður er með lögum, og má þá endurgreiða með vöxtum öll iðgjöld, sem greidd hafa verið í sjóðinn hans vegna. Það er skilyrði fyrir þessari endurgreiðslu, að hún gangi til kaupa á lífeyrisréttindum fyrir viðkomandi mann í þeim sjóði, er hann flyzt til. Þó má aldrei endurgreiða hærri upphæð en þarf til þess að kaupa réttindi í hinum nýja sjóði, er svari til þess starfstíma, er sjóðfélaginn hafði öðlast.

Sjóðstjórninni er heimilt að nota sömu endurgreiðslureglu, þegar sjóðfélagi flyzt í annan sjóð, sem viðurkenndur er af fjármálaráðuneytinu, eða kaupir sér lífeyri hjá tryggingafélagi eða stofnun, sem starfar eftir reglum, er fjármálaráðuneytið samþykkir, enda gildi þar sömu reglur um endurkaup og greiðslu lífeyris og ákveðnar eru í lögum þessum.

18. gr.

Nánari ákvæði um skipulag sjóðsins og starfsemi hans skal setja í reglugerð, er ráðherra staðfestir, en stjórn sjóðsins semur.

19. gr.

Óheimilt er að framselja eða veðsetja lífeyriskröfur samkvæmt lögum þessum, og ekki má leggja á þær löghald né gera í þeim fjárnám eða lögtak. Enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða þrotabúi hefur rétt til að skerða kröfurnar á nokkurn hátt, og eigi má halda lífeyrisfé eftir til greiðslu opinberra gjalda.

20. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Bráðabirgðaákvæði.

Skipverji á togara, sem við gildistöku þessara laga er orðinn eldri en 55 ára, skal við 65 ára aldur eiga rétt til lífeyris og annarra bóta og réttinda, eins og sá, sem greitt hefur til sjóðsins í 10 ár og náð hefur 65 ára aldri. Haldi hann áfram á togara, eftir að hafa náð þeim aldri, fær hann aukin réttindi samkvæmt ákvæðum laganna.

Sá, sem við gildistöku laganna er orðinn 65 ára, er enn á togara og hefur verið það minnst 10 ár, skal strax fá réttindi þannig, að sá, sem er 65 ára, fær sömu réttindi og sá, sem greitt hefur til sjóðsins í 10 ár, 66 ára eins og sá, sem greitt hefur í 11 ár, 67 ára í 12 ár o. s. frv. Haldi hann áfram á togara, skal hann fá aukin réttindi, eins og að framan greinir. Starfsár á togara telst í þessu tilfelli það sama og ákveðið er í 11. gr. laganna.

Ríkissjóður endurgreiði sjóðnum árlega þann kostnað, sem af þessu bráðabirgðaákvæði leiðir.

Gjört í Reykjavík, 12. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

50

10. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 30 24. marz 1956, um skráningu Íslendinga til stuðnings mannfræði- og ættfræðirannsóknnum hér á landi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Aftan við 6. gr. laganna bætist:

Prestar þjóðkirkjunnar og prestar eða löggiltir forstöðumenn annarra trúfélaga hér á landi skulu skrá á sérstök eyðublöð, er þjóðskjalasafn lætur þeim í té, alla íslenskra ríkisborgara, 15 ára og eldri, er látast í söfnuðum þeirra. Skulu eyðublöðin útfyllt nákvæmlega og send æviskrárritara í lok hvers árs.

Nú jarðsyngur annar en hlutaðeigandi prestur lík, og skal hann þá senda sóknarpresti ásamt dánarvottorði þær upplýsingar um hinn látna, sem krafizt er samkvæmt lögum þessum. Sóknarprestur skal í árslok gefa æviskrárritara skýrslu um alla þá, er skráðir eru látnir í kirkjubók hans á árinu, og sé þess þar jafnan getið, hver jarðsöng.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 10. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

51

28. maí

AUGLÝSING

um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Frakklands.

Með erindaskiptum í Reykjavík 30. apríl 1958 var viðskiptasamningur Íslands og Frakklands frá 6. desember 1951 (Stj.tíð. A. 122/1951) framlengdur til 31. marz 1959.

Gert er ráð fyrir áframhaldandi viðskiptum milli landanna á svipuðum grundvelli og verið hefur.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 28. maí 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

L Ö G

52

12. júní

um breyting á sjúkrahúsalögum, nr. 93 31. des. 1953.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

11. gr. laganna orðist svo:

Úr ríkissjóði greiðist árlega styrkur til sjúkrahúsa sem hér segir:

1. Almennt sjúkrahús bæjar-, sýslu- eða hreppsfélaga svo og einkasjúkrahús, sem áður hefur notið dagstyrkja úr ríkissjóði: 10 kr. á legudag.

2. Sjúkrahús bæjar-, sýslu- eða hreppsfélaga, sem að dómi landlæknis er vel búið tækjum og hefur a. m. k. tvo fastráðna lækna, yfirlækni og fyrsta aðstoðarlækni: 15 kr. á legudag.

3. Fjórðungssjúkrahús (sbr. 10. gr.): 25 kr. á legudag.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1959.

Gjört í Reykjavík, 12. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

L Ö G

53

5. júní

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja áfengi, tóbak o. fl. á Keflavíkurflugvelli og Reykjavíkurflugvelli til farþega í framhaldsflugi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að setja á stofn á Keflavíkurflugvelli áfengisútsölu, er eingöngu selja áfengi til farþega og flugvélaáhafna í framhaldsflugi.

Áfengisverzlun ríkisins rekur útsölu þessa undir yfirstjórn utanríkisráðherra. Ráðherra ákveður verð áfengis, sem selt er með þessu móti, og setur, að fengnum tillögum áfengisvarnaráðs, nánari reglur um eftirlit með rekstrinum og þeim farþegum, sem við verzlunina skipta.

Ríkisstjórninni er einnig heimilt að setja á stofn sams konar útsölu á Reykjavíkurflugvelli, eftir að þar hefur verið byggð afgreiðslustöð til sameiginlegra afnota fyrir þau flugfélög, sem völinn nota.

53

2. gr.

5. júní

Ríkisstjórnin getur heimilað útsölum þeim, sem um ræðir í 1. gr., að hafa einnig á boðstólum tóbak og hvers konar aðrar vörur, sem henta þykir, og gilda um þá verzlun reglur 1. gr., eftir því sem við á.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 5. júní 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

Stjórnartíðindi 1958, A. 7.

54

BRÁÐABIRGÐALÖG

29. ágúst

um breyting á lögum nr. 5 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Dómsmálaráðherra hefur tjáð mér, að vegna gildistöku reglugerðar nr. 70 30. júní 1958, um fiskveiðilandhelgi Íslands, sem sett hefur verið samkvæmt lögum nr. 44 5. apríl 1948, um vísindalega friðun fiskimiða landgrunnins, beri brýna nauðsyn til að breyta lögum nr. 5 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum, þannig að refsíákvæði laga nr. 5 18. maí 1920 gildi um brot gegn ákvæðum reglugerðar um fiskveiðilandhelgi Íslands nr. 70 30. júní 1958.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

1. gr. 1. mgr. laga nr. 5 18. maí 1920 orðist svo:

Í fiskveiðilandhelgi Íslands eins og hún er ákveðin í reglugerð nr. 70 30. júní 1958 skulu bannaðar vera fiskveiðar með botnvörpu og flotvörpu. Rétt er ráðherra að veita íslenskum skipum undanþágu frá banni þessu, þó utan þeirra marka, sem sett voru í reglugerð nr. 21 19. marz 1952.

2. gr.

2. gr. laganna orðist svo:

Nú er botnvörpuskip í fiskveiðilandhelgi og skulu þá veiðarfæri öll vera í búlka innanborðs.

3. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numin 1. mgr. 1. gr. laga nr. 82 8. des. 1952, um breyting á lögum nr. 5 18. maí 1920, um bann gegn botnvörpuveiðum.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. september 1958.

54

29. ágúst

*Gjört að Bessastöðum, 29. ágúst 1958.***Ásgeir Ásgeirsson.**

(L. S.)

*Hermann Jónasson.***AUGLÝSING**

55

10. júlí

**um samkomulag milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands
um vegabréf og áritanir á þau.**

Með erindaskiptum, dags. 29. maí og 14. september 1956, milli sendráðs Sambandslýðveldisins Þýskalands og utanríkisráðuneytisins, var gert samkomulag um að falla frá kröfu um vegabréf fyrir flugmenn og starfsmenn flugfélaga, sem hafa hér örstutta viðdvöl.

Þá var með erindaskiptum, dags. 21. júní og 14. september 1956, gert samkomulag um afnám vegabréfsáritana milli landanna, enda sé ekki um dvöl í atvinnuskyni að ræða er fari fram úr 3 mánuðum. Þurfi áritun á vegabréf skal hún veitt ókeypis.

Enn fremur var með erindaskiptum, dags. 31. marz og 9. apríl 1958, gert samkomulag um að afnám vegabréfsáritana skuli einnig taka til Berlínar.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

*Utanríkisráðuneytið, 10. júlí 1958.***Guðm. Í. Guðmundsson.**

*Henrik Sv. Björnsson.***AUGLÝSING**

56

21. júlí

um framlengingu viðskiptasamkomulags milli Íslands og Svíþjóðar.

Hinn 30. júní 1958 var undirritað í Stokkhólmi samkomulag um viðskipti milli Íslands og Svíþjóðar á tímabilinu 1. apríl 1958 til 31. marz 1959. Viðskiptasamkomulagið er óbreytt frá fyrra ári (Stj.tíð. A. 70/1957).

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

*Utanríkisráðuneytið, 21. júlí 1958.***Guðm. Í. Guðmundsson.**

Henrik Sv. Björnsson.

A 14

57

28. júlí

AUGLÝSING

um framlengingu viðskiptasamnings milli Íslands og Ísrael.

Með erindaskiptum milli sendiráða Íslands og Ísrael í Stokkhólmi, dags. 21. og 23. júní 1958, var viðskipta- og greiðslusamningur Íslands og Ísrael frá 18. maí 1953 (Stj.tíð. A. 60/1953) framlengdur óbreyttur til 18. maí 1959.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 28. júlí 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

58

11. sept.

AUGLÝSING

um viðurkenningu Íslands á lögsögu Mannréttindadómstóls Evrópu.

Hinn 3. september 1958 var aðalritara Evrópuráðsins afhent yfirlýsing þess efnis, að Ísland skuldbindi sig til þess að viðurkenna lögsögu mannréttindadómstóls Evrópu.

Yfirlýsing þessi er gefin samkvæmt 46. gr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis (sbr. Stj.tíð. 11/1954) og gildir til þriggja ára.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 11. september 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

59

13. sept.

AUGLÝSING

um samþykkt á starfsreglum Norðurlandaráðs.

Hinn 30. maí 1958 var samþykkt á Alþingi þingsályktun um samþykkt á endurskoðuðum starfsreglum Norðurlandaráðs.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 13. september 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

Fylgiskjal.

59

13. sept.

Starfsreglur Norðurlandaráðs.

1. gr.

Norðurlandaráð er vettvangur fyrir þjóðþing Dana, ríkisþing Finna, Alþingi Íslendinga, stórþing Norðmanna og ríkisþing Svía og ríkisstjórnir þessara landa til þess að ráðgast um þau málefni, er varða samvinnu milli þessara landa eða einhverra þeirra.

2. gr.

Ráðið er skipað 69 kjörnum fulltrúum svo og fulltrúum ríkisstjórnanna.

Til þess tíma og með þeim hætti, sem ákveðið verður í hverju landi, kys þjóðþing Dana, ríkisþing Finna, stórþing Norðmanna og ríkisþing Svía hvert um sig úr hópi þingmanna 16 fulltrúa í ráðið ásamt nægilegri tölu varamanna, og Alþingi Íslendinga úr hópi alþingismanna 5 fulltrúa í ráðið ásamt nægilegri tölu varamanna. Í deild hvers lands, þeirri sem kjörin er, skulu vera fulltrúar fyrir mismunandi stjórnsmálastefnur.

Hver ríkisstjórn velur úr sínum hópi stjórnarfulltrúa, svo marga sem hún óskar.

3. gr.

Fulltrúar ríkisstjórnanna eiga ekki atkvæðisrétt í ráðinu.

4. gr.

Ráðið kemur saman einu sinni á ári á þeim tíma, sem það ákveður (aðalþing). Auk þess kemur ráðið saman, þegar það ákveður sjálft, eða þegar eigi færri en tvær ríkisstjórnir eða eigi færri en 25 kjörnir fulltrúar óska þess (aukaþing). Aðalþing skal háð í einhverri höfuðborg landanna, eftir því sem ráðið ákveður.

5. gr.

Ráðið kys fyrir hvert aðalþing og fyrir tímabilið til næsta aðalþings úr hópi hinna kjörnu fulltrúa forseta og 4 varaforseta. Forseti og varaforsetar eru stjórnarnefnd ráðsins.

6. gr.

Þingfundir ráðsins eru háðir í heyranda hljóði, nema ráðið ákveði annað vegna sérstaks eðlis einhvers máls.

7. gr.

Til þess að undirbúa málin skal kjósa þingnefndir og aðrar nefndir. Geta þær nefndir einnig komið til funda milli þinga.

Á aðalþingum er hinum kjörnu fulltrúum skipt niður í fastanefndir til þess að undirbúa málin. Fastanefndir geta eftir ákvörðun stjórnarnefndar, þegar sérstaklega stendur á, átt með sér fundi milli þinga.

Kjósa má nefnd til þess að undirbúa tiltekið mál milli þinga.

8. gr.

Deild hvers lands ræður ritara og aðra starfsmenn. Eru þeir í störfum sínum og samvinnu sín í milli háðir leiðsögn stjórnarnefndar.

9. gr.

Sérhver ríkisstjórn og sérhver fulltrúi í ráðinu getur, með því að snúa sér skriflega til stjórnarnefndar, lagt mál fyrir ráðið. Stjórnarnefndin lætur semja þá greinargerð, sem hún telur nauðsynlega, og hún sendir skjöl málsins til ríkisstjórnanna og fulltrúanna með góðum fyrirvara áður en þing er háð.

59

13. sept.

Ráðið ræðir sameiginleg áhugamál landanna og getur samþykkt ályktanir til ríkisstjórnanna. Slíkum ályktunum skal fylgja greinargerð um það, hvernig hver fulltrúi hefur greitt atkvæði.

Um málefni, sem einungis varða tiltekin lönd, eiga ekki aðrir atkvæðisrétt en fulltrúar þeirra landa.

10. gr.

Ríkisstjórnirnar skulu tilkynna það ráðinu á hverju aðalþingi þess, hverjar ráðstafanir hafa verið gerðar í tilefni af ályktunum ráðsins.

12. gr.

Ráðið setur sér sjálft þingsköp.

13. gr.

Hvert land ber kostnað af þátttöku sinni í ráðinu.

Ráðið ákveður, hvernig sameiginlegum kostnaði skuli jafnað niður.

Starfsreglur þessar öðlast gildi 1. janúar 1958.

60

1. okt.

FORSETABRÉF

um að reglulegt Alþingi 1958 skuli koma saman til fundar
föstudaginn 10. október 1958.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt:

Ég hef ákveðið samkvæmt tillögu forsætisráðherra, að reglulegt Alþingi 1958 skuli koma saman til fundar föstudaginn 10. október 1958.

Um leið og ég birti þetta, er öllum, sem setu eiga á Alþingi boðið að koma nefndan dag til Reykjavíkur og verður þá Alþingi sett að lokinni guðsþjónustu í dómkirkjunni, er hefst kl. 13.30.

Gjört í Reykjavík, 1. október 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

6

13. nóv.

um breyting á lögum nr. 115 19. nóv. 1936, um þingsköp Alþingis.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Fyrsta málsg. 16. gr. laganna orðist svo:

Á 2. fundi sameinaðs Alþingis skulu kosnar þessar fastanefndir:

1. fjárveitinganefnd, skipuð 9 mönnum,
2. utanríkismálanefnd, skipuð 7 mönnum og 7 til vara,
3. allsherjarnefnd, skipuð 7 mönnum.

Fjárveitinganefnd fjallar um frumvörp til fjárlaga og fjáráukalaga og þingsályktunartillögur, sem til hennar kann að verða vísað og fara fram á útgjöld úr rikissjóði. Til utanríkismálanefndar skal vísað utanríkismálum. Utanríkismálanefnd starfar einnig milli þinga, og skal ráðuneytið ávallt bera undir hana utanríkismál, sem fyrir koma milli þinga. Til allsherjarnefndar skal vísa öðrum málum, sem sameinað þing ákveður.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og eru jafnframt úr gildi numin lög nr. 112 27. des. 1951, um breyting á lögum nr. 115 19. nóv. 1936, um þingsköp Alþingis.

Gjört að Bessastöðum, 13. nóvember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

AUGLÝSING

62

5. nóv.

um framlenging viðskiptasamnings milli Íslands og Kúbu.

Hinn 29. september 1958 var undirritaður í Washington samningur um að framlengja viðskiptasamning Íslands og Kúbu frá 3. október 1955 (Stj.tíð., A. 88/1956) til 3. október 1961.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 5. nóvember 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

63

11. nív.

AUGLÝSING

um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu.

Hinn 29. ágúst var undirritað í Reykjavík samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu á tímabilinu frá 1. september 1958 til 31. ágúst 1959. Samkomulag þetta er gert í samræmi við ákvæði viðskiptasamnings milli Íslands og Tékkóslóvakíu, sem undirritaður var í Prag hinn 1. október 1957 (Stj.tíð. A. 87/1957).

Þetta er almenningi hér með gert kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 11. nóvember 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

64

26. nív.

L Ö G

um útflutning hrossa.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Atvinnumálaráðuneytið hefur í samráði við Búnaðarfélag Íslands yfirumsjón með útflutningi hrossa og markaðsöflun fyrir hross erlendis.

2. gr.

Útflutningshross skulu eigi vera eldri en 10 vetra. Útflutningur á fyrstu verðlauna kynbótahestum og öðrum hestum óvönuðum svo og kynbótahryssum er óheimill, nema til komi leyfi atvinnumálaráðherra hverju sinni og að fengnum meðmælum Búnaðarfélags Íslands og yfirdýralæknis, enda mæli sérstakar ástæður með slíkum útflutningi.

Á tímabilinu frá 1. október til 1. júní er óheimilt að flytja hross á erlendan markað. Þó má leyfa útflutning á eldishrossum á þessu tímabili að fengnu samþykki og meðmælum þeirra aðila, er áður greinir. Á tímabilinu frá 1. október til 1. desember er þó útflutningur hrossa heimill, enda séu þau flutt landa á milli í sérstökum viðurkenndum gripaflutningaskipum.

3. gr.

Áður en hross eru flutt úr landi, hvort heldur er til einstakra manna eða til sölu á erlendum markaði, skulu þau skoðuð á útflutningsstaðnum af dýralækni. Dýralæknir semji skrá yfir hin útfluttu hross í áframhaldandi töluröð og festi samtímis við hvert hross spjald, þar sem tilgreind er skrásetningartala þess, kynferði, aldur, litur og hæð. Embættisdýralæknar skulu hver í sínu umdæmi skyldir til þess að annast skoðun á útflutningshrossum. Atvinnumálaráðherra ákveður þóknun fyrir skoðun hrossanna og eftirlit með útflutningnum, og greiðist hún úr ríkissjóði.

4. gr.

64

26. nóv.

Dýralækni er skylt að líta eftir og fullvissa sig um, að rúm það í skipunum, sem hestarnir eru fluttir í, sé nægilega stórt, loftgott, stíurnar traustar og að brynn-ingaráhöld séu hagkvæm og í góðu lagi, enn fremur að hrossunum sé ætlað nægilegt og gott vatn og fóður og að skipstjóri hafi til umráða nægilegan mannafla til þess að annast hirðingu hrossanna í skipinu. Á stíugólf og gangrúm, sem hross eru leidd um, skal strá hálmi eða sandi eða gera þau ósleip á annan hátt. Sjá skal fyrir góðri loftræstingu, þar sem hross eru höfð, og birtu, eftir því sem ástæður frekast leyfa.

5. gr.

Skyllt er dýralækni að kyrrsetja og banna útflutning á hrossum, sem eru mögur og illa útlitandi, meidd, hölt, með mjög snúna hófa, áberandi skakka eða hnýtta fætur, áberandi bilun í fótum eða með öðrum verulegum lýtum og göllum.

6. gr.

Þeim, sem senda hross til útlanda, er skylt að tilkynna það dýralækni með nægum fyrirvara, enn fremur láta dýralækni í té næga aðstoð við skoðunina.

7. gr.

Dýralækni og skipstjóra er skylt að láta fylgja farmskrá skipsins vottorð um aldur, stærð, heilbrigði og útlit hrossanna á útskipunardegi, sbr. 3. gr.

8. gr.

Atvinnumálaráðherra setur, að fengnum tillögum Búnaðarfélags Íslands, yfir-dýralækni og Dýraverndunarfélags Íslands, reglugerð um útflutning hrossa, þar sem nánar er tekið fram um útbúnað skipa og flugvéla, er annast útflutning hrossa, stærð þeirra og ganghraða, fódurbirgðir, vatnsbirgðir, loftræstingu, hirðingu hrossa í skipinu og annað það, er máli skiptir fyrir öryggi og góða líðan hrossanna, meðan á flutningi stendur.

9. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglum þeim, sem settar kunna að verða samkvæmt þeim, varða sektum frá 2000—20000 kr., sem renna í ríkissjóð. Með mál út af slíkum brotum skal farið að hætti opinberra mála.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og eru jafnframt úr gildi numin lög nr. 50/1932, um útflutning hrossa, og lög nr. 42/1958, um breyting á þeim lögum.

Gjört í Reykjavík, 26. nóvember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

65

5. des.

L Ö G

um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 68/1949, um bifreiðaskatt o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

1. Til viðbótar við innflutningsgjald af benzíni í a-lið 1. gr. laga nr. 68/1949, um bifreiðaskatt o. fl., skal innheimta á árinu 1959 20 auru af hverjum lítra, þar af skulu 5 auru renna í brúasjóð og 5 auru í sérstakan sjóð, sem varið verði til að gera akfæra þjóðvegi milli byggðarlaga.
2. Bifreiðaskattur samkvæmt c.—e-liðum 1. gr. laga nr. 68 frá 1949 fyrir árið 1958, er fellur í gjalddaga 1. janúar 1959, skal innheimtur með 100% álagi að undanteknum skatti af vöru- og sérleyfisbifreiðum, sem nota annað eldsneyti en benzin, en skattur af þeim skal innheimtur með 50% álagi. Einnig skal bifreiðaskattur fyrir árið 1959, er kann að verða greiddur á því ári, vegna eigendaskipta á bifreiðum eða af öðrum ástæðum, innheimtur með sömu álögum. Álögin njóta sömu lögverndar og bifreiðaskatturinn, þar með talið lögveð, sem gengur fyrir öðrum veðum.
3. Á árinu 1959 skal innheimta innflutningsgjald samkvæmt b-lið 1. gr. laga nr. 68 frá 1949 með 6 — sex — krónum af hverju kg af hjólbörðum og gúmmíslöngum á bifreiðar.

Álögin á innflutningsgjöldin af benzíni, hjólbörðum og slöngum njóta sömu lögverndar og aðflutningsgjöld.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1959.

Gjört í Reykjavík, 5. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

66

5. des.

L Ö G

um bráðabirgðabreyting á lögum nr. 90 1954, um tollskrá o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Á árinu 1959 skal innheimta:

- A. Vörumagnstoll samkvæmt lögum nr. 90/1954, um tollskrá o. fl., með þessum hækkunum:
 - a. Af benzíni, öðru en flugvélabenzíni, samkvæmt 27. kafla tollskrárinnar, 15. lið, með 20 auru af kg í stað 1 eyris.

b. Af öllum öðrum vörum með 340% álagi, þó ekki af flugvélabenzíni og vörum þeim, sem taldar eru í 2. gr. 66

B. Verðtoll samkvæmt sömu lögum með 80% álagi, þó ekki af vörum þeim, sem taldar eru í 2. gr. 5. des.

Á árinu 1959 skal innheimta og greiða í sérstakan sjóð 1% af vörumagns-tolli og verðtolli samkvæmt tollskrá og hækkunum samkvæmt þessari grein, svo og af öðrum aðflutningsgjöldum, þó ekki af söluskatti af innfluttum vörum. Fé þessu skal varið til byggingar tollstöðva í landinu. Álagið skal innheimt með öðrum aðflutningsgjöldum og nýtur sömu lögverndar og þau. Jafnframt er framkvæmd 5. gr. laga nr. 68/1956, um tollheimtu og tolleftirlit, frestað til ársloka 1959.

2. gr.

Undanþegnar tollhækkun þeirri, er getur í b-lið A.- og B-lið 1. gr., eru þessar vörur:

Tollskrárkafli	9 nr. 1—2,	kaffi, óbrennt, eða brennt og malað.
—	10 — 1—7,	korn, ómalað.
—	11 — 1—12,	mjöl og grjón.
—	17 — 1—6,	sykur.
—	22 — 6—38,	drykkjarvörur og ýmislegir vökvar.
—	24 — 1—9,	tóbak.
—	25 — 10,	salt.
—	27 — 1—4,	kol.
—	27 — 14,	steinolía.

Enn fremur eru vörur, sem sérstakur tollur er greiddur af vegna milliríkja-samninga, undanskildar tollhækkun samkvæmt 1. gr.

3. gr.

Á árinu 1959 skal heimilt að fella niður aðflutningsgjöld af:

- a. Belgávöxtum, sem teljast til nr. 5—6 í 7. kafla tollskrár.
- b. Ómöluðu korni, sem telst til nr. 1—7 í 10. kafla tollskrár.
- c. Kornmjöli og grjónum, sem telst til nr. 1—12 í 11. kafla tollskrár.
- d. Kaffi, óbrenndu eða brenndu og möluðu, sem telst til nr. 1—2 í 9. kafla tollskrár.
- e. Sykri, sem telst til nr. 1—6 í 17. kafla tollskrár.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1959.

Gjört á Bessastöðum, 5. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

67

10. des.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt
með viðauka árið 1959.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Skemmtanaskatt samkvæmt lögum nr. 56 31. maí 1927 skal árið 1959 heimilt að innheimta af kvikmyndasýningum með 200% álagi og af öðrum skemmtunum með 20% álagi. Þó skulu leiksýningar, hljótleikar og söngskemmtanir innlendra manna undanþegnar álaginu, svo og sýningar á íslenskum kvikmyndum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 10. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gislason.

68

16. des.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Auk þeirrar hækkunar á bótum samkvæmt almannatryggingalögum, sem ákveðin hefur verið með lögum nr. 33 29. maí 1958, um útflutningssjóð o. fl., skulu bótafjárhæðir þær, sem ákveðnar eru í 13., 14., 15., 17., 18., 21., 23., 37. og 38. gr. laganna, hækka frá og með 1. september 1958 um 9½%.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 16. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

L Ö G

69

23. des.

um breyting á lögum nr. 33 29. maí 1958, um útflutningssjóð o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

2. málsgr. 53. gr. orðist svo:

Frá 1. júní 1958 skulu bótaupphæðir þær, sem ákveðnar eru í II. kafla laga nr. 24/1956, um almannatryggingar, svo og í 36., 37., 38. og 39. gr. sömu laga, hækka um 5%. Frá sama tíma skal lágmark sjúkradagpeninga samkv. 53. gr. svo og hámark 3 mánaða fæðingarstyrks samkv. 84. gr. sömu laga hækka um 5%. Sama gildir um bætur samkv. lögum nr. 29/1956, um atvinnuleysistryggingar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 23. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

L Ö G

70

15. des.

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta ýmis gjöld 1959 með viðauka.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að innheimta á árinu 1959 með viðauka eftirtalin gjöld til ríkissjóðs:

- Með 100% viðauka vitagjald, samkv. lögum nr. 17 11. júlí 1911 og síðari lögum um breyting á þeim lögum.
- Með 140% viðauka stimpilgjald, lestagjald og leyfisbréflagjöld önnur en þau, er um ræðir í aukatekjulögum nr. 40/1954.
- Með 200% viðauka gjöld samkv. IX. kafla laga nr. 68 5. júní 1947, um eftirlit með skipum, að undanskildum gjöldum samkv. 58. gr. laganna.
- Með 560% álagi gjald af innlendum tollvörutegundum samkv. lögum nr. 60 1939, nema af gosdrykkjum samkv. 1. tölulið 4. kafla 2. gr. með 680% álagi, öli samkv. 3. tölulið sama kafla með 740% álagi og kaffibæti samkv. 1. lið 3. kafla með 50% álagi.

70

15. des.

2. gr.

Álagið skal reikna þannig, að hver gjaldeining hækki um þann hundraðshluta, sem um ræðir í 1. gr., en broti úr eyri, sem myndast við viðbót þessa, skal sleppt.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1959.

Gjört í Reykjavík, 15. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

71

23. des.

L Ö G

um framlenging á gildi III. kafla laga nr. 100 1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ákvæðin um tekjuöflun, sem sett eru í III. kafla laga nr. 100/1948 og 2.—5. gr. laga nr. 112/1950, skulu gilda til 31. des. 1959 með þeim breytingum, sem greinir í 2. og 3. gr. hér á eftir.

2. gr.

Í stað 2. og 3. málsl. 1. málsg. 21. gr. laga nr. 100/1948 komi: Heildsala er undanþegin söluskatti samkv. 22. gr., en til heildsölu telst ekki sala eða afhending fyrirtækja á eigin framleiðslu. Einnig er undanþegin söluskatti samkv. 22. gr. umboðsþóknun fyrir að útvega vörur frá útlöndum.

3. gr.

22. gr. laganna orðist þannig:

Af sölu og annarri veltu atvinnufyrirtækja og annarra skattskyldra aðila skal greiða söluskatt samkvæmt eftirfarandi reglum:

- a. Af sölu eða afhendingu smásala eða smásölufyrirtækja, þar með talin pöntunarfélög, skal ekki greiða söluskatt, enda hafi aðilar þessir, eða aðilar í félagi eða í sambandi við þá, ekki framleitt eða unnið að vörum þeim, sem þeir selja eða láta af hendi.
- b. Greiða skal 3% söluskatt af annarri sölu eða veltu, þar með talin umboðssala, sala eða afhending, vinna og þjónusta látin í té af iðnaðarmönnum og iðnfyrirtækjum, matsölu, veitinga- og gistihúsum, sýningar í kvikmyndahúsum, leikhúsum, flutningastarfsemi, lausafjárleiga og þess háttar.

Af sölu bóksala á bókum í umboðssölu skal þó aðeins greiða skattinn af umboðsþóknun hans. Í öðrum umboðssöluviðskiptum skal smásali eða annar umboðssali greiða söluskatt af öllu heildarandvirði varanna frá sér.

Nú kaupir innlendur iðnaðarmaður eða framleiðandi eða fær afhenta vöru til framleiðslu sinnar frá öðrum innlendum iðnaðarmanni eða framleiðanda, sem búið

hefur vöruna til eða unnið að henni, og í viðskiptum þeirra er söluskatti bætt við 71
verð eða verðmæti vörunnar, og skal þá endurgreiða söluskattinn vegna þessara 23. des.
viðskipta eftir nánari reglum, settum af fjármálaráðherra. Sama gildir um aðvinnslu
á vörum, sem innlendur iðnaðarmaður eða framleiðandi fær annan innlendan iðn-
aðarmann eða framleiðanda til að gera á framleiðsluvöru sinni.

Söluskattur vegna viðskipta miðast við heildarandvirði vöru án frádráttar
nökkurs annars kostnaðar en söluskatts þess, er verið er að leggja á, greiða og halda
eftir, og án tillits til þess, í hverju greiðsla er fólgin, og þótt um sé að ræða skipti
gegn vöru eða þjónustu. Sé um að ræða skipti á vörum og þjónustu, afhendingu vara
án endurgjalds, úttekt eiganda úr eigin fyrirtæki eða ef greitt er í vörum eða í þjón-
ustu, skal miða við almennt gangverð í sams konar viðskiptum. Komi upp ágrein-
ingur um það, hvað sé almennt gangverð í viðskiptum af þessu tagi eða hvort um
sams konar viðskipti sé að ræða, sker ríkisskattanefnd úr þeim ágreiningi til
fullnaðar.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1959.

Gjört í Reykjavík, 23. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

AUGLÝSING

um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.

72

23. des.

Eftir tillögu forsætisráðherra og samkvæmt 15. gr. stjórnarskrárinnar hefur
forseti Íslands í dag sett eftirfarandi ákvæði um skipun og skipting starfa ráð-
herra o. fl.:

- I. Forsætisráðherra Emil Jónsson. Undir hann heyra eftirgreind mál: Stjórnar-
skráin, mál, er varða forsetaembættið, Alþingi, nema að því leyti sem öðruvísi
er ákveðið, almenn ákvæði um framkvæmdastjórn ríkisins, skipun ráðherra og
lausn, forsæti ráðuneytisins, skipting starfa ráðherranna, mál, er varða stjórnar-
ráðið í heild, hin íslenska fálkaorða og önnur heiðursmerki. Þingvallanefnd og
mál varðandi meðferð Þingvalla. Ríkisbúið á Bessastöðum. Samgöngumál, þ. á m.
vega-, brúa-, vita- og hafnamál, strandferðir, flugmál, þ. á m. flugvallarekstur.
Póst-, síma- og loftskýtamál. Sjávarútvegsmál, þar undir Fiskifélagið, Fiski-
málasjóður og Fiskveiðasjóður Íslands, síldarútvegsmál (síldarverksmiðjur og
síldarútvegsefnd), sjávarvöruíðnaður og útflutningur sjávarafurða. Almenn
siglingamál, þar undir atvinna við siglingar. Skipaskoðun ríkisins, Eimskipa-
félag Íslands h.f. Önnur atvinnumál, sem ekki eru sérstaklega í úrskurði þess-
um falin öðrum ráðherrum. Enn fremur rafmagnsmál, þ. á m. rafmagnsveitur
ríkisins og rafmagnseftirlit, vatnamál, þar undir sérleyfi til vatnsorkunotkunar,
jarðboranir eftir heitu vatni og gufu. Námurekstur.
- II. Ráðherra Friðjón Skarphéðinsson. Undir hann heyrir dómaskipan, dómsmál,
þar undir framkvæmd refsidóma, hegninga- og fangahús, tillögur um náðun,
veiting réttarfarslegra leyfisbréfa, málflutningsmenn, lögreglumálefni, þ. á m.

72

23. des.

gæzla landhelginnar, áfengismál, strandmál, sifjaréttarmál, erfðaréttarmál, persónuréttarmál, eignarréttarmál, yfirfjárráðamál, lög um kosningar til Alþingis og kjördæmaskipting, umsjón með framkvæmd alþingiskosninga, ríkisborgararéttur, útgáfa Stjórnartíðinda og Lögbirtingablaðs, húsameistari ríkisins. Kirkjumál. Landbúnaðarmál, þ. á m. útflutningur landbúnaðarafurða, ræktunarmál, þ. á m. skógræktarmál og sandgræðslumál, búnaðarfélög, dýralækningamál, þjóðjarðamál. Félagsmál, almannatryggingar, atvinnubótamál, atvinnuleysistryggingar, Brunabótafélag Íslands, vinnudeilur, sveitarstjórnar- og framfærslumál. Barnaheimili. Félagsdómur. Almenn styrktarstarfsemi, þar undir styrkveitingar til berklasjúklinga og annarra sjúklinga, sem haldnir eru langvinnum sjúkdómum, sjúkrasjóðir, ellistyrktarsjóðir, öryrkjasjóðir, slysatryggingasjóðir, lífsábyrgðarsjóðir og aðrir tryggingasjóðir, nema sérstaklega séu undan teknir. Húsnæðismál, þar undir byggingarfélög, Mælitækja- og vogaráhaldamál. Heilbrigðismál, þar undir sjúkrahús og heilsuhæli.

III. Ráðherra Guðmundur Í. Guðmundsson. Undir hann heyra utanríkismál, framkvæmd varnarsamningsins, þ. á m. lögreglumál, dómsmál, tollamál, póst- og sínamál, flugmál, radarstöðvarnar, heilbrigðismál, félagsmál og önnur þau mál, er leiða af dvöl hins erlenda varnarliðs í landinu. Gildir þetta um varnarsvæðin og mörk þeirra. Veðurstofan. Fjármál ríkisins, þar undir skattamál, tollamál og önnur mál, er varða tekjur ríkissjóðs, svo sem ef verzlun er rekin til að afla ríkissjóði tekna, undirskrift ríkisskuldabréfa, fjárlög, fjáráukalög og reikningskil ríkissjóðs, hin umboðslega endurskoðun, embættisveð. Eftirlit með innheimtumönnum ríkisins, laun embættismanna, eftirlaun, lífeyrir embættismanna og ekkna þeirra, peningamál, þar undir peningasláttu. Yfirleitt fer þessi ráðherra með öll þau mál, er varða fjárhag ríkisins eða landsins í heild, nema þau eftir eðli sínu eða sérstöku ákvæði heyri undir annan ráðherra. Hagstofan. Mæling og skrásetning skipa.

IV. Ráðherra dr. Gylfi Þ. Gíslason. Undir hann heyra menntamál, þar undir skólar, útvarpsmál og viðtækjaverzlun. Menntamálaráð Íslands, Þjóðleikhús og önnur leiklistarmál, tónlistarmál, kvikmyndamál, söfn og aðrar menningarstofnanir, sem reknar eru eða styrktar af ríkinu. Atvinnudeild háskólans, Rannsóknarráð ríkisins. Önnur mál, er varða vísindi og listir. Barnaverndarmál. Skemmtanaskattur. Félagsheimilassjóður. Íþróttamál. Bókasöfn og lestrarfélög. Iðju- og iðnaðarmál, þar undir Iðnaðarmálastofnun Íslands, útflutningur iðnaðarvara, Sementsverksmiðja ríkisins, Áburðarverksmiðjan h.f., Landssmiðjan, iðnskólar, iðnaðarnám, iðnfélög, öryggiseftirlit. Einkaleyfi. Ríkisprentsmiðjan Gutenberg. Efnahagssamvinnan (OEEC), alþjóðafjármálastofnanir og erlend tækniáðstoð. Bankamál. Viðskiptamál, þar undir innflutningsverzlun og gjaldeyrismál. Innkaupastofnun ríkisins. Ferðaskrifstofa ríkisins.

Ráðherrafundi skal halda um nýmæli í lögum og mikilvæg stjórnarmálefni. Svo skal og ráðherrafundi halda, ef einhver ráðherra æskir að bera þar upp mál. Með úrskurði þessum er úr gildi felldur forsetaúrskurður frá 24. júlí 1956, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.

Þetta birtist hér með öllum þeim, er hlut eiga að máli.

Forsætisráðuneytið, 23. desember 1958.

Emil Jónsson.

Birgir Thorlacius

L Ö G

73

29. des.

um bráðabirgðafjárgreiðslur úr ríkissjóði á árinu 1959.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Til 1. febrúar 1959 er ríkisstjórninni heimilt að greiða úr ríkissjóði til bráðabirgða, í samræmi við ákvæði fjárlaga fyrir árið 1958, öll venjuleg rekstrargjöld ríkisins og önnur gjöld, er talizt geta til venjulegra fastra greiðslna þess, þótt ákveðin séu og heimiluð til eins árs í senn.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1959.

Gjört að Bessastöðum, 29. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Guðm. Í. Guðmundsson.

L Ö G

74

30. des.

um breyting á lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Við ákvæði til bráðabirgða bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Ráðherra er heimilt að fresta ákvörðun framlaga og iðgjalda til almanna-trygginganna á árinu 1959, samkvæmt 24. og 25. grein laganna, þar til fjárlög fyrir árið 1959 hafa verið sett.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 30. desember 1958.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Friðjón Skarphéðinsson.

75

30. des.

AUGLÝSING

um fullgildingu alþjóðapóstsamninga.

Hinn 21. október 1958 undirritaði forseti Íslands fullgildingarskjal varðandi alþjóðapóstsamninga þá, sem undirritaðir voru fyrir Íslands hönd í Ottawa 3. október 1958. Samningarnir, sem póststjórnin hefur gefið út í islenzkri þýðingu, eru þessir:

1. a. Alþjóðapóstsamningur.
b. Lokabókun alþjóðapóstsamningsins.
c. Viðbætur A og B við alþjóðapóstsamninginn, samkomulag milli Hinna sameinuðu þjóða og Alþjóðapóstsambandsins.
d. Starfsreglugerð alþjóðapóstsamningsins.
e. Ákvæði um flugpóst.
f. Lokabókun ákvæðanna um flugpóst.
2. a. Samningur um bréf og öskjur með tilgreindu verði.
b. Lokabókun samningsins.
c. Starfsreglugerð samningsins um bréf og öskjur með tilgreindu verði.
3. a. Samningur um pósthöggla.
b. Lokabókun samningsins.
c. Starfsreglugerð pósthögglasamningsins.
d. Lokabókun reglugerðarinnar.
4. a. Samningur um póstávisanir og ferðapóstávisanir.
b. Starfsreglugerð póstávisanasamningsins.
5. a. Samningur um póströfusendingar.
b. Starfsreglugerð póströfusamningsins.
6. a. Samningur um póstinnheimtusamninginn.
b. Starfsreglugerð póstinnheimtusamningsins.

Fullgildingarskjal Íslands var skrásett í kanadíska utanríkisráðuneytinu hinn 27. nóvember 1958 og ganga téðir samningar í gildi hinn 1. apríl 1959.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 30. desember 1958.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

AUGLÝSING

76

17. júní

um staðfesting forseta Íslands á reglugerð fyrir Háskóla Íslands.

Forseti Íslands hefur í dag samkvæmt ákvæðum 42. gr. laga nr. 60/1957 staðfest eftirfarandi reglugerð fyrir Háskóla Íslands:

I. KAFLI

Hlutverk Háskóla Íslands.

1. gr.

Háskóli Íslands skal vera vísindaleg rannsóknarstofnun og vísindaleg fræðslustofnun, er veiti nemendum sínum menntun til þess að gegna ýmsum embættum og störfum í þjóðfélaginu og til þess að sinna sjálfstætt vísindalegum verkefnum.

II. KAFLI

Stjórn háskólans.

a. Almenn ákvæði um starfssvið rektors og háskólaráðs.

2. gr.

Stjórn háskólans er falin rektor háskólans og háskólaráði.

Rektor hefur eftirlit með daglegri starfsemi háskólans og er æðsti fulltrúi skólans gagnvart mönnum og stofnunum utan skólans. Hann leysir úr þeim málum, sem þurfa ekki að koma fyrir háskólaráð, háskóladeildir eða stjórnarvöld af laganaúðsyn eða samkvæmt venju. Rektor hefur með sama fyrirvara umboð til að skuldbinda háskólann og háskólastofnanir fjárhagslega. Honum er skylt að hlutast til um framkvæmd á samþykktum háskólaráðs og háskóladeilda og þeim ákvörðunum stjórnarvalda, er varða háskólann.

Háskólaráð hefur úrskurðarvald í málefnum háskólans og háskólastofnana, svo sem lög mæla og nánar segir í reglugerðum.

Háskólinn á stjórnarfarslega undir menntamálaráðherra.

b. Um rektorskjör.

3. gr.

Rektor er kosinn af prófessorum háskólans til þriggja ára í senn, og eru þeir einir kjörgengir.

Rektorskosning er skrifleg og fer fram 14. maí eða næsta virkan dag, en rektor tekur við störfum með byrjun háskólaárs.

Nú hefur kennari lögmat forföll, og er honum þá heimilt að kjósa bréflega. Skal hann geta þess, hvernig hann óskar að greiða atkvæði í annarri kosningarumferð, ella er atkvæði hans aðeins gilt í fyrstu umferð.

4. gr.

Sá er rétt kjörinn rektor, sem hlotið hefur atkvæði meiri hluta atkvæðisbærra manna, enda hafi minnst tveir þriðju hlutar þeirra, sem atkvæðisrétt eiga, tekið þátt í atkvæðagreiðslunni. Ef enginn fær svo mörg atkvæði, skal kjósa af nýju um þá tvo eða fleiri, er flest atkvæði fengu, og er þá sá rétt kjörinn, sem flest atkvæði fær, enda þótt tveir þriðju hlutar atkvæðisbærra manna hafi þá ekki tekið þátt í atkvæðagreiðslu. Séu atkvæði jöfn, ræður hlutkesti.

76 Kjörgengum háskólakennara er skylt að taka við rektorskjöri, nema sérstök
17. júní atvik hamli. Nú skorast sá, sem kjörinn hefur verið rektor, undan því að taka við
kjöri, og metur þá háskólaráð, hvort fallið verði á afstöðu hans. Ef háskólaráð
fellst á sjónarmið hins nýkjörna rektors, skal efna hið fyrsta til nýrrar rektors-
kosningar.

Rektor má endurkjósa, en honum er ekki skylt að taka við endurkjöri.

Skýra skal menntamálaráðuneyti frá úrslitum rektorskjörs, og birtir ráðuneytið
úrslitin.

5. gr.

Ef rektor forfallast um stundarsakir, gegnir varaforseti háskólaráðs (vara-
rektor) störfum hans.

Nú fellur rektor frá eða lætur af störfum, áður en kjörtímabil hans er liðið,
og skal þá kjósa nýjan rektor, svo fljótt sem því verður komið við, en varaforseti
háskólaráðs gegni rektorsstörfum þangað til. Ef varaforseti er forfallaður, gegni
sá deildarforseti rektorsstörfum, sem lengst hefur haft á hendi kennaraembætti við
háskólann. Hinn nýkjörni rektor er kosinn til þriggja ára, en það, sem eftir er
háskólaárs, er hann tekur við, skal teljast eitt ár.

c. Háskólaráð, skipan þess, starfssvið og starfshættir.

6. gr.

Rektor og forsetar háskóladeildanna skipa háskólaráð. Rektor er sjálfkjörinn
forseti ráðsins, en varaforseta og ritara kys ráðið úr sínum hópi til eins árs í senn
á fyrsta fundi sínum.

Deildarforseta er skylt að sækja fundi háskólaráðs. Nú má deildarforseti ekki
sækja fund vegna forfalla eða hann er vanhæfur til að taka þátt í úrlausn máls,
og tekur þá sá kennari, sem kosinn hefur verið deildarforseti til vara, sbr. 18. gr.,
sæti hans í ráðinu. Ef þess manns nýtur ekki, kveður rektor til fundarsetu þann
prófessor úr deild þeirri, sem í hlut á, er lengst hefur gegnt kennaraembætti í deild-
inni. Sömu reglur gilda, er deildarforseti gegnir rektorsstörfum í viðlögum, sbr. 5. gr.

Deildarforseta er skylt að gera grein fyrir afstöðu deildar sinnar í málum, sem
koma fyrir háskólaráð og deildin hefur fjallað um, en eigi er honum skylt að fara
eftir samþykkt deildar, er hann neytir atkvæðisréttar í háskólaráði.

7. gr.

Ávallt er háskólaráð ræðir mál, sem varða stúdenta háskólans almennt, skulu
stúdentar eiga einn fulltrúa á fundi háskólaráðs. Hefur fulltrúinn þar málfrelsi og
atkvæðisrétt.

Stúdentaráð nefnir til einn mann úr hópi háskólastúdenta og annan til vara
til setu á fundum háskólaráðs samkvæmt 1. málsgrein. Tilnefning þessi fer fram
í maímánuði ár hvert, en fulltrúinn tekur sæti í háskólaráði með byrjun háskólaárs.

Fulltrúa stúdenta er skylt að gera grein fyrir afstöðu stúdentaráðs í málum,
sem það hefur fjallað um og koma fyrir háskólaráð, en eigi er honum skylt að
fara eftir samþykkt stúdentaráðs, er hann neytir atkvæðisréttar síns í háskólaráði.

Háskólaráð sker úr því hverju sinni, hvort tiltekið mál, sem til umræðu er í
háskólaráði, sé þess konar, að fulltrúi háskólastúdenta eigi að taka þátt í úrlausn
þess.

Fulltrúi stúdenta er þagnarskyldur um það, sem gerist á fundum háskólaráðs,
með sama hætti og aðrir háskólaráðsmenn. Háskólaráð getur þó leyft honum að
skýra stúdentaráði frá einstökum málum og afgreiðslu þeirra.

8. gr.

76

Háskólaráð heldur fundi eftir þörfum. Æski tveir menn úr háskólaráði fundar, 17. júní er rektor skylt að boða til fundar, svo og ef einn þriðji hluti prófessora háskólans æskir fundar. Nú er fundur boðaður að frumkvæði kennara, sem eiga ekki sæti í ráðinu, og er þeim þá rétt að senda fulltrúa, einn eða fleiri eftir ákvörðun rektors, á fundinn. Hafa slíkir fulltrúar málfrelsi á fundinum, en atkvæðisrétt eiga þeir ekki.

Fundi skal boða bréflega og með þriggja daga fyrirvara, ef við verður komið. Dagskrá skal greind í fundarboði. Fundi skal jafnaðarlega halda á föstudögum.

Háskólaráð er ekki ályktunarfært, nema tveir þriðju hlutar háskólaráðsmanna sæki fund hið fæsta. Afl atkvæði ræður úrslitum mála. Ef atkvæði eru jöfn, sker atkvæði rektors úr eða þess, er gegnir forsetastörfum.

Bókfæra skal gerðir háskólaráðs, og gegnir háskólaritari störfum fundarritara.

9. gr.

Háskólaráð fer með undirbúning þeirra mála, sem leggja á fyrir Alþingi og stjórnarvöld. Það lætur þessum aðilum í té allar upplýsingar, sem þeir þurfa á að halda og varða háskólann sérstaklega.

Áður en lögum, er snerta háskólann eða háskólastofnanir, verður breytt eða við þau aukið, skal leita umsagnar háskólaráðs um breytingar eða viðauka, svo og um nýmæli. Nú varðar málefni sérstaklega tiltekna deild, og skal háskólaráð þá leita álits deildarinnar, áður en það lætur uppi umsögn sína.

10. gr.

Rector eða háskólaráð geta boðað til almenns kennarafundar til umræðna um einstök málefni háskólans eða stofnana hans. Nú æskir einn þriðji hluti prófessora, dósentar og lektora fundar, og er rektor þá skylt að boða til hans. Allir kennarar háskólans eiga rétt á að sækja almenna kennarafundi og njóta atkvæðisréttar þar.

Boða skal til fundar bréflega og með tveggja daga fyrirvara hið skemmsta, ef auðið er.

Ályktanir kennarafunda eru ekki bindandi fyrir háskólaráð.

d. Um háskólaritara o. fl.

11. gr.

Menntamálaráðherra skipar ritara við háskólann að fengnum tillögum háskólaráðs, en háskólaráð ræður annað starfslið í skrifstofu skólans. Háskólaritari hefur á hendi skrifstofustjórn og hefur umsjón með sjóðum háskólans og öðrum fjárfreiðum undir yfirstjórn rektors og háskólaráðs. Hann skrásetur nýja stúdenta og gerir stúdentaskrá. Hann sér um útgáfu árbókar háskólans, sbr. 12. gr., og útgáfu kennsluskrár fyrir hvert kennslumissemi, sbr. 22. gr. Hann veitir og upplýsingar um starfsemi skólans. Fyllri ákvæði má setja í erindisbréfi.

Háskólaráð ræður umsjónarmann með byggingum háskólans og innanstokksmunum og setur honum erindisbréf.

Um starfslið háskólabókasafns segir í 81. gr., en um starfslið annarra stofnana háskólans og fyrirtækja fer eftir því, sem segir í lögum eða samþykktum þeirra, sbr. og 80. gr.

12. gr.

Í árbók háskólans skal vera stúdenta- og kennaratal, skýrsla um starfsemi háskólans, um söfn hans og sjóði og um ráðstöfun á því fé, sem háskólinn hefur haft til umráða.

III. KAFLI

Háskólakennarar og háskóladeildir.

a. *Deildir háskólans.*

13. gr.

Í Háskóla Íslands eru þessar 5 deildir: guðfræðideild, læknadeild, laga- og viðskiptadeild, heimspekideild og verkfræðideild. Þá skal og starfa við Háskóla Íslands rannsóknarstofnun í þágu atvinnuveganna, er nefnist atvinnudeild háskólans. Viðskiptadeild skal verða sjálfstæð deild, þegar þrjú föst kennaraembætti hafa verið stofnuð í viðskiptafræðum.

b. *Kennarar háskólans og veiting kennaraembætta.*

14. gr.

Kennarar háskólans eru prófessorar, dósentar, lektorar, aukakennarar, aðstoðarkennarar og erlendir sendikennarar. Dósentar eru skipaðir til ótiltekins tíma, en lektorar eru ráðnir til tveggja ára hið skemmsta, og taka þeir mánaðar- eða árslaun. Aukakennarar og aðstoðarkennarar eru ráðnir til skemmri tíma og eru stundakennarar. Þegar nýr kennari, sem ekki er prófessor, ræðst til háskólans, skal taka fram, hvort hann sé dósent, lektor, aukakennari eða aðstoðarkennari. Menntamálaráðherra ákveður í samráði við háskólaráð, hverjir af kennurum háskólans, sem starfandi voru við gildistöku háskólaganna nr. 60/1957, séu dósentar, lektorar, aukakennarar og aðstoðarkennarar.

15. gr.

Forseti Íslands skipar prófessora, menntamálaráðherra skipar dósentar að fengnum tillögum háskóladeildar, en háskólaráð ræður lektora, aukakennara og aðstoðarkennara samkvæmt tillögum háskóladeilda, eftir því sem fé er veitt til.

16. gr.

Nú verður prófessorsembætti laust, og skal þá auglýsa það til umsóknar hið fyrsta, og skal umsóknarfrestur venjulega vera 4 vikur.

Umsækjendur um prófessorsembætti skulu láta fylgja umsókn sinni ítarlega skýrslu um vísindastörf þau, er þeir hafa unnið, ritsmíðar og rannsóknir, svo og námsferil sinn og störf. Með umsókninni skulu send eintök af vísindalegum ritum og ritgerðum umsækjenda, prentuðum og óprentuðum.

Skipa skal hverju sinni þriggja manna nefnd til þess að dæma um hæfni umsækjenda til að gegna embættinu. Háskólaráð skipar einn nefndarmann, menntamálaráðherra annan, en deild sú, sem kennarinn á að starfa við, hinn þriðja, og er hann formaður nefndarinnar. Í nefnd þessa má skipa þá eina, sem eru kunnáttumenn í þeirri grein, sem umsækjendum er ætlað að kenna. Heimilt er að kveðja erlenda menn til starfa í dómnefnd.

Dómnefnd skal hraða störfum sínum eftir föngum, og skal hún að jafnaði hafa lokið störfum sínum innan tveggja mánaða frá því, er hún var skipuð. Dómnefnd skal láta uppi rökstutt álit um það, hvort af vísindagildi rita umsækjenda og rannsókna, svo og námsferli hans og störfum megi ráða, að hann sé hæfur til að gegna embættinu. Álitsgerð nefndarinnar skal höfð til hliðsjónar, er embættið er veitt, og má engum manni veita prófessorsembætti við háskólann, nema meiri hluti nefndarinnar hafi látið í ljós það álit, að hann sé hæfur til þess. Enn fremur skal leita álits hlutaðeigandi háskóladeildar um umsækjendur.

Framangreind ákvæði um veitingu prófessorsembættis skulu einnig gilda um skipun dósentar og sérfræðinga við háskólastofnanir. Vikja má þó frá þessu við

einstaka starfsveitingu samkvæmt tillögu háskóladeildar og með samþykki há- 76
skólaráðs.

17. júní

17. gr.

Þegar sérstaklega stendur á, getur menntamálaráðherra, samkvæmt tillögu háskóladeildar og með samþykki háskólaráðs, boðið vísindamanni að taka við kennaraembætti við háskólann, án þess að það sé auglýst laust til umsóknar.

Menntamálaráðherra skal heimilt, samkvæmt tillögu háskóladeildar, að auglýsa kennaraembætti laust til umsóknar, svo að embættið verði veitt ári áður en hinn nýskipaði kennari hefur kennslu sína. Kveða skal á um það hverju sinni, frá hvaða tíma launagreiðslur hins nýskipaða kennara hefjist.

c. Háskóladeildir og störf þeirra.

18. gr.

Hver háskóladeild velur úr hópi prófessora deildarinnar deildarforseta og annan til vara. Deildarforseti á sæti í háskólaráði, en varaforseti tekur sæti hans þar eftir reglum 6. gr.

Deildarforseta og varaforseta skal kjósa til tveggja ára í senn. Kosning er skrifleg og fer fram í maímánuði, en hinn kjörni deildarforseti tekur við störfum með byrjun næsta kennsluárs. Kjörtímabil þriggja þeirra deildarforseta og varaforseta, sem kjörnir verða í maímánuði 1958, skal vera eitt ár, og skal hluta um það, eftir að deildarforsetar hafa verið kjörnir, hverjir þeirra skulu gegna störfum eitt ár og hverjir tvö.

Kjörgengum kennurum er skylt að taka við kosningu til deildarforsetastarfa og til starfa varadeildarforseta. Endurkjósa má deildarforseta, en rétt hefur hann til að skorast undan endurkjöri. Sá, sem gegnt hefur embætti rektors, getur og skorast undan kjöri til deildarforsetastarfa næsta kjörtímabil eftir að hann lét af rektorstörfum. Nú fellur deildarforseti frá eða lætur af störfum, og skal þá kjósa deildarforseta og varaforseta fyrir þann hluta kjörtímabils, sem eftir er.

19. gr.

Hver háskóladeild heldur fund eftir þörfum, en skylt er að boða til fundar, ef rektor eða þriðjungur deildarmanna, sem rétt eiga á fundarsetu, æskja þess.

Deildarforseti boðar fundi bréflega og með þriggja daga fyrirvara, ef unnt er, en einstakar háskóladeildir geta þó ákveðið annan hátt á fundarboðun. Fundarefni skal greina í fundarboði.

Deildarfundur er ályktunarfær, ef fund sækja eigi færri en helmingur prófessora deildarinnar. Nú eru atkvæði jöfn, og ræður þá atkvæði deildarforseta eða þess, er gegnir forsetastörfum.

Nú má deildarkennari, sem á setu á deildarfundi, ekki sækja fund vegna forfalla, og er honum þá heimilt að gera bréflega grein fyrir atkvæði sínu í tilteknu máli.

Gerðir deildarfunda skulu bókfærðar, og skal lesa fundargerð og staðfesta hana, áður en fundi er slitið.

20. gr.

Á deildarfundum eiga sæti prófessorar deildar og forstöðumenn vísindastofnana, er lúta deildinni. Háskóladeild er heimilt að ákveða, að dósentar og lektorar megi sitja deildarfundi og hafa þar atkvæðisrétt. Um fundarsetu staðgengla fer eftir því, sem segir í 28. gr. 2. málsg., en um fundarsetu stúdenta fer samkvæmt 21. gr.

Nú er fjallað sérstaklega um kennslugreinar dósentar, lektora, aukakennara, aðstoðarkennara eða erlendra sendikennara, og skal forseti þá boða kennara á deild-

- 76 arfund og gefa þeim kost á að ræða það málefni, en atkvæðisrétt eigi þeir ekki, sbr. 17. júní þó 1. málsgrein, að því er varðar dósenta og lektora.

Rektor er heimilt að taka þátt í meðferð mála í öllum deildum, en atkvæðisrétt á hann þó aðeins í sinni deild.

21. gr.

Nú er mál til umræðu á deildarfundi, sem varðar nemendur deildarinnar almennt, og skal deildarforseti þá kveðja á fundinn fulltrúa nemenda, einn eða fleiri, er stjórn deildarfélags nefnir til. Hafa fulltrúarnir þar málfrelsi, en eiga ekki atkvæðisrétt.

Stjórn deildarfélags nefnir til einn mann úr hópi stúdenta deildarinnar og annan til vara til setu á deildarfundum samkvæmt 1. málsg. Í laga- og viðskiptadeild nefnir stjórn í félagi laganema og félagi viðskiptafræðinema hvor um sig sjálfstætt til menn samkvæmt 1. málslíð. Heimilt er að beita sömu reglu að sínu leyti um tannlæknastúdenta og stúdenta, sem leggja stund á lyfjafræði lyfsala, svo og um stúdenta, er stunda nám til B.A.-prófa eftir því, sem nánar verður kveðið á í samþykktum þeirra háskóladeilda, sem í hlut eiga. Nú er deildarfélagi ekki til að dreifa, og boðar deildarforseti þá til almenns fundar þeirra stúdenta, sem nefna eiga til fulltrúa, og skulu fulltrúar samkv. 1. málslíð kosnir á þeim fundi.

Tilnefning fer fram í aprílmánuði ár hvert, en tekur gildi með byrjun næsta háskólaárs. Stjórn deildarfélags tilkynnir deildarforseta tilnefningu fulltrúa síns. Deildarforseti boðar fulltrúa stúdenta, þegar því er að skipta, á fund með sama hætti og aðra þá, er fund sækja, sbr. 19. gr., 2. málsg. Nú varðar mál, sem til umræðu er, aðeins tiltekinn deildarhluta, en ekki annan eða aðra, og skal þá ekki kveðja fulltrúa hins deildarhlutans eða hinna. Ef mál varðar deildina í heild, skal hins vegar kveðja fulltrúa beggja eða allra deildarhluta.

Deildarfundur sker úr því hverju sinni, hvort tiltekið mál, sem er til umræðu, sé þess konar, að fulltrúi deildarstúdenta eigi að fjalla um það.

Fulltrúi stúdenta er þagnarskyldur um það, sem gerist á deildarfundi, með sama hætti og aðrir, er fundinn sækja. Deildarfundur getur þó leyft honum að skýra stjórn deildarfélags síns eða deildarfélögum sínum frá einstökum málum og afgreiðslu þeirra.

22. gr.

Deildarforseti hlutast til um, að samin sé í tæka tíð skrá um fyrirhugaða kennslu á kennslumisseri því, sem í hönd fer. Kennsluskrá þessi skal prentuð í einu lagi fyrir allar deildir háskólans. Í kennsluskrá skal og greina almennar upplýsingar um háskólann, stofnanir hans og starfsemi, og enn fremur skal prenta þar þá þætti úr reglugerð háskólans, sem varða nemendur sérstaklega.

23. gr.

Hver deild semur lestrar- og kennsluáætlun fyrir sig (upplýsingarit um kennslu og nám). Skal fjölrita hana eða prenta og afhenda nemendum, er þeir hefja nám sitt.

Í kennsluáætlun skal greina, hverjar námsgreinar séu kenndar í deild, hvernig kennslugreinum sé skipt eftir kennslumisserum, hve námstíminn sé áætlaður langur í heild eða í hverjum prófhluta um sig, ef því er að skipta. Þá skal og greina námskeið og æfingar og reglur um þau. Enn fremur skal lýsa þar kennsluháttum og prófháttum, þar skal geta kennslurita og annarra rita, sem æskilegt er að stúdent kynni sér í námi sínu, og greina almennt frá náminu, eftir því sem þörf þykir.

24. gr.

Hver háskóladeild ákveður, hvort eða að hve miklu leyti kennsla skuli fara fram, meðan á prófum stendur.

IV. KAFLI

Kennsla og nemendur.

76

17. júní

a. Kennsluár, misseraskipting og kennsluhlé.

25. gr.

Kennsluár háskólans skiptist í tvö kennslumisseri, haustmisseri frá 15. sept. til 31. jan. og vormisseri frá 1. febrúar til 15. júní. Háskólaráð getur ákveðið aðra misseraskiptingu með samþykki menntamálaráðherra fyrir tilteknar greinar eða deildir.

26. gr.

Á háskólaárinu eru þessi leyfi: jólaaleyfi frá 20. desember til 6. janúar, páska-aleyfi frá miðvikudegi fyrir skírdag til þriðja í páskum og hvítasunnuleyfi frá laugardegi fyrir hvítasunnu til þriðjudags eftir hvítasunnu. Byrjunar- og lokadagur hvers leyfis telst með. Auk þessara leyfa er kennsluhlé á sumardaginn fyrsta og 1. desember.

Háskólaráð eða deildir geta gefið leyfi einstaka daga af sérstöku tilefni.

Háskóladeild getur ákveðið, að próf fari fram í hvítasunnuleyfi aðra daga en hvítasunnudag og annan dag hvítasunnu, ef sérstaklega stendur á.

b. Kennsluskylda og lausn undan henni.

27. gr.

Háskólaráð ákveður, að fenginni umsögn háskóladeildar, hver sé kennsluskylda einstaks háskólakennara. Nú unír kennari ekki úrlausn háskólaráðs, og má hann þá skjóta úrlausninni til menntamálaráðherra, sem leysir til fullnaðar úr þessu efni.

Rector á rétt á að vera leystur undan allt að helmingi þeirrar kennslu, sem honum var skylt að hafa með höndum, er hann tók við rektorsembætti. Ef því er að skipta, ákveður rector með samþykki menntamálaráðuneytis, hversu ráðstafa skuli þeim hluta kennslunnar.

28. gr.

Rector getur veitt kennurum lausn í bili undan kennsluskyldu, allt að þremur vikum. Endranær er menntamálaráðherra heimilt, með samþykki háskólaráðs, að veita kennara lausn undan kennsluskyldu um takmarkaðan tíma. Kennari sá, er lausn hefur frá kennsluskyldu, ákveður kennara í sinn stað, einn eða fleiri, með samþykki háskóladeildar og menntamálaráðherra.

Menntamálaráðherra ákveður launakjör staðgengils hverju sinni og hvort kennari sá, sem vikur í bili, skuli greiða laun hans að nokkru eða öllu. Nú er maður ráðinn til að gegna kennaraembætti, en ekki settur til starfans, og ákveður deild þá hverju sinni, hvort hann eigi rétt á að sitja deildarfundir og hafi þar atkvæðisrétt.

c. Nemendur.

1. Inntökuskilyrði.

29. gr.

Hver sá, sem staðizt hefur fullnaðarpróf frá íslenskum skóla, sem heimild hefur til að brautskrá stúdenta, á rétt á að verða skrásettur háskólaborgari, gegn því að greiða skrásetningargjald, enda hafi stúdent ekki gerzt sekur um neina þá óhæfu, sem geri það varhugavert, að dómi háskólaráðs, að veita honum skólavist.

Háskólaráð getur leyft, að skrásettir verði til náms menn, sem lokið hafa erlendis prófi eða prófum, er tryggja nægan undirbúning til námsins eigi miður en íslenskt stúdentspróf.

76

17. júní

30. gr.

Um inntöku nemenda í verkfræðideild gilda sérákvæði, sbr. 56. gr. a, svo og til náms í lyfjafræði lyfsala, sbr. 46. gr. a, og enn til náms í stærðfræðilegum greinum B.A.-prófs, sbr. 54. gr. 3. málsg.

31. gr.

Heimilt er að synja stúdent um skólavist vegna persónulegra ágalla, eiturlyfjaneyzlu eða annarrar alvarlegrar óreglu.

2. Skrásetning stúdenta.

32. gr.

Skráning nýrra stúdenta til náms fer fram ár hvert frá 1. sept. eða næsta virkum degi til 1. okt. og frá 10. jan. eða næsta virkum degi til 1. febrúar. Háskólaráði er þó heimilt að ákveða, að frestir séu skemmri um skráningu í þær deildir, þar sem aðgangur er takmarkaður, svo og að leyfa einstökum stúdentum skrásetningu á öðrum tíma en greinir hér að framan, ef sérstaklega stendur á. Beiðni um skrásetningu skal fylgja stúdentsprófsskírteini og önnur þau skilríki, sem nauðsynleg eru samkvæmt ákvæðum reglugerðar háskólans, svo og skrásetningargjald.

Skrásetningargjald er 300 krónur. Renna $\frac{2}{3}$ hlutar þess í prófgjaldasjóð, en $\frac{1}{3}$ hluti þess rennur í sjóð, sem nefnist stúdentaskiptasjóður. Skal fé hans vera í vörzlum háskólaráðs, en stúdentaráð tekur ákvarðanir um veitingu fjár úr sjóðnum. Fé sjóðsins má aðeins verja til þess að stuðla að stúdentaskiptum milli Íslands og annarra ríkja eftir því, sem nánar verður ákveðið í skipulagsskrá sjóðsins, sem háskólaráð og stúdentaráð setja, en staðfesta skal með venjulegum hætti.

Háskólaráði er heimilt að áskilja samkvæmt tillögu háskóladeildar, að nemendur greiði gjöld vegna þátttöku í námskeiði til þess að standa straum af sérstökum kostnaði, svo sem vegna efniskaupa.

Skrásettur stúdent fær í hendur háskólaborgarabréf, sem rektor undirritar.

3. Læknisskoðun.

33. gr.

Læknisskoðun skal fara fram á hverjum stúdent á fyrsta og fimmta kennslumisseri hans í háskólanum.

Háskólaráði er heimilt að kveða svo á, að stúdentar gangi undir berklarannsókn árlega samkvæmt sérstakri auglýsingu.

Skólalæknir framkvæmir læknisskoðun stúdent að kostnaðarlausu.

Nú sinnir stúdent ekki lögmælti eða fyrirskipaðri læknisskoðun eða heilbrigðisrannsókn, og varðar það viðurlögum samkvæmt 35. gr. 2. málsg., eða því, að stúdent er meinað að taka próf, unz skyldu er fullnægt.

4. Námsferilsbækur.

34. gr.

Skrásettur stúdent skal fá í hendur námsferilsbók í upphafi fyrsta kennslumisseris síns í háskólanum. Í bók þessa skráir háskólaritari próf þau, er stúdent lýkur á námsferli sínum, þátttöku hans í lögmæltum námskeiðum, og ef deild ákveður, tímasókn hans á hverju misseri, svo og aðrar upplýsingar um nám hans, sem þörf þykir að geta um. Enn fremur skal geta þar læknisskoðunar og heilbrigðisrannsókna, sem stúdent gengur undir á vegum háskólans.

Stúdent er skylt að sýna námsferilsbók, er hann lætur skrá sig til prófa eða sækir um styrk eða námslán eða endranær, er rektor eða kennarar hlutaðeigandi deildar æskja þess.

Könnun á tímasókn stúdenta fer fram með þeim hætti, sem hver deild ákveður.

5. *Viðurlög við brotum á skólareglum o. fl.*

76

17. júní

35. gr.

Allir skrásettir stúdentar eru skyldir að gæta velsæmis bæði í háskólanum og utan hans.

Háskólaráð getur veitt stúdent áminningu eða vikið stúdent úr skóla um tiltekinn tíma eða að fullu, ef hann hefur gerzt sekur um brot á lögum og öðrum reglum háskólans eða reynzt sekur um háttsemi, sem er ósamboðin háskólaborgara.

Heimilt er að vika stúdent úr skóla vegna persónulegra ágalla, eiturlyfjaneyzlu eða annarrar alvarlegrar óreglu.

Áður en brottrekstur er ráðinn, skal leita umsagnar háskóladeildar stúdents. Einnig skal veita stúdent kost á að svara til saka. Enn fremur skal leita umsagnar stjórnar í deildarfélagi stúdents, áður en brottrekstur er ráðinn samkvæmt 2. málsg.

Brottrekstur skal þegar í stað tilkynna menntamálaráðuneytinu. Stúdent er heimilt að skjóta úrskurði háskólaráðs til Hæstaréttar eftir reglum um kæru í opinberum málum innan 4 vikna frá því, að honum barst tilkynning um úrskurðinn. Kæra frestar framkvæmd úrskurðar, en stúdent má þó ekki ganga undir próf, fyrr en úrlausn Hæstaréttar er fengin, sem hrindir úrskurði háskólaráðs, ef því er að skipta.

Nú tekur stúdent sig á, og er háskólaráði þá heimilt að fella brott fyrri úrskurði um brottrekstur.

36. gr.

Nú er hafin réttarrannsókn gegn skrásettum háskólastúdent fyrir háttsemi, sem talin er varða við almenn hegningarlög, og skal dómari þá tilkynna það rektor þegar í stað. Rektor eða fulltrúa hans er heimilt að vera viðstaddur dómþing, þegar svo stendur á.

Nú verður skrásettur stúdent sekur að lagadómi um verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti, og er hann þá rækur.

6. *Lok skólavistar.*

37. gr.

Afskipti háskólans af háskólastúdent hætta, er stúdent lýkur fullnaðarprófi í grein sinni. Nú tilkynnir stúdent, að hann sé hættur námi við háskólann, og skal þá má nafn hans af stúdentatali skólans. Þá skal má nafn stúdents af stúdentatali skólans, hafi hann ekki að dómi háskóladeildar sótt háskólann tvö kennslumisseri samfleytt, þó skal það ekki gert, þótt hann sé fjarverandi allt að fjögur misseri, hafi hann fyrir fram tilkynnt háskóladeild sinni fjarveru sína.

d. *Kennsluhættir, timasókn þeirra, sem ekki eru skrásettir í skólanum.*

38. gr.

Kennsla fer fram með fyrirlestrum, samtölum, æfingum og á námskeiðum, og skal leggja til grundvallar náminu prentaðar bækur eða fjölritaðar, svo sem til vinnst.

39. gr.

Fyrirlestrar, æfingar og námskeið eru fyrir skrásetta stúdenta, en kennara er heimilt að veita öðrum kost á að sækja slíka kennslu, nema háskólaráð mæli öðruvísi fyrir.

76

V. KAFLI

17. júní Kennslugreinar og prófgreinar og sérákvæði um kennslu og próf í einstökum deildum.

A. Guðfræðideild.

40. gr.

Kennsla í guðfræðideild.

Þessar greinar skulu kenndar í guðfræðideild:

1. *Gamla testamentisfræði:*

- a. Skýringar á völdum köflum úr öllum ritflokkum Gamla testamentisins eftir hebreska textanum.
- b. Trúarsaga Ísraels.
- c. Inngangsfræði Gamla testamentisins.
- d. Ísraelssaga.

2. *Nýja testamentisfræði:*

- a. Skýring á öllum ritum Nýja testamentisins eftir gríska textanum, en megináherzla skal lögð á skýringu þessara rita: Guðspjallanna allra, Rómverjabréfs, Fyrri Korintubréfs, Galatabréfs, Fyrri Pétursbréfs.
- b. Guðfræði Nýja testamentisins.
- c. Inngangsfræði Nýja testamentisins.
- d. Samtíðarsaga Nýja testamentisins.

3. *Kristileg trúfræði:*

- a. Kristileg trúfræði.
- b. Játningarfræði.

4. *Kristileg siðfræði.*5. *Kirkjusaga:*

- a. Almenn kirkjusaga.
- b. Kirkjusaga Íslands.
- c. Trúarlærdómssaga.

6. *Almenn trúarbragðafræði:*

- a. Trúarbragðasaga.
- b. Trúarheimspeki.
- c. Trúarlífssálarfræði.

7. *Kennimannleg guðfræði:*

- a. Prédikunarfræði, sálgæzlufraði, helgisíðafræði og trúkennslufraði.
- b. Verklegar æfingar í ræðugerð, ræðuflutningi, barnaspurningum og messuflutningi.
- c. Æfingar í bréfa- og skýrslugerð presta.

Minnstu kröfur um verklegt nám eru, að stúdentinn hafi samið 6 ræður, flutt tvær messur, tekið stöðugan þátt í barnaspurningum eitt kennslumisseri og starfað við sunnudagaskóla deildarinnar eitt misseri og sjúkrahæli um tveggja mánaða skeið.

8. *Kirkjuréttur.*9. *Gríska.*10. *Hebreska.*

Enn fremur skulu stúdentar leysa af hendi skriflegar æfingar, svo sem hér segir: sex í Nýja testamentisfræðum, þrjár í Gamla testamentisfræðum, þrjár í trúfræði, tvær í siðfræði, fjórar í kirkjusögu, tvær í almennum trúarbragðafræðum. Skulu æfingar þessar að jafnaði leystar af hendi í misserislök. Svo og skulu stúdentar velja sér grein til sérnáms í samráði við kennara í hverri grein og semja ritgerð úr því efni.

41. gr.

Próf í guðfræðideild.

A. Undirbúningspróf í grísku og hebresku.

- a. Stúdentum er heimilt að ganga undir próf í grísku eftir eins misseris nám við háskólann.

Prófið er munnlegt. Skulu þeir stúdentar, sem undir prófið ganga, hafa lesið að minnsta kosti 100 bls. í klassískri grísku og 80 bls. í Nýja testamentinu á grísku (útg. Nestles). Skal ávallt prófað í hvorri tveggja grískunni.

Enginn stenzí prófið, ef hann nær ekki einkunninni 7.

Kennarinn í grísku prófar og dæmir um úrlausnirnar ásamt einum af kennurum guðfræðideilar.

Kennarinn lætur af hendi prófvottorð endurgjaldslaust.

- b. Stúdentum er heimilt að ganga undir próf í hebresku eftir eins misseris nám við háskólann.

Prófið er munnlegt. Skulu þeir stúdentar, sem undir prófið ganga, hafa lesið að minnsta kosti 50 bls. úr hebreskri biblíu (útg. Kittels). Enginn stenzí prófið, ef hann nær ekki einkunninni 7. Kennarinn í hebresku prófar og dæmir um úrlausnirnar ásamt einum af kennurum guðfræðideildar. Kennarinn lætur af hendi prófvottorð endurgjaldslaust.

Eigi má liða lengri tími en 6 kennslumisseri frá innritun til undirbúningsprófa. Meðaltal einkunna í undirbúningsprófum telst ein einkunn til síðara hluta prófs.

B. Fyrri hluta próf.

Að loknum undirbúningsprófum er heimilt að ganga undir fyrri hluta próf, og er þá prófað í þessum greinum:

- Almennum trúarbragðafræðum.
- Inngangsfræði Gamla testamentisins.
- Ísraelssögu.
- Inngangsfræði Nýja testamentisins.
- Samtíðarsögu Nýja testamentisins.

Próf í almennum trúarbragðafræðum er bæði skriflegt og munnlegt, en munnlegt í hinum greinunum. Prófi þessu má fyrst ljúka að 4 kennslumisserum liðnum frá innritun, og skal það að jafnaði haldið í lok seinna misseris kennsluársins. Einkunnir í almennum trúarbragðafræðum eru taldar sér til síðara hluta prófs, en meðaltal einkunna í greinunum b.—e. telst ein einkunn til síðara hluta prófs. Enginn má hafa lægra meðaltal en einkunnina 7 til þess að standast fyrri hluta próf. Eigi má liða lengri tími en 8 kennslumisseri frá innritun þar til lokið er fyrri hluta prófi. Einkunnir í fyrri hluta prófi gilda eigi lengur en 10 kennslumisseri.

C. Síðara hluta próf.

Áður en stúdent segir sig til síðara hluta prófs, skal hann hafa lokið undirbúningsprófum, fyrri hluta prófi og þeim æfingum, sem deildin krefst. Skal hann sýna vottorð um, að hann hafi fært sér í nyt kennslu þá, sem veitt er í þeim náms-

- 76 greinum, sem nefndar eru í 40. gr. 7. og 8. og ekki er prófað í sérstaklega. Enn 17. júní fremur skal hann, a. m. k. þremur mánuðum áður en síðara hluta próf hefst að öðru leyti, skila ritgerð úr sérnámi sínu.

Próf er haldið í þessum námsgreinum:

- a. Gamla testamentisfræðum.
- b. Nýja testamentisfræðum.
- c. Kristilegri trúfræði.
- d. Kristilegri siðfræði.
- e. Kirkjusögu.
- f. Barnaspurningum.
- g. Prédikun.

Prófið í fyrstu 5 greinunum er bæði skriflegt og munnlegt, en verklegt í 6. og 7.

Barnaspurningar fara fram með þeim hætti, að kandídatarnir spyrja börn út úr efni, sem þeim hefur verið tilkynnt degi áður en spurningar fara fram.

Prófprédikun skal skilað skrifaðri í síðasta lagi viku eftir að texti hefur verið tilkynntur, og í prófslok skal hún flutt opinberlega í kapellu háskólans.

Gefa skal eina einkunn fyrir hverja grein í skriflegu og munnlegu prófi, svo og í verklegu prófi. Einkunn fyrir ritgerð úr sérnámi og úrlausnir í munnlegum Nýja testamentisfræðum skal tvöfalda.

D. Undanþágur frá ákvæðum um tímatakmörk við próf.

Guðfræðideild getur veitt undanþágu frá ákvæðum þessarar greinar um tímatakmörk við próf, ef stúdent hefur verið veikur eða öðrum sérstökum ástæðum er til að dreifa.

B. Læknadeild.

42. gr.

Kennsla í læknadeild.

A. Til embættisprófs í læknisfræði.

1. *Efnafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg í ólífrænni og í lífrænni efnafræði.
2. *Almenn líffærafræði*. Kennslan er munnleg.
3. *Líffærafræði* (kerfa- og svæðalýsing, fósturfræði og vefjafræði). Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í líkskurðaræfingum og smásjárrannsóknnum á vefjum.
4. *Lífeðlis- og lífefnafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í æfingum og tilraunum, er sýni, hvernig einstök líffæri og líffæra-kerfi starfa.
5. *Meina- og sýklafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Auk almennrar meinafræði skal kenna aðalatriðin í meinafræði líffæra. Verklegar æfingar eru í meinvefjafræði, krufningum og sýklarannsóknnum.
6. *Lyfjafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Við kennsluna skal nota safn af lyfjum. Verklegar æfingar í lyfjagerð og tilraunum á dýrum.
7. *Heilbrigðisfræði og skýrslufræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklegar æfingar í heilsufræðilegum rannsóknnum. Stúdentar skulu og kynna sér aðferð við kúabólusetningu hjá lögskipuðum bólusetjara.
8. *Handlæknisfræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningu í rannsókn sjúklinga og meðferð, þátttöku í almennu starfi í handlækningadeild, aðstoð við skurðaðgerðir og skurðæfingum á dýrum.
9. *Lyflæknisfræði*. Kennslan er munnleg, skrifleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningum í rannsókn sjúklinga og meðferð og þátttöku í al-

mennu starfi á lyflækningadeild. Skriflega kennslan er fólgin í æfingaritgerð-um um tiltekin verkefni. 76

17. júní

10. *Fæðingafræði og kvensjúkdómar*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningum í rannsókn og meðferð sjúklinga og þátttöku í starfi á fæðingar- og kvensjúkdómadeild.
11. *Réttarlæknisfræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í þátttöku í réttarkrufningum.
12. *Augnsjúkdómafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningum við skoðun sjúklinga og greiningu algengra augnsjúkdóma.
13. *Háls-, nef- og eyrnasjúkdómafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg og fer fram á hliðstæðan hátt og kennslan í augnsjúkdómafræði.
14. *Húð- og kynsjúkdómafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg og fer fram á hliðstæðan hátt og kennslan í augnsjúkdómafræði.
15. *Barnasjúkdómafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningum í rannsókn sjúklinga og þátttöku í almennu starfi á barnasjúkdómadeild.
16. *Geð- og taugasjúkdómafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í leiðbeiningum við skoðun og meðferð sjúklinga og þátttöku í almennu starfi á geðsjúkdómadeild.
17. *Geislalækningafræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í þátttöku í almennu starfi á röntgendeild.
18. *Tannlæknisfræði*. Kennslan er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í æfingum í tanndrætti.
19. Minnstu kröfur um verklegt nám á sjúkrahúsum eru sem hér segir:

Í miðhluta:	1 mánuður	á handlækningadeild.
	1 —	á lyflækningadeild.
	1 —	á rannsóknarstofu Landspítalans.
	1 —	á geðveikrahæli.
	½ —	á berklahæli.
Í síðasta hluta:	2 mánuðir	á lyflækningadeild.
	2 —	á handlækningadeild.
	1 mánuður	á slysavarðstofu.
	1 —	á fæðingardeild.
	1 —	á barnadeild.
	1 —	á röntgendeild.

Skulu stúdentar leggja fram skilríki um þetta nám, svo og annað verklegt nám skv. ákvæðum þessarar greinar, áður en þeir segja sig til prófs. Enn fremur skulu þeir sýna skilríki fyrir því, að þeir hafi kynnt sér aðferð við kúabólusetningu (sbr. lið A. 7), áður en þeir segja sig til lokaprófs.

B. Til prófs í tannlækningum, sjá 44. gr.

C. Í lyfjafræði lyfsala, sjá 46. gr.

43. gr.

Próf í læknadeild.

A. Embættispróf í læknisfræði.

1. Embættisprófinu er skipt í þrjá hluta. Áður en stúdent segir sig til fyrsta hluta prófsins, skal hann hafa lokið upphafsprófi.
2. Upphafspróf fer aðeins fram í lok vormisseris.

76

17. júní

Prófgreinar eru:

- a. Efnafræði, skriflegt próf.
 - b. Efnafræði, verklegt próf.
 - c. Almenn líffærafræði, skriflegt próf.
- Einkunn í skriflegri efnafræði telst til aðaleinkunnar við embættispróf.
3. Próf í fyrsta hluta embættisprófs er munnlegt, og eru prófgreinar þessar:
 - a. Líffærafræði.
 - b. Lífeðlis- og lífefnafræði.
 4. Próf í öðrum hluta embættisprófs er munnlegt, og eru prófgreinar þessar:
 - a. Meina- og sýklafræði.
 - b. Lyfjafræði.
 5. Próf í þriðja hluta embættisprófs eru munnleg, skrifleg og verkleg og skiptast í forpróf og lokapróf. Áður en stúdent segir sig til lokaprófs, skal hann hafa lokið forprófi.
 - a. Forpróf er skriflegt, og eru prófgreinar þessar:
 - (1) Augnsjúkdómafræði.
 - (2) Háls-, nef- og eyrnasjúkdómafræði.
 - (3) Húðsjúkdómafræði.
 - (4) Barnasjúkdómafræði.
 - (5) Geislalækningafræði.
 - (6) Geð- og taugasjúkdómafræði.

Meðaleinkunn þriggja hinna fyrsttöldu prófgreina og meðaleinkunn þriggja hinna síðasttöldu teljast til aðaleinkunnar við embættispróf.

 - b. Í lokaprófi eru skriflegar prófgreinar þessar:
 - (1) Handlæknisfræði.
 - (2) Lyflæknisfræði.

Munnlegar prófgreinar eru:

 - (3) Handlæknisfræði.
 - (4) Lyflæknisfræði.
 - (5) Fæðingar- og kvensjúkdómafræði.
 - (6) Heilbrigðisfræði.
 - (7) Réttarlæknisfræði.

Verklegrar prófgreinar:

 - (8) Handlæknisvitjun.
 - (9) Lyflæknisvitjun.

Prófi í handlæknis- og lyflæknisvitjun er hagað svo, að stúdent rannsakar sjúkling, í viðurvist prófanda og prófdómara, og gerir þegar að rannsókn lokinni grein fyrir því, hvernig sjúkdómurinn, sem um er að ræða, hefur hagað sér og hvernig hann lýsir sér. Heimilt er að verja allt að einni klukkustund til nefndrar rannsóknar.

6. Stúdent telst ekki hafa staðizt upphafspróf, hafi hann hlotið lægri einkunn en 7 í einhverri hinna þriggja prófgreina.

Hljóti stúdent lægri einkunn en 5 í einhverri þessara prófgreina: skriflegri handlæknisfræði, munnlegri handlæknisfræði, skriflegri lyflæknisfræði, munnlegri lyflæknisfræði, hefur hann ekki staðizt prófið (sbr. a. ö. l. 68. gr.).

7. Eigi má liða lengri tími en 7 kennslumisseri frá skrásetningu og þar til fyrsta hluta embættisprófs er lokið. Öðrum hluta prófsins skal lokið eigi síðar en 4 misserum eftir fyrsta hluta og lokaprófi eigi síðar en 5 misserum eftir að öðrum hluta prófsins er lokið. Undanþágu frá þessum tímamörkum má þó veita, ef stúdent hefur verið veikur, enda sé það staðfest af lækni háskólans.

Forprófi síðasta hluta skal að jafnaði lokið einu misseri eftir miðhluta- **76**
 próf og a. m. k. misseri áður en stúdent segir sig til lokaprófs. 17. júní

B. Fullnaðarpróf í tannlækningum, sjá 45. gr.

C. Próf í lyfjafræði lyfsala, sjá 47. gr.

44. gr.

Kennsla til kandídataprófs í tannlækningum.

1. Efnafræði.
 Kennslan er munnleg og verkleg í lífrænni og ólífrænni efnafræði.
2. „Morfologi“ og „teknologi“.
 Kennslan er munnleg og verkleg.
3. Lífeðlis- og lífefnafræði.
 Kennslan er munnleg og verkleg, sérstök áherzla lögð á næringarfræði.
4. Líffærafræði almenn og sérhæfð, þar sem lýst er nákvæmlega gerð tanna, munnsvæðis og aðliggjandi vefja.
5. Meinafræði og sýklafræði.
 Kennslan er munnleg og verkleg. Auk almennrar sýkla- og meinafræði skal lögð sérstök rækt við meina- og sýklafræði tanna og munnholds.
6. Lyfjafræði.
 Kennslan er munnleg. Auk almennrar lyfjafræði skal lögð sérstök rækt við deyfilyf, sóttthreinsandi lyf og bólgulyf.
7. Tannfylling.
8. Tannsmíði I.
9. Tannsmíði II (krónu- og brúagerð).
10. Sérhæfð handlæknisfræði.
11. Tannholds- og munnsjúkdómar.
12. Tannrétting.
 Kennslan í greinum 7—12, að báðum meðtöldum, er munnleg og verkleg. Verklega kennslan er fólgin í athugun, greiningu og aðgerðum á sjúkdómum og afleiðingum þeirra á munnsvæði.
13. Almenn lyflæknisfræði.
 Kenna skal undirstöðuatriði við almenna rannsókn sjúklinga, greiningu og meðferð algengustu sjúkdóma í ýmsum kerfum, og samband þeirra við sjúkdóma í munni.
14. Almenn handlæknisfræði.
 Sama sem við almenna lyflæknisfræði.
15. Röntgenfræði.
 Síðasta sumarið fyrir lokapróf skulu stúdentar vinna 1 mánuð á handlæknisdeild og 1 mánuð á lyflæknisdeild.

45. gr.

Próf í tannlækningum.

- Kandídatapróf er í 3 hlutum. Áður en stúdent segir sig til lokaprófs í fyrsta hluta, skal hann hafa lokið prófi í efnafræði og „morfologi“ og „teknologi“.
- Efnafræðipróf fer fram í lok vormisseris.
- Prófgreinar í fyrsta hluta eru:
1. Efnafræði, skriflegt próf.
 - Efnafræði, verklegt próf.

76

17. júní 2. Einkunn í skriflegri efnafræði telst til aðaleinkunnar við kandidatekspróf. „Morfologi“ og „teknologi“.

Prófið er verklegt og munnlegt og er háð þremur misserum eftir að nám er hafið.

Lokapróf í fyrsta hluta kandidateksprófs er munnlegt, og eru prófgreinar þessar:

3. Líffærafræði.
4. Lífeðlis- og lífefnafræði.

Próf í öðrum hluta kandidateksprófs er munnlegt, og eru prófgreinar þessar:

5. Meina- og sýklafræði.
6. Lyfjafræði.

Próf í þriðja hluta kandidateksprófs er munnlegt, verklegt og skriflegt. Prófgreinar eru þessar:

7. Tannfylling.
8. Tannsmíði I, gervitannagerð.
9. — II, krónu- og brúagerð.

Prófin eru skrifleg og verkleg, tvöföld einkunn.

Sérhæfð handlæknisfræði.

10. Tannrétting.

Prófin skrifleg og verkleg.

11. Tannholds- og munnsjúkdómar.

Prófin skrifleg og „klinisk“.

12. Almenn handlæknisfræði.
13. Almenn lyflæknisfræði.
14. Röntgenfræði.

Prófin eru skrifleg.

Stúdent telst ekki hafa staðizt upphafspróf, hafi hann hlotið lægri einkunn en 7 í skriflegri efnafræði.

Hljóti stúdent lægri einkunn en 7 í tannfyllingu eða tannsmíði, telst hann ekki hafa staðizt prófið.

Prófi skal lokið í hverjum hinna þriggja hluta námsins eigi síðar en 5 misserum eftir að nám er hafið í hverjum hluta. Undanþágu frá þessum tíma-mörkum má þó veita, ef stúdent hefur verið veikur, enda sé það staðfest af lækni háskólans.

46. gr.

Kennsla í lyfjafræði lyfsala.

a. Inntökuskilyrði.

Þeir stúdentar, sem lokið hafa fullnaðarprófi við stærðfræðideild í íslenskum skóla, sem heimild hefur til að brautskrá stúdentar, hafa aðgang að námi í lyfjafræði lyfsala. Deildin getur þó sett lágmarkseinkunnir í einstökum greinum sem skilyrði inntöku. Enn fremur getur deildin takmarkað fjölda stúdentar, sem veittur er aðgangur að náminu hverju sinni.

b. Kennslugreinar og kennsluhættir.

1. Námsstími og kennsluhættir.

Nám í lyfjafræði lyfsala við Háskóla Íslands miðast við þrjú kennsluár, og eru próf í lok hvers kennslutímabils.

Kenna skal fræðileg undirstöðuatriði lyfjafræði lyfsala, bókleg og verkleg. Lýkur því námi með fyrra hluta prófi, og öðlast sá, sem stent það próf, lærdóms-títillinn *examinatus pharmaciae*.

2. Kennslugreinar.

76

17. júní

Á fyrsta kennsluári skal kenna:

Lyfjagerðarfræði (pharmacia), efnafræði (ólífræn efni), latínu, verðlagningu lyfja, lyfjalöggjöf (lyfjalögfræði) og galenska lyfjagerð með verklegum æfingum.

Að loknu fyrsta kennsluári skal stúdent vistaður til verklegs náms í lyfjabúð og Lyfjaverzlun ríkisins í samráði við aðalkennara (dósent) í lyfjafræði lyfsala. Stúdent skal stunda hið verklega nám frá 15. júní til 15. sept. næsta ár með tveggja vikna sumarleyfi hvort árið. Stúdent má leysa verklegt nám af hendi á fleirum en einum stað í samráði við og með samþykki aðalkennara.

Á þriðja námsári skal kenna:

Efnafræði (lífræn efni), lyflýsingafræði, grasafræði, rekstrarfræði lyfjabúða, efnagreiningu og vörufræði með verklegum æfingum og efnafræði með verklegum æfingum.

c. Verklegt nám.

Við verklegt nám utan háskólans skal stúdent starfa sem hér segir: Í lyfjabúri 4 mánuði, að afgreiðslustörfum og hreinsun íláta 2 mánuði, að galenskri lyfjagerð, þar með talin töflu-, kyrni- og stungulyfjagerð og störf í rannsóknarstofu 6½ mánuð og við áfyllingar og birgðaeftirlit 1½ mánuð.

Í byrjun annars námstímablis eru stúdent afhentar tvær verkefnaskrár, A og B, yfir verkefni (samsetningar), er hann skal leysa á verknámstíma sínum. Á verknámstíma utan háskólans skal stúdent og færa dagbók og vinnustofubók. Nánari ákvæði um tilhögun þessara verkefna eru sett með sérstakri samþykkt læknaeildar.

Stúdent skilar dagbók og vinnustofubók, er hann segir sig til miðprófs.

47. gr.

Próf í lyfjafræði lyfsala.

a. Prófgreinar og tilhögun prófs.

Prófum í lyfjafræði lyfsala er skipt í þrjá hluta, og eru prófgreinar og gildi einkunna í hverri prófgrein sem hér segir:

Upphafspróf:

Skriflegt: Lyfjagerðarfræði: tvöföld einkunn, efnafræði (ólífræn efni): tvöföld einkunn, verðlagning lyfja: einföld einkunn.

Munnlegt: Latína: einföld einkunn, lyfjalöggjöf: einföld einkunn.

Verklegt: Galensk lyfjagerð: tvöföld einkunn, lyfjagerð eftir lyfseðli: tvöföld einkunn.

Miðpróf:

Verklegt: Galensk lyfjagerð: tvöföld einkunn, lyfjagerð eftir lyfseðli: tvöföld einkunn.

Lokapróf (fyrri hluta próf):

Skriflegt: Efnafræði (lífræn efni): tvöföld einkunn, lyflýsingafræði: einföld einkunn, grasafræði: einföld einkunn, rekstrarfræði lyfjabúða: einföld einkunn.

Verklegt: Efnafræði: tvöföld einkunn, efnagreining og vörufræði: einföld einkunn.

Áður en stúdent segir sig til upphafsprófs, skal hann leggja fram vottorð frá kennurum um, að hann hafi sýnt viðhlitandi ástundun við námið og lokið tilbúningi eigi færri en 15 galenskra samsetninga, sem greindar eru á verkefnaskrá A.

76 Þá er stúdent segir sig til miðprófs, skal hann hafa staðizt upphafspróf og lokið tilbúningi allra þeirra samsetninga, sem greindar eru á verkefnaskrá A og B, og skilað dagbók og vinnustofubók, er kennari og prófdómendur meta gilda.

Einkunn við próf í verklegri galenskri lyfjagerð skal miða að hálfu við vinnustofudagbók og að hálfu við frammistöðu á prófinu sjálfu.

Á sama hátt skal miða einkunn fyrir lyfjagerð eftir lyfseðli að hálfu við dagbók og að hálfu við frammistöðu á prófinu sjálfu.

Þegar stúdent segir sig til lokaprófs, skal hann hafa lokið miðprófi og leggja fram vottorð frá kennurum um, að hann hafi sýnt viðhlitandi ástundun við námið og lokið eigi færri en 15 verklegum æfingum í efnafræði.

Nú stenzt stúdent eigi upphafspróf eða lokapróf, og er honum þá heimilt að þreyta próf aftur að ári liðnu, enda hafi hann haldið námi áfram við háskólann a. m. k. eitt kennslumisseri, eftir að honum fataðist prófið.

Standist stúdent ekki miðpróf, er honum heimilt að þreyta prófið aftur að ári liðnu, enda hafi hann þá starfað eigi skemur en níu mánuði við verklegt nám í greininni, frá því honum fataðist prófið.

Nú óskar stúdent, sem eigi hefur staðizt próf eða gengið frá prófi, að þreyta próf af nýju, og verður hann þá að þreyta próf í öllum greinum í því prófi.

Engan hluta prófs má þreyta oftari en tvisvar, og prófi skal lokið eigi síðar en sex árum eftir að stúdent var skráður í deildina. Undanþágu má þó veita frá greindu tímamarki, ef stúdent hefur verið veikur, enda sé það staðfest af lækni háskólans.

Hafi stúdent byrjað á prófi, en gengið frá því, getur hann ekki sagt sig til prófs af nýju fyrr en að ári liðnu.

b. Einkunnastigi og ákvæði um lágmarkseinkunn.

Við ákvörðun einkunna skal nota einkunnakerfi Örsteds, sbr. 57. gr. um próf í verkfræðideild. Við einkunnagjöf skal jafnframt stuðzt við úrlausnir æfinga-verkefna, sem stúdentar hafa leyst á námstímanum.

Til að standast próf verður stúdent að hafa fengið a. m. k. 5.00 í hverri af þessum verklegum greinum: galenskri lyfjagerð, búrvinnu og efnagreiningu ásamt vörubekkingu og ekki minna en 5.00 að meðaltali í hverjum einstökum hluta fyrir sig.

C. Laga- og viðskiptadeild

48. gr.

1. Kennslugreinar í lagadeild eru þessar:

1. Almenn lögfræði.
2. Þjóðhagfræði.
3. Bókfærsla.
4. Fjármunaréttur.
5. Sifjaréttur, erfðaréttur og persónuréttur.
6. Stjórnskipunar- og stjórnarfræðiréttur.
7. Refsiréttur.
8. Réttarfar.
9. Réttarsaga.
10. Sjóréttur og félagaréttur.
11. Þjóðaréttur og alþjóðlegur einkamálaréttur.
12. Æfingar í úrlausn raunhæfra verkefna.
13. Vélritun.

2. Kennslugreinar í viðskiptadeild eru þessar:

76

17. júní

1. Þjóðhagfræði almenn.
2. Þjóðhagfræði hagnýt.
3. Rekstrarhagfræði almenn.
4. Rekstrarhagfræði sérgreind.
5. Fjármálafræði.
6. Íslensk haglýsing.
7. Lögfræði.
8. Bókfærsla, endurskoðun og skattaskil.
9. Reikningshald.
10. Tölfræði.
11. Viðskiptareikningur.
12. Enska.
13. Vélritun.

Í báðum deildum skulu vera skriflegar æfingar í þeim greinum, sem sérstakt skriflegt próf er haldið í.

49. gr.

Embættispróf í lögfræði.

Embættisprófinu skal skipt í tvennt, fyrra hluta og síðara hluta. Prófgreinar í fyrra hluta eru þessar:

1. Fjármunaréttur, tvö skrifleg og eitt munnlegt próf.
2. Sifjaréttur, erfðaréttur og persónuréttur, skriflegt og munnlegt próf.
3. Stjórnskipunar- og stjórnarfarsréttur, skriflegt og munnlegt próf.
4. Raunhæft úrlausnarefni, þar sem reynir á atriði úr 1.—3. prófgrein fyrra hluta, skriflegt próf.

Áður en stúdent segir sig til fyrra hluta prófsins, skal hann leggja fram skilríki fyrir því, að hann hafi staðizt próf í almennri lögfræði, þjóðhagfræði og bókfærslu. Til þess að standast próf í almennri lögfræði, þarf stúdent að sýna slíka þekkingu á prófi, að virt verði til lægstu I. einkunnar hið minnsta. Kostur er að áskilja svipaða lágmarkseinkunn við próf í þjóðhagfræði og bókfærslu með einróma samþykkt kennara í laga- og viðskiptadeild, enda sé slík samþykkt birt nemendum á tryggilegan hátt.

Prófgreinar í síðara hluta prófsins eru þessar:

1. Refsiréttur, skriflegt og munnlegt próf.
2. Réttarfar, skriflegt og munnlegt próf.
3. Réttarsaga, munnlegt próf.
4. Sjóréttur og félagaréttur, munnlegt próf.
5. Þjóðaréttur og alþjóðlegur einkamálaréttur, munnlegt próf.
6. Raunhæft úrlausnarefni, þar sem reyna skal á sem flesta þætti úr prófgreinum fyrra og síðara hluta, nema 3. prófgrein síðara hluta, skriflegt próf. Einkunn í 6. prófgrein hefur tvöfalt gildi.

Áður en stúdent segir sig til síðara hluta prófsins, skal hann leggja fram skilríki fyrir því, að hann hafi unnið í lögfræðiskrifstofu undir handleiðslu lögfræðings um a. m. k. tveggja mánaða skeið eftir að hann lauk fyrra hluta embættisprófs. Einnig skal hann sýna skilríki fyrir því, að hann hafi tekið samvизkusamlega þátt í æfingum í vélritun og í námskeiði í þeim þáttum úr sérstaka hluta kröfuréttarins, sem ekki eru prófteknir með 1. prófgrein fyrra hluta. Heimilt er að koma við prófi í sambandi við æfingar og námskeið.

Nú líða meira en fjögur ár frá því að stúdent lauk fyrra hluta embættisprófs til þess að hann segir sig til síðara hluta prófsins, og er gildi fyrra hluta

- 76 prófsins þá úti. Verður stúdentinn þá að þreyta fyrra hluta próf af nýju, ef hann
 17. júní kys að halda áfram náminu. Forpróf í almennri lögfræði, bókfærslu og þjóðhagfræði halda þó gildi sínu. Undanþágu undan því að þreyta fyrra hluta próf af nýju má veita, ef stúdentinn hafa багаð veikindi eða svipaðar vítaleysisástæður, að mati kennara deildarinnar.

50. gr.

Fullnaðarpróf í viðskiptafræðum.

Prófgreinar eru þessar:

1. Rekstrarhagfræði, skriflegt próf.
2. Rekstrarhagfræði almenn, munnleg próf.
3. Rekstrarhagfræði sérgreind, munnleg próf.
4. Þjóðhagfræði, skriflegt próf.
5. Þjóðhagfræði almenn, munnleg próf.
6. Þjóðhagfræði hagnýt og fjármálafræði, munnleg próf.
7. Íslenzk haglýsing, munnleg próf.
8. Lögfræði, munnleg próf.
9. Bókfærsla almenn, skriflegt próf.
10. Reikningshald, munnleg próf.
11. Bókfærsla, endurskoðun og skattaskil, skriflegt próf.
12. Tölfræði, skriflegt próf.
13. Viðskiptareikningur, skriflegt próf.
14. Enska, skriflegt og munnleg próf.
15. Ritgerð um hagfræðilegt efni, er stúdent velur í samráði við hagfræðikennara deildarinnar í lok fjórða misseris, er hann stundar nám í viðskiptafræðum í deildinni.

Áður en stúdent tekur þátt í æfingum í bókfærslu verklegri, endurskoðun og skattaskilum, skal hann hafa lokið prófi í almennri bókfærslu. Eftir að stúdent hefur tekið þátt í æfingum þessum, er honum heimilt að ganga undir próf í greininni, hvenær sem er.

Áður en stúdent segir sig til fullnaðarprófs, skal hann afhenda prófritgerð sína vélritaða og leggja fram skilríki um, að hann hafi tekið þátt í æfingum í eftirtöldum greinum:

1. Rekstrarhagfræði, m. a. haldið eitt erindi og afhent kennaranum það vélritað.
2. Þjóðhagfræði, m. a. haldið eitt erindi og afhent kennaranum það vélritað.
3. Verklegri bókfærslu, endurskoðun og skattaskilum, m. a. tekið þátt í a. m. k. 12 verklegum æfingum.
4. Enska, m. a. leyst úr 25 skriflegum verkefnum.

Við ákvörðun aðaleinkunnar hafa einkunnir í 1., 2., 4., 5. og 11. prófgrein tvöfalt gildi.

D. Heimspekideild.

51. gr.

Kennsla í heimspekideild.

Í heimspekideild skal kennt:

1. Heimspeki.
 - a. Í forspjallsvísindum almenn sálarfræði, rökfræði og annaðhvort undirstöðuatriði siðfræðinnar eða valdir kaflar úr heimspekisögunni. Kennslan er bókleg og fer fram í fyrirlestrum og samtölum.
 - b. Almenn heimspeki. Kennslan fer fram í fyrirlestrum.

- c. Uppeldisfræði. Kennslan fer fram í fyrirlestrum og með verklegum æfing- **76**
um. Skál henni hagað þannig, að farið sé yfir námsefni til prófs í upp- 17. júní
eldisfræðum á tveimur kennslumisserum.
2. Íslenzk málfræði. Kennslan miðar að því að veita nemendum nákvæma þekk-
ingu á öllum greinum íslenzkrar málfræði, og skal sérstaklega æfa nemendur
í málfræði við lestur og skýring íslenzkra rita, fornra og nýrra. Þá skal og
veitt kennsla í öðrum germönskum málum, einkum gotnesku.
 3. Íslenzkar bókmenntir, skýring og saga. Kennslan miðar að því að veita nem-
endum nákvæma þekkingu á bókmenntum Íslendinga frá elztu tímum til
vorra daga.
 4. Saga og menningarsaga Íslendinga. Kennslan miðar að því að veita nem-
endum nákvæma þekkingu á sögu Íslands að fornu og nýju.
 5. Miðaldalatína fyrir nemendur í íslenzkum fræðum.
 6. Danska, sænska, norska, enska, þýzka, franska, latína, gríska, mannkyns-
saga, bókasafnsfræði, landafræði og jarðfræði, stærðfræði, eðlisfræði og efna-
fræði, náttúrufræði (líffræði, jurtafræði, dýrafræði og mannfræði). Kennslan
miðar að því að veita nemendum haldgóða þekkingu í þessum greinum í því
skyni, að þeir geti lokið prófum baccalaureorum artium samkv. 54. gr., og
skal henni hagað þannig, að farið sé yfir námsefni hvers stígs á tveimur
kennslumisserum.

Kennslan skal einkum stefna að því, að stúdentar verði að prófi loknu
hæfir kennarar við skóla gagnfræðastígsins og aðra hliðstæða framhaldsskóla.

52. gr.

Próf í heimspekilegum forspjallsvísindum.

Stúdentum er heimilt að ganga undir próf þetta eftir tveggja missera nám
við háskólann, en skylt að hafa lokið því að minnsta kosti tveimur misserum áður
en þeir ganga undir fullnaðarpróf. Undanþegnir eru þó prófi þessu stúdentar
verkfræðideildar og erlendir stúdentar, sem ganga undir próf baccalaureorum
philologiae islandicae.

Prófið er aðeins munnlegt. Enginn stenztr prófið, ef hann hlýtur lægri einkunn
en 7. Kennarinn dæmir einn um úrlausnina.

Prófið fer fram í síðasta mánuði kennslumisseris.

Prófið má endurtaka á misseris fresti. Háskólinn lætur endurgjaldslaust af
hendi prófvottorð, undirritað af prófessornum í forspjallsvísindum.

53. gr.

I. Próf í íslenzkum fræðum.

Prófgreinar eru þessar:

1. Málfræði og saga íslenzkrar tungu.
2. Íslenzkar bókmenntir, skýring og saga.
3. Saga og menningarsaga Íslendinga.

Lokapróf eru tvenns konar:

- a. Kandidatspróf (cand. mag. próf).
- b. Meistarapróf (mag. art. próf).

A. Kandidatspróf.

Kandidatspróf skiptist í tvennt.

17. júní

Aðaláherzla skal lögð á að reyna, hvernig nemandinn hafi fært sér í nyt þá kennslu, sem hann hefur átt kost á, og hæfni hans til framhaldsnáms.

Prófið er skriflegt í öllum greinum. Nemandinn skal leysa af höndum þrjú verkefni í málfræði: 1) í hljóðfræði, 2) í setningafræði eða merkingarfræði, 3) í hagnýtri íslenzkukennslu. Auk þess skal nemandinn gera tvær heimaritgerðir, aðra í málfræði, hina í sögu eða bókmenntasögu, og má hann velja milli tveggja síðast taldra greina. Heimaritgerðum skal skila eigi síðar en hálfum mánuði áður en skrifleg próf í háskólanum hefjast.

Einkunnir skulu vera fimm alls, ein fyrir hverja úrlausn.

Engum nemanda er heimilt að ganga undir fyrra hluta próf síðar en 6 misserum eftir innritun í heimspekideild, nema til komi einróma samþykki kennaranna í íslenzkum fræðum. Standist nemandi ekki prófið eða gangi frá því án löglegra forfalla, má hann endurtaka það eftir tvö misseri. En reynist hann þá ekki hæfur, hefur hann fyrirgert rétti sínum til þess að ganga undir lokapróf.

Síðari hluti.

Kandidatinn skal eigi síðar en þremur misserum áður en hann gengur undir prófið hafa valið sér, í samráði við kennarana, hæfilega afmarkað svið í einni af prófgreinunum (kjörsvið), sem hann kynnir sér rækilega.

Prófið er bæði munnlegt og skriflegt í hverri grein. Hefst það á ritgerð úr kjörsviði kandidatsins, og má verja til hennar allt að 3 vikum. Eigi má líða meira en ár frá því að kjörsviðsritgerð er skilað og þar til hinn hluti prófsins hefst.

Einkunnir eru gefnar bæði fyrir munnlega og skriflega úrlausn í hverri prófgrein, auk þess tvöföld einkunn fyrir ritgerðina, alls 8 einkunnir. Enn fremur skal telja meðaleinkunn úr fyrra hluta prófi með sem tvöfalda einkunn, svo að einkunnirnar til kandidatsprófs verða alls 10.

Að öðru leyti gilda bæði um fyrra og síðara hluta þessa prófs hin almennu ákvæði um embættispróf í háskólanum.

B. Meistarapróf.

Stúdentum, sem leyst hafa af hendi fyrra hluta kandidatsprófs, er heimilt að ganga undir meistarapróf. Þeir velja sér að meginviðfangsefni eina af hinum 3 prófgreinum, en innan þeirrar greinar nánar afmarkað svið (kjörsvið), sem þeir skulu rannsaka vísindalega. Prófið er með sama hætti og síðari hluti kandidatsprófs, nema hvað stúdentinn fær til úrlausnar kjörsviðsverkefni sínu allt að sex mánuði, og skal það innt af hendi á undan öðrum hlutum prófsins. Auk þess flytur stúdentinn fyrirlestur í heyrandi hljóði og fær 8 daga til að semja hann.

Einkunnir eru tvær: ágætlega hæfur (admissus cum egregia laude) og hæfur með lofi (admissus cum laude).

Stúdent stenzst ekki prófið, nema aðalritgerð sé metin til 1. einkunnar og einnig aðrir hlutar prófsins samanlagðir. Kennarar í íslenzkum fræðum dæma einir um þetta próf.

Til þess að öðlast kennsluréttindi við menntaskóla, gagnfræðaskóla og sérskóla skv. lögum nr. 16/1947 þurfa kandidatar og meistarar í íslenzkum fræðum, svo og kandidatar í íslenzku með aukagrein eða í sögu með aukagrein, einnig að ljúka prófi í uppeldis- og kennslufræðum, sbr. 49. gr. laganna.

Þessi ákvæði gilda einnig um þá, sem ljúka B.A.-prófi til þess að öðlast kennsluréttindi við gagnfræðaskóla og sérskóla, sbr. 55. gr.

II. Kandidatspróf í íslenzku með aukagrein.

76

17. júní

Prófgreinar eru þessar:

1. Málfræði og saga íslenzkrar tungu.
2. Íslenzkar bókmenntir, skýring og saga.
3. Valfrjáls einhver þeirra greina, sem kenndar eru til B.A.-prófs (uppeldisfræði undanskilin).

Í tveimur fyrst töldu greinunum eru prófkröfur og próftilhögun eins og við kandidatspróf í íslenzkum fræðum. En í aukagreininni ljúki nemandinn þremur B.A.-prófstigum.

Einkunnir verða 11 alls: Meðaleinkunn fyrra hluta prófsins í íslenzku greinunum reiknast sem tvöföld einkunn. Einkunnin fyrir heimaritgerð úr kjörsviði, sem velja ber annaðhvort úr íslenzkri málfræði eða bókmenntasögu, reiknast sem tvöföld einkunn. Enn fremur eru einkunnir gefnar bæði fyrir munnlega og skriflega úrlausn í hvorri íslenzku prófgreinanna. Loks er fyrir hvert stig aukagreinarinnar gefin 1 einkunn. Enginn stenzst prófið, ef hann nær ekki meðaleinkunninni 7 í hverjum hluta prófsins um sig.

III. Kandidatspróf í sögu með aukagrein.

Prófgreinar eru:

1. Saga og menningarsaga Íslendinga.
2. Mannkynssaga.
3. Valfrjáls einhver önnur grein, sem kennd er til B.A.-prófs.

Stúdentinn skal skila heimaritgerð í Íslendingasögu áður en 6 misseri eru liðin frá innritun hans í heimspekideild. Að öðru leyti séu prófkröfur og próftilhögun í Íslandssögu hinar sömu og í sögu Íslendinga við síðara hluta kandidatsprófs í íslenzkum fræðum, þegar kjörsvið er í henni tekið. En í hinum greinunum séu prófkröfur og próftilhögun hinar sömu og við B.A.-próf, og taki nemandinn 3 prófstig í hvorri grein um sig.

Einkunnir verða 11 alls: 5 í Íslandssögu (1 einkunn fyrir heimaritgerðina í sögu og 4 einkunnir á lokaprófi) og 6 í hinum greinunum, 1 einkunn fyrir hvert prófstig í hvorri grein. Enginn stenzst prófið, ef hann nær ekki meðaleinkunninni 7 í hverjum hluta prófsins um sig.

IV. Próf í íslenzku fyrir erlenda stúdenta: baccalaureatus philologiae Islandicae (bacc. philol. Isl.).

Prófgreinar eru fjórar:

1. Málfræði.
2. Þýðingar.
3. Bókmenntasaga.
4. Textaskýringar.

Prófin skulu vera sex, þrjú skrifleg og þrjú munnleg.

Skrifleg próf: 1. málfræði, 2. þýðing úr íslenzku á móðurmál stúdentsins eða eitthvert heismál og úr því á íslenzku, 3. bókmenntasaga.

Munnleg próf: 1. málfræði, 2. bókmenntasaga, 3. textaskýringar.

Fyrir hvert próf skal gefin sérstök einkunn. Til þess að standast prófið þarf stúdentinn að hafa hlotið, auk tilskilinnar meðaltalseinkunnar (sbr. 68. gr.), hið lægsta einkunnina 5 í þýðingum.

Nánari reglur um námsefni setja kennararnir í íslenzkum fræðum.

54. gr.

B.A.-próf.

Prófgreinar eru námsgreinar þær, sem taldar eru upp í 51. gr., 6. lið.

Stúdent hlýtur B.A.-próf fyrir 5 prófstig, 3 í einni grein og 2 í annarri. Hvert stig er miðað við ákveðnar þekkingarkröfur: 1. stig táknar minnstar kröfur, 2. stig meiri kröfur, 3. stig mestar kröfur.

Stærðfræðideildarstúdentsprófs er krafist af þeim, sem leggja stund á stærðfræði eða eðlisfræði og efnafræði.

Prófin eru bæði skrifleg og munnleg, í landafræði og náttúrufræðigreinum einnig verkleg.

55. gr.

Próf í uppeldis- og kennslufræðum.

Prófgreinar eru þessar:

1. Sálarfræði barna og unglunga og uppeldisleg sálarfræði.
2. Almenn uppeldisfræði.
3. Hagnýt kennslufræði.
4. Kennsla.

Próf í tveimur fyrst töldu greinunum er bæði skriflegt og munnlegt, próf í hagnýtri kennslufræði munnlegt, en í kennslu verklegt. Einkunnir skulu vera fjórar alls, ein fyrir hverja prófgrein.

Prófið er í tveimur hlutum: fyrri hluta (1. og 2. prófgrein) og síðara hluta (3. og 4. prófgrein).

Kennsluprófið er í tveimur greinum, aðalgrein og aukagrein, og reiknast próf aðalgreinar $\frac{2}{3}$, en aukagreinar $\frac{1}{3}$ einkunnar. Stúdentum er ekki heimilt að taka þátt í kennsluæfingum né ljúka kennsluprófi, fyrr en þeir hafa lokið einum prófhluta í kennslugreininni. Stúdent stenzst ekki prófið, nema hann hafi hlotið hið minnsta einkunnina 7 fyrir kennslu, auk tilskilinna meðaltalseinkunna, sbr. 68. gr.

Háskólinn lætur af hendi prófvottorð undirritað af prófessornum í uppeldisfræðum.

E. Verkfræðideild.

56. gr.

*Kennsla og nám í verkfræðideild.**a. Inntökuskilyrði.*

Skilyrði til inntöku í deildina er stúdentspróf úr stærðfræðideild íslenzks menntaskóla eða sambærilegt próf.

Deildin getur sett skilyrði um lágmarkseinkunnir í einstökum greinum eða greinaflokkum.

*b. Kennslugreinar og kennsluhættir.**1. Náms tími.*

Námið miðast við 3 kennsluár og próf í lok hvers kennsluárs. Verklegt próf í landmælingu fer þó að jafnaði fram í byrjun 3. kennsluárs.

2. Kennslugreinar.

Verkfræðideildin veitir kennslu:

1. Í almennum undirstöðuatriðum verkfræðinnar.
2. Í einstökum sérgreinum verkfræðinnar eftir því, sem ákveðið er á hverjum tíma.

Til fullnaðarprófs frá deildinni eru kenndar þessar greinar:

76

Stærðfræði, aflfræði, burðarþolsfræði, rúmmyndafræði, eðlisfræði munnleg og 17. júní
verkleg, efnafræði munnleg og verkleg, jarðfræði, teiknun, landmæling og húsagerð.
Tilhögun kennslunnar í hverri grein ákveður háskólaráð eftir tillögum deildarinnar.

3. Undanþágur frá ákvæðum um kennslu og nám.

Stúdenta þá, sem ekki ætla að stunda framhaldsnám í byggingaverkfræði, getur deildin undanþegið þátttöku í einstökum námsgreinum.

57. gr.

Próf í verkfræðideild.

1. Prófgreinar.

Námsgreinum er skipt í 4 prófflokka. Fjöldi einkunna og niðurröðun prófa er eins og tafla I sýnir. Í töflunni táknar s skriflegt próf, m munnlegt próf. Þegar heildareinkunn er veitt samkvæmt niðurstöðum úr fleiru en einu prófi eða úr prófi og æfingaverkefnum, skal í hvert sinn gefa frumeinkunn samkvæmt fyrri dálki í töflu II. Deildin setur ákvæði um það, hvernig reikna skuli stigatölu heildareinkunnar úr frumeinkunnum.

Tafla I.

Námsgrein	Flokkur	1.	Árspróf 2.	3.	Einkunnir samtals
Stærðfræði	I	$\left\{ \begin{array}{l} 1 \text{ (s)} \\ 1 \text{ (m)} \end{array} \right.$	1 (s+m)	1 (s+m)	4
Aflfræði	I		1 (s+m)	1 (s+m)	2
Burðarþolsfræði	I			1 (s)	1
Rúmmyndafræði	II	1 (s+m)	1 (s+m)		2
Eðlisfræði	II	1 (s+m)	1 (s+m)	1 (s+m)	3
Efnafræði	II	1 (s)	(1)		1
Jarðfræði	II	(1)	1 (s)		1
Teiknun: Prófteikning og teknisk teikning: 1 einkunn; húsagerð, geómetr. teikning og landmæling- arteiknun: 1 einkunn	III				2
					2
Landmæling munnleg: 1 einkunn, mæling og kortagerð: 1 einkunn, hallamæling: $2 \times \frac{1}{2}$ einkunn	IV				3
					3
Húsagerð	IV	1			1
					20 eink. samtals

2. Próftilhögun og tímamörk.

Próf geta verið munnleg, skrifleg eða verkleg. Við gjöf einkunna má taka tillit til úrlausna æfingaverkefna, sem stúdentinn hefur leyst af hendi við námið, samkvæmt reglum, sem deildin setur.

- 76 Stúdent segir sig til prófs í árshlutum prófflokka eða heilum prófflokkum
 17. júní (sjá 57. gr. 1), enda hafi hann þá lokið, eða ljúki samtímis, prófi í fyrri árs-
 hlutum prófflokkanna. Í fyrsta sinn skal hann þó ganga undir próf í greinum I.
 og II. prófflokks.

Heimilt er að endurtaka próf að nokkru eða öllu leyti. Þó verður að endur-
 taka heilan prófflokk eða þá hluta hans, sem eiga saman samkv. 57. gr. 1. Endur-
 tekning prófs í einum árshluta prófflokks ógildir próf, sem áður hafa verið tekin
 í þeim árshluta prófflokksins, svo og þau, er kunna að hafa verið tekin í seinni
 árshlutum sama prófflokks, og tekur þetta ákvæði gildi um leið og upptökuprófið
 er hafið. Við endurtekningu prófa er eigi skylt að endurtaka verkleg viðfangsefni
 eða æfingar, sem metnar eru til prófseinkunnar, eða verkleg viðfangsefni í sér-
 grein.

Fullnaðarprófi skal stúdent hafa lokið eigi síðar en 4 árum eftir að hann er
 skráður í deildina, nema sérstakar ástæður mæli með undanþágu að dómi deild-
 arinnar.

3. Einkunnastigi.

Við gjöf einkunna skal nota talnaröð I í eftirfarandi töflu, og hlýtur stúdent
 í hvert sinn þá einkunn, er næst liggur meðaltali einkunna kennara og prófdómara.

Um teikningar í rúmmyndafræði, húsagerð og landmælingu dæma kennarar
 þessara námsgreina ásamt teiknikennara og prófdómurum.

Tafla II.

Einkunnir og stigagildi þeirra.

I	II	I	II	I	II
6	8	4	5	2	—7
$5\frac{2}{3}$	$7\frac{2}{3}$	$3\frac{2}{3}$	$3\frac{2}{3}$	$1\frac{2}{3}$	— $12\frac{1}{3}$
$5\frac{1}{3}$	$7\frac{1}{3}$	$3\frac{1}{3}$	$2\frac{1}{3}$	$1\frac{1}{3}$	— $17\frac{2}{3}$
5	7	3	1	1	—23
$4\frac{2}{3}$	$6\frac{1}{3}$	$2\frac{2}{3}$	— $1\frac{2}{3}$		
$4\frac{1}{3}$	$5\frac{2}{3}$	$2\frac{1}{3}$	— $4\frac{1}{3}$		

4. Prófkörfur.

Við próf eru gerðar þessar kröfur um einkunnir:

Til þess að standast fullnaðarpróf verður stúdentinn að hafa hlotið eigi minna
 en 5 stig að meðaltali í öllu prófinu, eigi minna en 4 stig að meðaltali í hverjum
 prófflokki og eigi minna en 5 stig að meðaltali í námsgreinum 1., 2. og 3. prófflokks,
 sbr. 57. gr. 1. lið.

Aðaleinkunn 5.00—5.99 (í stigum) telst 2. einkunn, 6.00—7.49 telst 1. einkunn
 og ágætiseinkunn 7.50 eða meira.

VI. KAFLI

Próf.

a. Tilhögun prófa.

58. gr.

Próf geta verið munnleg, skrifleg eða verkleg.

Háskólakennarar standa fyrir prófum, en hver deild ræður tilhögun prófa hjá
 sér, að svo miklu leyti sem ekki eru sett bindandi ákvæði um það í lögum eða
 reglugerð.

Munnleg próf skulu haldin í heyranda hljóði. Þó er háskóladeild heimilt, ef 76 sérstaklega stendur á, að ákveða, að slík próf skuli haldin fyrir luktum dyrum. 17. júní

b. *Próftími.*

59. gr.

Próf þau, sem teljast til fullnaðarprófs, skulu haldin að jafnaði í lok kennslumisseris, sbr. þó 46. gr. b 1 um próf í lyfjafræði lyfsala og 56. gr. b 1 um próf í verkfræðideild. Einstakar deildir geta ákveðið að prófa á öðrum tíma með samþykki háskólaráðs, enn fremur að halda próf aðeins í lok vormisseris. Um önnur próf ákveður háskóladeild, hvenær þau fari fram. Auglýsa skal, hvenær próf hefjist og að jafnaði með hálfis mánaðar fyrirvara hið skemmsta. Stúdent er heimilt að ganga undir tiltekið próf, ef hann hefur áður lokið á fullnægjandi hátt tilskildum prófum og æfingum. Gæta ber þó fyrirmæla um skemmstan og lengstan tíma, sem líða megi frá skrásetningu til frumprófa, svo og milli einstakra prófhluta og prófgreina og upphafs náms og lokaprófs.

c. *Skráning til prófa.*

60. gr.

Þeir stúdentar, sem óska að ganga undir háskólapróf, skulu tilkynna háskólaritara það innan skráningarfrests, svo sem hann er ákveðinn hverju sinni með auglýsingu. Í fyrsta skipti, er stúdent segir sig til prófs, er telst til fullnaðar-einkunnar, skal hann greiða prófgjald. Prófgjald verður ekki endurgoldið, þótt stúdent hætti við próf eða standist það ekki. Þegar stúdent er skráður til loka-prófs, skal hann greiða gjald fyrir prófskríteini, en það gjald skal endurgreiða stúdent samkvæmt ósk hans, ef hann lýkur ekki prófinu. Háskólaritari veitir gjöldum þessum viðtöku, og renna þau til prófgjaldasjóðs.

Prófgjald er 100 krónur og prófskríteinisdjald er 100 krónur.

d. *Heimild til að þreyta próf af nýju.*

61. gr.

Nú stent stúdent ekki próf, gengur frá því, eftir að hann hefur byrjað próf, eða kemur ekki til prófs og hefur þó ekki boðað forföll. Er honum þá heimilt að þreyta prófið af nýju innan árs. Standist hann þá ekki prófið, gangi frá því eða komi ekki til prófs án þess að boða forföll, hefur hann fyrirgert rétti sínum til að ganga oftari undir það. Háskóladeild getur þó veitt undanþágu frá ákvæðum þessarar málsgreinar, ef sérstaklega stendur á.

Ákvæðin í 1. mgr. um heimild til að þreyta próf af nýju gilda þó ekki, ef stúdent hefur gengið frá prófborði í munnlegu prófi, áður en prófandi leyfir.

Stúdent er heimilt að endurtaka próf, sem hann hefur staðizt, ef það er gert í tæka tíð samkvæmt ákvæðum þeim, er gilda um tímabil milli prófhluta. Nú byrjar stúdent prófið, og fellur þá fyrri próf í grein eða prófhluta úr gildi. Þar sem flokki greina er skipað saman í prófhluta, verður stúdent að taka upp próf í öllum greinum prófhlutans, ef hann vill ekki una fyrri prófi.

Nú óskar kandídat að taka upp próf að nokkru eða öllu, og gilda þá einnig ákvæði 3. málsgreinar, þó svo að kandídatprófið heldur gildi sínu, ef kandídat byrjar á prófi af nýju, en lýkur því ekki.

e. *Um prófstjórn og hagi prófmanna.*

62. gr.

Rektor ræður prófstjóra, sem annast undirbúning og stjórn prófa. Prófstjóri ræður prófverði í samráði við rektor.

- 76 Stúdentum, sem í prófi eru (prófmönnum), er óheimilt að aðstoða aðra próf-
 17. júní menn við prófurlausn eða leita aðstoðar annarra. Skrásettum stúdent, sem ekki er í prófi, er einnig óheimilt að veita slíka aðstoð. Prófmönnum er óheimilt að tala saman, og þeir mega ekki hafa aðrar bækur eða gögn með sér en þau, sem deild þeirra leyfir, og skulu gögn þessi könnuð, áður en próf hefst. Prófmenn mega ekki heldur fá léðar bækur, sem leyfðar eru, hjá öðrum þeim, sem í prófi eru. Brot gegn ákvæðum þessum og öðrum prófreglum, sem háskólaráð setur, varða vísun frá prófi eða brottrekstri úr háskólanum.

Prófmenn skulu vera komnir í sæti sín, áður en verkefni til skriflegrar úrlausnar er lesið eða afhent.

Nánari reglur um prófvörzlu og framkvæmd prófa skal setja með sérstakri samþykkt háskólaráðs.

f. Um prófdómendur og störf þeirra.

63. gr.

Við þau próf, sem teljast til fullnaðarprófs, skal vera einn prófdómari utan háskólans. Auk þess geta einstakar deildir samþykkt að hafa einn prófdómara úr hópi deildarkennara í öllum greinum eða nokkrum. Við meistaraþróf í íslenskum fræðum dæma þó kennararnir einir.

Við þau próf, sem teljast ekki til fullnaðarprófs, skal einn kennari deildar þeirrar, sem í hlut á, gegna prófdómarastörfum samkvæmt kvaðningu deildarforseta.

Í forspjallsvísindum dæmir kennarinn einn um prófið.

Menntamálaráðherra skipar prófdómendur þá, sem eru ekki háskólakennarar, að fengnum tillögum háskóladeildar. Háskóladeild skal nefna tvöfalt fleiri menn en skipa á, ef völ er svo margra hæfra manna, að mati deildar. Þá eina má skipa prófdómara, sem lokið hafa viðurkenndu fullnaðarprófi við háskóla í þeirri grein, sem prófdómari skal dæma, eða getið hafa sér orð fyrir kunnáttu í greininni. Prófdómendur skulu skipaðir til þriggja ára í senn.

Menntamálaráðherra ákveður þóknun til prófdómenda að fengnum tillögum háskólaráðs.

64. gr.

Prófandi og prófdómandi eða prófdómendur, ef því er að skipta, velja í sameiningu úrlausnarefni í hverri grein hins skriflega prófs, en munnlegum úrlausnarefnum ræður prófandi einn.

65. gr.

Prófandi og prófdómandi eða prófdómendur, ef því er að skipta, dæma í sameiningu um úrlausn í prófgrein hverri. Hvor eða hver um sig gefur einkunn fyrir úrlausnina.

g. Um prófbók.

66. gr.

Deildarforseti hlutast til um, að prófverkefni séu færð í prófbók, eða varðveitt með öðrum tryggilegum hætti. Séreinkunnir og aðaleinkunnir skal færa í prófbók, er prófendur og prófdómendur undirrita að loknu prófi.

h. Um einkunnir.

67. gr.

Þessar stofneinkunnir eru gefnar við háskólaþróf, önnur en próf í verkfræði og lyfjafræði lyfsala:

16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 1, $\div 5$, $\div 11$, $\div 22$.

Fullnaðareinkunn kandidats er meðaltal einkunna þeirra, sem hann hefur 76 hlotið, enda sé þá tekið tillit til ákvæða reglugerðar um einkunnagildi prófa í 17. júní einstökum greinum.

Um einkunnir við próf í verkfræði og lyfjafræði lyfsala segir í 47. gr. b. og 57. gr. 3.

68. gr.

Aðaleinkunnir eru þessar:

1. Ágætiseinkunn		14.5	—16	stig að meðaltali.
2. Fyrsta einkunn		10.5	—14.49	— — —
3. Önnur einkunn		10.49	og færri	— — —

Stúdent telst ekki hafa staðizt próf, nema hann hljóti meðaleinkunnina 7 í hverjum hluta prófsins um sig eða í einstakri prófgrein, ef próf er tekið í henni sérstætt (forpróf, áfangapróf). Stúdent skal hafa hlotið sömu lágmarkseinkunn á ársprófi í þeim deildum, sem kunna að taka upp árlegt próf. Háskóladeildum er heimilt að áskilja hærri lágmarkseinkunn fyrir einstök próf eða prófhluta með samþykki háskólaráðs.

Nú hlýtur stúdent $\div 22$ í einni námsgrein, er telst til fullnaðarprófs, og stenztr hann þá eigi prófið.

i. *Prófskirteini.*

69. gr.

Að loknu fullnaðarprófi skal kandidat fá prófskirteini, sem deildarforseti undirritar.

Nú er deildarforseti laga- og viðskiptadeildar úr lagadeild, og undirritar þá sá prófessor viðskiptadeildar, sem deildin ákveður, prófskirteini viðskiptafræðinga, og gagnstætt. Prófskirteini kandidats í tannlækningum og lyfjafræði lyfsala undirritar forstöðumaður viðkomandi deildarhluta.

j. *Frávik frá prófreglum.*

70. gr.

Háskólaráði er heimilt, eftir tillögum háskóladeildar, að víkja lítils háttar frá settum reglum um kennslu og próf.

k. *Erlend háskólapróf.*

71. gr.

Háskólaráð ákveður, að fenginni umsögn deildar, hvort viðurkenna skuli háskólapróf, sem stúdent tekur erlendis, og að hverju leyti. Nú er erlent háskólapróf viðurkennt, og ákveður deildin þá, hvort einkunn sú, sem stúdent hefur hlotið á prófi, skuli talin prófseinkunn við fullnaðarpróf hér á landi eða ekki.

VII. KAFLI

Doktorar og meistarar.

72. gr.

Háskóladeildir hafa rétt til að veita doktorsnafnbót. Slíka nafnbót má veita annaðhvort í heiðurs skyni eða að undangengnu sérstöku prófi. Doktorsnafnbót í heiðurs skyni verður ekki veitt nema með einróma samþykki atkvæðisbærra deildarmanna og með samþykki háskólaráðs. Háskóladeildir standa fyrir doktorsprófi.

76

17. júní

Sá, er æskir doktorsnafnbótar, skal að jafnaði hafa lokið kandidatsprófi eða embættisprófi.

73. gr.

74. gr.

Doktorspróf er fólgið í samningu ritgerðar eða ritgerða, munnlegri vörn, og enn fremur geta einstakar deildir með samþykki háskólaráðs skilið til, að doktorsfni flytji fyrirlestur um fræðileg efni, einn eða fleiri.

Umsókn um að þreyta doktorspróf skal skilað til hlutaðeigandi háskóladeildar.

Nú leggur sá, er æskir að taka doktorspróf, fram fleiri ritgerðir en eina, og verða ritgerðir þá að varða sama meginrannsóknarsvið og mynda nokkra heild. Þegar svo stendur á, skal semja sérstaka yfirlitsritgerð, þar sem dregið er saman efni hinna einstöku ritgerða og settar eru fram heildarályktanir.

Rit það, er doktorsefni leggur fram, eða yfirlitsritgerð, sé um fleiri ritgerðir að ræða, mega hafa birzt í lengsta lagi 2 árum áður en rit eru afhent háskólanum vegna doktorsprófs. Óheimilt er án leyfis deildar að breyta ritgerð, eftir að hún er afhent háskólanum.

Ritgerð má vera á erlendu máli, en áskilja má, að hún geymi rækilegan útdrátt á íslensku. Háskóladeild getur veitt manni leyfi til að tala erlent mál við doktorspróf.

75. gr.

Háskóladeild skipar þriggja manna dómnefnd til að meta vísindagildi ritsmíða þeirra, er fylgja umsókn doktorsefnis. Í dómnefnd er heimilt að skipa menn utan háskólans, þ. á m. erlenda menn. Dómnefnd skilar skriflegu og rökstuddu álit til deildar. Nú er það einróma álit dómnefndar, að rit, sem umsækjandi hefur lagt fram, fullnægi ekki kröfum þeim, sem gera verður til doktorsritgerða, og skal deildin þá synja umsækjanda um að ganga undir doktorspróf. Endranær metur deildin það fyrir sitt leyti, að fengnu álit dómnefndar, hvort veita skuli umsækjanda kost á að þreyta prófið.

Nú telur deildin ritgerðina tæka til doktorsvarnar, og skal umsækjandi þá láta prenta hana, hafi það ekki verið gert áður.

Háskólinn á rétt á 100 eintökum ókeypis. Síðan skal doktorsefnið verja hana í háskólanum í heyranda hljóði á þeim degi, sem deildin ákveður, en ritgerð eða ritgerðir skulu hafa birzt opinberlega a. m. k. fjórum vikum áður en munnleg vörn fer fram.

Nú vill maður, sem ekki er tilnefndur andmælandi, taka til máls um verk doktorsefnis, og skal hann þá skýra deildarforseta frá því einum sólarhring áður en doktorsvörn fer fram. Þó getur deildarforseti leyft manni úr áheyrindahópi stutta athugasemd án slíks fyrirvara. Að lokinni munnlegri vörn og fyrirlestrahaldi, ef því er að skipta, ákveður deildarforseti ásamt andmælendum, hvort veita skuli doktorsnafnbót. Verði ágreiningur, skal skjóta málinu til deildarfundar.

76. gr.

Háskólaráð getur samkvæmt tillögum háskóladeildar ákveðið, að munnleg vörn við doktorspróf falli niður, ef sérstök ástæða þykir til, enda sé dómur dómnefndar lofsamlegur um rit doktorsefnis. Háskólaráð getur með sama skildaga leyst doktorsefni undan þeirri skyldu að birta ritgerð sína á prenti, en áskilja skal, að hann afhendi háskólanum nokkur eintök af ritgerð sinni eða ritgerðum, vélrituðum eða fjölrituðum, enda skal þá eitt eintak liggja frammi í Háskólabókasafni einn mánuð hið skemmsta, áður en vörn fari fram. Þegar svo stendur á, sem í þessari málsgrein segir, skal birta rökstutt álit dómnefndar í næstu árbók háskólans.

77. gr.

76

Að loknu doktorsprófi fær deildarforseti doktor í hendur doktorsskjal, sem deildarforseti undirritar. Gjald fyrir doktorsskjal er 300 krónur og rennur í prófgjaldasjóð. 17. júní

Nánari reglur um framkvæmd doktorsprófs skulu settar með sérstakri samþykkt háskólaráðs.

78. gr.

Hver sá, er hlotið hefur doktorsnafnbót frá háskólanum, á rétt á að halda þar fyrirlestra í vísindagrein sinni, en tilkynna verður hann það háskólaráði.

Nú þykir doktor misbeita þessum rétti sínum, og getur þá háskólaráð svipt hann réttinum.

79. gr.

Háskólaráð getur ákveðið í samþykkt samkvæmt tillögum háskóladeildar, að heimilt sé að ganga undir meistaraþróf í grein, að loknu embættis- eða kandidatsprófi. Prófið er fólgið í samningu ritgerðar eða ritgerða, og má áskilja, að umsækjandi gangi einnig undir munnlegt próf í tilteknum greinum og haldi opinbera fyrirlestra. Ritgerð skal skila til þeirrar háskóladeildar, sem í hlut á.

Við meistaraþróf gilda sömu reglur um ákvörðun prófsefna og mat á úrlausnum sem við fullnaðarpróf, þó svo að við meistaraþróf í íslenskum fræðum gilda ákvæði 63. gr. 1. málsg. Hver háskóladeild, sem ákveður að taka upp meistaraþróf, ákvarðar nánar prófkröfur með samþykki háskólaráðs.

VIII. KAFLI

Stofnanir háskólans, eigur hans og fjármál.

80. gr.

Háskólaráð hefur yfirumsjón með einstökum háskólastofnunum, svo sem háskólabókasafni, fyrirtækjum háskólans, svo sem happdrætti og kvikmyndahúsi, og með sjóðum skólans og öðrum eigum.

Háskólaráð setur einstökum fyrirtækjum háskólans samþykktir, ræður forstjóra þeirra og setur þeim erindisbréf.

Um stjórn sjóða fer eftir því, sem stofnskrár eða aðrar samþykktir mæla fyrir um. Sama gegnir um úthlutun vísindalegra verðlauna.

Um tengsl atvinnudeildar háskólans við háskólann fer eftir því, sem segir í III. kafla laga nr. 68 7. maí 1940 og öðrum lögum, er þar að lúta, og um tengsl tilraunastöðvar háskólans í meinafræði við háskólann, svo sem segir í lögum nr. 11 28. febr. 1947 eða öðrum lögum eða reglum, er sett kunna að verða.

81. gr.

Forseti Íslands veitir embætti háskólabókavardar að fengnum tillögum háskólaráðs. Háskólabókavörður skal hafa sérþekkingu í bókasafnsfræðum. Nú kennir háskólabókavörður bókasafnsfræði við háskólann, og tekur hann þá sömu laun og prófessorar. Háskólaráð ræður annað starfslið bókasafns eftir því, sem fé er veitt til í fjárlögum. Háskólaráð setur reglur um stjórn háskólabókasafns og fær háskólabókaverði erindisbréf.

82. gr.

Háskólaráð ráðstafar fé því, sem háskólinn hefur til umráða, innan þeirra takmarka, sem lög, reglugerðir eða aðrar reglur setja. Leita skal álits háskóladeildar, sem í hlut á, áður en ráðstafað er fé til útgáfu og kaupa á bókum, svo og um styrkveitingar, sem bundnar eru við nemendur tiltekinnar háskóladeildar.

Háskólaráð gerir stjórnarráðinu skilagrein fyrir fé því, er það hefur haft til umráða umliðið ár.

IX. KAFLI

Kennaraembætti og kennarastöður við Háskóla Íslands.

84. gr.

Við Háskóla Íslands eru þessi prófessorsembætti:

1. Í guðfræðideild 4: Í gamlamenteisfræðum, í nýjamenteisfræðum, í kirkjusögu og í trúfræði.
2. Í læknadeild 8: Í handlæknisfræði, í heilbrigðisfræði, í lífeðlis- og lífefnafræði, í líffærafræði, í lyfjafræði, í lyflæknisfræði, í meina- og sýklafræði og í tannlæknisfræði.
3. Í laga- og viðskiptadeild 6: Í lögfræði 4, í viðskiptafræði 2 (í rekstrarhagfræði og þjóðhagfræði).
4. Í heimspekideild 8: 1 í heimspekilegum forspjallsvísindum, 1 í uppeldisfræðum, 6 í íslenskum fræðum: 2 í málfræði, 2 í bókmenntum og 2 í sögu.
5. Í verkfræðideild 4: Í stærðfræði, í aflfræði og burðarþolsfræði, í teikningu og landmælingafræði og í eðlisfræði.

Nú óskar skipaður prófessor eftir því, að aðalkennslugrein hans verði breytt, er prófessorsembætti verður laust í deild hans, og getur menntamálaráðherra þá heimilað breytinguna, ef deild sú, sem í hlut á, fellst á tilmæli prófessorsins.

85. gr.

Prófessorarnir í lyflæknisfræði og handlæknisfræði veita forstjórn lyflæknis- og handlæknisdeildum Landspítalans, og prófessorinn í meinafræði veitir jafnframt forstöðu rannsóknarstofu í meinafræði. Prófessorinn í heilbrigðisfræði skal auk kennslunnar í þeirri grein annast heilbrigðislegar rannsóknir fyrir heilbrigðisstjórnina, þar á meðal manneldisrannsóknir í samráði við manneldisráð. Prófessorinn í lyfjafræði hefur umsjón með kennslu í lyfjafræði lyfsala. Kennarinn í lyfjafræði lyfsala hefur jafnframt á hendi eftirlit með lyfjabúðum fyrir heilbrigðisstjórnina.

Prófessorinn í eðlisfræði er jafnframt forstöðumaður rannsóknarstofu til mælinga á geislavirkum efnum. Rannsóknarstofa þessi lýtur verkfræðideild.

Prófessorinn í uppeldisfræðum skal skipuleggja kennsluæfingar nemenda í uppeldisfræðum. Hann skal halda fyrirlestra fyrir starfandi kennara og efna til námskeiða fyrir þá. Auk þess skal hann annast rannsóknir og leiðbeiningastörf í þágu uppeldismála landsins, eftir því sem nánar verður ákveðið.

Prófessorinn í forspjallsvísindum hefur á hendi kennslu í uppeldisfræðum, eftir því sem samrýmist störfum hans.

86. gr.

Menntamálaráðherra ákveður tölu dósentna, lektora, aukakennara og aðstoðarkennara í einstökum deildum og greinum, að fengnum tillögum háskólaráðs.

X. KAFLI
Um rannsóknarstöðvar.

76
17. júní

87. gr.

Heimilt er að setja á stofn rannsóknarstöðvar við einstakar deildir háskólans samkvæmt tillögum deildar og með samþykki háskólaráðs, eftir því sem fé verður veitt til þess, og skal hverju sinni kveða á um það, hversu fari um forstjórn rannsóknarstöðvar og tilhögun.

XI. KAFLI
Gildistaka og brottfallin ákvæði.

88. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt lögum nr. 60 7. júní 1957, að fengnum tillögum háskólaráðs, öðlast þegar gildi.

Nú er sérákvæðum um kennslu og próf í einstökum deildum breytt með reglugerð þessari, svo að aukið sé við námið, og taka ákvæði reglugerðarinnar þá til þeirra stúdenta einna, sem skráðir eru í háskólann eftir gildistöku hennar. Sérákvæðunum í 42. og 43. gr. um nám í læknadeild skal beitt svo sem hér segir:

1. Þeir stúdentar einir, sem skráðir eru til náms í læknadeild eftir gildistöku reglugerðarinnar, eru skyldir til að hlíta ákvæðum 43. gr., 2. töluliðs, um upphafspróf.
2. Þeir stúdentar, sem ljúka fyrsta hluta prófi vorið 1958 og síðar, skulu hlíta ákvæðum 42. og 43. gr. um annan og þriðja hluta námsins.
3. Þeir stúdentar, sem ljúka öðrum hluta embættisprófs í lækisfræði vorið 1958 og síðar, skulu hlíta ákvæðum 42. og 43. gr. um þriðja hluta embættisprófs.

Próf, sem stúdentar hafa tekið við háskólann fyrir gildistöku þessarar reglugerðar, skulu metin eftir eldri reglum, og eiga því ákvæði 68. gr. um lágmarks-einkunn aðeins við þau próf, sem tekin eru eftir gildistöku reglugerðarinnar, svo og ákvæði 61. gr. um heimild manna til að þreyta próf af nýju.

89. gr.

Við gildistöku reglugerðar þessarar fellur úr gildi reglugerð fyrir Háskóla Íslands nr. 47/1942 ásamt síðari breytingum og viðaukum svo og reglugerð nr. 78 2. ágúst 1945, um nám í verkfræðideild, og reglugerð nr. 74 19. sept. 1957, um nám í lyfjafræði lyfsala. Enn fremur eru aðrar reglur stjórnarvalda, er brjóta kunna í bága við reglugerð þessa, fallnar úr gildi.

Í menntamálaráðuneytinu, 17. júní 1958.

Gylfi Þ. Gíslason.

Birgir Thorlacius

